การศึกษาศิลปะภาพพิมพ์
ของ แคธี โคลล์วิทซ์ (Kathe Kollwitz)

ปริญญานิพนธ์
ของ
นีลนุช ไทยศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่
มิถุนายน 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

760.4
น414ก
ร.3

การศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ ของ แคธี โคลล์วิทซ์ (Kathe Kollwitz)

บทคัดย่อ
ของ
นีลนุช ไทยศิริ

14 พ.ย. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่
มิถุนายน 2545

ท 15617

นีลนุช ไทยศิริ. (2545). *การศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์*.ปริญญานิพนธ์ ศป.ม. (ทัศนศิลป์: ศิลปะสมัยใหม่).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ, ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ.

การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ ในประเด็นที่มาของแนวความคิดและโครงสร้างของภาพ โดยศึกษาจากผลงานของศิลปิน รวมทั้งสิ้น 18 ภาพ จากนั้นนำผลของการวิจัยไปพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัย

ผลของการศึกษาพบว่าที่มาของแนวความคิดในผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ มีทั้งสิ้น 2 ประเด็น โดยมีมุมมองที่เกี่ยวข้องกับตนเอง มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ มีมุมมองที่เกี่ยวข้องกับสังคม มีผลงานทั้งหมดจำนวน 17 ภาพ และมีเนื้อหามุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง กับการแสดงออกทางด้านความรักผูกพัน ความเศร้าโศก เสียใจ การพลัดพราก การสูญเสียชีวิต การทุกข์ทรมาน มีผลงานทั้งหมดจำนวน 11 ภาพ มุมมองที่สะท้อนภาพเกี่ยวกับสังคมสภาพแวดล้อมของผู้คนในเยอรมนีสมัยนั้นมีผลงานทั้งหมดจำนวน 3 ภาพมีมุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับความตายและอารมณ์ที่น่าหวาดกลัวมีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านลัทธิความเชื่อตามประเพณี ศาสนา มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ละครและวรรณกรรมมีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปลุกใจทางการเมืองมีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ โครงสร้างของภาพจัดให้มีจุดสนใจมีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ การจัดวางให้เกิดความเป็นเอกภาพมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ การจัดวางให้เกิดความสมดุลมีผลงานทั้งหมดจำนวน 10 ภาพ ดุลยภาพแบบความสมดุลซ้ายขวาเท่ากันจำนวน 12 ภาพ มีดุลยภาพแบบความสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากันมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ การใช้เส้นเป็นการใช้คุณค่าในเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออกมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ เส้นเชิงนัยมีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ เส้นขอบคมมีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ เส้นที่เกิดขึ้นจริงมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ การเน้นเส้นมีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ เส้นที่ให้คุณค่าในเชิงเส้นกับการเคลื่อนไหวและทิศทางมีผลงานทั้งหมดจำนวน 3 ภาพ มิติของภาพมี 3 แบบได้แก่ การจัดวางและตำแหน่งมีผลงานทั้งหมดจำนวน 11 ภาพ การจัดวางมิติแบบทัศนียภาพในเชิงเส้นมีผลงานทั้งหมดจำนวน 4 ภาพ การจัดวางมิติในเชิงบรรยากาศมีผลงานทั้งหมดจำนวน 5 ภาพ

ในส่วนของการพัฒนาสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างสรรค์ในแนวทางของผู้วิจัยเอง โดยใช้ที่มาของแนวความคิดที่เกี่ยวกับสภาพวิถีชีวิตของคนทำงานทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบทซึ่งเชื่อมโยงกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน ส่วนของการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนั้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการถ่ายทอด โดยส่วนรวมของภาพเน้นการจัดวางองค์ประกอบแบบเป็นเอกภาพและในเชิงบรรยากาศและความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน มีการใช้น้ำหนักของสีสีเดียว 2-4 น้ำหนัก โดยสีที่เกิดขึ้นภายในผลงาน มีเพียง 2-3 สี โดยใช้มิติของภาพในเชิงทับซ้อนและเชิงบรรยากาศ โดยใช้การผสานระหว่างเทคนิคของศิลปะภาพพิมพ์ในหลายๆ เทคนิคผสมให้กลมกลืนกันให้เป็นหนึ่งเดียวในผลงาน โดยเน้นอารมณ์และประธานในภาพรวมทั้งความมีเอกภาพในผลงาน โดยนำเสนอการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานในจำนวนทั้งสิ้น 13 ภาพ

PRINTMAKING : A CASE STUDY OF KATHE KOLLWITZ

AN ABSTRACT

BY

NEILNUCH THAISIRI

Presented in Fine fulfillment of the requirements

for the Master of Arts degree in Visual Art : Modern Art

at Srinakharinwirot University

June 2002

Neilnuch Thaisiri. (2002). Printmaking : *A Case Study of Kathe Kollwitz*. Master thesis, M.F.A. (Visual Art : Modern Art). Bangkok : Gradute School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Prit Supasetsiri, Prof. Dr.Wiroon Tungcharoen.

The purpose of this research was to analyse Kathe Kollwitz's printmakings about inspiration, painting structure, and content. The sampling groups were Kathe Kollwitz's eighteen printmakings. After that the researcher will apply the results form studying to create her own printmaking.

The results revealed that, in term of an inspiration, Kathe Kollwitz's printmaking deal with either inspiration from herself aspect or the social aspect. By the way, most of her works deal with the social aspect rather than the other one.(17 pieces from 18), so that their was only one which was created from herself aspect inspiration.

About the painting structure, most of Kathe Kollwitz's printmakings used the balance composition structure(10 pieces from 18) there were only some of those works which used the unity structure, while the few one were emphasise on the interesting point.

In term of content, most of Kathe Kollwitz's works deal with the expression of love engagement, sadness, losing, suffering and death.

The researcher created thirteen printmakings. which the content of those works deal with life of farmer and working class people in both the city and rural area around Thailand. About the printmaking structure, the researcher used the atmospheric unity composition, and the assymetrical balance as her techniques. Moreover, most of her works used contour with in limit of 2-3 colour while some of them were created by only one colour which were different value. Besides that the researcher combined various techniques of printmaking in her works to emphasize the emotion and feeling including the main subject in those works.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ (Kathe Kollwitz)

ของ
นางสาวนีลนุช ไทยศิริ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาภรณ์ หะวานนท์)
วันที่ 21 เดือน มิถุนายน พ.ศ.2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาตราจารย์อำนาจ เย็นสบาย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ)

ประกาศคุณูประการ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์" ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ ประธานกรรมการและศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ กรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะแนวทางการทำวิจัยที่ถูกต้อง รวมทั้งแนะนำแนวทางในการพัฒนา สร้างสรรค์ผลงานในทุกๆ ด้าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อำนาจ เย็นสบายและรองศาสตราจารย์วรรณรัตน์ ตั้งเจริญ กรรมการในการสอบที่ช่วยชี้แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ที่ถูกต้องในฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ท่านคณาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปะฯ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม ทุกท่านที่ให้โอกาส และมอบประสบการณ์แก่ผู้วิจัยในทุกๆ ด้าน จวบจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ประพันธ์ ศรีสุตา สำหรับการสัมภาษณ์และวิธีการเรียบเรียงจัดหาข้อมูล

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ถนอม ชาภักดี สำหรับการสัมภาษณ์และหนังสือ Kathe Kollwitz

ขอขอบพระคุณ คุณวสันต์ สิทธิเขตต์ สำหรับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับศิลปะลัทธิเอกซ์เพรสชันนิสม์ และคุณนโรดม เขมันเขตต์วิทย์

ขอขอบคุณ คุณศิริศศิธร กัญโส ผู้คอยช่วยเหลือและประสานงานในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ คุณสุชาดา แจ่มเลิศ และ Mr.Swen สำหรับหนังสือ Kathe Kollwitz จากประเทศเยอรมนี ที่ช่วยเหลือการประสานงานด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ นายเชาว์และนางปิ่นอนงค์ ไทยศิริ ผู้ให้กำเนิดและอุปการะในทุกๆ ด้านของชีวิต

และท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณทุกคนผู้ที่คอยให้กำลังใจอยู่เบื้องหลังมาตลอดเวลา แม้ผู้วิจัยจะพบอุปสรรค ในการทำงาน แต่ด้วยกำลังใจของท่าน ทำให้ผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้บรรลุสู่ความสำเร็จได้ในที่สุด

นีลนุช ไทยศิริ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	5
	ข้อตกลงเบื้องต้น	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	วิธีดำเนินการค้นคว้า	7
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเทศเยอรมนีที่นำมาศึกษาวิจัย	8
	สภาพทั่วไปของประเทศเยอรมนี	8
	การเคลื่อนไหวของสังคมในเยอรมนีในช่วง ค.ศ.ที่19	9
	การเคลื่อนไหวทางความคิดในประเทศเยอรมนี	14
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแคธี โคลล์วิทซ์	21
	ความเป็นมาของแคธี โคลล์วิทซ์ (ค.ศ.1867-ค.ศ.1945)	21
	ความเป็นมาของศิลปะภาพพิมพ์เยอรมัน	27
	ความเป็นมาของศิลปะลัทธิเอกซ์เพรสชันนิสม์	29
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ	30
	ที่มาของแนวความคิด	30
	โครงสร้างของภาพ	31
	สรุปข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ	35
3	**การวิเคราะห์ผลงาน**	38
	Poverty 1893-1894	39
	Storming the Gate, 1897	43
	The Downtrodden, 1900	47
	Die Carmagnole, 1901	50
	Plowing, 1906	53
	Rape, 1907	57
	Battlefield, 1907	60
	Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20	64
	The Volunteers,1922/23	69
	The Widow II, 1922/23	73
	The Mothers,1922/23	77
	The People, 1922/23.	80

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
3 (ต่อ)	Mary and Elizabeth,1928.	84
	Pieta, 1903	88
	Death and woman,1910	92
	Death reaching into a group of children,1934	96
	Death greeted as a friend,1934/35	99
	The Call of Death,1934/35	102
	สรุปการวิเคราะห์ผลงาน	106
	สรุปการวิเคราะห์กรณีศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์	111
4	**การพัฒนาสร้างสรรค์**	113
	ผลงานภาพ Kungwimann bay	113
	ผลงานภาพ บึงบอระเพ็ด	117
	ผลงานภาพ A Rice Mill	121
	ผลงานภาพ Police	124
	ผลงานภาพ Beggar	127
	ผลงานภาพ คนเก็บผัก	130
	ผลงานภาพ สาวชาวบ้าน	134
	ผลงานภาพ เกาะเกร็ด 1	138
	ผลงานภาพ เกาะเกร็ด 2	141
	ผลงานภาพ เกาะเกร็ด 3	144
	ผลงานภาพ ก่อสร้าง	147
	ผลงานภาพ ที่ปากคลองตลาดและชาวนา	150
	ผลงานภาพ Protest	153
	สรุปการวิเคราะห์ผลการพัฒนาสร้างสรรค์	156
5	**สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ**	164
	อภิปรายผล	174
	ข้อเสนอแนะ	178
บรรณานุกรม		180
ประวัติย่อผู้วิจัย		183

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ศิลปะภาพพิมพ์คงจะเกิดขึ้นพร้อมกับการสร้างสรรค์ ด้วยการขูดขีดเขียน ของมนุษย์เผ่าโครมันยอง ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์มาแล้ว ปรากฏหลักฐานมากมายที่ถ้ำลาสคัวซ์ในฝรั่งเศส และถ้ำอัลตามิราในสเปน ประมาณ 17,000-12,000 ปีมาแล้ว (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 1) รอยเท้าของสัตว์ของคนที่เหยียบย่ำลงบนพื้นดินที่อ่อนนุ่ม รอยมือที่เปื้อนเปรอะ เขม่าและไขสัตว์ที่บังเอิญกดลงบนผนังถ้ำเหล่านี้น่าจะเป็นสิ่งดลใจให้คนก่อนประวัติศาสตร์ใช้วิธีกดประทับวัตถุที่เป็นแม่พิมพ์ลงบนสิ่งรองรับ เพื่อสร้างรูปขึ้นมาหลายๆ รูปในลักษณะเดียวกัน บางแห่งใช้กระบวนการฉลุหรือสเตนซิล คือเอามือทาบกับผนังแล้วพ่นสีลงไป เมื่อยกมือ(แม่พิมพ์)ออกจะได้ภาพพิมพ์ที่เป็นรูปมือที่มีผิวและลักษณะเดียวกับผนังหินเด่นอยู่บนฉากหลังตามสีที่พ่นไป บางแห่งก็เป็นการพิมพ์ในกระบวนการพิมพ์นูนหรือรีลีฟ ใช้มือจุ่มลงในสีแล้วกดประทับลงบนพื้นหินเป็นรูปมือสีดำ สีแดงซ้ำๆ กัน (ชลูด นิ่มเสมอ. 2536: 2)

อารยธรรมคนเมืองสมัยอียิปต์เก่ารุ่งเรือง การแกะสลักอันเป็นพื้นฐานของการสร้างแม่พิมพ์ก็ได้พบหลักฐานว่า อียิปต์รู้จักนำภาพเล็กๆ กดลงบนดินให้เกิดเป็นรอยขึ้น ส่วนทางแผ่นดินระหว่างแม่น้ำไทกรีสและยูเฟรติส หรือ เมโสโปตาเมีย ก็รู้จักใช้ของแข็งกดดินให้เป็นอักษรลิ่ม (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 1)

ภาพสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตามผนังถ้ำ ตามซะง่อนผาของไทยเราก็มีที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจักษ์พยานสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า แม้ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เทคนิคการพิมพ์ก็ได้เป็นสื่อของการสร้างสรรค์มาแล้วถึงสองกระบวนการคือ กระบวนการพิมพ์นูน และ กระบวนการฉลุ (ชลูด นิ่มเสมอ. 2536: 2) ซึ่งได้สันนิษฐานว่ามีอายุประมาณ 7,000 ปีผ่านมานั้น ก็ได้พบข้าวของเครื่องใช้ เครื่องมือ โลหะ และที่สำคัญคือเครื่องปั้นดินเผาลายเขียนสีที่ประณีตงดงามจำนวนมากมาย นอกจากนั้นยังพบการพิมพ์ผ้าด้วยลูกกลิ้งดินอีกด้วย ลูกกลิ้งดินเผาอุปกรณ์อีกชิ้นหนึ่งซึ่งเชื่อว่าใช้กลิ้งบนผืนผ้า สำหรับพิมพ์ลวดลายผ้า (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 1)

ราวต้นพุทธกาล จีนเริ่มรู้จักแกะตราแผ่นดินในราชสำนัก แกะบนหิน กระดูกสัตว์และบนงา มีหลักฐานว่าได้พบตราเหล่านั้นประทับลงบนครั่งหรือดินเหนียว(วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 2) การพิมพ์หนังสือและในการพิมพ์ภาพประกอบได้พัฒนาขึ้นในประเทศจีน มีทั้งการพิมพ์ไพ่ และการพิมพ์หนังสือพระไตรปิฎก นอกจากจีนแล้วญี่ปุ่นก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่คิดวิธีการพิมพ์และพัฒนาตามมาเป็นลำดับ โดยเฉพาะภาพพิมพ์แกะไม้ได้สร้างชื่อเสียงไปทั่วโลกมาจนปัจจุบัน (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. 2531: 83) รวมทั้งในสมัยกรีกและโรมัน พ่อค้าวาณิชและชนชั้นปกครองได้มีการใช้ตราประทับด้วย

ภาพพิมพ์ในกลุ่มประเทศยุโรป เชื่อกันว่าได้รับอิทธิพลแบบอย่างไปจากจีน คงจะแพร่ไปสู่ทางตะวันตกโดยกองคาราวานค้าขายไปพร้อมกับสินค้า กระดาษ ผ้าไหมฯลฯ และพบภาพพิมพ์แกะไม้ในเยอรมัน ปี พ.ศ.1966 เป็นภาพคริสโตเฟอร์นั้น ก็นับเป็นงานภาพพิมพ์ระยะแรกของเยอรมัน ซึ่งยังมีท่าทีองค์ประกอบอย่างจีนหลงเหลืออยู่ ในราวพุทธศตวรรษที่ 20 เริ่มใช้ภาพพิมพ์แกะไม้พิมพ์ไพ่ในอิตาลี ปี พ.ศ.1973 (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 4)

ราวศตวรรษที่ 15 เมื่อ โยฮัน กูเดนเบร์ก (Johonn Gutenberg) ชาวเยอรมันได้คิดค้นเครื่องพิมพ์ซึ่งสามารถพิมพ์งานหยาบๆ ได้ นับได้ว่าเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาการทำภาพพิมพ์ในงานศิลปะ ต่อมา อัลเบรดต์ ดือเรอร์ (Albrecht Durer) ได้พัฒนาภาพพิมพ์โดยการสลักภาพลงบนแผ่นทองแดง ซึ่งเป็นแบบอย่างแก่ศิลปินในขณะนั้นและมีความเชื่อมั่นว่าศิลปะภาพพิมพ์มีคุณค่าเช่นเดียวกับงานจิตรกรรมประเภทอื่นๆ (แสงนาง ดีประชา. ม.ป.ป.: 58)

ความเคลื่อนไหวทางศิลปะชบเซาอยู่ระยะหนึ่งหลังจาก โพสต์-โมเดิร์นนิสม์ และ นีโอ-อิมเพรสชันนิสม์

กำลังได้รับความนิยมจากผู้สนใจศิลปะทั่วไปกรุงปารีสยังคงเป็นศูนย์กลางของความเคลื่อนไหวทางศิลปะสมัยใหม่อยู่ ศิลปินส่วนใหญ่ต่างอพยพเข้าปารีส ดังนั้นระยะปี ค.ศ.1900-1910 จึงเป็นระยะของการเริ่มต้นลัทธิต่าง ๆ ทางศิลปะใหม่ของศตวรรษที่ 20 (อารี สุทธิพันธุ์. 2535: 205-206)

โกแกง (Paul Gauguin) ศิลปินผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งของกลุ่มโพสต์อิมเพรสชันนิสม์ในฝรั่งเศส ได้สร้างภาพพิมพ์แกะไม้แยกออกมาจากแบบแผนเดิม จากความรู้สึกราบเรียบและเดินเส้นอย่างสงบปราณีตเปลี่ยนมาสู่ลักษณะที่สร้างความตื่นเต้น เร้าใจ ด้วยริ้วรอยและท่าทีอันชวนตื่นเต้น ถัดจากนั้นรูปแบบภาพพิมพ์ของ โกแกง ยังส่งอิทธิพลสืบต่อไปยังกลุ่มเอกซ์เพรสชันนิสต์ อย่างเช่นงานของมุนช์ (Munch, Edward) ศิลปินชาวนอรเวย์ ซึ่งสร้างความรู้สึกจากจิตใต้สำนึกให้ปรากฏเด่นชัด งานบางชิ้นยังพัฒนารูปแบบต่อไปอีก โดยตัดแยกรูปทรงบนแม่พิมพ์ให้แยกห่างออกจากกัน เพื่อทดลองเน้นให้เห็นการแยกตัวของรูปทรงที่สร้างขึ้นให้พ้นไปจากพื้นทั้ง โกแกง และมุนช์ นับได้ว่าเป็นศิลปินที่กรุยทางแนวความคิดและรูปแบบใหม่ของภาพพิมพ์ผิวนูนในยุคใหม่ขึ้น (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527: 6-7)

ในศตวรรษที่ 19-20 ประเทศเยอรมนีมีความก้าวหน้าทางด้านศิลปกรรม โดยพวกกลุ่มปัญญาชนหัวก้าวหน้าผู้เป็นศิลปินและผู้มีความรู้ได้มีการตั้งกลุ่มลัทธิทางศิลปะขึ้นมามากมาย โดยรวมแล้วเรียกขานกันโดยทั่วไปว่าศิลปะลัทธิเยอรมันเอกซ์เพรสชันนิสม์ โดยมีทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ โดยศิลปินพวกนี้ได้รับแรงบันดาลใจหลัก ๆ มาจากผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 1 จากสภาพสังคมในขณะนั้น และจากผลงานของ ฟาน โกะ ซึ่งแสดงออกมาด้วยอารมณ์ที่รุนแรงจากความรู้สึกทั้งหมดของตัวศิลปินเอง โดยสิ่งที่สื่อออกมาให้กับผู้ชมนั้น จะได้แก่ ความรู้สึกที่โหดร้ายทารุณ เศร้าสะเทือนใจ เสียดสีสังคม

จิตรกรเอกซ์เพรสชันนิสต์ต่างคนต่างมีเทคนิควิธีการรูปแบบเป็นของส่วนตัว ไม่มีทฤษฎีหรือ กฎเกณฑ์ใดมาบังคับ พวกเขาต่างมีอิสระในการวางองค์ประกอบ การใช้เส้นหรือสีได้ตามความถนัดของตน แต่ทว่าทุกคนจะต้องมีการแสดงออกร่วมกัน คือ มีรูปแบบซึ่งเต็มไปด้วยอารมณ์อันรุนแรงและมีสัญชาตญาณในการทำอย่างฉับพลัน มีการมองดูธรรมชาติและชีวิตที่ดำเนินเอนเอียงไปในทางวุ่นวายสับสนอลหม่าน ตุจดังเกิดขึ้นด้วยอำนาจของความเลวทรามเป็นผู้บงการ ศิลปินเวลาทำงานจะดูคล้ายผู้ถูกสะกดจิต และผลงานของเขาจะดูราวกับมีอำนาจหนึ่งมาควบคุมการใส่พลังอำนาจอันแรงกล้าลงไป (กำจร สุนพงษ์ศรี. 2523: 140-141)

เอกซ์เพรสชันนิสม์เป็นแบบอย่างการแสดงออกที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทฤษฎีของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Frend, Sigmund.1856-1939) นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย และนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ ที่ค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องของจิตกึ่งสำเร็จและจิตไร้สำนึก ฉะนั้นการแสดงเรื่องราวจึงมีแนวโน้มไปในทางจิตวิทยามากกว่าความแจ่มแจ้งทางธรรมชาติ งานประเภทนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "Figurative Expressionism" (สงวน รอดบุญ. 2533: 64)

โซเชียล เรียลลิสม์ (Social Realism) ลัทธิสะท้อนความจริงของสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ด้วยการวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม ศิลปินจะเสียดสีสังคมเพื่อให้ชาวโลกเห็นประจักษ์ว่าความเป็นจริงที่เป็นไปในประเทศของตนนั้นเป็นอย่างไร นักการเมืองที่คดโกงบ้านเมือง เหล่านายทุนชนชั้นกลางที่เอารัดเอาเปรียบชนชั้นแรงงาน สภาพชีวิตชะตากรรม ความลำบากความแร้นแค้นของพลเมือง การว่างงาน นครแห่งโสเภณี การแสวงหาอำนาจของผู้ปกครองเมือง ความหายนะจากสงครามกลางเมืองและสงครามโลก ความตกต่ำทางเศรษฐกิจเป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเนื้อหาหลัก ๆ สำหรับศิลปินที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะเพื่อรับใช้สังคม เป็นภาพสะท้อนการต่อสู้ของชนชั้น ยกตัวอย่างศิลปินเช่น ริเวร่า ซีเคอีรอส ตามาโย่ เอินสต์ บารลาร์ค และ แคธี โคลล์วิทซ์ เป็นต้น อำนาจ เย็นสบาย ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ แคธี โคลล์วิทซ์ว่า

> ภาพรวมผลงานของ แคธี โคลล์วิทซ์ เป็นความเชื่อแบบโซเชียล เรียลลิสม์(Social Realism) ไม่ใช่เรียลลิสม์ (Realism) ไม่ได้เป็นสัจจนิยมธรรมดาที่สะท้อนภาพความเป็นจริง แต่ที่ใช้โซเชียล เรียลลิสม์ เพราะศิลปะที่ใช้เป็นสัจจนิยมตรงนี้คือความแตกต่าง ความสามารถทางศิลปะที่เห็นได้ชัด ๆ คือเป็นศิลปะที่มีจุดมุ่งหมายไปในทางเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อปลุกเร้าความคิดที่เป็นอาวุธในทางศิลปะในขณะนั้น ซึ่งเข้ากับการเคลื่อนไหวสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2

อิทธิพลของโซเชียล เรียลลิสม์ คนตกเป็น เครื่องมือของโรงงานในเยอรมัน สถานการณ์สงครามโลกในเรื่องของความยากจน การกดขี่การปฏิวัติทาง อุตสาหกรรมโซเชียล เรียลลิสม์ ฉะนั้นถ้ามองในแง่ของภาพรวมจะเป็นศิลปะความงามจากเบื้องล่างไม่ได้ตามใจใคร มาตรฐานของศิลปะในยุโรป ฝรั่งเศส เขาไม่ยอมรับโดยภาพรวมในเรื่องของเวลานั้นถือเป็นเรื่องงานกบฏ งานที่ทวนกระแสความเชื่อคือความกล้าหาญของศิลปินที่มีความแตกต่างอีกแบบของภาพรวม ความยิ่งใหญ่ของ แคธี โคลล์วิทซ์ คือความยิ่งใหญ่ในแนวความคิดซึ่งการวัดความยิ่งใหญ่นั้น คือ การที่งานของเขามีอิทธิพลต่อคนรุ่นหลังแค่ไหน เขาจีเนียส(Genius) คล้าย ปีกัสโซ่ (Picasso) เขามีอิทธิพลไม่ใช่แค่ระดับทวีปแต่เป็นระดับโลก ยิ่งใหญ่ในสายสัจจนิยมและศิลปะในสายสังคม โคลล์วิทซ์เป็นตัวอธิบายงานศิลปะโซเชียล เรียลลิสม์ เขามีจุดยืนในสายแบบของตน งานของเขามีความหลากหลายอยู่ในตัวเขาเองเป็นสุนทรียภาพสำหรับผู้ต่ำต้อยที่แท้จริง (อำนาจ เย็นสบาย. สัมภาษณ์: 2544)

โดย แคธี โคลล์วิทซ์จะมีกระบวนการสร้างสรรค์งานหลากหลายรูปแบบมีทั้งผลงาน จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษางานเฉพาะศิลปะภาพพิมพ์ คือ ภาพพิมพ์โลหะ (Etching) ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) และผลงานภาพพิมพ์หิน(Lithograph)

แคธี โคลล์วิทซ์ เป็นศิลปินหญิงคนหนึ่งที่มีชื่อเสียงอย่างมากในประเทศเยอรมนี เธอศึกษาศิลปะตั้งแต่อายุ 14 ปี พ่อของเธอสนับสนุนให้เธอเป็นศิลปิน และเป็นผู้ก่อให้เธอเกิดความสำนึกต่อชนชั้นที่ต้อยต่ำในสังคม ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ เธอเป็นศิลปินที่มีเรื่องราวของงานศิลปะในแนวศิลปะเพื่อประชาชน อิทธิพลจากการอ่านวรรณกรรมต่างๆ และสามีผู้เป็นนายแพทย์รักษาคนไข้ผู้ยากจนทำให้เธอเห็นสภาพที่น่าเวทนาความโศกเศร้าความทุกข์ยากจากสภาพแวดล้อมนั้นๆ จากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 1 ทำให้เธอได้สูญเสียลูกชายของเธอไป ทำให้เธอตกอยู่ในความโศกเศร้ามาตลอดทั้งชีวิต ผลงานของเธอจะถ่ายทอดออกมาในลักษณะเรื่องราวสะท้อนภาพสังคมและความโศกเศร้าอย่างรุนแรง ดังที่ Hughes & Griffith กล่าวไว้ว่า

"ทุกอย่างสามารถเป็นสิ่งที่สวยงามได้ถ้าไม่เป็นไปตามความบ้าของสงคราม" เธอเขียนขึ้นในปี 1945 เป็นปีที่เธอเสียชีวิต เธอมีความเชื่อที่มั่นคงเกี่ยวกับเรื่องการรักความสงบ และเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่จะต้องทำ โดยการยืนยันผ่านผลงานของเธอเกี่ยวกับผู้คนที่ต้องทุกข์ทรมานในโลกนี้ เนื้อหาสาระในงานชีวิตในส่วนอื่นๆ ของเธอเป็นส่วนประกอบหลักๆ ของงานที่เธอรัก โดยเป็นอิสระที่เธอถ่ายทอดออกมาผ่านภาพความทุกข์ทรมานของคนในโลกนี้ เพราะฉะนั้นส่วนอื่นของชีวิตนี้ที่ไม่เกี่ยวกับความคิดกับการรักสันติภาพของเธอนั้น เธอก็จะถ่ายทอดออกมาเป็นส่วนรองๆ (Hughes & Griffith. 1995: 7)

โคลล์วิทซ์ เป็นศิลปินดรามาติก(dramatic)โดยพื้นฐานซึ่งผูกพันกับอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ สิ่งหนึ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในงานและจิตใจของเธอก็คือ เธอสามารถแปลงความรู้สึกอันลึกซึ้งออกใส่ในงานอย่างเป็นรูปธรรม(ศิริวรรณ บัณฑิต. 2533: 22) ทั้งยังเป็นศิลปินสตรีผู้สร้างสรรค์เนื้อหาสาระเพื่อการต่อสู้ทางชนชั้นในสังคม(วิรุณ ตั้งเจริญ. 2527 :22) เธอปฏิเสธการใช้สีและพื้นหลังของภาพ แต่กลับชัดเจนในการใช้เส้นที่แข็งรุนแรงและเร็วรูปแบบของเธอง่ายๆ แต่มีรายละเอียดและมีพลังอยู่ในเนื้องานผลงานที่มีชื่อเสียงของเธอจะเป็นผลงานภาพพิมพ์แทบทุกชนิด เช่น ภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์หิน ภาพพิมพ์โลหะ และฝีมือการวาดเส้น (Drawing)ของเธอก็ได้รับการยอมรับเป็นอย่างสูงด้วยเช่นเดียวกัน ดังที่ Hughes & Griffith เขียนไว้ในหนังสือ **Kathe Kollwitz ARTIST OF THE PEOPLE** ความว่า

บางทีงานของเขาอาจถือได้ว่ามีคนรู้จักเขามากจากงานภาพพิมพ์ของเขา ได้แก่งานภาพพิมพ์โลหะ(Etching) ภาพพิมพ์แกะไม้ (Woodcut) และผลงานภาพพิมพ์หิน(Lithograph) ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างชื่อเสียงและทุกคนยอมรับเขา โดยคนส่วนมากรู้จักซึ่งงานที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นสื่อที่เป็นขนบธรรมเนียมอันยิ่งใหญ่ แนวความคิดที่เป็นสังคมนิยมอยู่มากเกี่ยวกับงานที่แสดงช่วงใน 2 ช่วงชีวิตของเขาก็คือ The Weaf Revolt เป็นกบฏชาวนา หรือว่าเป็นการจลาจล การลุกฮือของชาวนา หรือสงครามการเมืองที่เกี่ยวกับชาวนาในประวัติศาสตร์ยุโรป งานที่นำเสนอรูปคนเดียวหรือคนกลุ่มด้วย และ ในงานเหล่านั้นก็ได้รวมถึงงานภาพตัวเอง(Self Portrait) ของตัวเองซึ่งถูกทำมาตลอดเวลาในช่วงชีวิตที่มีอยู่ในช่วงเวลาปี ค.ศ.1891-1924...

ซึ่งเขาทุ่มเทชีวิตของเขา ในการที่จะพรรณนาถึงความทุกข์ทรมานของมนุษยชาติและโดยเฉพาะพวกที่ถูกกดดัน โดยปัญหาความขัดแย้งและที่สำคัญก็คือเกี่ยวกับปัญหาความด้อยโอกาสของผู้หญิงเพราะปัญหาผู้หญิงในสมัยก่อน ได้แก่การได้รับโอกาสต้อยต่ำกว่าผู้ชาย ส่วนตัวแล้วเขามีความเศร้าโศกเนื่องมาจากเขาได้สูญเสียลูกชายในช่วงสงครามโลกครั้งแรก ทำให้ปัญหาความโศกเศร้าเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในหลักๆ ของเขา งานที่เขาทำจึงรวมความรู้สึกข้างในเหล่านี้เข้าไปด้วย งานที่เขาทำเหล่านี้มันได้ใช้ประโยชน์ศักยภาพอย่างเต็มที่ออกมาในความแรงความทรงพลังในตัวเอง ทั้งรูปแบบและในเนื้อหาสาระของมัน (Hughes & Griffith. 1995: 5)

ในทำนองเดียวกัน สมิทธ์ เสนอทัศนะไว้ว่า

โคลล์วิทซ์ หนักแน่นที่จะตอบโต้ถึง "การเผชิญหน้าของสงคราม" "ความหิวโหยหรือความโลภอันดุร้าย" "การแสวงหาผลประโยชน์และกลับทำให้แตกต่าง" "การอุทิศเพื่อมนุษยชาติและผู้ร่วมอุดมการณ์อันคู่ควรกับการได้รับเกียรติ" ในผลงานของเธอ... หลายๆ อารมณ์ที่สามารถเห็นและให้เกิดความรู้สึกได้ในผลงานภาพพิมพ์โลหะ

ออโต้ เนเกล(Otto Nagel) เพื่อนของ **โคลล์วิทซ์** กล่าวว่า "ไม่มีเส้นไหนในผลงานของเธอที่จะพลาดจากการวิพากษ์วิจารณ์ ไม่มีเส้นไหนที่จะไม่ใช่เส้นแห่งเสียงร้องโอดครวญและการฟ้องร้องอึงคนึง ไม่มีอันไหนที่ไม่ใช่เส้นแห่งสังคมที่ชัดเจนไปด้วยความคับแคบและเลวทราม" (Smith, Jenifer. 2000. Online)

ผลงานศิลปะเพื่อประชาชนของ โคลล์วิทซ์ นับเป็นสำนึกที่ดีจากมนุษย์ต่อมนุษย์ด้วยกัน การถ่ายทอดผลงานภาพพิมพ์ของเธอนับว่าเป็นผลงานขั้นยอดเยี่ยมของผู้หญิงในสมัยนั้น เธอเป็นเสมือนผู้สื่อภาพเหตุการณ์ที่สะท้อนให้สังคมได้เห็นด้านลบของสังคม ในขณะที่เธอยังมีชีวิตอยู่นั้นเธอได้พัฒนาผลงานออกมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการเสนอภาพด้วยเส้นและใช้สีดำเพียงสีเดียว แต่สามารถสื่อความแข็งแกร่งอันทรงพลังได้ดีเยี่ยม โดยเฉพาะภาพพิมพ์แกะไม้และภาพพิมพ์หินที่มีชื่อเสียงของเธอ จากมูลเหตุดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์(Kathe Kollwitz)ในประเด็นต่างๆ เพื่อนำผลของการศึกษาวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของผู้วิจัยต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าผลของการศึกษาของผู้วิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1.เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ (Kathe Kollwitz)ในประเด็น

1.1 ที่มาแนวความคิด

1.2 โครงสร้างของภาพ

- องค์ประกอบภาพ
- เส้น
- น้ำหนักของสี
- ความสมดุล
- มิติของภาพ

1.3 เนื้อหาของภาพ

2.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมของประเทศเยอรมนี ในช่วงระหว่างปลายศตวรรษที่19 จนถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ตลอดจนและการนำเสนอสารในผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์

3.เพื่อนำผลการศึกษาวิเคราะห์มาประยุกต์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัย ในรูปแบบศิลปะเพื่อชีวิตในบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะ และความเข้าใจในผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์(Kathe Kollwitz) อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ภาพพิมพ์ วาดเส้น จิตรกรรม ประติมากรรมและสุนทรียศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาสู่จิตสำนึกของมนุษย์ต่อสังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมในยุคหลังสมัยใหม่(Post-modern)

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1.เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ (Kathe Kollwitz)ในประเด็น

1.1 ที่มาแนวความคิด

1.2 โครงสร้างของภาพ

- องค์ประกอบภาพ
- เส้น
- น้ำหนักของสี
- ความสมดุล
- มิติของภาพ

1.3 เนื้อหาของภาพ

2.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมของประเทศเยอรมนี ในช่วงระหว่างปลายปีศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วงต้นปีศตวรรษที่ 20 และการนำเสนอสารในผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์

3.เพื่อนำผลการศึกษาวิเคราะห์มาประยุกต์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัยในรูปแบบศิลปะเพื่อชีวิตในบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน

กลุ่มภาพพิมพ์โลหะ (etching)

3.1 ***Poverty,1893-1894.*** etching and drypoint.	189 x 162 mm.
3.2 ***Storming the Gate, 1897.*** etching.	247 x 305 mm.
3.3 ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint	239 x 836 mm.
3.4 ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint,and soft ground	573 x 410 mm.
3.5 ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint	
3.6 ***Raped, 1907.*** etching	308 x 528 mm.
3.7 ***Battlefield, 1907.*** etching and soft ground	412 x 529 mm.

กลุ่มภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

3.8 ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut.	350 x 500 mm.
3.9 ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.	350 x 490 mm.
3.10 ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.	300 x 527 mm.
3.11 ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.	340 x 400 mm.
3.12 ***The People, 1922/23.*** woodcut.	360 x 300 mm.
3.13 ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.	361 x 348 mm.

กลุ่มภาพพิมพ์หิน (lithograph)

3.14 ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.	440 x 440 mm.
3.15 ***Pieta', 1903.*** lithograph.	475 x 627 mm.
3.16 ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.	500 x 420 mm.
3.17 ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.	315 x 328 mm.
3.18 ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.	380 x 383 mm.

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนว แคธี โคลล์วิทซ์ ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เลือกสุ่มตัวอย่างผลงานสร้างสรรค์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ เป็นผลงานกลุ่มภาพพิมพ์โลหะ จำนวน 7 ภาพ ศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ จำนวน 5 ภาพ และผลงานศิลปะภาพพิมพ์หิน จำนวน 6 ภาพ รวมทั้งสิ้น 18 ภาพ ข้อมูลที่ศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ จากภาพถ่ายและหนังสือ สิ่งพิมพ์ และเชื่อได้ว่าจะใกล้เคียงกับผลงานจริงมากที่สุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ศิลปะภาพพิมพ์** (printmaking) หมายถึง ผลงานทางทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยวิธีการพิมพ์โดยมีแม่พิมพ์เป็นตัวกดให้เกิดเป็นภาพขึ้นบนกระดาษหรือวัสดุรองรับอื่นๆ จากแม่พิมพ์ไม้ แม่พิมพ์โลหะ แม่พิมพ์หิน แม่พิมพ์ตระแกรงไหม ฯลฯ

2. **ดรายพอยต์** (drypoint) หมายถึง เทคนิคหนึ่งในการทำภาพพิมพ์โลหะโดยใช้เหล็กแหลมขูด ขีด ให้เกิดร่องรอยบนแผ่นโลหะโดยไม่ใช้น้ำกรดกัดเซาะ

3. **ซอฟต์กราวด์** (soft ground) หมายถึง เทคนิคในการทำภาพพิมพ์โลหะโดยการใช้ขี้ผึ้งแอสฟันตั้มเคลือบลงบนพื้นผิวหน้าของแผ่นโลหะโดยการใช้ลูกกลิ้งยางกลิ้งให้เสมอกัน แล้วนำแผ่นวัสดุ ที่มีพื้นผิวลงมากดทาบบนแผ่นผิวหน้าโลหะที่เคลือบขี้ผึ้งไว้ให้ลึกลงไปจากพื้นเดิม กดทับให้เกิดร่องรอย แล้วนำแผ่นโลหะนั้นไปแช่น้ำกรดกัดเซาะร่องรอย

4. **อะควาทินต์** (aquatint) หมายถึง การโรยยางสนหรือเลือดมังกรที่บดละเอียดเป่าพ่นฝุ่นผงโดยเครื่องพ่นให้ฟุ้งในตู้โรย แล้วจึงนำแผ่นโลหะเปล่าสะอาดไปวางทิ้งไว้ให้ผงเหล่านี้เกาะติดบนพื้นผิวหน้า เมื่อเสร็จแล้วจึงนำแผ่นโลหะไปย่างบนเตาไฟฟ้า ต่อมาจึงนำไปแช่น้ำกรดโดยปิดพื้นที่บางส่วนให้เกิดความแตกต่างทางน้ำหนักด้วยวานิชดำ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1.ศึกษาแหล่งข้อมูลโดยรวบรวมประวัติและผลงานจาก หนังสือ สิ่งพิมพ์ รูปภาพ สไลด์ ฯลฯ ของ แคธี โคลล์วิทซ์ ในช่วงระหว่างปลายปีศตวรรษที่19 จนถึงช่วงต้นปีศตวรรษที่ 20 จาก

1.1 หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2 หอสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต

1.3 สถาบันเกอเธ

1.4 Internet

2. ศึกษาวิเคราะห์งานศิลปะภาพพิมพ์โลหะ จำนวน 7 ชิ้น ภาพพิมพ์แกะไม้ จำนวน 6 ชิ้น และภาพพิมพ์หิน จำนวน 5 ชิ้น รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 ภาพของ แคธี โคลล์วิทซ์

3.โดยทำการวิเคราะห์ผลงานในประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 ที่มาแนวความคิด

3.2 โครงสร้างของภาพ

- องค์ประกอบภาพ
- เส้น
- น้ำหนักของสี
- ความสมดุล
- มิติของภาพ

3.3 เนื้อหาของภาพ

4. โดยนำผลของการวิเคราะห์ไปพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัย ทั้งนี้โดยเลือกเอาเฉพาะโดยนำสิ่งเหล่านี้ไปใช้พัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในการจัดองค์ประกอบภาพ ความสมดุล มิติของภาพและสิ่งที่มีนัยสำคัญต่อการวิจัย

5. สรุปและเรียงเรียงกรณีศึกษาจากผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า แยกประเภทตามหัวข้อต่างๆได้ดังนี้

1.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเทศเยอรมนีที่นำมาศึกษาวิจัย ได้แก่

1.1 สภาพทั่วไปของประเทศเยอรมนี

1.2 การเคลื่อนไหวของสังคมในเยอรมนีในช่วงศตวรรษที่19

1.3 ความเคลื่อนไหวทางความคิดในประเทศเยอรมนี

2.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแคธี โคลล์วิทซ์

2.1 ความเป็นมาของแคธี โคลล์วิทซ์ (ค.ศ.1867-ค.ศ.1945)

2.2 ความเป็นมาของศิลปะภาพพิมพ์เยอรมัน

2.3 ความเป็นมาของศิลปะลัทธิเอกซ์เพรสชันนิสม์

3.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ

3.1 ที่มาของแนวความคิด

3.2 โครงสร้างของภาพ

1.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเทศเยอรมนีที่นำมาศึกษาวิจัย ได้แก่

1.1 สภาพทั่วไปของประเทศเยอรมนี

พื้นที่ : 357,000 ตารางกิโลเมตร (138,000ตารางไมล์)

เมืองหลวง : เบอร์ลิน

ประชากร : 81 ล้านคน

ศาสนา : 45 % โปสเตสแตนท์

37 % โรมันคาทอลิค

18 % ไม่นับถือศาสนาและอื่นๆ

สภาพภูมิอากาศ อากาศในเยอรมนีค่อนข้างจะแตกต่างกัน โดยเวลาอากาศร้อนจะร้อนจัดและแห้งแล้ง เวลาอากาศหนาวก็จะหนาวจัด และอิทธิพลจาก เดอะเฟิห์น (Fohn) ซึ่งเป็นลมแห้งอบอุ่นที่พัดจากเทือกเขาแอลป์ลงไปสู่บาวาเรียตอนใต้และชวาเบีย เดอะเฟิห์นนี้ก่อให้เกิดอิทธิพล 2 อย่าง คือทำให้ท้องฟ้าแจ่มใสจนกระทั่งเห็นเทือกเขาแอลป์(Alp) และมีแนวโน้มที่ทำให้ผู้คนจำนวนมากเกิดอาการปวดศีรษะ ดังหนังสือหน้าต่างสู่โลกกว้าง กล่าวว่า

> ประเทศเยอรมนีตั้งอยู่ในเขตอากาศภาคพื้นทวีปซึ่งหมายความว่าฤดูร้อนร้อนเจัด และฤดูหนาวอากาศหนาวจัด แต่ว่าคุณอาจสัมผัสถึงอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย เมื่อเดินทางจากภาคตะวันตกเฉียงเหนือไป ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางภาคเหนือบริเวณอัมบวร์กและชเลสวิกโฮลสไตน์ และเลียบไปตามชายฝั่งทะเลบอลติคจะมีอากาศแบบชายฝั่งทะเลที่หน้าหนาวไม่ค่อยหนาวจัดเท่าไหร่และหน้าร้อนก็ร้อนไม่มาก เมื่อลงไปทางใต้ อากาศจะเริ่มเป็นแบบภาคพื้นทวีปมากขึ้นและแตกต่างกันออกไป ในหน้าหนาวมีอุณหภูมิเฉลี่ย -1 C° (30 องศาฟาเรนไฮต์)ในกรุงเบอร์ลินและ 2 C ° (37 F °) ในโคโลญจน์ ในพื้นที่เขตภูเขาจะแตกต่างกันอยู่ระหว่าง10 C° และ-15 C°[14 F°] และ 5 F° เดือนที่อากาศร้อนที่สุดก็คือเดือนกรกฎาคม ซึ่งอุณหภูมิอาจสูงถึง 35 - 40 C° [95 F°- 104 F°]เรื่องอากาศเนื่องจากหน้าร้อนในเยอรมนีส่วนใหญ่จะร้อนและแห้งแล้งแม้แต่ในเดือนกรกฎาคม ซึ่งเป็นเดือนที่ฝนตกชุกมากที่สุด โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 750 มิลลิเมตร(30 นิ้ว) ทางภาคเหนือและ 820 มิลลิเมตร(26นิ้ว)ในหุบเขาไรน์ ตัวอย่างปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยแบบบาวาเรียก็คือ 1,300 มิลลิเมตร(52 นิ้ว) โดยฝนตก

มากที่สุดที่เมืองโอเบอร์สดอร์ฟ ซึ่งมีปริมาณน้ำฝนมากถึง 1,750 มิลลิเมตร(70 นิ้ว) เทือกเขาแอลป์นั้นเป็นแควันที่มีฝนตกชุกที่สุดและยังมีปรากฏการณ์ทางอากาศอีก เช่น เดอะเฟิห์น (Fohn) ซึ่งเป็นลมแห้งอบอุ่นที่พัดจากเทือกเขาแอลป์ลงไปสู่บาวาเรียตอนใต้และชวาเบีย เดอะเฟิห์นนี้ก่อให้เกิดอิทธิพล 2 อย่าง คือทำให้ท้องฟ้าแจ่มใสจนกระทั่งเห็นเทือกเขาแอลป์ แม้แต่จากเมืองมิวนิคและมีแนวโน้มที่ทำให้ผู้คนจำนวนมากเกิดอาการปวดศีรษะ(จิตศมน เฟลตัน. 2542: 322)

1.2.การเคลื่อนไหวของสังคมในประเทศเยอรมนีในช่วงศตวรรษที่ 19

กรณีความเคลื่อนไหวในประเทศเยอรมนีนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลมาจากหนังสือหลายเล่ม เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1 - 2 และสงครามเกาหลี การเมืองในยุโรปตะวันออก ประวัติศาสตร์ยุโรปศตวรรษที่ 19-20 มนุษย์กับอารยธรรมมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้าต่างสู่โลกกว้างเยอรมนี ฯลฯ เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมความคิดอย่างย่อจากการศึกษามาใช้เรียบเรียงในการวิจัยดังต่อไปนี้

สงครามการต่อสู้ในประเทศเยอรมนีจากอดีตในครั้งบรรพกาล ล้วนแต่มีการต่อสู้แย่งชิงดินแดนแสวงหาอาณานิคม และอำนาจในสงครามในการรบมาโดยตลอด ดังเช่นสงครามครั้งสำคัญในยุคกลาง สิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้ล้วนมาจากการต้องการขยายอำนาจและการต้องการช่วงชิงดินแดน ด้วยความขัดแย้งกันเองของแต่ละลัทธิในศาสนาคริสต์ ด้วยวัฒนธรรมธรรมเนียมของกรีก-โรมัน คริสต์ศาสนาและชนเผ่าเยอรมัน สิ่งเหล่านี้ยังคงเหลือเป็นรากฐานอยู่สืบต่อมาจนถึงปัจจุบันอีกด้วย

จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านพ้นมาจนเข้าสู่ยุคใหม่(คือยุคที่ยุโรปหลุดพ้นจากการใช้วิถีชีวิตแบบยุคกลาง) ค.ศ.1453 กรุงคอนสแตนติโนเบิลถูกชนเผ่าเติร์กทำลายได้ และเป็นปีที่ คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส ได้ค้นพบทวีปใหม่ คือ ทวีปอเมริกา จึงทำให้เกิดความเชื่อในความเป็นเหตุเป็นผลว่าโลกกลม และโลกตะวันตกหลุดพ้นจากความเชื่อที่งมงายซึ่งเกิดมาจากการสั่งสอนศาสนาของพระในยุคกลาง และก้าวขึ้นมาสู่ระบบการศึกษาได้ก้าวเข้ามาสู่ยุคของความเป็นเหตุผล(reason) โดยจากระบบความคิดและระบบการศึกษาที่เป็นรากฐานมาจากกระบวนการหาเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น ดังที่หนังสือหน้าต่างสู่โลกกว้างได้กล่าวว่า

> **โจฮันเน กูเทนเบิร์ก** ได้ประดิษฐ์แท่นพิมพ์ขึ้นมาใน **ปี ค.ศ.1445** ซึ่งก็ทำให้ประชาชนจำนวนมาก ได้มีโอกาส รับรู้ในเรื่องของความคิดใหม่ๆ การศึกษาได้ขยายออกไปและใน**ศตวรรษที่ 15** ได้มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นจำนวนมากในเยอรมนี (เช่นไลพ์ซิก1409 ไฟร์บวร์ก [Freiburg]1455) และหลักสูตรก็ได้เน้นทางโลกมากขึ้นใน เมืองต่าง ๆ มีการก่อสร้างห้องสำหรับการอ่านเขียนขึ้นมา(จิตศมน เฟลตัน. 2542: 30)

ศตวรรษที่ 15-16 เป็นยุคเรอเนอซองส์ และการปฏิรูปศาสนาซึ่งมีมานานตั้งแต่ ค.ศ. 1350-1600 กษัตริย์สามารถรวบรวมอำนาจกลับคืนมาสู่ศูนย์กลางได้สำเร็จ เหล่าขุนนางและพระในยุคกลางได้สิ้นสุดอำนาจลง ขุนนางได้ฐานะใหม่เป็นข้าราชการของรัฐ ชนชั้นกลางเข้ามาทำการค้าและอาชีพอิสระในสังคมเมือง ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเองเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเงินตรา ทาสได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระ เริ่มเข้าสู่สมัยมนุษยนิยม(Humanism) ที่เชื่อว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางของจักรวาลและกำลังเข้าสู่ความเป็นปัจเจกภาพ (individuality) ในที่สุด

ค.ศ.1760-1780 อังกฤษสามารถประดิษฐ์เครื่องจักรแทนแรงงานคนและแรงงานสัตว์

ค.ศ.1815 ได้เกิดการนำพลังงานน้ำไปใช้ในการทอผ้าและบดข้าว และเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้นในประเทศเยอรมนี มีการปรับปรุงการขนส่งขึ้น เช่น คลอง ถนน และทางรถไฟ เกิดการเพิ่มประชากรในเยอรมนีขึ้นถึงร้อยละ 40 และก่อนหน้าจะสิ้นคริสต์ศตวรรษที่19 ประเทศเยอรมนีได้มีการเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าทาง

เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด

จากการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จึงเกิดปัญหาตามมามากมาย ได้เกิดระบบทุนนิยม จำพวกชนชั้นกลางเริ่มเอาเปรียบกดขี่แรงงานชนชั้นกรรมาชีพมากขึ้น อาชีพในระบบเกษตรกรรมได้เปลี่ยนเป็นระบบอุตสาหกรรม เมื่อมีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ก็สามารถทำให้อัตราการเกิดในจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จากนั้นปัญหาสุขภาพอนามัย การว่างงาน ความยากจน ปัญหาโสเภณี และปัญหาสังคมจึงมีเพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อระบบอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลเข้ามามีบทบาทแทนที่มนุษย์ในโรงงานอุตสาหกรรม จึงเกิดปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง เมื่อปัญหาทุกสิ่งได้สะสมรวมกันมากขึ้นจึงได้เกิดปะทุขึ้นมาเป็นการประท้วงการกบฏและการเรียกร้องความยุติธรรม แต่ในสังคมนายทุนมัวนึกถึงแต่เรื่องของเศรษฐกิจการอุตสาหกรรมมากจนละเลยเพิกเฉยไม่ใส่ใจปัญหาของลูกจ้างและปัญหาสังคมที่จะตามมาจึงกลายมาเป็นปัญหาในโครงสร้างของสังคมและประเพณีของประเทศเยอรมนี แต่สิ่งที่ดีที่เกิดขึ้นจากวิทยาศาสตร์เกิดขึ้นก็มี เช่น ความก้าวหน้าทางการแพทย์ มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การดูแลผู้ป่วยให้หายจากอาการป่วยไข้ ระบบสาธารณูปโภคและได้รับการสาธารณสุขที่ดีขึ้น การเคลื่อนไหวของกรรมกรและลัทธิมาร์กซ์นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงต้นของสังคมนิยม กรณีของ มาร์กซิสม์ จากหนังสือ **มนุษย์กับอารยธรรม** มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช กล่าวว่า

> **คาร์ล มาร์กซ์** (Karl Marx) การที่เขาได้อยู่ท่ามกลางความเฟื่องฟูของลัทธิทุนนิยม นายทุนทำหน้าที่ควบคุม ผูกขาดและเป็นเจ้าของการผลิตในทุกด้าน กรรมกรผู้ใช้แรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนค่าของความเป็นมนุษย์ ในส่วนของชนชั้นกรรมกรแทบจะไม่เหลืออยู่เลย นายทุนมองเห็นว่ามนุษย์เป็นเพียงวัตถุชิ้นหนึ่งเป็นเสมือนทรัพย์สินของนายทุนเท่านั้น นายทุนเป็นฝ่ายได้ประโยชน์แต่ฝ่ายเดียว ก่อให้เกิดปัญหาความไม่ยุติธรรมในสังคม มาร์กซ์จึงได้เสนอความคิดเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้นด้วยการเปลี่ยนไปสู่สังคมที่ปราศจากชนชั้น ซึ่งเป็นสังคมที่มนุษย์จะมีความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ที่สุด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2542: 286)

สภาพทางการเมืองในเยอรมนีนั้นก็เกิดปัญหากับประชาชนในเยอรมนี ซึ่งได้เห็นว่าสาธารณรัฐไวมาร์เกิดขึ้นมาโดยความไม่ชอบธรรมด้วยกฎหมายของประชาชนพวกขวาจัดคือพวกชาตินิยมเยอรมนี (German Nationalist) คือ ต้องการระบบกษัตริย์ต่อไปและกล่าวหาสาธารณรัฐไวมาร์ว่าทรยศต่อกษัตริย์ ส่วนพวกซ้ายจัดนั้นต้องการระบบคอมมิวนิสต์ก็ได้กล่าวหาว่าสาธารณรัฐไวมาร์ว่าทรยศต่อมวลชน ซึ่งทั้งสองฝ่ายนี้ก็จะคอยคัดค้านการบริหารประเทศของรัฐบาลเสมอ ซึ่งผลทุกอย่างที่ตามมาก็ย่อมกระทบต่อการบริหารประเทศชาติ โดย ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม กล่าวถึง สภาพการเมืองเยอรมนี นี้ว่า

> ในทัศนะของประชาชนราวหนึ่งในสามของประเทศเห็นว่าสาธารณรัฐไวมาร์เกิดขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประชาชนกลุ่มนี้ส่วนมากก็เป็นพวกขวาจัดหรือพวกชาตินิยมเยอรมนี (German Nationalist) ซึ่งยังคงต้องการ ระบบกษัตริย์ต่อไป อีกพวกหนึ่งเป็นพวกซ้ายจัดซึ่งนิยมระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ พวกนี้ต้องการ ระบอบเผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพ พวกชาตินิยมจึงกล่าวหาว่าสาธารณรัฐไวมาร์ เป็นสาธารณรัฐที่ทรยศต่อกษัตริย์ ส่วนพวกซ้ายจัดก็ว่าทรยศต่อมวลชนผู้ยากไร้ สองพวกนี้จะคอยคัดค้านขัดขวางการบริหารประเทศของรัฐบาลอยู่เสมอ เช่น การลงนามในสัญญาแวร์ซายส์สองพวกนี้ก็จะคัดค้านจนทำให้เสียงในคณะรัฐมนตรีแตกกันจนต้องมีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี (โดยให้ Gustav Bauer เป็นนายกรัฐมนตรี Eeberger เป็นรัฐมนตรีคลัง Hermann Muller เป็นรัฐมนตรีต่างประเทศ) เมื่อคนทั้งหมดในประเทศมีความเห็นไม่ตรงกันดังนี้ก็ย่อมกระทบกระเทือนต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล แม้ว่ารัฐบาลจะมีเสียงข้างมากในสภาก็ตามโดยมีพรรคการเมืองต่าง ๆ ในเยอรมนีที่เกิดขึ้นตั้งแต่สงครามยังไม่ยุติมี
>
> **Catholic Center Party** หัวหน้าสำคัญคือ Matthias Erzberger ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายซ้าย ซึ่งได้นำพรรคนี้ไปร่วมมือกับพรรคก้าวหน้า(Progressive) และสังคมประชาธิปไตย (Social Democrate) จนทำให้มีเสียงข้างมากในสภา เมื่อเดือน

กรกฎาคม 1917 และเป็นผลทำให้เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ ปลายปี 1918

Bavarian Peoples Party เกิดเมื่อพฤศจิกายน 1918 นำโดย Georg Heim และ Heinrich Held ซึ่งยึดถือ หลักการ "บาวาเรียเพื่อชาวบาวาเรีย" (Bavarin For the Bavarians) และเห็นว่ารัฐธรรมนูญควรจะได้รับการรับรองจากทุกรัฐ

Democratic Party ประกาศตั้งทางหนังสือพิมพ์เมื่อเดือนพฤศจิกายน 1918 ผู้นำสำคัญ คือ Alfred Weber พวกที่สนับสนุนพรรคนี้มากคือพวกชนชั้นกลางและคนร่ำรวยที่ต้องการประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ

German Peoples Party นำโดย Gustav Stresemann ซึ่งถอนตัวมาจากพรรค Democratic

German Nationalist Peoples Party เดิมเป็นพรรคของคนหัวเก่าสนับสนุนกษัตริย์ มีพวกขุนนางและเป็นชาวนาเป็นกำลังสำคัญ แต่หลังสงครามเสื่อมความนิยมลงจึงไปรวมกับ พรรค **Christian Socialist**

การเลือกตั้งครั้งแรกหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 1919 มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไปใช้สิทธิกันกว่าร้อยละ 80 ครั้งนี้ชัยชนะได้แก่ **พรรคสังคมประชาธิปไตย (Social Democrate)** ตามมาด้วยพรรค **Catholic Center** พรรค **Democratic** และ **German Nationalist** และพรรคอื่นๆ การเลือกตั้งครั้งนี้เพื่อหา สมาชิกสภาไปร่างรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เป็นการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญไวมาร์ ครั้งแรกทำเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 1920 ซึ่งเสียงข้างมาก ได้แก่ พรรค **Weimar Coalition** พรรคสังคมประชาธิปไตยลดลงเป็นอันดับสอง พรรคคอมมิวนิสต์ก็เริ่มได้เลือกตั้งเข้ามาในสภาด้วย popular vote 2% และยังมีพรรคการเมืองอื่นๆ ได้รับเลือกเป็นเสียงข้างน้อยเข้ามามากมายหลายพรรค ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความ แตกแยกในทางความคิดทางการเมืองของชาวเยอรมันหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งนับได้ว่าเป็นความอ่อนแอในทางการเมืองของสาธารณรัฐไวมาร์ (ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม. มปป: 89-90)

ประทุมพร วัชรเสถียร กล่าวว่า

ความเป็นมาของพรรค KPD มีโดยสังเขปดังนี้คือ ต้นศตวรรษที่ 20 พรรค Social Democratic Party of Germany (SPD) เป็นพรรคการเมืองที่ใหญ่และมีอิทธิพลมากในเยอรมนี ต่อมาได้มีการแบ่งแยกเป็นกลุ่มยึดมั่นใน ทฤษฎีโดยมี คาร์ล เคาท์สกี้ (Karl Kautsky) เป็นหัวหน้าและกลุ่มลัทธิแก้ซึ่งมี เอดวร์ต เบิร์นสไตน์(Eduard Bernstein)เป็นหัวหน้าหลังจากปี ค.ศ.1905 กลุ่มแก้ไขได้แยกตัวออกจากพรรคนี้ไป ต่อมาในปี ค.ศ.1914 กลุ่มที่เหลือหันไปมีนโยบายนิยมสงคราม ซึ่งเป็นการสนับสนุนนโยบายของไกเซอร์ ขณะนั้นจึงเกิดความแตก แยกอีกครั้งหนึ่ง คือพวกที่ต่อต้านสงครามได้จัดตั้งพรรค **Independent Social Democratic Party of Germany (USPD)** ขึ้นในเดือนเมษายน ค.ศ.1917

ขณะนั้นมีกลุ่มคอมมิวนิสต์หัวรุนแรงอีกพวกหนึ่งซึ่งอยู่ในภายใต้การนำของ **คาร์ล ลี้บเนคซ์ (Karl Liebknecht) และ โรซา ลักแซมเบอร์ก (Rosa Luxemburg)** ซึ่งรวมกันเป็น "สันนิบาตสปาร์ตาคุส" (The Spartacus League) ต่อมาก็ได้เข้าไปร่วมกับ USPD ในระยะเวลาสั้นๆ แล้วแยกออกมาในปลายปี ค.ศ.1918 เพื่อที่จะไปร่วมกับกลุ่ม **International Communist of Germany** ตั้งตัวเป็นพรรคใหม่ชื่อว่า **The Communist Party of Germany (KPD)** พรรคนี้เป็นพรรคคอมมิวนิสต์ที่แข็งแรงที่สุดรองจากพรรคคอมมิวนิสต์ ในโซเวียตและเป็นพรรคหนึ่งในคณะก่อตั้งองค์การโคมินเทิร์นใน ค.ศ.1919

ระหว่างที่ฮิตเลอร์ขึ้นมามีอำนาจ พรรค KPD หมดบทบาทลงไป แต่ก็ยังมีการพบปะใต้ดิน ระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งเยอรมนีดังนั้นจึงไม่เป็นการยากที่อดีตสมาชิกพรรค KPD ในเขตเยอรมนีตะวันออก จะได้รวมตัวกันก่อตั้งพรรคนี้ในภูมิภาคของตนขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งด้วยความสนับสนุนของโซเวียต (ประทุมพร วัชรเสถียร. 2523: 42)

จิตศมน เฟลตัน ผู้เรียบเรียงหนังสือหน้าต่างสู่โลกกว้างเยอรมันกล่าวไว้ว่า

ประเทศเยอรมนีได้เปลี่ยนไปสู่ความเป็นเผด็จการทหาร รัฐถูกห้อมล้อมโดยทหาร การตรวจสอบและการบังคับแรงงานกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน สงครามที่ขยายตัวออกไปนั้นได้เงินกู้มาสนับสนุน หลังการปฏิวัติในเดือน **กุมภาพันธ์และตุลาคม 1917** การสู้รบในส่วนของรัสเซียนั้นสิ้นสุดลง โดยการยืนยันด้วย สนธิสัญญาเบรสท์-ลีโทสค์ (Brest-Litovsk) **ในเดือนมีนาคม 1918** แต่เยอรมนีรู้ดีว่าสงครามครั้งนี้ ไม่สามารถเอาชนะได้ด้วยทางทหารอีกต่อไป **ปลายเดือนกันยายน 1918** พันธมิตรบัลเกเรียยอมจำนน ทำให้เยอรมนีถูกตัดขาดการส่งน้ำมันจากบอลข่าน นายพลลูเด็นดอร์ฟ(General Ludendorff) ซึ่งเป็นผู้ที่นิยมการปกครองระบอบราชาธิปไตย เขาพยายามโน้มน้าวให้ฮินเด็นบวร์กและพระจักรพรรดิเห็นความจำเป็นในการหยุดยิงทันที และจัดตั้งรัฐบาลระบอบรัฐสภาเพื่อจัดรูปแบบ "รวมกันเป็นหนึ่ง" ดังนั้นชาวเยอรมันจึงได้ข่าวการเข้ามา ของพรรค SPD ในรัฐบาลใหม่ของเจ้าชาย มากซ์ ฟอน บาเด็น (Mark von Baden) **ในต้น เดือนตุลาคม 1918** และคำร้องสำหรับการหยุดยิงการที่ต้องแพ้สงครามและการปกครองระบอบราชาธิปไตยแบบมีรัฐสภานั้น ไม่อาจอยู่รอดได้ ส่วนการปฏิวัติยังคงดำเนินลึบไป "ข้าพเจ้าไม่รับรู้อีกต่อไปแล้วว่าจะเป็นพรรคไหนข้าพเจ้า รับรู้แต่ความเป็นคนเยอรมัน" ไคเซอร์ วิลเฮล์ม (Kaiser Wilhelm) ประกาศเมื่อเริ่มต้นการสู้รบ ซึ่งก็ได้รับเสียงปรบมือจากทุกฝ่ายรวมทั้ง พรรคโซเชี่ยล เดโมเครต ที่เห็นด้วยในข้อตกลงและยอมให้ เครดิตกู้เงินจำนวนมหาศาลมาใช้ในสงครามมีเพียง **คาร์ล ลี้บเนคช์ (Karl Liebnecht)** ที่ขณะนั้นอยู่กับพรรค SPD ปฏิเสธไม่ยอมตกลงและประท้วงต่อต้านสงครามนายทุนครั้งนี้ ต่อมา **ลี้บเนคช์ และโรซ่า ลักเซมเบริ์ก (Rosa Luxemburg)** ร่วมกันก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเยอรมันขึ้นมา ฟอน เบธมาน โฮลเว็ก (von Bethmann Hollweg) แชนสเล่อร์ แห่งไรคช์ เสนอโครงร่างของเป้าหมายในสงครามครั้งนี้ในบันทึกลับเฉพาะการเอาชนะ แควันบรีเอ (Briey) ทำให้ฝรั่งเศสอ่อนกำลังลง การปราบเบลเยี่ยมและลักเซมเบริ์ก และนำคนชาติอื่นมาปกครองรัสเซีย พร้อม ๆ กับการจัดตั้งสหภาพแรงงาน เศรษฐกิจและภาษี สำหรับยุโรปภายใต้การนำของประเทศเยอรมนี ในที่สุดแผนการเหล่านี้ก็ไม่บรรลุผล เยอรมนีไม่สามารถปราบฝรั่งเศสลงได้อย่างรวดเร็ว **ในปีค.ศ. 1916** ประชาชนมากกว่า 1 ล้านคนเสียชีวิต ที่เมืองเวอร์ดัน (Verdun) และแม่น้ำซอม (Somme) การเปลี่ยนมาทำสงครามใต้น้ำโดย U-Bootkrieg (เรือดำน้ำของเยอรมัน)นั้นเป็นเครื่องหมายของการเริ่มต้นแห่งจุดจบเพราะสหรัฐอเมริกาตัดสินใจเข้าสู่สงครามต่อต้านเยอรมัน...แรกเริ่มนั้นพรรคคอมมิวนิสต์ถูกห้ามและบรรดาผู้นำก็ถูกเนรเทศหรือไม่ก็ถูกจับขังไว้ในค่ายกักกันนักโทษการเมืองและเชลยศึก หลังการเลือกตั้ง ซึ่งพรรค NSDAP ได้รับเลือกถึง 44% พรรคทั้งหมดที่มีอยู่ในไรค์ชตัค ก็ยอมรับพระราชบัญญัติเอนาบลิง (Ermachtigungsgesetz) ยกเว้น SPD ดังนั้นพรรค NSDAP ก็ขึ้นมามีอำนาจอย่างค่อนข้างจะถูกกฎหมาย ในที่สุดพรรคการเมืองอื่นๆ ก็ถูกยกเลิก พรรคเนชั่นแนล โซเชี่ยลลิสต์ ซึ่งเป็นพรรคเผด็จการเพียงพรรคเดียวเรียกตนเองว่า "หลักแห่งความเป็นผู้นำ" บรรดาโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงาน โรงเรียน มหาวิทยาลัย วิทยุ และสื่อมวลชน เกือบทุกแห่งถูกบังคับ ให้จัดตั้งหน่วยทหารมีการตั้ง องค์กร SA [Sturmabteilungen), SS [Schutzstaffein) กองพลน้อยสำหรับการรู่โจมและป้องกันกองกำลังแถวหน้าเยอรมัน ความเคลื่อนไหวสตรีแห่งพรรคเนชั่นแนลโซเชี่ยลลิสต์ พรรค NSDAP มีเป้าหมายที่จะควบคุมร่างกายและจิตใจของ ประชาชน (จิตศมน เฟลตัน. 2542: 47-50)

ค.ศ.1870-1871 เกิดสงครามระหว่างปรัสเซียกับฝรั่งเศส ซึ่งเกิดขึ้นเพราะนโยบายการรวมชาติเยอรมนีของบิสมาร์ค ซึ่งบิสมาร์คเองนั้นต้องการให้เกิดสงครามถึงกับดัดแปลงถ้อยคำในโทรเลขในทำนองกษัตริย์วิลเลี่ยมที่ 1 หมิ่นประมาทฑูตของฝรั่งเศสและวันที่ 19 กรกฎาคม 1870 จากความระหองระแหงอยู่แล้วจึงได้เกิดมีการประกาศสงครามระหว่างฝรั่งเศสกับปรัสเซีย ฝรั่งเศสแพ้เยอรมนีจึงได้แคว้นอัลซาสและบางส่วนของลอเรนเป็นดินแดนเพิ่มขึ้น หลังจากนั้นจึงเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ.1914-1918) และครั้งที่ 2 (ค.ศ.1939-1945) นอกจากนี้ จิตศมน เฟลตัน ยังให้ทรรศนะจากกรณีของบิสมาร์ค เพิ่มเติมว่า

การส่งเสริมและเป็นผู้นำด้านความก้าวหน้าของการส่งเสริมอุตสาหกรรมของประเทศเป็นบทบาทที่เหมาะสม ต่อบิสมาร์ค ทั้งตัวบิสมาร์คและอุดมคติโบนาพาร์ติสต์ (ผู้ที่นับถือนโปเลียน) ของเขาถูกโลกยุคใหม่เข้ามาแทนที่ เขากลายเป็นผู้ที่รัฐไม่ต้องการท้ายที่สุด บิสมาร์คก็ยังคงต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย แบบมีรัฐสภา กฎหมายของเขาที่ต่อต้านระบบโซเชี่ยลลิสต์นั้นถูกนำมาใช้ระหว่าง **ปี ค.ศ.1878-1890** แต่กลับมีผลลัพธ์ตรงกันข้ามจากที่คาดหวังเอาไว้ ความนิยมในพรรค

SPD (Sozial demokratische Partei Deutschlands) มีเพิ่มขึ้น **และในปี ค.ศ.1912** ก็ได้กลายเป็นกองกำลังที่แข็งแกร่งที่สุดใน ไรช์คชตัค(Reichstag) ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเหล่านี้จักรพรรดิหนุ่มองค์ใหม่คือวิลเฮล์มที่ 2 นั้นเห็นว่าบิสมาร์ค แทบไม่มีประโยชน์อะไรและบิสมาร์คได้ถูกบังคับให้ปลดเกษียณตนเอง(จิตศมน เฟลตัน. 2542: 47)

สงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ.1914-1918) นั้นเกิดขึ้นเนื่องมาจากการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมหาอำนาจและการแบ่งกันแสวงหาอำนาจและอาณานิคมในศตวรรษที่ 19 และได้มีการแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่มของเหล่าประเทศมหาอำนาจได้แก่กลุ่มสนธิสัญญาฝ่ายมหาอำนาจกลาง(Triple Alliance) กับฝ่ายสัมพันธมิตร (Triple Entent) และเกิดพลังชาตินิยมก่อตัวขึ้นในตอนช่วงหลังศตวรรษที่19 ซึ่งลัทธิทางทหารได้สะสมกำลังอาวุธเพื่อเสริมสร้างกองกำลังทางบก และในสงครามโลกครั้งที่ 1 นี้เยอรมนีเป็นฝ่ายที่ได้รับความปราชัยต้องเสียค่าปฏิกรรมสงครามให้แก่ผู้ชนะและด้วยความกดดันนี้เอง จึงก่อทำให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในอีก 21 ปีต่อมา

สงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1939-1945) เกิดลัทธิชาตินิยมในเยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่น ได้แก่ ลัทธิทหารนิยม ซึ่งก่อให้เกิดการเผชิญหน้ากันในประเทศมหาอำนาจและลัทธิจักรวรรดินิยมทำให้มหาอำนาจขัดแย้งกัน ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้แบ่งประเทศมหาอำนาจเป็นฝ่ายต่าง ๆ และด้วยความอ่อนแอขององค์การสันติบาตชาติ และอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญก็คือการประกาศนโยบายเป็นกลางของสหรัฐอเมริกา และสงครามโลกครั้งที่ 2 นี้ เยอรมนีก็ได้รับความปราชัยอีกครั้งโดยมีทรรศนะของ ปรีชา ศรีวาลัย กล่าวว่า

ในปี 2477 ฮิตเลอร์ซึ่งเป็นทั้งนายกรัฐมนตรีและฟือเรอร์(ผู้นำ) ของเยอรมนีก็ปกครองประเทศแต่ผู้เดียว ไม่มีการเลือกประธานาธิบดีคนใหม่ ศัตรูทั้งหลายถูกกวาดล้างออกจากโรงเรียน มหาวิทยาลัย ศาลยุติธรรม สถานที่ทำงานพลเรือน และในที่ต่าง ๆ ที่มีอิทธิพล หนังสือพิมพ์ วิทยุ และ ภาพยนตร์ ถูกอยู่ในความควบคุมของรัฐบาล รัฐต่าง ๆ ถูกยุบเข้าเป็นมณฑลซึ่งขึ้นอยู่กับรัฐบาลกลางเยอรมนี เปลี่ยนจากสหพันธรัฐเป็นรัฐบาลเดียว ฮิตเลอร์ประสบความยากลำบากเกี่ยวกับทางศาสนาทั้งคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ คัดค้านการแทรกแซงของรัฐบาลในเรื่องศาสนา และยังคงคัดค้านต่อไป ทั้ง ๆ ที่หัวหน้าสำคัญ ๆ หลายต่อหลายคน ถูกส่งเข้าคุก ฮิตเลอร์เกลียดชังพวกยิวเป็นที่สุดพวกนี้ถูกถือว่าเป็นคนต่างด้าว แม้ว่าจะทำการสมรสมาตั้งสามสี่ชั่วอายุคนก็ตาม พวกนี้ไม่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิเข้าทำรัฐการทำการสมรสกับชาวเยอรมัน ออกเป็นหนังสือพิมพ์หรือเป็นพลเมืองเยอรมัน เขาถูกกำจัดจำนวนมหาวิทยาลัยและการศึกษาวิชาอาชีพอื่น ๆ นโยบายต่อต้านพวกยิวนี้กิดขึ้นในดินแดนต่าง ๆ ในภาคกลางของยุโรป เช่น โปแลนด์ โรมาเนีย และฮังการี แต่ไม่รุนแรงเท่ากับในเยอรมนี ความลำบากอีกประการหนึ่งที่ฮิตเลอร์ประสบคือ พวกของเขาเองเขาค้นพบแผนการของพวกเชิ้ตสีน้ำตาล ซึ่งมีร้อยเอกเริห์ม(Roehm) เป็นหัวหน้าเกอริง ซึ่งเป็นหัวหน้าผู้ช่วยของฮิตเลอร์ทำการปราบปรามแผนการนี้ในปี 2477 โดยการยิงเป้าทุกคนที่มีความสงสัยโดยไม่ทำการไต่สวน การกวาดล้างอย่าง นองเลือดครั้งนี้ทำให้เกิดประหวั่นกันทั่วไป และหลังจากนั้นฮิตเลอร์มิได้มีศัตรูที่สำคัญอีก(ปรีชา ศรีวาลัย. 2530: 77)

จิตศมน เฟลตัน กล่าวว่า

หลังจากการขึ้นมีอำนาจแล้วฮิตเล่อร์โค้อธิบายถึงความจำเป็นในนโยบายต่างประเทศของเยอรมนีต่อ ผู้บัญชาการกองทัพบกและกองทัพเรือว่า "สิทธิอันพึงได้และความเป็นเยอรมันแห่งดินแดนทางทิศตะวันออก" พรรคนาซีเริ่มแผนการ 4 ปีแห่งการตระเตรียมด้านสงครามภายในเวลา 5 ปี ฮิตเล่อร์ได้ชดเชยเกือบจะทุกอย่างที่เยอรมันสูญเสียไปที่พระราชวังแวร์ซายส์ในปี ค.ศ.1935 แคว้นซาร์ได้กลับคืนสู่ "เยอรมนีอันเป็นแผ่นดินแม่" และอีกหนึ่งปีต่อมากองทัพก็ได้ยกกำลังเข้าสู่แคว้นไรน์แลนด์ (Rheinland-Rhineland) **เดือนมีนาคม 1938** ได้ผนวกออสเตรียเข้าไว้ด้วยกันและหลังจากการประชุมมิวนิค แคว้นซูเดเท่นแลนด์ (Sudetenland) ในเชโกสโลวะเกียก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิเยอรมนี นโยบายแห่งความสงบของสหราชอาณาจักรอังกฤษและฝรั่งเศสที่การประชุมมิวนิคนั้นล้มเหลวโดยสิ้นเชิง หลังจากข้อตกลงไม่รุกราน ของโซเวียต-เยอรมัน เมื่อวันที่ **23 สิงหาคม 1939** ฮิตเล่อร์และสตาลินก็ได้ตัดสินใจที่จะแบ่งยุโรปออกเป็น

ส่วนๆ ในเดือนกันยายนกองทัพเยอรมัน และรัสเซียบุกเข้าโปแลนด์ ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นของความขัดแย้งอันยิ่งใหญ่ ในเวลาต่อมายอดจำนวนคนเสียชีวิตที่มีถึง 50 ล้านคนนั้นถือได้ว่าเป็นสงครามที่เลวร้าย ที่สุดเท่าที่เคยเกิดขึ้นมา ช่วงสองปีแรกนั้นกองทัพเยอรมันได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายพันธมิตรของตนบุกโจมตีได้รับ ชัยชนะครั้งแล้วครั้งเล่าจนดูเหมือนว่าฮิตเล่อร์คงจะได้รับชัยชนะในที่สุด

ปี ค.ศ.1941 นาซีเข้าครอบครองยุโรปและรวมกันเป็นสันนิบาตกับอิตาลี ในตอนนี้และได้พยายามที่จะสยบแอฟริกา ไม่ว่าใครก็ตามที่พยายามจะต่อต้านเยอรมนี และเนชั่นแนลโซเชี่ยลลิสต์นั้นจะถูกทำลาย รวมไปถึงความพยายามของกองทหารและกลุ่มประชาชนที่จะโค่นระบอบการปกครองแบบนาซีกลับจบลงด้วยความล้มเหลว

เมื่อ ฮิตเล่อร์ มองหา "ดินแดน" ทางตะวันออกโดยส่งกองทหาร 3 ล้านคนไปบุกสหภาพโซเวียต เมื่อเดือน **มิถุนายน 1941** กองทัพต้องหยุดชะงักก่อนที่จะถึงมอสโคว์ เมื่อสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมสงครามในเดือน **ธันวาคม 1941** หลังจากที่ญี่ปุ่นโจมตีเพิร์ลฮาเบอร์ ผลลัพธ์ของสงครามครั้งนี้ก็กระจ่างชัดออกมาสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตได้ร่วมมือกันเป็นกองทหารฝ่ายพันธมิตรอันทรงอานุภาพ และ ค่อยๆ กร่อนกำลังของฝ่ายนาซี ความพ่ายแพ้ของกองกำลังที่ 6 ที่สตาลิงกราด (Stalingrad) **ในปี ค.ศ.1943** และการที่ฝ่ายพันธมิตรยกกำลังขึ้นบกได้ที่นอมังดี(Normandy) ในปี ค.ศ.1944 คือสัญญาณแห่งจุดจบด้านความทะเยอทะยานของเยอรมนี จุดจบของอาณาจักรไรค์ที่ 3 มาถึงในเ**ดือนพฤษภาคม 1945** พร้อมกับการ ฆ่าตัวตายของฮิตเล่อร์ และการยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไขของฝ่ายนาซี (จิตศมน เฟลตัน. 2542: 50-51)

ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากอดีตจนถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ.1945 นั้น มาจากการแสวงหาอาณานิคมและความต้องการของผู้มีอำนาจ แต่ผลกระทบทั้งหมดที่ได้รับกลับต้องมาตกอยู่กับเหล่าพลเมืองของประเทศนั้นๆ เราประชากรทุกคนต้องการความสงบ สันติภาพ เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะได้รับต่อเมื่อมีการประสานร่วมมือกันระหว่างมนุษย์ทุกคนที่จะช่วยกันขบปัญหาและหาข้อแก้ไขพัฒนาเพื่อความมุ่งหมายที่สำคัญสูงสุด กำจัดความอยุติธรรมที่ใช้เป็นโทษ รวบรวมสังคมของคนทำงานและสังคมการเมือง ให้พลเมืองมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยปัญญาและมันสมองอันชาญฉลาดของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความคิดของชนชาติใดศาสนาใดที่เข้าสู่ตามหลักมนุษยนิยมใหม่ (new humanism) โดยเชื่อในความจริงตามเหตุผล (reason) ในความดีความถูกต้องและปัญญาที่ดีเลิศ โดยบวกความเป็นอัตตาในตัวของตน ซึ่งมนุษย์ทุกคนควรจะร่วมมือกันพัฒนาสร้างสรรค์ประโยชน์สูงสุดให้กันและกัน เราควรอยู่ด้วยความสุขมีความรักและเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ฉะนั้นเราจึงอย่าให้กิเลสมาครอบงำจิตใจ อย่าให้ระบบทุนนิยมเข้ามามีบทบาทแทรกเป็นตัวนำในจิตวิญญาณของเราทุกคน ซึ่งกิเลสนี้เองจะเป็นที่มาของความอยาก ซึ่งจะก่อให้เกิดการแสวงหาและความขัดแย้งในปัญหาต่างๆ มากมายที่เกิดขึ้นตามมาทั้งมวล

1.3 การเคลื่อนไหวทางความคิดในประเทศเยอรมนี

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 14 ทำให้ชาวเยอรมันมีพลเมืองที่เป็น นักคิด นักปรัชญา ปัญญาชนในเยอรมนีและค่อนข้างจะมีบุคคลที่โดดเด่นเป็นจำนวนมากมาย ทำให้การแสดงออกจำนวนมากที่มีชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างนั้นส่งอิทธิพลมาจนถึงปัจจุบัน บุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงนั้นมีหลายแขนง ซึ่งมีทั้งการแสดงออกทางด้านปรัชญา ประวัติศาสตร์ศิลปะ การแพทย์ วรรณกรรม การละคร ภาพยนตร์ และดนตรี ศิลปะ ฯลฯ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและยกตัวอย่างในกรณีนักปรัชญา กวี และนักประพันธ์ของเยอรมนีซึ่งมีความร่วมสมัยเดียวกันกับ แคธี โคลล์วิทซ์ ในช่วงศตวรรษที่ 19-20 และนักปรัชญาที่มีชื่อเสียงเหล่านี้ได้ส่งอิทธิพลต่อผลงานสร้างสรรค์ของโคลล์วิทซ์ รวมทั้งเป็นแรงผลักดันพฤติกรรมและความนึกคิดต่างๆ ของเธออีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น **ฟริดริช เอลเกลส์** (Engel, Friedrich)(1820-95)

นักปรัชญาสังคมการเมือง **ฮันส์-จอร์จ กาดาเมอร์** (Gadamer, Hans-Georg)(1900-) นักปรัชญาเยอรมันผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาปรัชญาเฮอร์เมนนูติคส์ (Hermeneutics) **จอร์จ วิลเลี่ยม ฟรายริช เฮเกล** (Hegel, Georg Wilhelm Friedrich)(1770-1831) นักปรัชญาชาวเยอรมันแนวจิตนิยม(Idealism) **เอ็ดมุนด์ กุสตาฟ อัลเบร็ชต์ ฮัสเซรล** (Husserl, Edmund Gustav Albrecht)(1859-1938) นักปรัชญาเยอรมันผู้ก่อตั้งปรากฏการณ์วิทยา(Phenomenology) **อิมมานูเอล คานท์** (Kant, Immanuel)(1724-1804) **คานท์ มาร์กซ์** (Mark, Karl)(1818-83) นักทฤษฎีคนสำคัญในทางปรัชญา เศรษฐศาสตร์การเมือง การเมือง และสังคมวิทยา ผู้ก่อตั้งคติคอมมิวนิสต์สากล นักปรัชญาเยอรมันผู้สนับสนุนปรัชญาจิตนิยม(Idealism) **ฟรายดริค นิชเช่** (Nietzsche, Friedrich)(1844-1900)นักปรัชญาเยอรมันผู้ปฏิเสธค่านิยมทางศีลธรรมแบบสมบูรณ์ โดยในหนังสือพจนานุกรมนักคิดและนักเขียนคนสำคัญของโลกกล่าวถึงในกรณีนี้ไว้ว่า

นักปรัชญา

Engel, Friedrich (1820-95) นักปรัชญาสังคมการเมืองชาวเยอรมันเขาเขียนเรื่อง The Condition of the Working Class in England ในปี 1848 เขาได้ทำงานร่วมกับและเป็นผู้สนับสนุน คาร์ล มาร์กซมาตลอดทั้งในด้านเศรษฐกิจและการเมืองร่วมเขียนและตรวจแก้เผยแพร่งานของมาร์กซหลายชิ้น เช่น ร่วมกันเขียน Communist Manisfesto (1844) เป็นบรรณาธิการ Capital เล่ม 2 และเล่ม 3 ที่เขียนเองมี Anti-Duehing : Socialism Utopain and Scientific(1878) งานชิ้นหนึ่งของเขา Origins of the Family, Private Property and the State(1884) ได้ใช้แนวคิดของชารลส์ คาร์วิน เรื่องวิวัฒนาการของสัตว์และมนุษย์มาปรับใช้และอธิบายคดิมาร์กซิสม์ให้เข้าใจง่ายเป็นที่แพร่หลายมากขึ้น...

Gadamer, Hans-Georg(1900-) นักปรัชญาเยอรมันผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาปรัชญา Hermeneutics ในศตวรรษที่ 20 ในงานชิ้นเอกของเขา Truth and Method(1960) เขาเสนอว่า "การเข้าใจ" เป็นพื้นฐานของการดำรงอยู่ของมนุษย์และความเข้าใจทุกอย่างเกิดขึ้นตามแบบแผนขนบธรรมเนียม (Tradition) หนึ่ง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท(text) และผู้ตีความเปรียบได้เหมือนกับบทสนทนา ซึ่งผู้ตีความจะต้องเปิดตัวเองรับรู้กับความเป็นจริงของตัวบทธรรมชาติของบทสนทนาดังกล่าวมีลักษณะทางประวัติศาสตร์ที่ทำให้เราไม่สามารถตีความแบบหนึ่งแบบใดตายตัวได้...

Hegel, Georg Wilhelm Friedrich(1770-1831) นักปรัชญาชาวเยอรมันแนวจิตนิยม(Idealism) ผู้มีอิทธิพลต่อปรัชญาและประวัติศาสตร์ในช่วงศตวรรษที่19-20 มาก เป็นอาจารย์สอนปรัชญาที่มหาวิทยาลัยไฮเดลเบริก และเบอร์ลิน เป็นผู้เขียนหนังสือเรื่อง The Phenomenology of Mind(1807) ,Encyclopedia of the Philosophical Sciences(1817) และ Philosophy of Right(1821) เขาเป็นผู้เสนอวิธีวิเคราะห์แบบวิภาษวิธี (Dialectic) ซึ่ง คาร์ล มาร์กซ์ ได้นำไปพัฒนาต่อเป็นวัตถุนิยมวิภาษวิธี (DialecticMaterialism) เฮเกลเห็นว่าจิตสำนึก และวัตถุภายนอกรวมเป็นสิ่งหนึ่งเดียวกัน ไม่มีสิ่งใดอยู่แยกเป็นอิสระจากกันได้จิตใจและธรรมชาติเป็นนามธรรมของมวลรวมที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้ โลกคือการเปิดออกและการแสดงออกของความคิดสมบูรณ์ รวบยอดอันหนึ่งเป็นองคาพยพที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจัยความจำเป็นภายในของมันเอง เพื่อที่จะค่อย ๆ เป็นตัวแทนของเหตุผลแต่ละระบบโดยพัฒนาการในตัวของมันเองจะสร้างคู่ปฏิปักษ์ของมัน(Antithesis) ซึ่งจะนำไปสู่การสังเคราะห์(Synthesis) ในระดับที่สูงขึ้นซึ่งจะผนวกเป็นตัวแทนของทั้ง Thesis และ Anithesis...

Husserl, Edmund Gustav Albrecht(1359-1938) นักปรัชญาเยอรมันผู้ก่อตั้งปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ซึ่งเน้นสิ่งมนุษย์ได้ประสบมาอย่างมีจิตสำนึกปรัชญาสำนักนี้พยายามอธิบายธรรมชาติของ ประสบการณ์จากจุดยืนของผู้มีประสบการณ์เองโดยไม่ต้องอาศัยสมมุติฐานทางอภิปรัชญาใด ๆ จุดมุ่งหมายของ Husserl คือต้องการที่จะหาแก่นแท้ของปรากฏการณ์โดยผ่านการวิเคราะห์เชิงบรรยายอย่างใกล้ชิดใน โครงสร้างของประสบการณ์ในการที่จะบรรลุสิ่งเหล่านี้ได้นักปรัชญาจะต้องคัดขาดจากความเชื่อที่ยอมรับใด ๆ ทั้งหมด (all accepted beliefs) รวมทั้งความเชื่อในโลกที่เป็นอิสระจากจิตสำนึก งานเขียนชิ้นสำคัญของเขาคือ Logical Investigations(1900,1901) และ Phenomenological Philosophy(1913) ปรัชญาสำนักนี้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของสังคมวิทยาและปรัชญาในศตวรรษที่ 20 มากที่สุดสำนักหนึ่งโดยเฉพาะอิทธิพลต่อ Heidegger, Sartre และนักปรัชญา Existentialism...

Kant, Immanuel(1724-1804) นักปรัชญาเยอรมันผู้สนับสนุนปรัชญาจิตนิยม(Idealism) ซึ่งเป็นขั้วตรงข้ามของปรัชญาวัตถุนิยม(Materialism) ปรัชญาจิตนิยมมองว่าสิ่งที่เราเรียกเป็นปกติวิสัยว่าโลกภายนอก โดยพื้นฐานแล้วเป็นมิติหนึ่งของจิตใจไม่ใช่วัตถุวัตถุต่าง ๆ ในโลกดำรงอยู่จริงแต่ปรัชญาสำนักนี้มองว่ามันขาดแก่นสาร (Substance) ในหนังสือ The Critique of Pure Reason(1781) เขาเสนอความเห็นที่แตกต่างจาก จอห์น ล็อค ว่าความรู้ของเราเกี่ยวกับโลกไม่ใช่เป็นเพียงผลรวมของภาพประทับใจที่ประทับในจิตสำนึกของเรา จากประสาทสัมผัสของเราแต่มันขึ้นอยู่กับเครื่องมือทางแนวคิดของความเข้าใจของมนุษย์ ซึ่งตัวของมันเองก็ไม่ได้มาจากประสบการณ์ในทางจริยศาสตร์ คำนท์ เน้นว่าการกระทำที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดได้อย่างภววิสัยและต้องสอดคล้องกับกฎทางศีลธรรม การใช้ความรู้สึกนึกคิดและความโน้มเอียงไม่สามารถใช้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจทางจริยธรรมได้...

Mark, Karl(1818-83) นักทฤษฎีคนสำคัญในทางปรัชญา เศรษฐศาสตร์การเมือง การเมือง และสังคมวิทยา ผู้ก่อตั้งคติคอมมิวนิสต์สากลเกิดในเยอรมันเป็นลูกของครอบครัวชนชั้นกลางเชื้อสายยิว เริ่มศึกษาชั้นสูง ที่มหาวิทยาลัยเบอร์ลิน และได้รับปริญญาเอกทางปรัชญาจาก Jena เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ก้าวหน้า ในแคว้นไรน์ เมื่อถูกทางการสั่งปิดเขายังคงไปทำหนังสือพิมพ์เยอรมันแต่ไปพิมพ์ในฝรั่งเศส หลังจากได้พบกับ F.Engels ได้ทำงานร่วมกันเขียนเรื่อง The Holy Family(1845) และ The German Ideology(1845-46) ปี 1846 ถูกบีบให้ออกจากฝรั่งเศสไปอยู่เบลเยี่ยม พิมพ์งาน The Poverty of Philosophy ในปี 1847 สันนิบาตคอมมิวนิสต์มอบให้มาร์กซ์ และเอลเกลส์ เขียนโครงการซึ่งต่อมาคืองานชื่อ Communist Monifesto ที่มีชื่อเสียง ในปี 1849 มาร์กซ์ย้ายไปลอนดอนและอยู่ที่นั่นจนถึงวาระสุดท้าย ในปี 1859 เขาพิมพ์งานที่วิเคราะห์ทฤษฎี มูลค่าและหลักการทางเศรษฐกิจอื่น ๆ อย่างเป็นระบบเป็นครั้งแรก A Contribution to The Critique of Political Economy 8 ปีต่อมา Capital book I งานชิ้นที่ยิ่งใหญ่และมีอิทธิพลที่สุดของเขาได้พิมพ์ครั้งแรกเป็นภาษาเยอรมัน ในปี 1864 เขาและเอลเกลส์ช่วยกันก่อตั้งสมาคมคนงานนานาชาติในอังกฤษ หลังจากความล้มเหลวของปารีส คอมมูน ในปี 1871 เขาได้เขียน The Civil War in France เพื่อสรุปบทเรียนปฏิวัติในปี 1875 มาร์กซ์เขียนงานปฏิวัติอีกชิ้นหนึ่ง Critique of the Gotha Programm มาร์กซ์ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในฐานะผู้ลี้ภัยที่ยากจน ทำทั้งงานเขียนทฤษฎีและร่วมเคลื่อนไหวในการปฏิวัติชนชั้นคนงานได้รับการยกย่องว่าเป็นนักคิดที่มีอิทธิพลมากที่สุดคนหนึ่งในศตวรรษที่ 19-20...

Nietzsche, Friedrich(1844-1900) นักปรัชญาเยอรมันผู้ปฏิเสธค่านิยมทางศีลธรรมแบบสมบูรณ์ ที่เป็นที่ยอมรับกันในขณะนั้นและวิจารณ์ว่าศีลธรรมของศาสนาคริสต์เป็นศีลธรรมแบบทาส ในหนังสือที่สำคัญของเขา The Spoke Zarathustra(1833-92) เขาเสนอว่า "พระเจ้าตายแล้ว" ดังนั้นมนุษย์เราจึงมีอิสระที่จะสร้างค่านิยมของตนเอง คนในอุดมคติของเขาคือ "อภิมนุษย์" (Superman) วีรบุรุษผู้ก้าวข้ามพ้นศีลธรรมแบบทาสและมีเจตนารมณ์แห่งอำนาจที่เข้มแข็งซึ่งมุ่งไปสู่การสร้างสรรค์ชี้นำคนที่อ่อนแอและไร้คุณค่า นิชเช่อ้างว่าความรู้ ไม่ใช่เป็นกลางหรือเป็นภววิสัยแต่ต้องรับใช้ผลประโยชน์หรือจุดมุ่งหมายอันหนึ่งอันใดอยู่เสมอไม่ว่าจะโดย รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวแนวคิดของเขาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับภาษามีอิทธิพลที่สำคัญต่อวิชาปรัชญา ปรัชญาของเขามีผู้นำไปตีความต่าง ๆ นานาพวกนาซีได้แนวคิดเรื่องอภิมนุษย์ ไปตีความว่าหมายถึงเชื้อชาติอารยันที่เหนือกว่าเชื้อชาติอื่นทั้ง ๆ ที่แนวคิดหลายอย่างของนิชเช่ไม่เห็นด้วยกับอุดมการณ์แบบเผด็จการ (วิทยากร เชียงกูล. 2536: 58 -125)

นักประพันธ์และเหล่ากวี ผู้ที่โคลล์วิทซ์ให้ความสนใจ โดยได้รับอิทธิพลจากการอ่านวรรณกรรม และบทประพันธ์ต่างๆ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ที่มีชื่อเสียงมาเป็นบางส่วน เช่น **ฟายดอร์ มิฮายโลวิช ดอยสตอยสกี** (Dostoeysky, Fyodor Mihailovich)(1821-81) นักเขียนนิยายชาวรุสเซีย **โจฮันน์ วอลฟ์กัง ฟอน เกอเธ** (Goethe, Johann Wolfgang Von)(1749-1832) กวี นักเขียนนิยาย นักละคร นักปรัชญา และรัฐบุรุษชาวเยอรมัน, **แมกซิม กอร์กี** (Gorki, Maxim)(1868-1936) นักเขียนนิยายชาวรุสเซีย **เฮนริช ไฮน์** (Heine,Heinrich)(1797-1856) กวีโรแมนติกที่ปฏิวัติชาวเยอรมัน **เฮอร์แมนน์ เฮสเส** (Hesse, Hermann) (1877-1962) นักเขียนเยอรมันโอนสัญชาติเป็นสวิส ปี1923 เขาเป็นนักต้านสงคราม **โจฮัน คริสโตฟ ฟรายริช ฟอน ชิลเลอร์** (Schiller, Johann Christoph Friedrich von(1759-1805) นักเขียนบท ละคร กวี และนักประวัติศาสตร์เยอรมัน **ลีโอ นิโคเลวิช**

เค้าทน์ ตอลสตอย (Tolstoy, Leo Nikolaievich, Count)(1828-1910) นักเขียนนิยายชาวรุสเซียที่มีชื่อเสียง โดยในหนังสือพจนานุกรมนักคิดนักเขียนคนสำคัญของโลก กล่าวถึงในกรณีนี้ไว้ว่า

นักประพันธ์ กวี นิยาย วรรณกรรม

Dostoeysky, Fyodor Mihailovich(1821-81) นักเขียนนิยายชาวรุสเซียเคยเป็นนายทหารอยู่หลายปี ลาออก ในปี 1844 เพื่อมาเป็นนักเขียน เขียนนิยายเรื่องแรก Poor Folk ในปี 1846 ปี 1849 เขาถูกจับในข้อหาว่าเป็นพวกปฏิวัติสังคมนิยม เกือบถูกยิงเป้าแต่มีคำสั่งเปลี่ยนเป็นถูกส่งไปค่ายนักโทษที่ไซบีเรีย 4 ปี เขาได้รับอภัยโทษ ปี 1859 กลับออกมาทำนิตยสาร และเขียนนิยายเกี่ยวกับประสบการณ์สมัยเป็นนักโทษออกมา 2-3 เล่ม เช่น The House of Dead(1861) The Insulted and The Injured(1862) เขาออกเดินทางไปยุโรประยะหนึ่งและกลับมารุสเซียในปี 1871 งานชิ้นสำคัญคืออาชญากรรมและการลงทัณฑ์(1866) Idiot(1868) The Devils(1871-72) พี่น้องคารามาซอฟ(1880) สะท้อนให้เห็นถึงอัจฉริยะของเขา ในการวิเคราะห์ภาวะความขัดแย้งทางจิตใจของตัวละครปัญหาของบาปและความทุกข์ทรมานและในการบรรยาย ซึ่งสร้างความตื่นเต้นเร้าใจ...

Goethe, Johann Wolfgang Von(1749-1832) กวี นักเขียนนิยาย นักละคร นักปรัชญา และรัฐบุรุษชาวเยอรมัน ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้สถาปนาวรรณกรรมเยอรมันสมัยใหม่ ละครเรื่องแรกของเขาได้รับความบันดาลใจจาก เชคสเปียร์ ต่อมาเขาได้กลายเป็นผู้นำกลุ่ม "พายุและความตึงเครียด" ขบวนการวรรณกรรม โรแมนติคเริ่มเป็นที่ยอมรับ ระดับประเทศด้วยละครเรื่อง Gotz Von Berlichingen(1773) และนิยายเรื่อง The Sorrow of The Young Werther(1774) เขาได้ไปอาศัยอยู่ในอิตาลีในช่วงปี 1786-88 และได้เขียนบทละครคลาสสิคไว้ 2 เรื่องงานชิ้นเอกของเขาคือ ละครร้อยกรองเรื่อง Faust(1808) ซึ่งเขียนจบตอนสองในปี 1831 เขายังเขียนบทละครและบทกวีลำนำอีกหลายชิ้น รวมทั้งการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และจดหมายโต้ตอบกับ Schiller นักปรัชญาผู้เป็นเพื่อนเขา...

Gorki, Maxim(1868-1936) นามแฝงของ Aleksey Maksimovich Peshkov นักเขียนนิยายชาวรุสเซียซึ่งเป็นผู้สถาปนา วรรณกรรมแนวสมจริงทางสังคม(Social Realism) เขามาจากคนชั้นล่างซึ่งศึกษาด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่และเขียน นิยายสะท้อนชีวิตคนยากจนและการต่อสู้เพื่อชีวิตที่ดีกว่าในบทละครเรื่อง Lower Depths(1902) นิยายเรื่องแม่ (1906) เรื่องเชิงประวัติวัยครุณ Childhood(1914) In The World(1915) My Universities(1923) ความคิดที่ปฏิวัติของเขา ทำให้เขาถูกเนรเทศช่วงปี 1906-13 หลังจากที่พวกบอลเชวิค ชนะในปี 1919 เขาได้รับการยกย่องอย่างสูง รวมทั้งเป็น ที่ยกย่องในบรรดานักเขียนฝ่ายก้าวหน้าในประเทศต่าง ๆ งานของเขามีแปลเป็นภาษาไทยหลายเล่ม เรื่องแม่ มีทั้งฉบับแปลโดย ศรีบูรพา และโดย จิตร ภูมิศักดิ์...

Heine,Heinrich(1797-1856) กวีโรแมนติกที่ปฏิวัติชาวเยอรมัน งานเรื่อง Reise Bilder ซึ่งประกาศการสนับสนุน การปฏิวัติพิมพ์ในปี 1826 และ Book of Songs ซึ่งได้รับอิทธิพลจากเพลงพื้นบ้านในปี 1827 นับจากปี 1831 เขาใช้ชีวิต ส่วนใหญ่อยู่ในปารีสในฐานะผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เยอรมัน ชูเบิรต และ ชูมาน นักแต่งเพลงผู้มีชื่อเสียงได้นำบทกวี ของเขาหลายชิ้นไปใส่ในเพลงของเขา นอกจากบทกวีแล้ว เขายังเขียน บทความเสียดสี เช่น Travel Pictures(1827-31)...

Hesse, Hermann(1877-1962) นักเขียนเยอรมันโอนสัญชาติเป็นสวิสปี 1923 เขาเป็นนักต้านสงครามด้วยเหตุผลทาง มโนธรรมในสงครามโลกครั้งที่ 1 และต่อมาก็คัดค้านฮิตเลอร์เขียนทั้งนิยายเรื่องสั้นและบทกวี โดยมักชอบเขียนถึง ธรรมชาติ 2 ด้านของมนุษย์โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นศิลปิน ระยะหลังเน้นเรื่องที่เป็นสัญลักษณ์ และจิตวิเคราะห์นิยาย มีเช่น Demian(1919) Siddahariha(1922) Steppenwolf(1927) The Glass Bead Game(1943) ได้รับรางวัลโนเบลปี 1946...

Schiller, Johann Christoph Friedrich von(1759-1805) นักเขียนบทละคร กวี และนักประวัติศาสตร์เยอรมัน เขียนบทละครเกี่ยวกับความต้องการเสรีภาพทางการเมืองและการหลีกเหลี่ยงความกระจอกงอกง่อย (Moediocrity) หลังจาก ประสบความสำเร็จจากละครเรื่องแรก The Robbers(1781) เขาได้หุ่มเทให้กับงานเขียนเต็มตัวเขียนโศกนาฏกรรมเรื่อง Fiasco, Love and Intrigue(1783) ละครกลอนเปล่าที่มีวุฒิภาวะมากขึ้น Don Carlos และบทลำนำ Ode to Joy

ซึ่งต่อมาเบโธเฟนนำไปใส่ในซิมโฟนีหมายเลข 9 เขาเป็นอาจารย์สอนประวัติศาสตร์ตั้งแต่ปี 1789 เขียนเรื่องประวัติศาสตร์สงคราม 30 ปี และเป็นเพื่อนสนิทกับเกอเธ เขายังเขียนบทวิจารณ์ในเชิงสุนทรียศาสตร์บทละครชิ้นสำคัญซึ่งทำให้เขาเป็นนักเขียนบทละครเยอรมันที่เด่นที่สุดคือ Wallen Stein, Maria Stuart(1800) The Maid of Orleans(1801) William Tell(1804)...

Tolstoy, Leo Nikolaievich, Count(1828-1910) นักเขียนนิยายชาวรุสเซียมาจากครอบครัวขุนนางศึกษาที่มหาวิทยาลัยและเคยเข้าร่วมรบในสงครามไครเมียงานเขียนชิ้นแรกคือ Childhood(1852) เล่มแรกของงาน 3เล่ม ซึ่งตามมาด้วย Boyhood(1854) Youth(1857) นิยายชิ้นสำคัญมีอาทิเช่น Tales From Sebastopol(1856) สงครามและสันติภาพ War and Peace(1863-69) เป็นเสมือนมหากาพย์ร้อยแก้ว Anna Karenina(1873-77) มีชื่อในด้านการสะท้อนจิตวิทยาของคนได้อย่างน่าประทับใจ Resurrection(1900) เขามีแนวคิดแบบ มนุษยธรรมและธรรมชาตินิยมต่อต้านอำนาจทางการองค์กรพลเรือนและองค์กรศาสนา การมีกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินส่วนตัวและกลับไปหาปรัชญาอนาธิปไตยแบบชาวคริสต์ศาสนจักรที่เถรตรงคว่ำบาตรเขา และห้ามเผยแพร่งานเขียนช่วงหลังๆ ของเขา บ้านของเขากลายเป็นที่ๆ คนเดินทางแสวงบุญและเขาพยายามที่จะสละทรัพย์สมบัติเพื่อนำไปใช้ชีวิตแบบชาวนาธรรมดา ทำให้เกิดปัญหาขัดแย้งในครอบครัวอย่างมาก เขาจบชีวิตหลังจากหนีออกจากบ้านและเป็นนิวมอเนียเสียชีวิตที่สถานีรถไฟ(วิทยากร เชียงกูล. 2536: 53-169)

วรรณกรรม

ทางด้านวรรณกรรมของเยอรมันในอดีตผู้วิจัยได้สรุปจากหนังสือหน้าต่างสู่โลกกว้างดังนี้ กรณีจะกล่าวถึงการเป็นอัศวินที่ดี เป็นตัวอย่างที่สังคมควรยกย่องอัศวิน ในสมัยกลางมีการต่อสู้ดิ้นรนอย่างไรบ้าง มินเนสซางได้รับความนิยมอย่างสูงสุดในช่วงปลายศตวรรษที่ 12 ได้รับอิทธิพลมาจากจินตกวีชาวฝรั่งเศสเช่น ในปี ค.ศ.1184 เฟร็ดเดอริค บาร์บารอสซ่า มินเนสซางแบบเยอรมันเป็นการแสดงออกทางด้านวรรณกรรมซึ่งกวีของเยอรมันเรียกว่า เฟราเอ่นดีนส์ (Frauendienst) ซึ่งสิ่งนั้นเป็นรหัสที่พรรณนาถึงคู่รักหรือว่าชู้รักของตน เขียนด้วยภาษาที่เต็มไปด้วยอารมณ์ความรู้สึก แต่ก็แสดงออกด้วยความเคารพและมีศักดิ์ศรี จนกระทั่งในช่วงศตวรรษที่ 18 และอมตวาจาของเกอเธได้ปรากฏขึ้น โดยผู้วิจัยขอยกตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความตาย ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนในไม่ช้า ได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย อุดร วงษ์ทับทิม อ้างจาก โจฮันน์ วอลฟ์กัง ฟอน เกอเธ มีใจความว่า

ในป่าช้าทุกแห่งเป็นสถานที่สงบและร่มเย็น
คอยไปก่อนเถิด
อีกสักหน่อยเจ้าก็จะได้หยุดพักอยู่ในหลุมนี้บ้าง(อุดร วงษ์ทับทิม. 2538: 12)

และในช่วงศตวรรษที่ 18 ลีโอ ตอลสตอย กล่าวอมตวาจาเกี่ยวกับเรื่อง ทิฐิมานะ พ่อค้านายทุน ซึ่งเป็นผลสะท้อนที่มาจากสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสมัยนั้น ซึ่งเป็นการชี้ให้สังคมได้เห็นและต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดีขึ้น จากความทุกข์ทรมานของเหล่ากรรมกรและการเอารัดเอาเปรียบของพวกนายทุน กรณีเรื่องทิฐิมานะเขาชี้ให้เห็นสาเหตุแห่งความขัดแย้ง ดังหนังสือโลกและชีวิตในสายตาของ ลีโอ ตอลสตอย ซึ่งรวบรวมโดย ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร อ้างจาก อันนา คาเรนินา และ 23 นิยาย บทประพันธ์ของ ลีโอ ตอลสตอย มีใจความดังนี้

พ่อค้านายทุน
นายทุนน่ะกดขี่กรรมกร กรรมกรชาวนาของเราแบกภาระแรงงานจนไหล่ลู่
ทำงานหนักแค่ไหนก็หนีไม่พ้นฐานะสัตว์แรงงาน รายได้จากหยาดเหงื่อที่น่าจะนำไปปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่
หาความสะดวกสบายให้ตัวเอง ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา กลายเป็นว่ารายได้ส่วนเกินพวกนี้ถูกนายทุนเอาไปหมด
แล้วสังคมเราก็เป็นอย่างนี้เสียด้วย ยิ่งกรรมกรทำงานหนักเท่าไหร่ นายทุนกับเจ้าที่ดินยิ่งได้กำไรมาก
ส่วนกรรมกรก็เป็นสัตว์แรงงานไปจนตาย ภาวะอย่างนี้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง...

ทิฐิมานะ
การที่คนเราไม่เห็นพ้องต้องกันในเรื่องลัทธิศาสนา
เพราะเกิดจากทิฐิมานะเป็นสำคัญ...(ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร. 2542: 140-156)

กรณีเกี่ยวกับเหล่ากวีและนักปราชญ์ในไวมาร์โดยส่วนรวมนั้น ศิลปินผู้ที่ดูจะมีบทบาทเด่นชัดที่สุด ได้แก่ โจฮัน วูลฟ์กัง เกอเธ(1749-1832) ชิลเล่อร์(1759-1805) และเฮอเดอร์ โดย เกอเธ และ ชิลเล่อร์ จะเป็นคู่แข่งกันมากที่สุดและมีส่วนสำคัญยิ่งในการรวมกลุ่มกันของวรรณกรรมที่บ้านของเคคาน์เตส แอนนา อะมาเลีย (Anna Amalia) และโยฮานนา โชแปง ฮอยเออ (Johanna Schopenhauer) ชิลเล่อร์ มีจุดเด่นที่ใช้กลอนแบบไม่มีสัมผัสโดยที่ เกอเธ จะได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมอิตาเลียนมากกว่าแนวความคิด Sturm und Drang เกอเธสนใจในทุกสิ่งรอบตัวไม่ว่าจะเป็นปรัชญา ประวัติศาสตร์ศิลป์ หรือการศึกษาในแนววิทยาศาสตร์ และในปี ค.ศ.1810 เขาได้ตีพิมพ์หนังสือ Farbeniehre ท้าทายทฤษฎีของ ไอแซค นิวตัน และทำการศึกษาด้านพฤกษศาสตร์ และในทางการแพทย์เขาได้ค้นพบกระดูกขากรรไกร ดังในหนังสือหน้าต่างสู่โลกกว้างได้กล่าวถึงในกรณีนี้ว่า

ยุคสมัยที่ประเทศเยอรมนีได้รับการพรรณนาถึงว่าเป็นประเทศแห่งกวีและนักปรัชญาก็คือ ยุคของไวมาร์ (Weimarer Klassik) ในแง่ของวรรณคดีเยอรมันนั้นครอบคลุมอย่างคร่าวๆ จวบจนถึงการเดินทางไปอิตาเลี่ยนของเกอเธ (Goethe:1776) ทำให้เกิดอัตชีวประวัติของเขาที่ชื่อ Dichtung und Wahrheit ขึ้นมา (ส่วนสุดท้าย ตีพิมพ์ใน ปี ค.ศ.1830) วรรณคดีในไวมาร์นั้นทำตามกฎเกณฑ์คลาสสิคของโบราณและเรอเนอซองส์ ขณะเดียวกันก็ได้อ้างถึงการประสบความสำเร็จที่สำคัญที่สุดของสมัยอื่นๆ ด้วยเช่นกันซึ่งมีการดัดแปลงมาจากนักปรัชญาอิมมานูเอล คานท์ (Immauel Kant:1724-1804)ด้านความคิดที่ว่ามนุษย์ทุกคนควรรับผิดชอบ ตนเองและพยายามทำทุกสิ่งอย่างเต็มกำลังความสามารถ จาก ก็อตฮอลด์ อีเฟรม เลสซิ่ง (Gotthold Ephraim Lessing: 1729-81) ในด้านความเคลื่อนไหวที่ซึมซับในเรื่องของกฎแห่งความอดกลั้นต่อศาสนาอื่นๆ

ความเคลื่อนไหวที่เรียกว่า Sturm und Drang ก็มีอิทธิพลอยู่ในสมัยนั้นโจฮัน วูลฟ์กัง เกอเธ(Johann Wolfgang Goethe: 1749-1832) ฟรี้ดริช ฟาน ชิลเล่อร์ (Friedrich von Schiller: 1759-1805)และ ก็อทฟรี้ด เฮอเดอร์(Gottfried Herder: 1744-1803) ก็คือบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุดได้รับแรงบันดาลใจจากรุสโซ ด้วยการต่อต้านรูปแบบด้านวรรณกรรมประเพณีนิยม

นักเขียนที่มีความสำคัญหลายๆ คนในสมัยนี้ใช้ชีวิตอยู่ในไวมาร์ อาทิ ฌ็อง พอล(Jean Paul) โจฮัน ปีเตอร์ เฮเบล (Johann Peter Hebel) และไฮน์ริช ฟาน ไคลส์(Heinrich von Kleist) ก็ใช้ชีวิตอยู่ที่นั่น ในช่วงเวลาที่ต่างกันออกไป แอนนา อะมาเลีย (Anna Amalia-นักเสรีนิยม) ในปี ค.ศ.1772 แอนนาเข้ามาเกี่ยวข้องกับ คริสทอฟ มาร์ติน วีลันด์ (Christoph Martin Wieland: 1733-1813) ในฐานะครูที่ดำเนินรอยตาม วีลันด์ ต่อมาก็คือ เกอเธ เฮอเดอร์ และชิลเล่อร์ ซึ่งทั้งหมดนั้นถูกลูกชายของ เคาท์เตส แอนนา อะมาเลีย ผู้มีนามว่า คาร์ล ออกัส (Carl August) เป็นผู้ชักชวนมายังไวมาร์

วีลันด์นั้นรู้จักกันดีในเรื่องของความสร้างสรรค์ทางด้านการใช้ภาษา ได้เขียนนวนิยายทางด้านการศึกษา (Geschichte Des Agathon, 1766) และคำร้องโอเปร่าเป็นภาษาเยอรมันเป็นครั้งแรก (Alceste, 1773) นวนิยายเสียดสีลัทธิชาวยูโธเปี้ยนแปลเซคสเปียร์เป็นครั้งแรกและมีผลงานตีพิมพ์นิตยสาร Teutscher Merkur เป็นเวลาถึง 20 ปีซึ่งเป็นนิตยสารที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านศิลปะและการเมืองใน รูปแบบเบาๆ แม้ว่าวีลันด์จะสนิทสนมกับ คาน ชิลเล่อร์ ชเลเกล และคนอื่นๆ พวกนั้นก็ไม่ได้เขียนอะไรให้กับ Sau Merkur [The Swinish Merkur] เลย ถ้าหากอ่านนวนิยายเสียดสีของวีลันด์เรื่อง Geschichte der Abderiten [1774-81] ก็จะทราบชีวิตในเมืองไวมาร์สมัยนั้นเป็นเช่นไร นักคิดแต่ละคนจะมีปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ของตนเอง ตัวอย่างเช่น เฮอเดอร์กับความหวังที่จะมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการในการปฏิรูปโรงเรียนแต่ไม่ประสบความสำเร็จ

ในยุคปัจจุบันผู้คนจะพบว่าเกอเธและชิลเล่อร์เป็นคู่ที่โดดเด่นมากที่สุด แต่ในสมัยนั้นทั้งสองคือคู่แข่งกัน และมีส่วนสำคัญในการรวมกลุ่มวรรณกรรมที่บ้านของเคคาน์เตส แอนนา อะมาเลีย (Anna Amalia) และโยฮานนา โชแป่งฮอยเออ (Johanna Schopenhauer)

แต่ในยุคนั้นมีแนวโน้มไปทางงานที่เบาๆ และผู้คนนิยมอ่านเรื่อง แฟนตาซี เชิงเสียดสีของนักเขียนนวนิยาย ฌ็องพอล และเรื่องเล่าเกี่ยวกับการผจญภัยของพวกโจร เช่น เรื่อง Rinaldo Rinaldini[1798] ที่เขียนโดยบรรณารักษ์ห้องสมุดไวมาร์ ชื่อ คริสเตียน ออกัส วัลพิอุส (Christian Augast Vulpius) พี่ชายของคริสทีนภรรยาของเกอเธ

ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่และยืนยงที่สุดของ ชิลเล่อร์ คือละครที่ใช้กลอนแบบไม่มีสัมผัส Don Carios โศกนาฏกรรมทางประวัติศาสตร์ Wallenstein และ Maria Stuart สำหรับผลงานชิ้นล่าสุดของเขาก็คือ William Tell ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดนี้เกี่ยวกับความบากบั่นเพื่อเอาชนะปัญหาความรับผิดชอบทางส่วนตัวและการเมือง

ในปี ค.ศ.1799 เกอเธและชิลเล่อร์ก่อตั้งสมาคมเพื่อนศิลปะไวมาร์(Gesellschaftder Weimarer Kunstfreunde) ซึ่งทั้งคู่ได้ประกาศถึงแนวคิดทางวรรณกรรมแนวใหม่จากรากฐานแบบเก่าในหนังสือพิมพ์ออกมา ชื่อ Horen และ Propylaen ต่างก็รณรงค์ต่อต้านงานแบบอนารยะนักประวัติศาสตร์ศิลป์ ฮานส์ ไฮน์ริช เมเยอร์ [Hans Heinrich Meyer] นักปราชญ์ทางภาษา วิลเฮ็ม ฮุมบอลต์ (Wilhelm Humboldt) และนักภาษาและวรรณคดี ฟรี้ดริช ออกัส วูลฟ์[Friedrich August Wolf] ก็คือเหล่าสมาชิกที่ปรากฏในแวดวงวรรณกรรม

เกอเธ อาจจะประสบความยากลำบากจากการแข่งขันด้านวรรณกรรมอยู่พัก แต่อนุชนรู้จักเขาในฐานะอัจฉริยะ ผลงานที่เป็นรู้จักกันดีที่สุดคือเรื่อง Faust ที่เขียนเอาไว้สองภาคในช่วงเวลา 60 ปี และจบลงก่อนเกอเธ เสียชีวิตไม่นานท่ามกลางผลงานอันยิ่งใหญ่ของเขาก็คือ Iphigenieauf Tauris และ Tasso ซึ่งทั้งสองเรื่อง ได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมอิตาเลียนมากกว่าแนวความคิดจาก Sturm und Drang

ซึ่งที่ทำให้เกอเธสนใจในปัจจุบันก็คือภูมิปัญญาที่เป็นสากลของเขา เขามีความสนใจในทุกๆ มุมมองของโลกรอบตัวมีความสนใจในเรื่องปรัชญา ประวัติศาสตร์ศิลป์ และการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ และได้พิมพ์หนังสือ Farbenlehre **ในปี ค.ศ.1810** ซึ่งท้าทายทฤษฎีของ ไอแซค นิวตัน (Isaac Newton) และตัว เกอเธ เองนั้นก็ถูก อาเธอร์ โชแปง ฮอยเอ่อ โจมตี

นอกจากนั้นเขายังสำรวจด้านธรณีวิทยาให้กับท่านดยุคและทำการศึกษาค้นคว้าทางด้านพฤกษศาสตร์ และการแพทย์ต่อมาได้หันมาสนใจในเรื่องกายวิภาคโดยวิธีเปรียบเทียบและได้ค้นพบกระดูกขากรรไกรในกระโหลกศีรษะมนุษย์

ผลงานชิ้นแรกๆ ที่แสดงถึงความเป็นอัจฉริยะของเกอเธ นั้นปรากฏออกมาไม่นานหลังการเสียชีวิตของเกอเธ อาทิ Goethes Briefwechsel mit einem Kind โดย เบ็ตตินา อาร์นิม(Bettina von Arnim) และ Gesprache mit Goethe in den Letzten Jahrenseines Lebens โดย โยฮาน ปีเตอร์ เอคเคอมาน(จิตศมน เฟลตัน. 2542: 36-37)

ในด้าน**ภาพยนตร์**ของเยอรมนี ปี ค.ศ.1918-1933 มีการพัฒนาทางด้านเอฟเฟคขององค์ประกอบภาพแสดงอิทธิพลทางอารมณ์อันเกิดจากแสงและเงา การใช้กล้องแทนสายตาของตัวละคร ระบบสตูดิโอเกิดขึ้นเมื่อรัฐบาลเยอรมันค้นพบว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่ดีในการโฆษณาชวนเชื่อ หลังจากการล่มสลายของพระเจ้าไกเซอร์ในช่วงท้ายของสงครามโลกครั้งที่ 1 โดย เยาวนันท์ เชฏฐรัตน์ กล่าวไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ว่า

ภาพยนตร์ของเยอรมนีในระหว่างปี 1918-1933 ได้พัฒนาขึ้นทางด้านเอฟเฟคขององค์ประกอบภาพ การมองเห็นความรู้สึกและพื้นผิวของภาพและช็อต ซึ่งทำให้ภาพยนตร์เยอรมันสามารถสื่อสารกับผู้ชมได้ โดยใช้คำบรรยาย(subtitles) น้อยมาก...ในยุคนี้แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลทางอารมณ์อันเกิดจากแสงเงา รูปร่างของสถาปัตยกรรมและสิ่งก่อสร้าง การใช้กล้องในลักษณะแทนสายตาตัวละคร(subjective camera)...ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่ประสบความสำเร็จ...มักเป็นเรื่องราวของอารมณ์ที่กดดัน...มีเนื้อหาเกี่ยวกับคนที่ถูกคุมขัง

ระบบสตูดิโอของเยอรมันเกิดขึ้นในตอนท้ายของสงครามโลกครั้งที่ 1 เมื่อรัฐบาลเยอรมันค้นพบว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่ดีอย่างหนึ่งในการโฆษณาชวนเชื่อ หลังการล่มสลายของพระเจ้าไกเซอร์สตูดิโอแห่งแรกก็เกิดขึ้น คือ UFa.(Universum-Film-Aktiengesellschaft) และยังคงอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ งานศิลปกรรมด้านอื่นๆ ในแนวสร้างสรรค์แบบเอกซ์เพรสชันนิสม์ก็เช่นกัน ทั้งจิตรกรรม บทกวี นิยายและละคร ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นหลังจากการสิ้นสุด ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชและการกำเนิดสาธารณรัฐไวมาร์ (แต่ทว่าเสรีภาพในการสร้างสรรค์ภาพยนตร์เยอรมันก็มาสิ้นสุดลงในปีค.ศ.1933 เนื่องจากการเถลิงอำนาจของฮิตเล่อร์และลัทธิฟาสซิสม์(Fascism) (เยาวนันท์ เชฏฐรัตน์. 2534: 91-93)

ในด้านการละคร ฟริ้ดริช ชิลเล่อร์ โจฮาน วูลฟ์กัง ฟาน เกอเธ เป็นผู้ที่มีความสำคัญโดดเด่นที่สุด ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นรากฐานของระบบโรงละครระดับรัฐและท้องถิ่นในปัจจุบัน และยังมี แบร์โทลด์เบรชท์ ผู้เชี่ยวชาญการละครชาวเยอรมันเขาทำละครแนวเอพิค (epic theater)ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก ทั้งยังกลายเป็นอิทธิพลที่มีต่อพัฒนาการของวงการละครสมัยใหม่ตราบทุกวันนี้ ดังในหนังสือ รวบรวมเอกสารปถิณกะ ความว่า

แบร์โทลด์ เบรชท์ ผู้เชี่ยวชาญการละครชาวเยอรมันเป็นทั้งนักประพันธ์บทกวีและเป็นผู้ผลิตละคร มีชีวิตอยู่ในช่วงคริสตศักราช 1898-1956 ชื่อเต็มของเขาคือ Eugen Bertolt Friedrich Brecht เขาคือผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเป็นเชกสเปียร์ของยุคปัจจุบัน เบรชท์เป็นนักการละครที่ทำให้ละครแนวเอพิค (epic theater)ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก ทั้งยังกลายเป็นอิทธิพลที่มีต่อพัฒนาการของวงการละครสมัยใหม่ตราบทุกวันนี้ ความคิดรวบยอดในละครแนวเอพิคและใช้ความแปลกแยก (alienation effect) เป็นประเด็นสำคัญที่รู้จักกันดีว่าเป็นลักษณะสำคัญของทฤษฎีการทำละครของเบรชท์ เขาใช้การเต้นรำ บทบรรยาย การอ่านประสาน เสียง การร้องเพลง ตลอดจนบทร้อยกรองผสมผสานกับรูปแบบต่างๆ ของละครเพื่อสร้างผลบางประการต่อคนดูละครของเขา เบรชท์พยายามกระตุ้นคนดูละครของเขาให้คิด (พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ. 2538: ไม่มีเลขหน้า)

การเต้นรำแบบเอกซ์เพรสชันนิสต์ของเยอรมัน เกิดขึ้นในระหว่างสงครามของประเทศเยอรมนี และได้รับการต้อนรับสู่นานาชาติ แต่นาซีกลับนำไปใช้ในทางที่ผิดโดยใช้ในการเดินทางไกลและห้ามนักเต้นรำคบหากับชาวยิว ซึ่งต่อมาภายหลังการเต้นรำแบบเอกซ์เพรสชันนิสต์นี้ก็ได้ถึงจุดอิ่มตัวโดยหนังสือสู่โลกกว้าง เยอรมนี มีรายละเอียดดังนี้

ในระหว่างสงครามประเทศเยอรมนีเป็นแสมือนต้นกำเนิดของการเต้นรำแบบเอกซ์เพรสชันนิสต์ที่ได้รับการต้อนรับสู่นานาชาติ โดยมีผู้ที่เป็นแบบฉบับอันโดดเด่น เช่น รูดอล์ฟ ลาบาน (Rodolf Laban) แมรี่ วิกแมน (Mary Wigman) เคิร์ท จูส (Kurt Jooss) และฮาราลด์ ครอยซ์เบิร์ก(Harald Kreutzberg)แต่พวกนาซีนำการเต้นรำนี้ไปใช้ในทางที่ผิด โดยพยายามที่จะใช้ในการเดินทางไกล นักออกแบบท่าเต้นคนใดที่ไม่คล้อยตามหรือปฏิเสธที่จะหลีกห่างเพื่อร่วมงานชาวยิว (เคิร์ทจูสผู้ก่อตั้งโฟล์ควางสคูล [Folkwangscule - FolkwangSchool] คือ ตัวอย่างที่เด่นชัด)ได้ตัดสินใจที่จะอพยพไปอยู่ประเทศอื่น หลังสงครามการเต้นรำแบบเอกซ์เพรสชันนิสต์ได้ถึงจุดอิ่มตัวแม้จะเป็นในรูปแบบดั้งเดิม(จิตศมน เฟลตัน. 2542: 75)

2.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ แคธี โคลล์วิทซ์

2.1 ความเป็นมาของ แคธี โคลล์วิทซ์ (ค.ศ.1867-ค.ศ.1945) เธอเป็นผู้หญิงที่เกิดมาเพื่อเป็นศิลปินอย่างสมบูรณ์ การดำรงชีวิตของเธอนั้นเกี่ยวข้องกับศิลปะอยู่ตลอดเวลา การอ่านวรรณกรรม บทกวีของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง เช่น ฟรายลิกราท เกอเธ อิบเสน ฯลฯ รวมทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเขียนโปสเตอร์ให้กับนิตยสารเสียดสีการเมืองและสังคม รวมทั้งการเป็นนักคิดร่วมทำให้เธอมีอุดมการณ์เป็นฝ่ายซ้ายสังคมนิยม

ท 159617 ส.3

ศิลปะที่สะท้อนออกมาจึงเป็นรูปแบบที่รุนแรง การปฏิวัติ การประท้วง ความตาย ความเจ็บป่วย ความทุกข์ยาก เรื่องราวของสงครามที่เธอพบเห็นจากในชีวิต สรุปสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงประวัติส่วนตัวของเธอโดยละเอียดมาจากหนังสือ Kathe Kollwitz(Prelinger,Elizabeth.1992: 177-183) มีความว่า

1867 แคธี โคลล์วิทซ์ เดิมชื่อ แคธี สชมิดท์ เกิดวันที่ 8 กรกฎาคม ในเมืองโคนิกสเบอร์ก(Konigsberg) เป็นลูกสาวของคาร์ล สมิดซ์(Karl Schmidt)...กับ แคทเธอรีนน่า สมิดซ์(Katharirina Schidt) ne'e Rupp และเป็นหลานสาวของ จูเลียส รัปป์(Julius Rupp) ผู้นำการล้มของศาสนา(คริสต์ศาสนา) นิกายโปรเตสแตนต์ ซึ่งเป็นนิกายที่แยกออกมาจากโรมันคาทอลิก แคธี (Kathe) เป็นลูกคนที่สามในพี่น้องทั้งหมดสี่คน ได้แก่ คอนราด(Konrad)[1863-1923] จูเลีย(Julie)[1865-1917] แคธี และ ลิซ(Lise)[1870-1963] เธอจะอยู่ในห้องเล็กกับน้องสาวของเธอเสมอ

1881-1882 ศึกษาศิลปะครั้งแรกในโคนิกสเบอร์ก(Konigsberg) กับช่างพิมพ์รูดอลฟ์ มูเร่อร์(Rudolf Maurer)

1884 เดินทางไปสวิตเซอร์แลนด์กับแม่และลิซ เพื่อไปเยี่ยมพี่ชายคอนราดที่เบอร์ลิน ซึ่งเป็นผู้มีศรัทธาอย่างแรงกล้าในเอนเกล (Engels) เขาเรียนปรัชญาและเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเขาทำให้แคธี รู้จักลัทธิโซเชียลลิสต์ เธอพักอาศัยชั่วคราวในมิวนิค ที่ซึ่งโคลล์วิทซ์ ได้เห็นการทำงานของพีเตอร์ พอล รูเบนส์ (Peter Paul Rubens) และน้องสาวเธอได้พบกับเกอร์ฮาร์ท ฮัปท์แมนน์(Gerhart Hauptmann) คนเขียนบทละครและวงสมาคมของเขา

1885-1886 เข้าศึกษาที่ School for Women Artists ในเบอร์ลินและได้เรียนกับศิลปินชาวสวิสซ์ Swiss ชื่อคาร์ล สตาฟเฟอร์-เบิร์น(Karl Stauffer-bern) โดยเธอตั้งใจเอาไว้ว่าจะเป็นช่างระบายสีให้ได้ ต่อมาสตาฟเฟอร์-เบิร์น(Stauffer-bern) แนะนำให้ดูภาพพิมพ์โลหะชุด A Life ของแม็กซ์ คลิงเกอร์(Max Klinger) ในขณะนั้นซึ่งเกิดมีอิทธิพลทำให้เธอเปลี่ยนใจกลายมาเป็นศิลปินภาพพิมพ์ คอนราดพี่ชายมารับเธอไปเยี่ยมเหล่าชนที่เสียชีวิตในการปฏิวัติเดือนมีนาคม ปี ค.ศ.1848 ที่เมืองกราฝสในฝรั่งเศส จึงเป็นหัวเรื่องที่เธอจะสร้างผลงานในเทคนิคภาพพิมพ์หินในเวลาต่อมา

1886 กลับไปโคนิกสเบอร์ก (Konigsberg)ที่เธอเรียนกับเอมิล โนลเด(Emil Neide) และเธอได้หมั้นกับคาร์ล โคลล์วิทซ์ นักศึกษาวิชาแพทย์

1888-1889 เรียน 2 ปีที่มิวนิคในห้องเรียนระบายสีกับลุดวิก เฮอร์เทอริช(Ludwig Herterich) เขียนภาพคนครึ่งตัวของครอบครัวหลายภาพ ได้พบกับผู้ร่วมงานศิลปินผู้หญิงหลายคน ดังเช่น มาเรีย สลาโวน่า (Maria Slavona) และ เอ็มมา จีป(Emma Jeep) (หลังจากงานแต่งงานของเธอชื่อบีเท่อ โบนัส-จีป (Beate Bonus-Jeep))เป็นเจ้าของหนังสือ Sechzig Fahre Freundschaft mit Kathe Kollwitz เป็นแหล่งข้อมูลให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติโคลล์วิทซ์ที่สำคัญยิ่ง เป็นเพื่อนของเธอที่มีชีวิตยืนนาน

1890 กลับไปโคนิกสเบอร์ก(Konigsberg) เช่าห้องทำงานและผลิตผลงานภาพพิมพ์โลหะเป็นครั้งแรก โดยมุ่งความสนใจไปยังเรื่องราวจากวิถีแห่งชีวิตของคนทำงาน

1891 เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน แต่งงานกับคาร์ล โคลล์วิทซ์(Karl Kollwitz) และพวกเขาได้ย้ายไปอยู่กรุงเบอร์ลิน ณ เลขที่ 25 เวสเสนเบอร์เกอร์ สตรีส(Weissenburger Stresse) วันนี้แคธี-โคลล์วิทซ์-สตรีส (Kathe-Kollwitz-Stresse) ในตำบลพรีนซลาเออ เบร์ก(Prenzlauer Berg) ของเมืองที่ตอนนั้น คาร์ล ตั้งมั่นในกิจปฏิบัติของแพทย์เป็นทิศทางที่มาบรรจบกับคนยากจนที่มาจากอุตสาหกรรม คนส่วนใหญ่ที่เป็นผู้ที่เธอเลือกเป็นหุ่นคือคนไข้ของสามี หนังสือระบายสีและการวาดเส้นทั้งปีกของแม็กซ์ คลิงเกอร์ เป็นที่ซึ่งการทำให้เธอไปทำเป็นงานศิลปะภาพพิมพ์

1892 ฮันส์(Hans) ลูกชายคนแรกของเธอเกิด

1893 26 กุมภาพันธ์ เปิดเข้าสู่การแสดงละครของเกอร์ฮาร์ท ฮัปป์แมนน์ ได้แก่เรื่อง The Weavers

ในการวางแผนปฏิบัติงานเบื้องต้นและโดยอิมิล โซล่า(Emil Zola) ได้แก่เรื่อง Germinal ที่มุ่งไปยังชุดฐานในละครของฮับป์แมนน์ นิทรรศการระบายสี 2 ชิ้นและภาพพิมพ์โลหะบางชิ้นในงาน Free Berlin Art Exposition ได้รับคำวิจารณ์ในเชิงบวกจากคำเขียนติชมของจูเลียส อิเลียส (Julias Elias)

1896 พีเตอร์(Peter) ลูกชายคนที่สองเกิด เธอทำภาพพิมพ์หินครั้งแรกชื่อภาพ Portrait of Hans Kollwitz

1893-1898 ทำงานชื่อภาพ A Weaver's Rebellion ทดลองที่จะทำเป็นงานที่จะทำทั้งสองเทคนิครวมกันทั้งเทคนิคภาพพิมพ์โลหะและภาพพิมพ์หินใช้ให้เกิดประโยชน์

1898 A Weaver's Rebellion เป็นนิทรรศการออกสู่สาธารณชนที่ Greater Berlin Art Exposition เป็นซึ่ง Adolph von Menzel กรรมการสำหรับตัดสินการแข่งขัน ตัดสินตกลงให้เหรียญ small gold medal แก่เธอ แต่โดยอยู่ในฐานะผู้รับใช้แห่งวัฒนธรรมรางวัลเป็นสิทธิของพระมหากษัตริย์โดยไกเซอร์ วิลเลี่ยม(Kaiser Wilhelm) ที่ 2 ในที่นี้ภายใต้คำแนะนำของแม็กซ์ เลอรส์ (Max Lehrs) แม้จะมี The Dresden Print Cabinet เริ่มต้นสะสมผลงานของเธอ และเธอได้เริ่มต้นสอนภาพพิมพ์โลหะและวาดเส้นที่โรงเรียน School for Women Artists ในเบอร์ลิน สถานที่ซึ่งครั้งหนึ่งเธอเคยเป็นนักเรียนของที่นี่

1899 เหรียญรางวัลจากงาน German Art Exposition ในเมืองเดรสเดน แม็กซ์ ลีเบอร์แมนน์(Max Liebermann) ศิลปินผู้ซึ่งอยู่ในลัทธิอิมเพรสชั่นนิสม์(Impressionism) ที่มีชื่อเสียงแนะนำให้เธอกลายมาเป็นสมาชิกของเบอร์ลิน ซัคเซสชั่น (Berlin Sucession) เธอทำงานชื่อ Uprising เป็นงานแผ่นที่จะนำไปสู่การสร้างผลงาน Peasants' War ของเธอในช่วงต่อไป

1900-1903 สมัยนั้นรายการเริ่มอุดมเต็มไปด้วยผลจากเขียนภาพมากมายได้แก่ Self-portrait ภาพเปลือย ผลงานชุด Womans with Dead Child, Die Chamagnole จากวันเดือนปีหลายๆ ปีของเธอได้ทดลองกับการพิมพ์สี สีพาสเทลส์และสีชอล์กเหล่านี้ The Berlin Print Cabinet เริ่มสะสมผลงานของเธอและแม็กซ์ เลอร์ส (Mex Lehrs) งานพิมพ์เป็นบัญชีหนังสือครั้งแรก raisonne'(เหตุผล) ถึงวันเดือนปีในหนังสือเป็นบางครั้งบางคราว ดี บิลเดนเดน คันสตี(Die bildenden Kunste) เป็นหลักสำคัญของ Outbreak (1903) ได้รับหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายไว้จากเดอะโซเชียล ฟอร์ อีสทริ่เคิล อาร์ต(The Society for Historical Art) สำหรับ Peasants' War เป็นระยะที่เธอเริ่มต้นทำงานทดลองพิมพ์กระดาษหลายแผ่น ในปี ค.ศ. 1902

1904 พักอาศัยชั่วคราวในปารีสเป็นระยะเวลาหลายสัปดาห์ ศึกษาประติมากรรมที่ Acade'mie Julian ได้พบกับโรแดง(Rodin) ที่สตูดิโอของเขา ซึ่งเป็นประกายให้เกิดความสนใจในเครื่องมือจำพวกนั้นกระทั่งจนชีวิตหาไม่ได้เข้าทำผลงานวาดเส้นและใช้ สีพาสเทลส์หลายชิ้นจากชีวิตในตลาดหลายแห่งและตำบลโบฮีเมียน (Bohemian) ในนครใหญ่ๆ ซึ่งพวกจิตรกรและนักประพันธ์อาศัยอยู่

1905 ทำงานต่อไปใน Peasants' War ทดลองคุณสมบัติในการใช้ของกระบวนการภาพพิมพ์โลหะอย่างประณีต

1906 โคลล์วิทซ์ ทำโปสเตอร์ใบแจ้งข้อความสำหรับปิดประกาศให้แก่ German Home Workers Exhibition โดนคำสั่งให้ออกห่างจากโปสเตอร์โดยด่วนเด็ดขาดจากมเหสีของจักรพรรดิเยอรมัน

1907 เป็นหลักฐานแน่นอนโดย แม็กซ์ คลิงเกอร์(Max Klinger) ให้คำตัดสินของรางวัล the Villa Romana Prize เธอใช้เวลาหลายเดือนเรียนที่ฟลอเรนส์ (Florence) ผลกระทบต่อเธอยังคงอยู่ บางทีภายใต้ความสำคัญนั้น เวลาของเธอลดน้อยลงถึงขีดที่สุดโดยเฉพาะ ; the Memorial Sheet to Karl Liebknecht (1919) ได้รับทราบแล้วเกี่ยวกับ Italian frieze painting ของวงสมาคม Englishwoman, StanHarding-Krayl เธอเดินทางจากฟลอเรนส์ไปกรุงโรม

1908 ชุด Peasants' War ขนาดใหญ่เสร็จสมบูรณ์ เป็นงานที่ใช้ความพยายามทางเทคนิคมากที่สุดของเธอ มันได้ประสานชื่อเสียงของเธอในฐานะที่เป็นหนึ่งในความเป็นเยี่ยมของศิลปินภาพพิมพ์แห่งเยอรมัน

1909 เริ่มทำงานประติมากรรมหุ่น Portrait relief รูปคุณตาของเธอ จูเลียส รัปป์(Julius Rupp) เพื่อเผยแผ่แห่งความเป็นผู้นำโดยบรรดาอุบาสกอุบาสิกาที่มาชุมนุมกันโดยอิสระ ; หุ่นปั้นโดนทำลายในสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มงานชุดวาดเส้นในนิตยสารชื่อ ซิมพลิคซิสสิมัส(Simplicissimus) ซึ่งปรากฏขึ้นอีกหลายปีต่อมาจนกระทั่งปี ค.ศ.1911

1910 ทำงานวาดเส้นให้นิตยสาร ซิมพลิคซิสสิมัส(Simplicissimus) พร้อมกันในเวลาทำงาน กับกำลังค้นคว้าทั้งหมดมากเหลือประมาณ รูปภาพที่ผู้วาดประกอบมุ่งจะสื่ออารมณ์ให้เกิดเป็นความรู้สึกแก่ผู้ชมจริง ๆ เช่น Death, Woman and Child

1912 ได้รับหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายไว้สำหรับทำโปสเตอร์ปิดประกาศ For Greater Berlin และได้ทำงานประติมากรรม

1913 Johannes Sievers' catalogue raisonne' บัญชีหนังสืองานภาพพิมพ์ พิมพ์ขึ้นโดย อิมิล ริชเตอร์ (Emil Richter) ที่เดรสเดน งานประติมากรรมชื่อ Lover I และ Lover II เสร็จสมบูรณ์

1914 การระเบิดขึ้นของสงครามโลกครั้งที่ 1 พร้อมด้วยลูกชายของเธอด้วยวัยหนุ่มอายุ 18 ปี เป็นทหารอาสาสมัครรับใช้ชาติ เขาถูกฆ่าในวันที่ 22 ตุลาคมที่ ดิซมูเดน(Dixmuiden) ในเบลเยี่ยม ต่อมาปีนั้น โคลล์วิทซ์ เริ่มวางแผนการทำงานประติมากรรมเพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงให้กับพีเตอร์

1915 ทำงานเพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงให้กับพีเตอร์ มันจะทำให้เธอหมดเวลาต่อไปอีก 17 ปี จนกระทั่งมันเสร็จสิ้นวางลงบนตำแหน่งที่ตั้งในปี ค.ศ.1932

1916 โคลล์วิทซ์ อุทิศเวลามากมายเขียนบันทึก ซึ่งเธอมีความโศกเศร้าและเกิดผลสะท้อนมากมาย และเธอกำลังหมายความถึงสงคราม

1917 ครบรอบวันเกิดปีที่ห้าสิบ แสดงงานชุดนิทรรศการในฐานะศิลปินที่มีชื่อเสียง รวมแสดงผลงานทุกอย่างที่คาสสิเรอร์แกลเลอรี่(Cassirer Gallery) ในกรุงเบอร์ลิน ; เดอะ คันสทาลเลอ(the Kunsthalle) ใน บรีเมน(Bremen) ; แยกออกจากเบอร์ลิน (Berlin) เธอได้รับความสนใจและความพอใจอย่างยิ่งใหญ่จากสาธารณชน

1918 หนังสือพิมพ์ วอร์วารทส์(Vorwarts) พิมพ์ เดอะโซเชียลเดโมเครติค(The Social-Democratic) จำหน่าย โคลล์วิทซ์ได้รับกวีจาก ริชชาร์ด ดีซเมล(Richard Dehmel) ปรากฏว่าเยอรมันสามารถได้รับการเสียสละของพวกเขาทั้งหลายที่ไปตายเพื่อบ้านเกิดเมืองนิดร เธอตอบว่า "ประชาชนยังตายไม่พอและหากไม่มากไปกว่านั้นจะต้องตกเป็นชะตากรรม" เธอยกเอาคำพูดของกวีผู้ยิ่งใหญ่ได้แก่คำของ เกอเธ(Goethe) ว่า "Seed corn must not be ground" คำพูดนี้จะเป็นหัวเรื่องของภาพพิมพ์หินครั้งสุดท้ายของเธอในปี ค.ศ.1942 ด้วย

1919 กลายมาเป็นสมาชิกของปรัสเซียน อะคาเดมี่ ออฟ อาร์ต(Prussian Academy of Arts) และเป็นชื่อตำแหน่งโปรเฟสเซอร์ (Professor) เธอมีสตูดิโอที่สำนักเป็นของตนเองโดยตลอด ในขณะที่เรียกร้องให้กับเรื่องครอบครัวลี้บเน็ค(Liebknecht) เธอวาดรูปผู้นำ คาร์ล ลี้บเน็ค(Karl Liebknecht) ร่างอยู่บนเตียงมรณะ ที่พวกสปาร์ตาซิส (Spartacist) เป็นผู้ฆ่าและเป็นผู้ร้ายที่ฆ่าคนตายโดยเจตนา เป็นการทำภาพพิมพ์แกะไม้ครั้งแรกของเธอหลายชิ้น Two Dead Ones และ Memorial Sheet to Karl Liebknecht ซึ่งเธอได้ทำเสร็จในปีต่อมา

1920 ผลิตโปสเตอร์เพื่อสังคมต่าง ๆ หลายชนิดเหตุเกี่ยวเนื่องมาจากผลภายหลังสงคราม รวมทั้ง broadsides(กระดาษที่พิมพ์ครั้งหนึ่งได้หน้าเดียว) ที่ต่อต้านการให้ยืมเงินโดยเรียกดอกเบี้ยอย่างขูดเลือดและ Vienna is Dying, Save Her Children The Emil Richter ผ่านการพิมพ์เป็นหนังสือครั้งที่ 24 ก่อขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ของการวาดเส้น(drawing) ริชเตอร์-แม็พเพอร์(Richter-Mappe) The Memorial Sheet to Karl Liebknecht ได้พิมพ์ด้วย ฮันส์(Hans) ลูกชายแต่งงานกับ ออทิลเลีย เอเลอส์(Ottilie Ehlers) ช่างพิมพ์ที่เบอร์ลิน

1921 ทำโปสเตอร์ (Poster) Help Russia ให้แก่ IAH (Internationale Arbeiterhilfe, Internation Workers' Aid organization) หลานชายคนแรกที่เกิดให้ชื่อว่าพีเตอร์

1922 โปสเตอร์ The Survivors-Waron War ในขณะนั้นเธอทำงานพิมพ์ War เธอบันทึกไว้ในสมุดบันทึกว่า "ฉันต้องการให้ก่อให้เกิดผลในช่วงเวลาเหล่านี้ มนุษย์ที่กำลังเป็นอยู่คือการหมดหนทางและการสูญหายที่มากมาย"

1923 ภาพพิมพ์แกะไม้ 7 ชิ้น ชุด War พิมพ์เสร็จแล้ว หลานสาวฝาแฝดชื่อ จูททา(Jutta) และ จอร์ดิส (Jordis) เกิด

1924 เธอวาดภาพประกอบ 8 ภาพ Departure and Death จาก เกอฮาร์ท ฮัปท์แมนน์ ปรากฏขึ้น ทำโปสเตอร์(Poster) Never Again War! ให้แก่วัน Youth Day ในไลป์ซิก (Leipzig) และ Bread!, Hunger สำหรับ IAH ในพอร์ทฟอริโอ(portfolio) อีกงานหนึ่งเป็นอนุสาวรีย์สำหรับพีเตอร์และเป็นครั้งแรกที่งานศิลปะเยอรมันเปิดแสดงนิทรรศการที่ โซเวียต ยูเนี่ยน ซึ่งมีผลงานมากมายหลายแผ่นที่สร้างสรรค์โดยโคลล์วิทซ์

1925 ให้ชื่อชุดว่า Proletariat ซึ่งเป็นแม่พิมพ์แกะไม้ 3 ชิ้นได้ปรากฏแก่สายตา เรื่อง Creative Hands ทำเป็นภาพยนตร์โดย ฮันส์ คูรลิส(Hans Curlis) ร่วมผลิตฉากหนึ่งของเรื่องภาพยนตร์โดย โคลล์วิทซ์ จอร์จ กรอซ(George Groz) และคนอื่นๆ ในเดินทางไปแอสโคน่า(Ascona) อีก การเดินทางด้วยเรือในทะเลไปโครูนา(Coruna) มาดีรา(Madeira) ซานตา ครูส เดอ เทอเนอรีเฟ(Santa Cruz de Tenerife) คานารี ไอส์แลนด์ (Canary Islands) คาดิส(Cadiz)

1926 ไปเบลเยี่ยมกับ คาร์ล สามีได้เห็นป่าช้าฝังศพในทางทหารตรงสถานที่ที่ฝังศพ พีเตอร์ อยู่เธอตั้งใจให้สถานที่นี้เป็นอนุสาวรีย์ถาวรให้กับเขา

1927 งานนิทรรศการและประกาศมากมายในบรรดาหนังสือพิมพ์ประชาสัมพันธ์ถึงวันครบรอบวันเกิดที่ 60 ปีของ โคลล์วิทซ์ กรุงเบอร์ลินได้ทำของขวัญให้แก่เธอเป็นอนุสาวรีย์หินกแรน-อิทให้แต่ พีเตอร์ รูปสลักสำหรับพ่อและแม่การไว้ทุกข์ จะเป็นการสลักในเดือนพฤศจิกายน แคธี และ คาร์ล เดินทางไปมอสโควในวันบรรจบครบรอบปีที่ 10 ของ เดอะ อ็อคโทเบอร์ รีโวลูชั่น(the October Revolution) งานแสดงศิลปะผลงานของเธอ และเธอตื่นตาตื่นใจด้วยอำนาจระบอบการปกครองใหม่ในที่นั่น

1928 เธอกลายมาเป็นผู้บัญชางานควบคุมในห้องทำงานสำหรับผลงานภาพพิมพ์ที่อะคาเดมี่ ออฟ อาร์ต(Academy of Arts) และเป็นตัวการสำคัญในการทำงานประติมากรรม

1929 the Order Pour le Me'rite ตัดสินให้ผลงานของเธอเป็นผลงานเพื่อสันติภาพ

1930 หลานชื่อ แอรน- แอนเดรส(Arne-Andreas) เกิด

1931 ที่อะคาเดมี่มีงานแสดงนิทรรศการศิลปะหุ่นปูนปั้นสำหรับอนุสาวรีย์ ของ พีเตอร์

1932 รูปสลักสำหรับเป็นเครื่องไว้ทุกข์ของบิดาหรือมารดานี้สลักด้วยหินกแรน-อิท ในที่สุดจึงได้วางลงตำแหน่งที่แหล่งป่าช้าฝังศพในทางทหารที่ ดิชมูเดน(Dixmuiden)ในเบลเยี่ยม และพี่ชายของเธอชื่อ คอนราด ได้เสียชีวิตลง

1933 หลังจาก เนชั่นแนล โซเชียลลิสต์(National Socailists)ได้เข้าไปบริหารแทนผู้มีอำนาจ โคลล์วิทซ์ และ คาร์ล ได้ลงลายมือชื่อของพวกเขาให้ "Urgent Appeal" (ร้องเรียนด่วน) ให้ฝ่ายซ้ายคือพวกที่มีความเห็นไปในทางโซเชียลิสต์ คอมมิวนิสต์ พวกผู้สมัครรับคัดเลือกรวมกันต่อต้านผู้ที่นับถือ ลัทธิฟาสซิสต์ ด้วยสาเหตุที่ซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ทั้งนี้ โคลล์วิทซ์ และ เฮนริช แมนน์(Heinrich Mann) โดยถูกบังคับให้ลาออกจากอะคาเดมี่ ออฟ อาร์ต (Academy of Arts) ; เธอสูญเสียตำแหน่งกรรมการประเภทภาพพิมพ์และสตูดิโอของเธอ คาร์ลโดนขัดขวางในกิจปฏิบัติของแพทย์อยู่เรื่อยมา และ ฮันส์(Hans) เสียตำแหน่งแพทย์ของเขา แคธีว่าเช่าสตูดิโอที่อยู่กันเป็นกลุ่มใน คลอสเตอร์สเตรสส์(Klosterstrassse) ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับพวกศิลปินหนุ่มสาวทั้งหลาย

1934 เริ่มทำงานซีรี่ส์ ชุดสุดท้ายภาพพิมพ์หิน 8 รูปและขนาดใหญ่ในหัวข้อ Death ทำให้รู้สึกตีตัวออกห่างและเป็นคนที่คอยเฝ้าดู

1935 เริ่มต้นผลงานประติมากรรมรีลีฟทองแดงหลุมฝังศพครอบครัวใน the Central Cemetery ในเบอร์ลิน ให้ชื่ออย่าง เกอเธ(Goethe) ชื่อว่า Rest in the Peace of His Hands

1936 งานประติมากรรมของโคลล์วิทซ์ ห่างไปจากนิทรรศการ Berlin Sculptors-From Schluter to the Present เพราะว่าได้ให้สัมภาษณ์ลงสิ่งพิมพ์ในหนังสือพิมพ์โซเวียตที่มีชื่อว่า อิซเวสเทีย(Izvestia) โคลล์วิทซ์ซักถามกับฝ่ายสำรวมความคิดกำจัดและการคุกคามอำนาจ เกสตาโป(Gestapo) เธอทำการขัดขวางด้วยผลงานในงานนิทรรศการที่ไม่เป็นทางการของเธอ

1937 วางแผนงานนิทรรศการโดย แกลเลอเรีย เนียเรนดอร์ฟ (Galerie Nierendorf) เนื่องในโอกาสครบรอบวันคล้ายวันเกิดปีที่ 70 เป็นข้อละเว้นและงานนิทรรศการของโคลล์วิทซ์ ผลงานบางชิ้นในสตูดิโอของเธอที่คลอสเตอร์สเตรสส์(Klosterstrasse) งานประติมากรรมอนุสาวรีย์ที่ชื่อว่า Mother with Twins เสร็จสิ้นลง ; ศิลปินระบายสี(Painter) ชื่อ Leo von Konig สนับสนุนให้เธอสำหรับการแกะหิน วาดภาพด้วยการดรออิ้ง(Drawing) บนเตียงมรณะของประติมากร เอินสต์ บาร์ลาค(Ernst Barlach) ที่ กัสโทร์ว(Gustrow) ในนิทรรศการ The De-generate Art ประกอบด้วยบางผลงานของเธอตั้งแต่เริ่มแรกออกจำหน่ายด้วยอำนาจของนาซี

1939 การระเบิดขึ้นของสงครามโลกครั้งที่ 2

1940 คาร์ล(Karl) ป่วยลงแต่ยังคงทำหน้าที่ของแพทย์ เขาตายในวันที่ 19 กรกฎาคม โคลล์วิทซ์ออกจากสตูดิโอที่ คลอสเตอร์สเตรสส์(Klosterstrasse) และตั้งที่ทำงานขึ้นที่ห้องนั่งเล่นในบ้านของเธอเอง

1942 ทำภาพพิมพ์หินที่แล้วมานี้ใช้ชื่อ Seed Corn Must Not Be Ground พีเตอร์ หลานชายของเธอถูกฆ่าตายใน อีสเทริ์น ฟร้อนท์(Eastern Front) ในเดือนกันยายน

1943 ในฤดูร้อน โคลล์วิทซ์ อพยพออกไปที่ นอร์ดเฮาเสน(Nordhausen) จึงรอดพ้นจากการทิ้งระเบิดที่เบอร์ลิน เธอยังคงอยู่ที่นั่นกับเพื่อนประติมากรของเธอชื่อ มาร์เกร็ต บอนนิ่ง(Margret Boning) ในเดือนพฤศจิกายน บ้านของเธอใน ไวส์เสนเบอร์เกอร์ สเตรสส์(Weissenburger Strasse) และงานของเธอรวมทั้งเพลทแผ่นพิมพ์เสียหาย

1944 เปิดโอกาสให้เจ้าผู้ครองนครแซกโซนี่ พริ้นซ์ เอิร์น เฮนริช(Prince Ernst Heinrich) เข้ามาปกครอง โคลล์วิทซ์ ย้ายไป รูเดนฮอฟ(Rudenhof) บ้านหลังเล็กใกล้กับ สคลูส มอริทซเบิร์ก(Schloss Moritzburg) ภายนอกเมืองเดรสเดน(Dresden)

1945 โคลล์วิทซ์ เสียชีวิตในวันที่ 22 เมษายนและทำการแกะสลักในป่าช้าฝังศพที่ มอริทซเบิร์ก (Moritzburg) ในสถานที่พักผ่อนสุดท้ายของเธออยู่ใน เดอะ เซ็นทรัล ซีเม็ทเทอรี่(the Central Cemetery) ใน เบอร์ลิน-ฟรายลิชสฟีลด์ (Berlin-Friedrichsfelde)

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีผู้เสนอทรรศนะของแคธี โคลล์วิทซ์ไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ถนอม ชาภักดี กล่าวว่า

> แคธี โคลล์วิทซ์ ทำงานทางศิลปะทางหนึ่งก็เป็นเพราะว่าแนวความคิดของเขาเอง แคธี โคลล์วิทซ์เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ของเยอรมันแล้วเขามีแนวความคิดของมาร์คซิสต์อยู่เต็มตัว เขาเป็นคนก่อตั้งสหภาพศิลปินขึ้นมาเป็นคนแรกที่พูดถึงลักษณะความเป็นเฟมินิสต์(Feminist) และเป็นคนที่ทำงาน ผลงานของเขาจะพูดถึงคนระดับล่างอยู่ตลอดเวลา พูดถึงกรรมกร พูดถึงผู้หญิง ส่วนใหญ่เป็นงานในลักษณะของความตาย การพรากจากกัน เพราะช่วงนั้นสงครามเกิดขึ้น ครอบครัวจะแตกแยก สามีไปสงคราม ลูกก็ระส่ำระสาย แม่ต้องอยู่บ้านเลี้ยงลูกต้องดูแล สภาพทางสังคมมันเสื่อมเพราะฉะนั้น ผลงานของเขาจะออกมาในลักษณะสะท้อนปัญหาภาพของสงคราม ภาพของสังคมในช่วงนั้น แล้วที่สำคัญที่สุดเขามีความคิดแบบมาร์กซิสต์ เพราะเขาเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ เพราะเรื่องนี้เป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้ เขามีความคิดในการทำงานยืนอยู่ฝั่งข้างของประชาชน อันนี้เป็นปัจจัยสำคัญส่วนฝีมือเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แล้วงานส่วนมากจะเป็นงานประยุกต์มาจากเรื่องราวทางคริสต์ศาสนา แล้วมาประยุกต์เข้ากับยุคที่เขาทำงาน เช่นเรื่องความตาย เรื่องการมีชีวิตอยู่ พิธีกรรม โดยที่เขาจะประยุกต์กับทางศาสนาเข้ามาใช้กับงานยุคที่เขาทำ(ถนอม ชาภักดี. สัมภาษณ์. 2543)

วสันต์ สิทธิเขตต์ กล่าวว่า

อย่าง แคธี โคลล์วิทซ์ นั้น เขามีความคิดสังคมนิยม เขาก็แสดงออกมาอย่างชัดเจนว่า เขาพูดถึงคนทุกข์ คนยาก ความตาย ความรักของแม่หรือว่าคนงานกรรมกร การประท้วงอะไรต่าง ๆ เขาก็ทำงานไว้มาก ส่วนใหญ่จะหนักไปทางภาพพิมพ์ ถ้าเป็น เรียลลิสติค ก็ถือว่าเป็นเรียลลิสติคของผม หรือแม้ว่ารูปแบบ แต่ว่าการที่เขาไปเรียนรู้ สามีเป็นหมอซึ่งรักษาคนยากคนจน เขาได้เห็นความทุกข์ยากแล้ว เขามาสะท้อนสิ่งเหล่านี้ เขามีความคิดเชื่อในลัทธิคอมมิวนิสต์ เชื่อว่าการต่อสู้เพื่อการจัดตั้งเพราะว่า เขามีรูปหนึ่งที่ คาร์ล ลี้บเนคช์(Karl Liebknecht) ที่ตายที่เป็นงานศพ ส่วนใหญ่งานเขาก็จะใช้ในการประท้วง การต่อสู้ต่อต้านสงครามบ้าง ให้อาหารกับคนยากคนจนอะไรอย่างนี้ เป็นการให้กับเป็นโปสเตอร์ขึ้นมาอีกแล้ว ส่วนใหญ่ก็เป็นภาพพิมพ์นี่ไม่ว่าจะเป็นก็อปปี้(copy) หลายอย่าง แต่สะท้อนถึงความรักในชนชั้นของเขาว่า เขายังมีจิตสำนึกรักกับมนุษย์ เพื่อนที่ทุกข์ยาก ในขณะที่คนอื่นก็ไม่ค่อยเห็นเพราะเขานั้นถูกกระทบโดยตรง (วสันต์ สิทธิเขตต์. สัมภาษณ์. 2542)

2.2 ความเป็นมาของศิลปะภาพพิมพ์เยอรมัน

ศิลปะภาพพิมพ์เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานานมาแล้วโดยตามประวัติความเป็นมาเมื่อกว่าเกือบ 2,000 ปีผ่านมาแล้วประเทศจีนเป็นผู้ริเริ่มโดยการแกะแผ่นหินเป็นตำรายา และต่อจากนั้นมาได้มีการแกะภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) ซึ่งส่งอิทธิพลไปสู่ญี่ปุ่นและดังหลักฐานที่มีมาชาวเยอรมันรู้จักภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) มามากกว่า 500 ปี ซึ่งได้แพร่หลายไปสู่โลกตะวันออกโดยการค้าขายบนเส้นทางสายไหม ในประวัติศาสตร์ศิลปะของเยอรมันค่อนข้างสับสนและมีความแตกต่างกันในหลายด้าน คริสต์ศตวรรษที่16 เยอรมันทางด้านฝั่งตะวันออกกับตะวันตก มีความแตกต่างกันทางด้านศาสนานิกาย ซึ่งส่งผลต่อการแสดงออกทางด้านศิลปกรรมด้วยจนกระทั่งมาถึงคริสต์ศตวรรษที่ 18 เมื่อรวมชาติได้อย่างเป็นเอกภาพงานศิลปกรรมจึงได้เกิดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีลักษณะเด่นชัดกว่าชาติอื่น ดังเช่นที่ กำจร สุนพงษ์ศรี กล่าวว่า

ตลอดระยะเวลาในอดีตตั้งแต่สมัยกลางเรื่อยมา เยอรมนีแต่ละแคว้นจะมีความแตกต่างกันในหลายด้านอยู่เสมอ ครั้นพอถึงคริสต์ศตวรรษที่ 16 ยิ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเรื่องการนับถือศาสนา ดินแดนแถบภาคใต้และแถบตะวันตกประชาชนจะนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ในขณะที่ประชาชนแถบภาคเหนือต่างนับถือศาสนาคริสต์นิกายโปเตสแตนท์ ความแตกต่างทางด้านการนับถือศาสนานี้ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงออกทางศิลปกรรมด้วย เมื่อมองลึกเข้าไปในอดีตอีก แม้ว่าดินแดนต่าง ๆ ในลุ่มน้ำไรน์ ซึ่งมีชาวเยอรมันอาศัยอยู่ ครั้งหนึ่งเคยเป็นราชอาณาจักรของจักรพรรดิชาร์ลมานย์มหาราชมีศิลปกรรมแคโรลิเจียนเป็นแม่บทสำคัญ และแม้ว่าศิลปแคโรลิเจียนนี้ได้รับการกล่าวอ้างจากนักประวัติศาสตร์ศิลปเยอรมันว่าเป็นของชาวเยอรมันก็ตาม แต่ทว่าข้ออ้างนี้ดูเหมือนจะเป็นปัญหาที่ยังไม่ยุติเพราะชาวฝรั่งเศสยังคงกล่าวว่าศิลปแคโรลิเจียนเป็นศิลปกรรมของพวกตนเพราะรูปแบบความคิดและการแสดงออกมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับศิลปกรรมของฝรั่งเศสมากกว่าอย่างไรก็ตามประวัติศาสตร์ของดินแดนแถบภาคตะวันตกของเยอรมนีเองก็มีความผูกพันกับวัฒนธรรมฝรั่งเศสอยู่ตลอดมา...ศิลปกอธิคซึ่งเกิดขึ้นในฝรั่งเศสและแพร่ขยายความนิยมไปสู่เยอรมนีจนกระทั่งกลายเป็นกอธิคสากล (International Gothic) แพร่หลายไปทั่วประเทศเยอรมนี นอกจากนั้น ทางภาคใต้ของเยอรมนี รวมทั้งประเทศออสเตรียที่มีประวัติศาสตร์ผูกพันกับเยอรมนีมาตลอดกลับไปมีความสัมพันธ์ทางทางศิลปะใกล้ชิดกับอิตาลี ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประวัติศาสตร์ศิลปของเยอรมนีแท้ๆ ค่อนข้างสับสน ตราบจนกระทั่งในราวปี ค.ศ.1871 เมื่อเยอรมนีสามารถรวมชาติให้เป็นเอกภาพอย่างแท้จริง มีศูนย์กลางศิลปะและวัฒนธรรมถาวรจึงทำให้ขบวนการทางศิลปกรรมของเยอรมนีมีความเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง...ในอดีตก่อนจะเห็นว่าดินแดนที่เป็นประเทศเยอรมนีในปัจจุบันเคยถูกยึดครองโดยจักรวรรดิโรมันมาก่อน โรมันได้สร้างเมืองต่าง ๆ ไว้ในบริเวณภาคตะวันตกและภาคใต้ โดยเฉพาะในเขตแคว้นแถบฝั่งขวาของแม่น้ำไรน์ ดังเช่น เมืองไทร์เออร์ โคโลนจ์ และคาร์นันทัมในออสเตรียเป็นต้น ซึ่งได้ค้นพบโบราณวัตถุจำนวนมากในเมืองดังกล่าว โดยเฉพาะที่เมืองโคโลนจ์นั้นค้นพบการวางแผนผังของป้อมค่ายสำหรับทางทหารของพวกโรมันอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นแบบอย่างของการวางผังเมือง ในสมัยกลางครั้นเมื่อจักรวรรดิ

โรมัน สิ้นอำนาจลงราชวงศ์เมโรวิงเจียนได้เข้าครอบครองและมีอำนาจเหนือเยอรมนีแทน ต่อมาราชวงศ์แคโรลิงเจียนได้ขึ้นมามีอำนาจต่อจักรพรรดิชาร์ลมานย์ได้ขยายอาณาจักรเข้าครอบคลุมประเทศเยอรมนีทั้งหมด พระองค์ได้ทรงนำศิลปกรรมแคโรลิงเจียนออกเผยแพร่อย่างกว้างขวาง โดยใช้วิธีย้ายพระราชวังจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังที่ต่าง ๆ บ่อยครั้ง ทำให้ศิลปวัฒนธรรมเกิดการแพร่หลายติดตามไปด้วย ครั้นเมื่อพระองค์เสด็จสวรรคตผู้สืบราชสมบัติต่อไปไม่สามารถรักษาราชอาณาจักรอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ไว้ได้ ซ้ำยังเกิดทะเลาะเบาะแว้งกันเองจนราชอาณาจักรต้องสลายกลายเป็นหลายประเทศ ราชวงศ์ออตโตเนียน นับได้ว่ามีส่วนช่วยสร้างเสริมศิลปกรรมของชาวเยอรมันได้มากที่สุด ต่อจากนั้นศิลปโรมันเนสก์จึงได้เริ่มปรากฏเห็นได้อย่างชัดเจน ในเมืองต่าง ๆ ของเยอรมนี อาทิเช่นเมืองเมนซ์ วอร์มส์ และสเปเยอร์ เป็นต้น มีอนุสาวรีย์สร้างสลัก ด้วยหินหรือหล่อด้วยโลหะสำริดปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป บิชอบ เบริ์นวาร์ด แห่ง ฮิลเดไชม์ ได้สร้างวัดของท่าน ให้เป็นศูนย์กลางของการสร้างและหล่อประติมากรรมโลหะสำริด ในสมัยนั้นสกุลช่างไรเคนาว แห่งทะเลสาบคอนสแตนซ์ได้สร้างจิตรกรรมได้อย่างงดงามจนเป็นที่เลื่องลือจนกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งผลิตผลงานจิตรกรรมที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งในคริสต์ศตวรรษที่ 10 (กำจร สุนพงษ์ศรี. (ม.ป.ป.): 304-305)

ต่อมาได้เกิดมีการเปลี่ยนแปลง 3 สิ่งในประเทศเยอรมนีเมื่อ อัลเบรดต์ ดือเรอร์ คิดค้นแท่นพิมพ์เพื่อการเรียงพิมพ์ ในพ.ศ. 1990 ทำให้การผลิตงานพิมพ์ได้รวดเร็วขึ้นและมีการผลิตกระดาษได้ในราคาถูก ต่อมาความชำนาญจากภาพพิมพ์แกะไม้ได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยมาเป็นภาพพิมพ์แกะลายเบาโดย วิรุณ ตั้งเจริญ เสนอความคิดต่อการเปลี่ยนแปลงในพุทธศตวรรษที่ 20 ไว้ว่า

การเปลี่ยนแปลงใหม่ทางเทคโนโลยีสามสิ่งในประเทศเยอรมนี เมื่อพุทธศตวรรษที่ 20 นอกจากจะมีผลต่อประวัติศาสตร์มนุษยชาติอย่างลึกซึ้งแล้ว ในทางศิลปะนั้นยังมีผลให้เกิดการบุกเบิกทำภาพพิมพ์และมีผลสะท้อนต่อศิลปกรรมของศิลปินเอก "อัลเบรดต์ ดือเรอร์" มากเป็นพิเศษด้วย การเปลี่ยนแปลงสิ่งแรกก็คือการคิดประดิษฐ์ตัวเรียงพิมพ์ขึ้นมาในราว พ.ศ.1990 ซึ่งหมายถึงตัวอักษรที่แกะหรือหล่อไว้เป็นตัวเดียว สามารถนำมาเรียงเป็นข้อความและพิมพ์รวมกับภาพประกอบซึ่งแกะด้วยแผ่นไม้ได้นั่นเอง การเปลี่ยนแปลงใหม่สิ่งที่สองมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับสิ่งแรกนั่นก็คือ การเกิดมีวิธีการผลิตกระดาษขึ้นมาใช้ได้ในราคาถูก ซึ่งก่อนหน้านี้จำเป็นต้องสั่งเข้ามาจากดินแดนตะวันออกไกลคือ ประเทศจีนในราคาแพงลิบลิ่ว การเปลี่ยนแปลง ใหม่สิ่งนี้จึงทำให้สามารถพิมพ์แม่พิมพ์แกะไม้ออกมาได้ภาพจำนวนมากแผ่นด้วยความรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายเพื่อทำเป็นแผ่นภาพประกอบโดยเย็บรวมลงในเล่มหนังสือหรือจะจำหน่ายเป็นแผ่นภาพพิมพ์เอกเทศก็ได้ สิ่งเหล่านี้ได้กระตุ้นให้ผู้คนใคร่ที่จะอ่านถ้อยคำและดูรูปภาพ ในหนังสืออย่างที่ไม่เคยทำให้น่าพอใจเช่นนี้ได้มาก่อนเลย การแกะไม้พิมพ์ไม้นั้นกระทำโดยช่างฝีมือที่ผู้จัดพิมพ์หนังสือเป็นผู้ว่าจ้าง ผู้จัดพิมพ์หนังสือนี่เองที่เป็นผู้พิมพ์และจำหน่ายผลงานพิมพ์ของพวกเขา อย่างไรก็ตามความชำนิชำนาญ ในการแกะแม่พิมพ์ไม้ของศิลปินได้ ทำให้สื่อวิธีนี้มีกลเม็ดใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมาทีละน้อย...มิคาเอล โวลเกมุต จิตรกรดีเด่นคนหนึ่งของประเทศเยอรมนีสมัยนั้น และเป็นครูคนแรกของดือเรอร์ด้วย การเปลี่ยนแปลงใหม่ สิ่งที่สามก็คือการปรับปรุงเครื่องพิมพ์ให้มีคุณภาพดีขึ้นดังนั้น รูปลวดลายที่แกะลงไปในแผ่นโลหะด้วยวิธีเรียกว่า "การแกะลายเบา" จึงสามารถพิมพ์ออกมาเป็นภาพบนกระดาษได้ภาพพิมพ์ เทคนิคแกะลายเบาได้เริ่มขึ้นในฐานะเป็นผลพวงจากการทำงานหัตถกรรมที่ยอดเยี่ยมของช่างทองที่มีฝีมือและผลลักษณะของภาพพิมพ์แกะลายเบายุคแรกมักละเอียดปราณีตกว่าภาพพิมพ์เทคนิคแกะไม้ของยุคนั้นศิลปะได้เข้าไปเกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วกับฝีมือของชายหนุ่มผู้มีความสามารถพิเศษทางนี้ได้แก่ครูช่างเฮาส์บุค และ มาร์ติน โชนเกาเออเป็นต้นซึ่งผลงานของทั้ง 2 ท่านได้กลายเป็นหุ่นแบบให้กับดือเรอร์ด้วย (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2540: 91-92)

ถนอม ชาภักดี เสนอความคิดต่อประเด็นความเป็นมาของภาพพิมพ์เยอรมันความว่า

ภาพพิมพ์เยอรมันต้องจำกัดเฉพาะช่วงที่เกิดงานศิลปะเอกซ์เพรสชันนิสม์(Expressionism) ขึ้นมาว่า ภาพพิมพ์เยอรมันมีตั้งแต่สมัยเรอเนอซองส์ของดูเร่อร์ของใครต่อใครไม่มีรายละเอียดมาก แต่ถ้าเรามองว่าบทบาทของภาพพิมพ์เยอรมันมันดังขึ้นมาได้ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เรื่อยมาจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 เพราะว่าลักษณะการทำภาพพิมพ์แกะไม้ของกลุ่มเยอรมัน มันได้อิทธิพลมาตั้งแต่ช่วงเรอเนอซองแล้วของ ดูเร่อร์ เพียงแต่ว่าพอในช่วงนี้ประเทศเยอรมนีเองมันค่อนข้างมีปัญหาทางความคิดมากกว่าประเทศอื่น เพราะว่าอยู่ในช่วงของ ฮิตเล่อร์ แนวความคิดแบบฟาสซิสต์ที่มีลักษณะ

การต่อสู้ทางความคิดตรงนี้ ศิลปินรวมทั้งนักคิด นักปรัชญาต่างๆ เริ่มที่จะใช้อาวุธทางความคิดของตัวเองออกมาต่อสู้กับวิธีคิดแบบ ฟาสซิสต์ โดยศิลปินก็มีการตั้งกลุ่มขึ้นมา กลุ่มบูลไรเดอร์ เดอบูเก้ นี่คือช่วงสำคัญ ในช่วงเอกซ์เพรสชันนิสม์ ซึ่งกลุ่มนี้องใช้งานศิลปะทุกรูปแบบในการนำเสนอเรื่องราวสังคมของเยอรมัน ในช่วงนั้น เพราะหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 สังคมเยอรมันตกต่ำมาก มีปัญหาความยากจน มีปัญหาการถูกทำลายล้าง มีปัญหาวัฒนธรรมเสื่อม มีปัญหาการต่อสู้ทางความคิดเยอะมาก แต่ไม่ได้หมายความว่าภายในช่วงนั้น ศิลปะของที่นี่จะดีกว่าที่อื่นในโลก ไม่ใช่ดีกว่าอังกฤษหรือฝรั่งเศส เพียงแต่ว่าลักษณะในการนำเสนอของงานของศิลปินในยุคนั้นมันค่อนข้างจะพูดถึงสภาวะทางสังคมชัดเจนมากกว่าที่อื่น ในขณะที่อื่นกำลังเล่นเรื่อง โรแมนติค(Romantic) บ้าง อิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) บ้าง แต่เยอรมันเล่นในเรื่องการแสดงออกทางความรู้สึกที่มีต่อสภาพทางสังคมวัฒนธรรมที่กำลังเสื่อม ในยุคนั้นพอดีมันเลยกลายเป็นว่าภาพพิมพ์เยอรมัน มันค่อนข้างล้ำหน้าในเรื่องบริบท(context) เรื่องเนื้อหานี่ต่างหาก (ถนอม ชาภักดี. สัมภาษณ์. 2543)

2.3 ความเป็นมาของศิลปะลัทธิเอกซ์เพรสชันนิสม์

ลัทธิเอกซ์เพรสชันนิสม์ ก่อกำเนิดขึ้นมาจากช่วงศิลปะสมัยใหม่ในศตวรรษที่19 อิทธิพลจาก มุนช์ (Munch) ผลงานจาก ฟาน โกะ(van Gogh) และเหตุการณ์จากสงครามโลกครั้งที่ 1 ทำให้ชาติเยอรมันดูเหมือนจะมีความชัดเจนในเรื่องของเนื้อหาและความรุนแรงกว่าชาติอื่น จึงทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ขึ้นมา ดังที่ อัศนีย์และ เฉลิมศรี ชูอรุณ กล่าวว่า (อัศนีย์และ เฉลิมศรี ชูอรุณ. 2534: 107) ลัทธิเอกซ์เพรสชันนิสม์ก็คงคล้ายกันกับศิลปะสมัยใหม่อีกหลายลัทธิ นั่นคือเป็นหนี้บุญคุณเป็นอย่างมากต่องานประติมากรรมของชาวแอฟริกา ซึ่งเป็นที่สะดุดตาต่อศิลปินทั้งหลายในยุโรป เมื่อราว 10 ปี ก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ไม่มีศิลปะใดที่จะเป็นแบบเอกซ์เพรสชันนิสท์มากเท่าศิลปะของชาวนิโกรแห่งทวีปแอฟริกา ซึ่งอยู่ในเขตร้อนในสเปนก็มีศิลปะเอกซ์เพรสชันนิสท์อยู่มาก (Read,Herbert. 2530: 318-319) ลัทธินี้เป็นศิลปะสมัยใหม่ที่มีขบวนการแตกต่างออกไปอย่างเด่นชัดนั้น เกิดขึ้นเองในฐานะเป็นการแสดงออกของศิลปินและกลุ่มศิลปินต่างๆ ทั่วประเทศเยอรมันในทศวรรษก่อนสงครามโลกปี ค.ศ.1914-1918 การกล่าวว่าขบวนการนี้เกิดขึ้นเองมิได้หมายความว่าไม่มีความต่อเนื่องเกี่ยวข้องกันกับขบวนการที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้านั้นมันเกิดขึ้นอย่างมีชีวิตจากขบวนการในศิลปะประยุกต์ที่เรียกว่าจูเกนดิล (Jugendstil) ในเยอรมนีและที่เรียกว่า ศิลปะสมัยใหม่ (Art Nouveau) (Read,Herbert. 2530: 323) แต่ศิลปะแบบเอกซ์เพรสชันนิสม์แทนที่จะเกิดในปารีสกลับไปก่อตัวในเยอรมันแล้วมาระบาดในปารีส (น.ณ ปากน้ำ. 2511: 346)

กิจร สุนพงษ์ศรี แสดงความคิดต่อความเป็นมาของภาพพิมพ์เยอรมันเอกซ์เพรสชันนิสม์ ไว้ความว่า

ภาพพิมพ์ญี่ปุ่นมีอิทธิพลต่อศิลปะตะวันตกเป็นอย่างมากและเป็นที่รู้จักกันดีในฝรั่งเศส ตั้งแต่ ค.ศ.1850 และมีอิทธิพลต่อกลุ่มศิลปินอิมเพรสชันนิสม์ กลุ่มโพสต์-อิมเพรสชันนิสม์ Post-impressionism ฟาน โกะ โกแกง และมุนช์ ในเวลาต่อมา ซึ่งมุนช์นั้นถือได้ว่าเป็นผู้ที่ส่งอิทธิพลต่อศิลปินของลัทธิเยอรมัน เอกซ์เพรสชันนิสม์รุ่นหลัง และมุนช์ก็ได้จัดเป็นศิลปินแนวหน้าที่มีลักษณะโดดเด่นของลัทธินี้ด้วย มุนช์ ใน ปี ค.ศ.1885 มุนช์เดินทางท่องเที่ยวมายังกรุงปารีสใช้เวลาอยู่ที่นั่นหลายสัปดาห์ หลังจากนั้นอีก 4 ปี จึงได้ทุนการศึกษาศิลปะที่กรุงปารีส อันเป็นจุดศูนย์กลางของความเคลื่อนไหวที่สำคัญที่สุดของยุโรป ช่วงเวลานี้มุนช์ ได้พัฒนาทั้งความคิดและฝีมือ เมื่อโอกาสว่างก็ใช้ เวลาท่องเที่ยวไปตามประเทศต่างๆ เช่น อิตาลีและเยอรมนี เขาได้เห็นผลงานของ ฟาน โกะ และปอล โกแกง ที่ร้านขายศิลปะของ กูปิล นักธุรกิจคนสำคัญ ซึ่ง ธีโอ น้องชายของ ฟาน โกะเคยทำงานอยู่ด้วย มุนช์ ได้รับความคิดดลใจจากผลงานของ โกแกง โดยเฉพาะการใช้สี แต่เขาใช้ได้รุนแรงยิ่งกว่า ในปี ค.ศ. 1892 มุนช์ได้รับเชิญให้ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมที่กรุงเบอร์ลิน การแสดงครั้งนี้มีความสำคัญต่อเขาและศิลปินเยอรมันในเวลาต่อมา เพราะมันได้กลายเป็นจุดกำเนิดของลัทธิเอกซ์เพรสชันนิสม์...ในปี ค.ศ.1896 มุนช์ยังคงอาศัยอยู่ในปารีสและมีความสนใจในการสร้างงานภาพพิมพ์ด้วยวิธีการแกะแม่พิมพ์ไม้(woodcut) ซึ่งเขาได้นำเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ดังตัวอย่างเช่นนำลวดลายตามธรรมชาติของไม้ให้พิมพ์ปรากฏ

ผสมผสานกับรูปที่ต้องการและย่อมให้วัสดุบังคับผันแปรรูปทรงเป็นต้น รวมทั้งนำวิธีการแกะไม้ให้เป็นเส้นตั้ง ตามวิธีการของโกแกงและศิลปินญี่ปุ่น(กำจร สุนพงษ์ศรี. 2523: 142-143)

วสันต์ สิทธิเขตต์ กล่าวว่า

ถ้านับกันจริงๆในปี ค.ศ. 1945 เป็นการแสดงครั้งแรกก่อนหน้านั้น ฟาน โกะ(van Gogh) ตายในปี ค.ศ. 1890 งานหลังจากนั้นไม่กี่ปีก็แสดงในเยอรมันปี ค.ศ. 1892 ก็มีการแสดงของ มุนช์(Edward Munch) ซึ่งก็ถูกปิด พวกเยอรมันก็รับไม่ได้ แต่ว่าคนศิลปินหนุ่มหลายๆ คนที่อยู่ในนั้นไม่ว่าใครก็เห็นว่านี่คือวิญญาณใหม่ในช่วงนั้นพอดีเพราะว่าภาวะเศรษฐกิจ ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ก็มีผล ทุนก็เริ่มขยายตัวอะไรขึ้นมา แล้ววิธีคิด ของคนนี่น่ะที่จะมองว่าแล้วสุนทรียศาสตร์ใหม่ นี่มันคืออะไรในการแสดงออกของมนุษย์มันควรแสดงออกอะไรบ้าง คนหนุ่มที่มีความคิดคล้ายกันจากด้านหนึ่งคือเยอรมันที่มันไปล่าอาณานิคม มันก็เอาพวกงานจากแอฟริกาเข้ามาด้วย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1800 แล้ว และงานฝีมือ(craft) ของแอฟริกาก็เข้ามาเปิดงานนิทรรศการ ในช่วงนั้นพอดีก็ประเหมาะกับว่า เอองั้นการแสดงออกของคนชั้นกลาง ซึ่งถ้าเทียบกับคนพวกแอฟริกาซึ่งเขาแสดงออกอย่างตรงไปตรงมาเนี่ย ในการตัดทอนรูปทรง เพราะฉะนั้นกระแสนี้เลยเกิดขึ้นมาจาก 3 ส่วนคือ

1.การแสดงของ มุนช์(Munch)

2.การแสดงงานนิทรรศการของแอฟริกา

3.การแสดงของ ฟาน โกะ(Vincent van Gogh) (วสันต์ สิทธิเขตต์. สัมภาษณ์. 2542)

3.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ

3.1 ที่มาของแนวความคิด

• คือ รากฐานจากความคิดที่ได้รับความดลใจซึ่งมีที่มาได้หลากหลายตั้งแต่อดีตจวบจนถึงปัจจุบัน และอนาคตขึ้นอยู่กับศิลปินบุคคลนั้นต้องการนำกรณีใดมาเสนอต่อสังคม ซึ่งมีประเด็นหลักๆ ดังนี้

เรื่องครอบครัวและชีวิตส่วนตัว (individual & the family) คือการหยิบยกเรื่องราวความเป็นจริงของศิลปิน ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกต่างๆ หรือมาจากอำนาจจิตใต้สำนึกลึกๆ ที่มีอยู่ในตัวตน และจากครอบครัว เช่น ความรัก ความเกลียด ความอบอุ่น ความลำบากยากแค้น ฯลฯ เป็นต้น

เรื่องสังคม (social) เป็นการสะท้อนภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ที่มีทั้งแง่บวกและแง่ลบ เป็นเรื่องราวหรือปัญหาของสังคม เช่น การเสียดสีสังคม การเมือง เรื่องความยากจน สภาพแวดล้อม การว่างงาน โสเภณี การจราจรติดขัด มลภาวะเป็นพิษ ฯลฯ เป็นต้น

เรื่องศาสนาและปรัชญาความเชื่อ (religious & ideology faith philosophy) เป็นสิ่งที่ติดตัวของมนุษย์มาตั้งแต่เกิด จึงเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวสามารถหยิบยกขึ้นมาเสนอได้เช่นเรื่องไตรภูมิ พุทธประวัติ ลัทธิต่างๆ คัมภีร์ เรื่องราวของพระเจ้า พระเยซูคริสต์ หยินหยาง ฯลฯ เป็นต้น

เรื่องความฝันและจินตนาการ (imagine) คือสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นจริงหรือไม่จริงก็ได้ในอนาคต หรือเป็นสิ่งที่อยู่ในความคิดสร้างให้เกิดเป็นรูปจริงและคนอื่นสามารถรับรู้ได้ เช่น รูปคนตัวยืดยาวบิดเบี้ยวไปมา หรือ ภาพตัวเรามีปีกบินได้ในอากาศ ฯลฯ เป็นต้น

เรื่องธรรมชาติ (naturalistic) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัว ภาพต้นไม้ ใบหญ้า ทะเล ภูเขา น้ำตก สิงห์สาราสัตว์ต่างๆ ทุกชนิดที่เกิดขึ้นบนโลก

เรื่องเกี่ยวกับจิตวิทยา ความตาย ความน่ากลัว (death & frightful) เป็นเรื่องราวที่แสดงออกถึงอารมณ์ที่น่ากลัว น่าขนพองสยองเกล้า และความสูญสิ้นของชีวิต โดยมีทรรศนะอื่นๆ ที่กล่าวถึงในกรณีที่มาของแนวความคิดไว้โดย วิรุณ ตั้งเจริญ กล่าวไว้ว่า

การแสดงออกในลักษณะร่วมสมัยมนุษย์ เรามีความรู้สึกนึกคิดและมีอารมณ์ต่างกัน ซึ่งนั่นอาจจะเป็นผลมาจากปัจจัยหลายด้านเช่น ประสบการณ์สภาพแวดล้อม การเลี้ยงดูฯลฯ ความแตกต่างของแต่ละบุคคลนี้มีผลไปถึงการรับรู้โลกภายนอกที่แตกต่างกันด้วย เมื่อศิลปะเกี่ยวข้องกับการรับรู้โลกภายนอกการนำผลจากการรับรู้ที่แตกต่างกันนั้นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะย่อมมีผลให้งานศิลปะมีลักษณะแตกต่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวคิดและการออกแบบซึ่งพอจะประเมินได้กว้างๆ ดังนี้

การแสดงออกตามที่ตามองเห็น การแสดงออกทางศิลปะหรือภาพพิมพ์ในลักษณะนี้จะมีความเชื่อต่อรูปวัตถุ สิ่งแวดล้อมว่าสิ่งเหล่านี้เป็นคุณค่าหลักที่ควรนำมาสร้างสรรค์โดยยึดถือความจริงตามที่ตนรับรู้ได้ด้วย ประสาทตา การแสดงออกตามที่ตามองเห็นจะยึดถือสิ่งเหล่านี้เช่น รูปทรง แสงเงา สี ปริมาตร และสิ่งอื่นๆ ตามที่ตามองเห็น ส่วนใครจะมีการมองเห็นอย่างหยาบหรือละเอียดถี่ถ้วน เพียงใดก็เป็นเรื่องเฉพาะบุคคลและเมื่อแสดงออกเป็นผลงานก็จะขึ้นอยู่กับทักษะหรือความชำนาญที่สามารถถ่ายโยงภาพตามที่ตามองเห็นได้อีกด้วย

การแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของผู้ทำงาน ศิลปะสมัยใหม่ส่วนหนึ่งมีความเชื่อว่า เมื่อคนเราพร้อมด้วยโสตประสาทหนึ่งนั้นย่อมสัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึกอย่างหลีกเหลี่ยงไม่ได้ และอารมณ์ความรู้สึกนี้เป็นความจริงที่มีอยู่ในทุกตัวคน แม้บางครั้งอารมณ์จะมีลักษณะเป็นสิ่งทำลาย แต่ถ้าเรารู้จักควบคุมและเลือกใช้อารมณ์ให้เป็นประโยชน์อารมณ์ย่อมเป็นสิ่งสร้างสรรค์คุณค่าต่างๆ ได้ ตามแนวคิดนี้ถือว่าการรับรู้ย่อมสัมพันธ์กับอารมณ์การแสดงออกทางศิลปะจึงเป็นเรื่องที่แสดงออกทางความรู้สึกอันเป็นผลมาจากการรับรู้โดยตรง มิใช่การแสดงออกตามที่ตามองเห็น รูปทรงตามที่ตามองเห็นควรเป็นเป้าหมายรองลงมา ภาพพิมพ์ในลักษณะนี้ จึงไม่อาจแสดงความชัดเจนของรูปทรง แต่เน้นทางด้านริ้วรอย น้ำหนัก พื้นผิว บรรยากาศ สี ฯลฯ

การแสดงออกตามความคิดและจินตนาการ จากการแสดงตามอารมณ์ความรู้สึกนั้น อารมณ์ย่อมอยู่เหนือหรือมีค่ากว่าเหตุผลและการนึกคิดใดๆ แต่ในแนวความคิดนี้ไม่ได้เชื่อว่าอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญสุดยอด แต่กลับเชื่อความคิดและจินตนาการเป็นหลักความคิด และจินตนาการก็มีลักษณะความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันตามความคิดนี้ยอมรับว่าเมื่อคนเรามองเห็นวัตถุทุกอย่างจะไม่หยุดอยู่แค่นั้น ต่างจะคิดถึงสิ่งนั้นในแง่มุมต่างๆ กันไปตามพื้นฐานประสบการณ์ของแต่ละคน เช่น เมื่อเรามองเห็นดวาย เราจะเกิดความคิดต่อดวายในแง่มุมต่างๆ กัน อาจจะนึกถึงดวายที่เอาไว้ใช้ไถนา นึกถึงดวายในแง่ที่คนนำมาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของคนเป็นต้น เมื่อการมองเห็นเกี่ยวข้องกับความคิดและจินตนาการเช่นนี้ ความคิดและจินตนาการก็น่าจะเป็นสิ่งสำคัญซึ่งนำมาเป็นตัวการสร้างสรรค์ศิลปะส่วนจะมีความคิดกว้างไกลหรือจินตนาการเพ้อฝันเลื่อนลอยมากน้อยแค่ไหนก็เป็นเรื่องความพึงพอใจและความคิดจินตนาการของแต่ละคน (วิรุณ ตั้งเจริญ. 2540: 180-181)

ประพันธ์ ศรีสุตา กล่าวว่า

อะไรที่มันสร้างศิลปะขึ้นมาโดยหลักวิชาการ ก็สิ่งแวดล้อมใช่มั้ย สิ่งแวดล้อมเนี่ยเป็นเรื่องของสังคมด้วย แล้วก็ยังเป็นเรื่องบรรยากาศดินฟ้าอากาศด้วยก็อย่างอิมเพรสชันนิสม์(Impressionism) มันเกิดขึ้นในฝรั่งเศสมันก็สบายๆ เพราะว่ามันอยู่โซนอากาศอบอุ่น มีแสงมีอะไรของพระอาทิตย์ ที่นี้ยอมมันอยู่ทางเหนือมืดครึ้ม งานศิลปะจึงออกมาในลักษณะนี้(ประพันธ์ ศรีสุตา. สัมภาษณ์. 2542)

3.2 โครงสร้างของภาพ

ภาพที่มีความสมดุลเกิดจาก เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักสี มิติในภาพ ผสมผสานกันอย่างกลมกลืนและมีกิริยาของการเคลื่อนไหว ลักษณะพลิ้วและลื่นไหลจบลงที่ตัวเองด้วยความเป็นเอกภาพที่เกิดจากความงาม และความสมดุลในการเคลื่อนไหวที่จบในตัวเองทั้งภาพ ซึ่งให้คุณค่าทางอารมณ์ความงามและการแสดงออกมากกว่าสิ่งอื่นใด จะเป็นความสมบูรณ์ครบถ้วนและลงตัวได้ดังนี้ การจัดองค์ประกอบในภาพคือการวางแผนการออกแบบภาพให้มีลักษณะเด่นสวยงาม การจัดองค์ประกอบนั้นต้องวางตำแหน่งให้เหมาะสมด้วยความมีเอกภาพ ดุลยภาพ และมีจุดดึงดูดความสนใจสายตาของผู้ชม ดังความหมายของการจัดองค์ประกอบโดย ประเสริฐ ศรีรัตนา กล่าวไว้ในหนังสือความเข้าใจในศิลปะว่า

การจัดองค์ประกอบคือการนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วมาตั้งแต่ต้นอันมี จุด เส้น รูปร่าง รูปทรงและอื่น ๆ มาจัดประกอบเข้าด้วยกันในอัตราส่วน และการวางตำแหน่งของแต่ละองค์ประกอบอย่างเหมาะสม มีสัมพันธภาพกันในการจัดองค์ประกอบทางศิลปะโดยทั่วไป มักคำนึงถึงหลักเกณฑ์กว้าง ๆ อยู่ 3 ประการคือ

1.จัดให้มีจุดสนใจ(point of interest)

2.ให้มีความสมดุล(balance)

3.ให้มีลักษณะเป็นเอกภาพ(unity)(ประเสริฐ ศรีรัตนา. 2525: 61)

เส้นเป็นริ้วรอยพื้นฐานของการสร้างสรรค์ คุณลักษณะของเส้นมีคุณค่ามีลักษณะที่แตกต่างกัน เส้นมีคุณค่าในเชิงการแสดงออกทางด้านความรู้สึกอารมณ์ความเคลื่อนไหว และเส้นสามารถเกิดขึ้นมาได้โดยการประเมินทางการเห็นด้วยสายตาหรือที่เรียกว่า เส้นเชิงนัย เส้นบางเส้นที่อาจเกิดมาจากสีหนึ่งกับสีหนึ่งมาชนกันแล้วจึงเกิดเป็นเส้นจะเรียกว่าเส้นที่เกิดขึ้นจากขอบหรือเส้นรอบนอก เส้นเป็นเส้นแกนของสิ่งทุกสิ่งดังที่มีผู้ให้ทรรศนะของเส้นในทางสร้างสรรค์ที่แตกต่างกันไว้ดังนี้ดัง ชลูด นิ่มเสมอ ได้กล่าวเกี่ยวกับ เส้น ไว้ว่า

การวาดเส้นเป็นวิธีสื่อความหมายทางการเห็นขั้นแรกเริ่มที่สุดวิธีหนึ่งของมนุษย์ ด้วยปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สุด คือ เส้นและร่องรอยต่าง ๆ และด้วยเครื่องมือที่ง่ายที่สุดที่จะหยิบฉวยมาได้จากใกล้ตัว อาจเป็นถ่านก้อนหนึ่ง เศษไม้ชิ้นหนึ่ง หรือแม้แต่นิ้วมือของตนเอง...

วาดเส้นกับศิลปินภาพพิมพ์

ศิลปินภาพพิมพ์ดูจะเกี่ยวข้องกับการวาดเส้นมากกว่าสาขาอื่น ตั้งแต่การร่างความคิด ไปจนถึงการทำแม่พิมพ์ ส่วนมากศิลปินภาพพิมพ์จะร่างและพัฒนาความคิดด้วยการวาดเส้นจนถึงระดับหนึ่ง จึงวาดลง บนแผ่นโลหะ บนหิน บนสกรีน หรือบนแผ่นไม้ แล้วดำเนินการไปตามกระบวนการของแต่ละเทคนิค จนสำเร็จเป็นงานภาพพิมพ์...

คุณลักษณะของเส้น เส้นเป็นทัศนธาตุหรือธาตุทางการเห็นเบื้องต้นที่สุดในงานทัศนศิลป์

เส้นมิติเดียว คือความยาวไม่มีความกว้างและความหนา มีอยู่ทั่วไปในธรรมชาติ เช่น เส้นผม เส้นเยื่อใยในพืช รวมทั้งรูปนอกของสิ่งต่าง ๆ...

เส้นรูปนอก เส้นเป็นรูปนอกของทุกสิ่ง ในงานวาดเส้น เส้นแสดงรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ด้วยเส้น รูปนอก

เส้นแกนเส้นเป็นเส้นแกนของทุกสิ่งเป็นแกนของวัตถุสิ่งของ ของสิ่งมีชีวิต ของรูปทรงที่ศิลปินสร้างขึ้นรวมทั้ง เป็นแกนของความเคลื่อนไหวด้วยถ้าจับเส้นแกนได้ก็เท่ากับจับแก่น จับความเคลื่อนไหวที่เปลี่ยนแปลงจับทิศทาง จับจังหวะ และจับชีวิตของทุกสิ่งได้...

เส้นสองมิติและเส้นสามมิติ

ตามปกติเส้นจะแสดงความเป็นสองมิติในภาพ เพราะมันเคลื่อนที่หรือถูกลากไปบนพื้นผิวแบนราบ และแบ่งที่ว่างของภาพออกเป็นสองส่วนสองข้างของตัวมัน เมื่อเส้นถูกลากเป็นวงกลมหรือเป็นรูปนอกของ รูปทรงต่าง ๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ เส้นจะแบ่งที่ว่างออกเป็นที่ว่างภายนอกกับที่ว่างภายใน ถ้าจะให้ภาพเป็นสามมิติจะต้องเบนความสนใจจากเส้นรูปนอกเข้าไปหาข้างในของรูปทรง นั่นคือลดคุณภาพ หรือความเป็นตัวเองของเส้นลงเสียให้เหลือทำหน้าที่เป็นรูปทรงอย่างเดียว... อีกวิธีหนึ่งที่จะเพิ่มความเป็นสามมิติให้แก่รูปทรงที่มีแต่เส้นรูปนอก...(ชลูด นิ่มเสมอ. ม.ป.ป.: 1-16)

สุชาติ สุทธิ กล่าวเกี่ยวกับเรื่องเส้นไว้ในหนังสือ เรียนรู้การเห็น : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์ ว่า

แบบของเส้น (types of line)

เส้นที่นำมาใช้แทบทุกแบบจะต้องเป็นริ้วรอยของเส้นที่ให้คุณค่าแก่การรับรู้ที่เกิดความรู้สึกในการเห็นดังเช่น การเคลื่อนไหว

ทิศทาง มิติ รูปแบบความคิด ฯลฯ ซึ่งค่าของการรับรู้ดังกล่าวจะเป็นตัวสื่อความรู้สึกของผู้ถ่ายทอดผสมผสานกับค่าของวัสดุที่นำมาถ่ายทอดรวมอยู่ในตัวมันเองเสมอ...

เส้นที่เกิดขึ้นจริง (actual line)
คือเส้นที่เกิดขึ้นเป็นเส้นจริง ๆ มีลักษณะเป็นกายภาพที่ปรากฏจากกิริยาของการกระทำเพื่อการถ่ายทอดความรู้สึกจากประสาทสัมผัสของมือผ่านวัสดุให้เป็นริ้วรอยขีดเขียนลงสู่พื้นระนาบโดยตรง...

เส้นเชิงนัย(implied line)
เส้นเชิงนัยนั้นเกิดจากนัยของการบ่งชี้ให้รับรู้ว่าเป็นเส้นด้วยการประเมินทางการเห็นโดยกิริยา ของสิ่งที่กำลังปรากฏและเป็นตัวนำสายตาในการมองจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน...

เส้นที่เกิดจากขอบ(line formed by eages)
หากมีใครสักคนหนึ่งแสดงความเคารพด้วยการยกมือไหว้ และหากเราเป็นคนช่างสังเกตจะพบว่า ในขณะที่ยกมือไหว้นั้นได้พนมมือซ้าย-ขวาเข้าด้วยกันและในช่องว่างระหว่างมือซ้ายกับมือขวาที่กำลังพนม สัมผัสเข้าด้วยกันอย่างแนบแน่นนั้นจะรู้สึกว่าเสมือนกำลังมีเส้นเกิดขึ้นในระหว่างมือที่กำลังพนมอยู่ แต่เส้นที่เกิดขึ้นดังกล่าวไม่ใช่เส้นจริง ๆ จากการกระทำด้วยการขีดเขียนหรือโดยการแสดงเป็นเชิงนัยดังที่อธิบายไว้ในสองข้อแรก แต่เป็นเส้นที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะขอบนอกของฝ่ามือทั้งสองมาประกบกันในทำนองเดียวกับลักษณะของเส้นที่เกิดขึ้นจากของวัตถุหรือสี หรือรูปร่างต่าง ๆ มาประกบกันหรือซ้อนกันหรือทับกันดังกล่าวนี้ จะรู้สึกว่ามีเส้นเกิดขึ้นอีกแบบหนึ่ง (สุชาติ สุทธิ. 2535: 4-7)

น้ำหนักของสี สีเกิดขึ้นมาพร้อมโลก เมื่อเราเกิดขึ้นมาลืมตาดูโลกก็จะเห็นความแตกต่างของสี ในด้านงานศิลปกรรม สีที่มนุษย์คิดค้นขึ้นเกิดมาจากสิ่งของจากธรรมชาติรอบ ๆ ตัว เช่น การใช้ดินสีที่มีความแตกต่างกัน เช่น ดินแดง ดินขาว หรือสีเหลือง naple yellow มีที่มาจากดินแห่งเมืองเนเปิล (Naple) ประเทศอิตาลี เป็นต้น สีที่ได้จากพืช ได้แก่ สีเหลืองจากขมิ้น ยางรง สีครามจากต้นคราม ฯลฯ ซึ่งในปัจจุบันเราได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการผลิตซึ่งมีคุณภาพและความคงทนต่อสภาพแวดล้อมมากกว่าเดิม เช่น ในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการเรอเนอซองส์ มีการคิดค้นสีน้ำมันในศตววรษที่14 โดยศิลปินชาวแฟลมมิช ทำสีให้เกิดความคงทนต่อสภาพแวดล้อมมากขึ้นกว่าเดิม ได้แก่ การคิดค้นสีน้ำมันโดย แจน แวน อิค และ ฮิวเบอร์ต แวน อิค ต่อมามีการคิดค้น สีอะครายลิค และอื่น ๆ ตามมาเป็นลำดับ สีมีความแตกต่างทางด้านอารมณ์ความรู้สึกต่อมนุษย์ สีสามารถสื่อความรู้สึกที่แตกต่างกันซึ่งสีมีความหมายในทรรศนะต่าง ๆ กัน ดังเช่น เกรียงศักดิ์ กำลังสินเสริม อ้างจาก Monton Walker ในหนังสือพลังแห่งสีสันว่า

สีที่ตัดกัน ความหมายตามชื่อ เป็นสีประกอบกันอยู่ตรงข้ามกันพอดีในวงล้อสีของ เชอร์ไอแชก ทางเทคนิคแล้วการตัดกันเกิดขึ้นจากการใช้สีทุติยภูมิกับสีปฐมภูมิ เช่น สีดำกับสีขาว...

สีดำ
สีดำแทนการไร้ซึ่งแสงสว่าง เม็ดสีสีดำดูดซับแสงสเปกตรัมในปริมาณน้อยที่สุด สีดำซึ่งเป็นสีตรงข้ามกับสีขาว เป็นสีของเสื้อผ้าไว้ทุกข์และแทนการสูญเสียชีวิต ทางตะวันตกแถบแขนสีดำจะถูกสวมเพื่อเป็นสัญลักษณ์ แสดงความสูญเสียคนรักหรือที่เขาเคารพมาก การอยู่ท่ามกลางสีดำมากเกินไป สามารถถ่ายทอดพลังสุขภาพ ของเราออกไปจนหมดได้เพราะสีดำดูดซับพลังงานความกระปรี้กระเปร่าทิ้งไว้ซึ่งความล้าทั้งร่างกายและจิตใจ เสื้อผ้าสีดำจะรบกวนการกำจัดพิษในระดับที่เหมาะสมออกทางผิวหนัง และสามารถนำมาซึ่งอารมณ์ที่ไม่แจ่มใส มืดมนได้ ยิ่งสวมเสื้อผ้าสีดำน้อยเท่าไหร่ในฤดูร้อนก็จะยิ่งมีความรู้สึกสบายขึ้นในแง่ลบที่สุดกล่าวกันว่าสีดำ สนับสนุนด้านความเลวร้ายที่สุดของมนุษย์ด้วยแนวโน้มให้มีการก่ออาชญากรรม ความป่าเถื่อนที่สุด ว่ากันว่ามักทำกันในเวลาค่ำคืนและคนที่ชั่วร้ายที่สุดเรามักจะเรียกว่าพวก 'ใจดำ'(เกรียงศักดิ์ กำลังสินเสริม. 2538: 33-39)

เกรียงศักดิ์ กำลังสินเสริม อ้างจาก Monton Walker เกี่ยวกับประวัติในเชิงสังคมวิทยาของสี หนังสือพลังแห่งสีสันว่า

สีดำ กล่าวกันว่าสีดำเป็นสีแรกที่มนุษย์รู้จัก แม้ว่าสีดำและสีขาวจะไม่ใช่สีโดยตัวของมันเองก็ตาม ความจริงแล้ว สีดำไม่มีสีเกิดจากการไม่มีแสงหรือการดูดซับแสงอย่างสมบูรณ์ ในขณะที่สีขาวคือ การ ผสมผสานของสีทุกสีใน สีรุ้งอย่างสมดุล ผสมสีขาวกับสีดำจะได้ชุดสีเทาซึ่งเชื่อมโยงสีตรงข้ามที่เข้ากัน ไม่ได้สองสีนี้ในสุนทรพจน์ที่ได้รับความนิยมมากกล่าวไว้ว่าคนที่ยึดแต่ความคิดเห็นของตนเองจะเห็นทุกสิ่งไม่เป็นสีดำก็สีขาว ในขณะ ที่คนที่มีใจคอกว้างขวางจะเห็นเป็นสีเทามากกว่า ในยุควัฒนธรรมกรีกโบราณ (ประมาณ 1000-322 ปี ก่อนคริสต์กาล) สีดำเป็นสัญลักษณ์แห่งชีวิตเพราะกลางวันเกิดมาจากความมืดมิด ระหว่างศตวรรษที่ 16 ใช้สีดำแทนความทุกข์โศก ซึ่งยังคงใช้กันมาจนทุกวันนี้ สีดำเป็นสัญลักษณ์ของความชั่วร้ายยุคเก่าและความเงียบมันดูเข้มแข็งและเจ้าเล่ห์ สีดำถูกนำมาใช้ในงานตกแต่งยุคใหม่ตอนแรกๆ ในปริมาณน้อยนิดเพื่อใช้เน้นย้ำให้สีอื่นๆ ดูสดชื่นขึ้น...

สีขาว ในอดีตสีขาวใช้เป็นผ้าพันศพหรือชุดไว้ทุกข์ เป็นสีที่ใช้แทนความโศกเศร้า ในยุคโรมันโบราณและฝรั่งเศสยุคกลาง สีขาวเป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ไร้เดียงสา โชคชะตา สันติภาพและการยอมจำนน สีขาวใช้มากในการตกแต่งบ้านเรือนเพราะให้ความรู้สึกสะอาด(เกรียงศักดิ์ กำลังสินเสริม. 2538: 46-47)

น้ำหนัก เกิดจากการระดับค่าของสีที่แตกต่างกัน โดยที่สีค่าธรรมดาถูกทำให้อ่อนหรือเข้มขึ้นจึงจะเกิดค่าสีใหม่ ดังเช่น สุชาติ สุทธิ กล่าวว่า

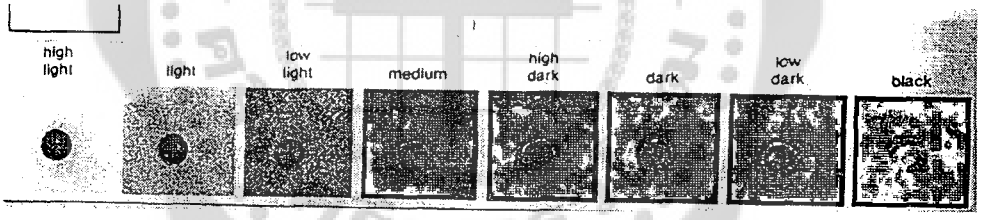

ภาพประกอบ 1 ข้อเปรียบเทียบระดับค่าของสี

ระดับค่าของสี (value scale) หมายถึง สีแท้แต่ละสีที่ค่าประจำตัวปกติธรรมดาของมันถูกทำให้อ่อน(จาง): Tinted ให้เป็นค่าสูง: High Values เป็นค่าสูงขึ้นจนขาวและในขณะเดียวกัน อาจทำให้ค่าปกติธรรมดากลับมีค่าต่ำลง : Low Values ทึบ(ดล้ำ) จนถึงดำซึ่งเป็นการแสดงระดับค่าของสีในลักษณะแบน ไม่มีมิติที่ประเมินจากการเห็น ดังนี้

จากรูป ระดับค่าของสี (value scale)

1	Hight Light	:	ระดับค่าแสงจัด
2	Light	:	ระดับค่าแสง
3	Low light	:	ระดับค่าแสงต่ำ
4	Middle	:	ระดับค่าแสงปานกลาง
5	Hight Dark	:	ระดับค่าแสงทึบสูง
6	Dark	:	ระดับค่าแสงทึบ
7	Low Dark	:	ระดับค่าแสงทึบต่ำ(สุชาติ สุทธิ. 2535: 50-51)

ความสมดุล การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่สวยงามมีความเป็นเอกภาพและมีดุลยภาพที่สมดุลความสมดุลมี 2 แบบแบบดุลยภาพซ้ายขวาเท่ากันหรือสมดุลที่จุดกึ่งกลาง(symmetrical balance) และแบบสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน (asymmetrical balance) โดยเกิดจากการวางน้ำหนักในภาพที่ไม่

เท่ากัน เช่น การวางน้ำหนักทางด้านซ้ายมากกว่าด้านขวา หรือทางด้านขวามากกว่าทางด้านซ้าย แต่ความงามสามารถเกิดขึ้นได้จากความสมดุลทั้งสองแบบดังที่ สุชาติ สุทธิ ได้กล่าวถึงดุลยภาพไว้ว่า

> **ดุลยภาพ**(balance)ได้มาจากกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ คือ ดุลยภาพเชิงกายภาพ(physical balance) คือจุดศูนย์ถ่วงของแต่ละมวลวัตถุซึ่งตั้งอยู่ได้อย่างคงที่ด้วยแรงดึงดูดของโลกและจากข้อเท็จจริงของธรรมชาติ ดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้เป็นกฎเกณฑ์ทำนองเดียวกับกฎเกณฑ์ทางการเห็น(visual balance) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ
> - **ดุลยภาพแบบซ้ายขวาเท่ากัน**(symmetrical balance) หมายถึงรูปร่างและรูปทรงมีจุดศูนย์ถ่วงที่ให้เกิดความสมดุลอยู่ตรงกลางระหว่างซีกซ้ายกับซีกขวาซึ่งมีขนาดเท่ากัน
> - **ดุลยภาพแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน** (asymmetrical balance) หมายถึงรูปร่างและรูปทรง มีจุดศูนย์ถ่วงที่ให้เกิดความสมดุลอยู่ตรงกลางระหว่างซีกซ้ายกับซีกขวาซึ่งมีขนาดไม่เท่ากัน
> - **ดุลยภาพแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน** (asymmetrical balance)เป็นลักษณะของดุลยภาพที่เกิดจากน้ำหนักมากกว่ารูปร่างรูปทรงที่มีขนาดซ้าย-ขวาเท่ากันในเมื่อดุลยภาพซ้ายขวาไม่เท่ากัน จึงทำให้สภาพคงที่ของรูปร่างรูปทรงกลายเป็นลักษณะของความเคลื่อนไหวและเมื่อมีอากัปกิริยาของการเคลื่อนไหวในความรู้สึกทางการเห็นเกิดขึ้นเมื่อใดก็มีทิศทางและจังหวะเป็นตัวสัมพันธ์สืบเนื่องติดตามมาเสมอ(สุชาติ สุทธิ. 2535: 119)

มิติ ในงานศิลปกรรมเกิดจากวิธีการลวงตาจากระนาบ 2 มิติให้ดูคล้ายเป็นภาพ 3 มิติด้วยการใช้วิธีการจัดวางตำแหน่งทับซ้อนกัน หรือการจัดวางขนาดใกล้-ไกล ให้ความรู้สึกแตกต่าง หรือการใช้ทัศนียภาพเชิงเส้นแสดงความตื้น-ลึก หรือทัศนียวิทยาเชิงบรรยากาศที่แสดงค่าน้ำหนักอ่อนแก่ของพื้นภาพสร้างให้มีบรรยากาศ โดย สุชาติ สุทธิ กล่าวเกี่ยวกับเรื่องมิติ ไว้ในหนังสือ เรียนรู้การเห็น : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์ ว่า

> ศิลปินได้แก้ปัญหาด้วยการสร้างมิติที่ 3 ขึ้นบนพื้นระนาบ 2 มิติให้รับรู้เป็นความตื้นลึกด้วยวิธีการลวงตา...
>
> **การจัดวางและตำแหน่ง**(placement & position)
> เป็นวิธีง่ายๆ ซึ่งพิจารณาได้จากผลงานของศิลปินนับแต่สมัยโบราณของแทบทุกวัฒนธรรมของตะวันตกและตะวันออก คือการนำรูปร่าง-รูปทรงมาจัดวาง(placement) โดยใช้ตำแหน่ง(position) บน-ล่างหรือซ้าย-ขวาหรือทับกันหรือซ้อนกันหรือบางครั้งก็คาบเกี่ยวกัน...
>
> **ทัศนียวิทยาเชิงเส้น**(linear perspective)
> ต่อมาเมื่อคริสตศตวรรษที่ 15 ศิลปินชาวอิตาเลี่ยน Fillippo Brunelleschi(1377-1446) ได้ค้นพบวิธีการสร้างมิติลวงตาขึ้นใหม่คือทัศนียวิทยาเชิงเส้น(linear perspective) ขึ้นใช้เป็นครั้งแรกเพื่อแสดงความตื้น-ลึกและให้รับรู้ใกล้-ไกลตามตาเห็น...
>
> **ทัศนียวิทยาเชิงบรรยากาศ**(atmospheric perspective)
> ทัศนียวิทยาเชิงบรรยากาศ(atmospheric perspective)หรือการใช้ค่าของน้ำหนักอ่อนแก่แสดงถึงความตื้น-ลึกของบรรยากาศไปพร้อมๆ กันกับขนาดใหญ่-เล็ก(สุชาติ สุทธิ. 2535: 80-85)

3.3 สรุป ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ

ที่มาของแนวความคิด

แคธี โคลล์วิทซ์(Kathe Kollwitz) ศิลปินหญิงผู้มีฝีมือยอดเยี่ยมแห่งการวาดเส้นและศิลปะภาพพิมพ์ ผู้เกิดมาด้วยครอบครัวที่อุดมไปด้วยความคิดแบบสังคมนิยม ทั้งพ่อ แม่ พี่ชาย(Konrad) ที่เป็นผู้แนะนำให้เธอ

รู้จักสังคมนิยมและการเมือง พ่อของเธอมักอ่านบทกวีวรรณกรรมให้เธอฟัง และแนะนำสนับสนุนให้เธอเป็นศิลปินมืออาชีพ แม้กระทั่งคุณตาของเธอ จูเลียส รัปป์(Julius Rupp)บาทหลวงนิกายลูเธอร์ อิทธิพลจากคุณตาของเธอทำให้เธอมีพื้นฐานเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาคริสต์เข้าอยู่ภายใต้จิตใต้สำนึกของเธออย่างเหนียวแน่น เช่นเดียวกับความคิดแบบมาร์กซิสต์(Marxist) ของคาร์ล มาร์กซ ด้วยเช่นกัน

หลังจากเธอเข้าศึกษาที่ School for Women Artists อาจารย์ผู้สอนแนะนำให้เธอไปศึกษาดูผลงานของแม็กซ์ คลิงเกอร์(Max Klinger) ซึ่งผลงานภาพพิมพ์โลหะชุด "a life" ให้อิทธิพลตรึงตาตรึงใจแก่ โคลล์วิทซ์ เป็นอย่างมากในขณะนั้น จนเธอถึงกับเปลี่ยนใจจากจิตรกรกลายมาเป็นศิลปินภาพพิมพ์อย่างเต็มตัว เธอยึดถือหลักของลัทธิเฟมินิสม์(feminism) รวมทั้งเป็นแกนนำในความต้องการให้เพศหญิงและเพศชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในสังคม

เมื่อเธอได้สมรสกับ คาร์ล โคลล์วิทซ์(Karl Kollwitz)ผู้เป็นสามีที่มีอาชีพเป็นนายแพทย์รักษาคนไข้จากสภาพแวดล้อมดังกล่าวการที่ได้สัมผัสกับชีวิตของคนยากจนผู้หาเช้ากินค่ำความเจ็บไข้ได้ป่วยของชนชั้นกรรมาชีพ ทำให้เธอมีความรู้สึกสงสารและเห็นใจเพื่อนมนุษย์ที่ตกอยู่ในสภาพที่น่าเศร้าสลดเช่นนี้ ความทุกข์ยากจากเหล่าชนชั้นแรงงานผู้ยากไร้ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากชนชั้นกลาง การต่อสู้เพื่อความยุติธรรมของเหล่าชาวชนบทและกรรมกร ในการแสดงของเกอร์ฮาร์ท ฮัปท์แมนน์ (Gerhart Hauptmann) ในเรื่อง The Weavers และเรื่อง Germinal ของ อีมิล โซลา(Emile Zola) และเกี่ยวกับบทประพันธ์อีกครั้งที่มาจากเรื่อง Gerneral History of the Great Peasants' War(1841-1842) ที่เขียนโดย สซวาเบียน(Schwabian) และ วิลเลี่ยม ซิมเมอแมน (Wilhelm Zimmerman) ก็เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดงานศิลปะชุด A Weavers' Rebellion ออกมา นอกจากนั้น อีมิล อาร์นอล ได้แนะนำผลงานวรรณกรรม และบทกวีของ ฟรายลิกราท(Freiligrath) และ เกอเธ (Goethe)ให้แก่เธอ รวมทั้งการอ่านผลงานของ ตอลสตอย(Tolstoy) ไฮน์(Heine) โดสตอเยฟสกี้ (Dostoyevsky) และนักเขียนบทละครนายอุโฆษ ดังเช่น อิบเสน

จากการไปพักในปารีสทำให้เธอได้ศึกษางานประติมากรรมจาก ออกุสท โรแดง(Auguste Rodin) และทำให้เธอสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่ยอดเยี่ยมมากมายมาตลอดช่วงชีวิตของเธอ

เอดวาร์ด มุนช์ ฟินเซนต์ ฟาน โกะ และ มูนิเอร์ ก็มีส่วนให้อิทธิพลกับโคลล์วิทซ์

เอินสต์ บารลาร์ซ(Ernst Barlarch) เป็นผู้ทำให้ โคลล์วิทซ์ได้ค้นพบการสร้างสรรค์ผลงานที่ทำให้เธอมีชื่อเสียงในชุด War และมีอิทธิพลต่อความคิดของเธอด้วยในด้านเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

จากสงครามและความขัดแย้ง การประท้วง การก่อกบฏ มีผลกระทบต่อเธอ ทำให้เธอได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยภาพสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่เศร้าโศกสะเทือนใจได้อย่างถึงที่สุด เนื่องจาก พีเตอร์ ลูกชายของเธอเข้าร่วมรบในสงครามโลกครั้งที่ 1 จากกรณีการเสียชีวิตในสนามรบของ พีเตอร์ ในครั้งสงครามโลกนั้นก่อให้เกิดผลงานศิลปะที่ยอดเยี่ยมอีกมากมายในการสื่อแสดงออกความรู้สึกเกี่ยวกับความตาย ความสูญเสียของแม่ที่ถูกพรากจากลูกไปด้วยความตาย และการเป็นหญิงม่ายลูกติดเนื่องจากสามีไปเสียชีวิตในสงคราม ดังเช่น ภาพพิมพ์ชุด "War" และ "Death" นอกจากนี้ยังได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมอีกหลายชิ้นและเพื่อระลึกถึงพีเตอร์ ด้วย

สงครามโลกครั้งที่ 2 เธอสูญเสียหลานชายที่ชื่อ พีเตอร์ ไปในสงครามอีกครั้ง เธอจบชีวิตลงก่อนที่สงครามโลกครั้งที่ 2 จะสิ้นสุดลงเพียงไม่กี่เดือน สภาพแวดล้อมในสังคมยุโรปสมัยนั้น ล้วนเป็นที่มาของแนวความคิดที่สำคัญยิ่งแก่เธอ ด้วยผลงานศิลปะที่แฝงไว้ด้วยนัยเป็นเชิงเปรียบเทียบด้วยฝีมือความเข้มข้นและจริงจังในผลงานการทำงานทำให้เธอประสบความสำเร็จ ในการที่เธอเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนภาพความเป็นจริงในสังคมเยอรมนีตลอดช่วงชีวิตของแคธี โคลล์วิทซ์

เนื้อหาของภาพ

สรุปผลงานของ โคลล์วิทซ์(Kollwitz) แบ่งออกได้เป็น 4 ยุค

- ยุคที่ 1 ยุคอะคาเดมี่ (academy) ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1888 - 1893
- ยุคที่ 2 ยุควรรณกรรมบทประพันธ์ในประวัติศาสตร์ ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1894 - 1908
- ยุคที่ 3 ยุคสังคมการเมืองและสงคราม ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1910 - 1933
- ยุคที่ 4 ยุคความตาย ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1934 - 1942

ผลงานทั้งหมดนี้ สรุปเนื้อหามีโดยรวมดังนี้

- เนื้อหาเพื่อสังคม และเนื้อหาส่วนตัว
- เป็นเรื่องราวของศิลปินที่เกี่ยวข้องกับ ความรักผูกพัน ความเศร้าโศกเสียใจ การพลัดพรากฯลฯ
- เป็นการแสดงออกทางด้านจิตวิทยาเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความตายและอารมณ์ที่น่าหวาดกลัว
- เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับลัทธิความเชื่อตามประเพณี ศาสนา
- เป็นเรื่องที่สะท้อนภาพเกี่ยวกับสังคม สภาพแวดล้อมของผู้คนในเยอรมนีสมัยนั้น และศิลปินต้องการแสดงออกในแง่ของความกดดันจากอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวตนของศิลปินเอง ให้สังคมตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

กลวิธีการสร้างสรรค์

ศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้ที่ศิลปิน *แคธี โคลล์วิทซ์* สร้างสรรค์นั้น

การใช้เส้นและสีโดยส่วนรวมและเป็นภาพขาวดำ โดยจะแสดงภาพที่ได้ออกเป็นการนำค่าความสว่างและความมืดมาใช้ในเทคนิคสีที่ตรงกันข้าม คือแทนที่จะเป็นการใช้สีกลมกลืนกันแต่กลับใช้สีคู่ตัดกัน (light & dark contrast) แทนค่าของความมืด-สลัวลางเป็นภาพแบบภาพเงา(silhouette) ซึ่งเป็นจุดเด่นและเอกลักษณ์ของโคลล์วิทซ์

สีขาวและดำจะมีพลังความแข็งแกร่ง สามารถสื่ออารมณ์และความต้องการที่จะแสดงออกของความตายความโศกเศร้าได้ดีกว่าสีอื่น

ภาพพิมพ์แกะไม้ขาวดำ จะเป็นการใช้เส้นโชว์ริ้วรอยการแสดงอารมณ์บนใบหน้าและลักษณะท่าทางของมนุษย์

การจัดองค์ประกอบของภาพเป็นการวางโครงสร้างของภาพที่มีลักษณะเป็นแบบแผน เนื่องด้วยโคลล์วิทซ์ ผ่านการศึกษาศิลปะมาแบบอะคาเดมี่(academy) จึงทำให้ภาพที่เธอถ่ายทอดออกมามีลักษณะเป็นเอกภาพ(unity) สวยงามและลงตัวอัดแน่นไปด้วยความมีพลังที่ต้องการจะสะท้อนออกมาสู่ผู้ชม

บทที่ 3
วิเคราะห์ผลงาน

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลงานภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์(Kathe Kollwitz) จำนวน 18 ภาพ อันได้แก่

ผลงานภาพพิมพ์โลหะ (etching) จำนวน 7 ภาพ คือ

1 ***Poverty,1893-1894.*** etching and drypoint.	189 x 162 mm.
2 ***Storming the Gate, 1897.*** etching.	247 x 305 mm.
3 ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint	239 x 836 mm.
4 ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint,and soft ground	573 x 410 mm.
5 ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint	
6 ***Raped, 1907.*** etching	308 x 528 mm.
7 ***Battlefield, 1907.*** etching and soft ground	412 x 529 mm.

ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut) จำนวน 6 ภาพ คือ

1 ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut.	350 x 500 mm.
2 ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.	350 x 490 mm.
3 ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.	300 x 527 mm.
4 ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.	340 x 400 mm.
5 ***The People, 1922/23.*** woodcut.	360 x 300 mm.
6 ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.	361 x 348 mm.

ผลงานภาพพิมพ์หิน (lithograph) จำนวน 5 ภาพ คือ

1 ***Pieta', 1903.*** lithograph.	475 x 627 mm.
2 ***Death and Women, 1910.*** lithograph.	440 x 440 mm.
3 ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.	500 x 420 mm.
4 ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.	315 x 328 mm.
5 ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.	380 x 383 mm.

ผลการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏดังต่อไปนี้

1.ชื่อภาพ : *Poverty,1893-1894.*

เทคนิค : etching and drypoint.

ขนาด : 189 x 162 mm.

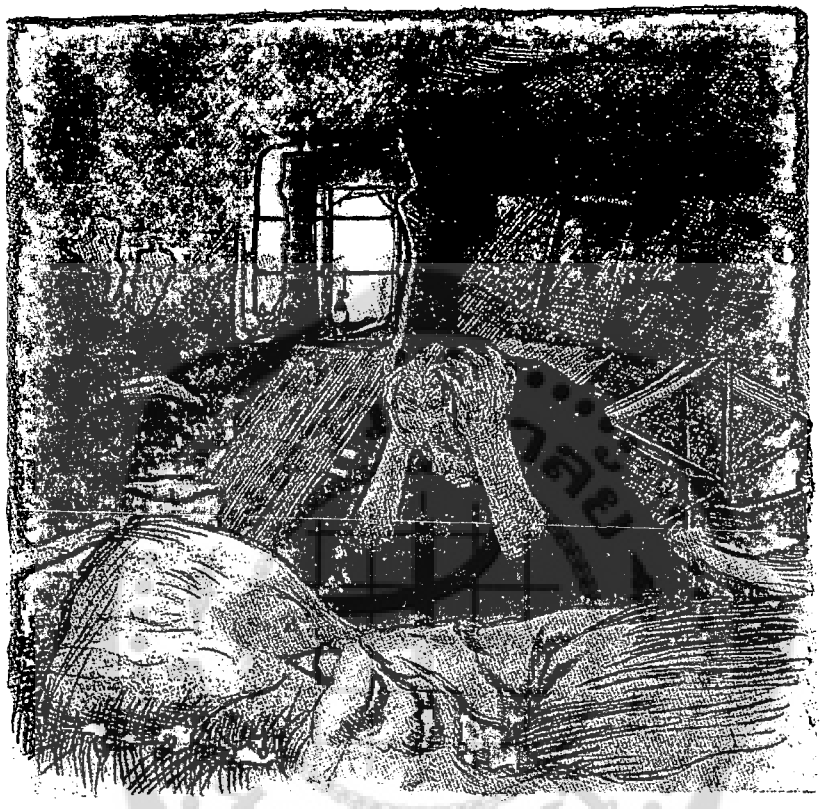

ภาพประกอบ 2

Poverty,1893-1894.

ที่มาแนวความคิด

จากการเปลี่ยนแปลงในช่วงศตวรรษที่ 19 เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมในประเทศตะวันตก ส่งผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไปทั่วทวีปยุโรป นำมาซึ่งการแข่งขันของเครื่องจักรในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นปัญหาอย่างหนัก ในช่วงปี ค.ศ. 1892 กลุ่มพวกคนตกงาน ชนชั้นแรงงานกรรมกรได้ถูกเปลี่ยนแปลงระบบเกษตรกรรม กสิกรรม เข้าสู่ระบบโรงงานอุตสาหกรรมมีการใช้แรงงานคน 14 ช.ม.ต่อ 1 วัน ระบบความเป็นอยู่ยากแค้น พวกเขาต้องซื้ออาหารในราคาที่แพงลิบลิ่ว และได้ค่าจ้างในราคาที่ต่ำ นายจ้างบางรายใช้ระบบ(truck system)การรับค่าจ้างแรงงานเป็นเครื่องอุปโภคบริโภค หรือบางครั้งนายจ้างจะซื้อของกลับคืนในราคาที่ต่ำกว่าทุน พวกเด็กๆไม่ได้รับอากาศที่สดชื่น มลภาวะจากถ่านหินและเสื้อผ้าที่เหม็นเน่า คนเป็นโรคปากและถุงลมโป่งพอง ต่อมในคอโตขึ้น เป็นโรคหืดหอบ สภาพความเป็นอยู่ของคนระดับล่างยากลำบาก และไม่ได้รับความเป็นอยู่ที่ดีเพียงพอ จากสภาพสังคมยุโรปที่เลวร้ายนี้ น่าจะเป็นตัวกระตุ้นให้ แคธี โคลล์วิทซ์ ปรารถนาจะนำเสนอสารด้วยผลงานภาพ Poverty นี้

ภาพประกอบ 3

ภาพ The Sick Child,1894. drypoint. เอดวาร์ด มุนช์

อย่างไรก็ดีผลงาน Poverty, 1893-1894 ชิ้นนี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกับผลงานภาพของ เอดวาร์ด มุนช์(Edward Munch) ที่ชื่อ Sick Child ซึ่งเป็นภาพพิมพ์ในรูปแบบดรายพอยต์ สร้างขึ้นในปีค.ศ.1894 จากภาพประกอบจะเห็นว่ามีลักษณะเรื่องราวของภาพใกล้เคียงกันอย่างมากโดยผู้วิจัยมีข้อมูลสนับสนุนมาจากหนังสือจากหนังสือ Kathe Kollwitz (Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard. 1992: 22)

โครงสร้างของภาพ

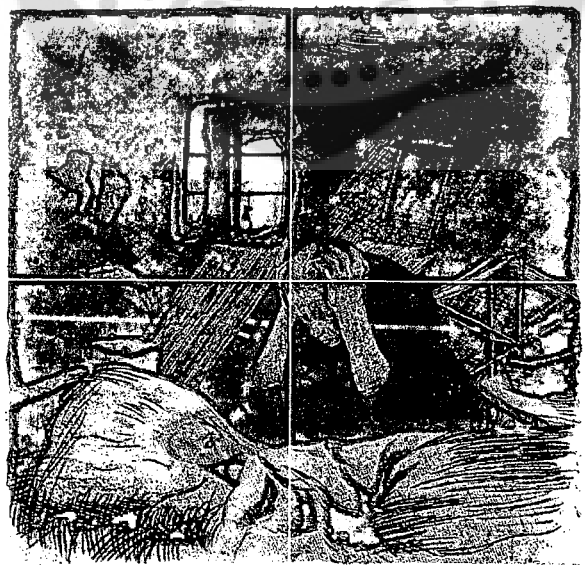

ภาพประกอบ 4

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดภาพให้มีความสมดุล

ประธานของภาพ ได้แก่ ภาพผู้หญิงที่นั่งนำมือกุมศีรษะ

รองประธานของภาพ ได้แก่ เด็กที่นอนอยู่บนที่นอนอันใหญ่โต

จุดย่อยของภาพ ได้แก่ มีภาพผู้หญิงและเด็กที่บริเวณฉากด้านหลังอีก 2 คน รวมทั้งที่ทอผ้า หน้าต่าง ห้องที่รุกสกปรก รุงรัง

ความสมดุล

มีความ**สมดุลที่จุดกึ่งกลางภาพ** กล่าวได้ว่า จากภาพที่จุดเด่นคือผู้หญิงที่นั่งกุมศีรษะกลางภาพ แต่ค่อนออกไปทางด้านขวาของภาพมากกว่าแต่ไม่เกิดความรู้สึกขาดสมดุล เป็นเพราะว่าหมอนใบใหญ่ที่รองศีรษะเด็กอยู่นั้นมีพลังของสีขาวในบริเวณที่กว้างพอสมควรทำให้เกิดศูนย์ถ่วงที่พอดี กับฉากหลังของภาพ

เส้น

เป็นการเน้นเส้น โดยเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง และแสดงคุณค่าของเส้น ในเชิงอารมณ์และการแสดงออก

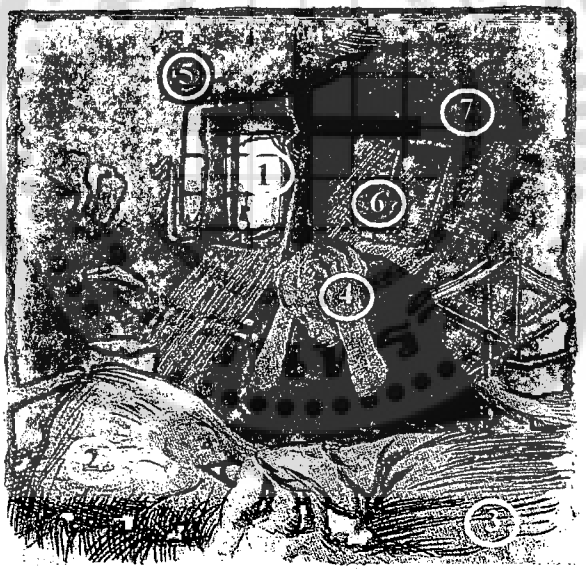

ภาพประกอบ 5

น้ำหนักของสี : สามารถแยกสีโดยเฉลี่ย

สีดำ 65 %

สีเทา 20 %

สีขาว 15 %

และสามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 7 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 คือ น้ำหนักที่ขาวที่สุดในภาพได้แก่บริเวณแสงที่ปรากฏออกมาจากหน้าต่าง

น้ำหนักที่ 2 คือ น้ำหนักที่ขาวรองลงมาจากน้ำหนักที่ 1 ในภาพ ได้แก่บริเวณหมอนและผ้าห่มที่โดนแสง เป็นต้น

น้ำหนักที่ 3 คือ บริเวณผ้าห่มที่ไม่ค่อยได้รับแสง เป็นเงาบางๆ น้ำหนักเทาอ่อนๆ เป็นต้น

น้ำหนักที่ 4 คือ บริเวณผิวหนังของมนุษย์ ไนปั่นด้าย เป็นต้น

น้ำหนักที่ 5 คือ บริเวณผนังเพดานบริเวณที่ได้รับแสงบ้างเพียงเล็กน้อย

น้ำหนักที่ 6 คือ บริเวณข้างฝา

น้ำหนักที่ 7 คือ บริเวณเพดานด้านในสุดที่แสงส่องกระทบไม่ถึง

มิติของภาพ : เป็นภาพแสดงลักษณะมิติในเชิงบรรยากาศ

เนื้อหาของภาพ

กล่าวโดยสรุปเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ**สภาพคุณภาพชีวิตของครอบครัว** สะท้อนสภาพครอบครัวการปลงอนิจจังจากปัญหาความเป็นอยู่ของพลเมืองเยอรมนี ในสมัยการปฏิวัติอุตสาหกรรม สภาพชีวิตของครอบครัวหนึ่งของชนชั้นกรรมาชีพ โดยลักษณะของภาพที่ปรากฏเป็นลักษณะของความป่วยไข้ ความทุกข์ทรมาน ความเศร้าโศกของคนในครอบครัว โดยโดลล์วิทช์สามารถแสดงให้ผู้ชมได้เห็นตามที่เธอต้องการด้วยเส้นสีดำกับสีขาว แสดงความเป็นอยู่ สภาพของการจัดวางองค์ประกอบมีการจัดวางแบบให้มีความสมดุล โดยข้อดีที่ช่วยลดความรู้สึกอึดอัดและเส้นที่กดดันในภาพได้แก่ บริเวณหน้าต่าง เพราะพื้นว่างสีขาวทำให้พื้นหลังภาพไม่ทึบตัน ในขณะที่ภาพภายในห้องนั้นรกรุงรังเป็นอย่างยิ่ง จึงถือว่าเป็นการช่วยผ่อนคลายสายตาในภาพได้ดี และส่วนเรื่องอารมณ์ของเส้นนั้นก่อให้เกิดความอึดอัด ความกดดัน รุนแรง เช่นมือของผู้หญิงที่กำลังนั่งกุมศีรษะและสภาพของเด็กที่นอนป่วยนั้นสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความกดดันได้

2.ชื่อภาพ : *Storming the Gate, 1897.*

เทคนิค : etching.

ขนาด : 247 x 305 mm.

ภาพประกอบ 6

ภาพ Storming the Gate, 1897.

ที่มาแนวความคิด

ความเจริญด้วยเครื่องจักรเริ่มเข้ามามีบทบาท ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 การปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบหลายด้านต่อเยอรมัน ชนชั้นกลางเหล่านายทุนต่างเอารัดเอาเปรียบลูกจ้าง มีการลุกฮือของเหล่าผู้ใช้แรงงานในเยอรมนี เกิดกบฏจับอาวุธลุกขึ้นสู้กับนายทุน โคลล์วิทซ์ได้รับอิทธิพลความคิดในเรื่องของละครเรื่อง The Weaver ของ เกอร์ฮาร์ท ฮอปแมนน์ ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1893 ในเบอร์ลิน เป็นเรื่องของการจลาจลเบื้องต้นทางประวัติศาสตร์ของ พวกคนงานในเมืองซิลเลสเซียน (Silesian) ในปีค.ศ.1844 ละครเรื่อง The Weaver นี้ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผลงานการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์โลหะอีกหลายชิ้นในเวลาต่อมา โดยผู้วิจัยได้ข้อมูลสนับสนุนความคิดมาจากการแปลและเรียบเรียงมาจากจากหนังสือ Kathe Kollwitz ของ Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard. และ หนังสือ Kathe Kollwitz ARTIST OF THE PEOPLE ของ Griffth, Fiona.

โครงสร้างของภาพ

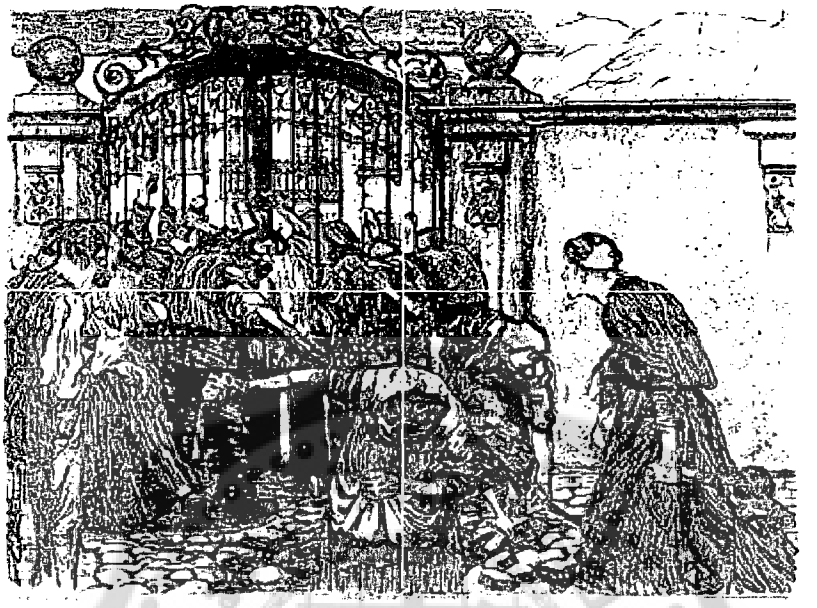

ภาพประกอบ 7

องค์ประกอบภาพ : จัดให้มีจุดสนใจและความสมดุลภายในภาพ

ประธานของภาพ คือ ผู้หญิงคนงานที่เดินเข้ามา มือข้างหนึ่งจูงเด็กที่กำลังร้องไห้ และมืออีกข้างหนึ่งอุ้มเด็กเล็กเข้ามาทางด้านขวาของภาพ

รองประธานของภาพ คือ ประตูคฤหาสน์ที่โค้งมีลวดลายเป็นเถาไม้เลื้อยที่สวยงามของเหล็กดัดและรั้วของ กำแพงบ้าน

จุดย่อยของภาพ คือ หมู่ชนชั้นแรงงานหญิงชายที่รวมกลุ่มกันที่หน้าประตู

ความสมดุล

เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางของภาพแนวตั้งและแนวนอน จะพบว่าภาพนี้เป็นความสมดุลแบบสองข้างซ้ายขวาไม่เท่ากันโดยด้านขวาของพื้นภาพจะเป็นกำแพงสีขาวโล่งแสดงความโดดเด่นของภาพประธานคือผู้หญิงคนงาน ซึ่งทางด้านซ้ายจะหนักกว่าไปด้วยผู้คนที่มากมายในทางด้านขวาของภาพ

เส้น

เป็นการแสดงคุณค่าของเส้นในเชิงอารมณ์และการแสดงออกเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง ด้วยการเน้นเส้นโดยลักษณะของเส้นที่ใช้จะแสดงความแข็งแรงหนักแน่นสะท้อนอารมณ์ของเหตุการณ์ในขณะนั้น

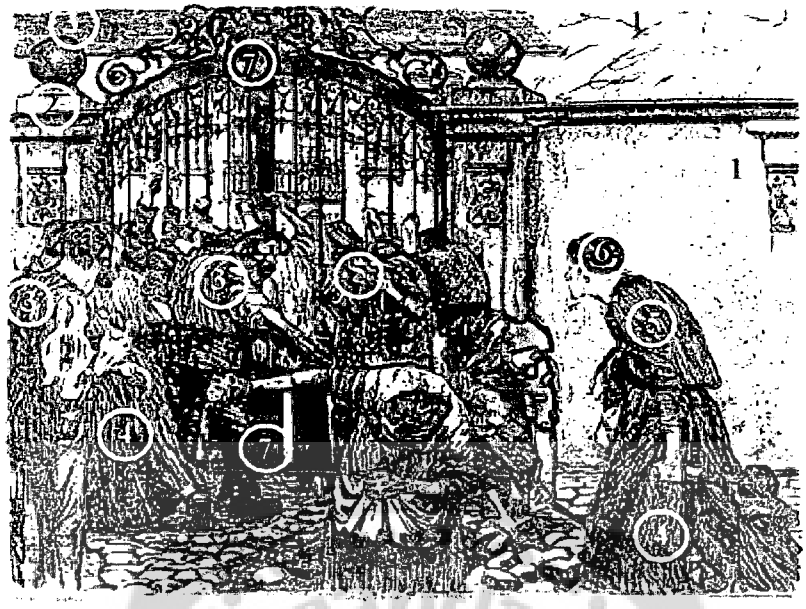

ภาพประกอบ 8

น้ำหนักของสี : สามารถแยกสีโดยเฉลี่ยได้ดังนี้

สีดำ 40 %

สีขาว 60 %

และสามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 7 น้ำหนักดังนี้

น้ำหนักที่ 1 คือบริเวณส่วนที่มีความขาวที่สุดในภาพ ได้แก่ กำแพง ท้องฟ้า เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 คือบริเวณส่วนที่มีความขาวรองลงมาจากในภาพ ได้แก่ แสงที่กระทบลงบนเสื้อผ้า ผิวหนัง บริเวณใบหน้า ลำแขน ลำคอ เป็นต้น

น้ำหนักที่ 3 คือบริเวณส่วนที่มีความเทาในภาพ ได้แก่ เสื้อผ้าของผู้ชายที่อยู่ทางด้านซ้ายของภาพ และผู้ที่อยู่ด้านหน้าประตูเป็นบางคน

น้ำหนักที่ 4 คือบริเวณส่วนที่เป็นสีเทากลางในภาพ ได้แก่บริเวณเสื้อผ้ากระโปรงของผู้หญิง

น้ำหนักที่ 5 คือบริเวณส่วนที่เป็นสีเทาเข้ม ได้แก่บริเวณเสื้อ

น้ำหนักที่ 6 คือบริเวณสีผมดำของผู้หญิง

น้ำหนักที่ 7 คือบริเวณส่วนสีดำจัดที่สุด ได้แก่ บริเวณเหล็กโค้งที่ประตูคฤหาสน์ และบริเวณเงามืดของเสื้อผ้า

มิติของภาพ

มิติของภาพเป็นการใช้ทัศนียภาพในเชิงบรรยากาศและเป็นการแสดงความตื้นลึกของภาพด้วยการวางขนาดและสัดส่วนเรียงตามขนาดเล็กใหญ่ ใกล้ไกลวางทับซ้อนกัน

เนื้อหาของภาพ

ภาพ ***Storming the Gate, 1897.*** เป็นงานภาพพิมพ์โลหะที่มีชื่อเสียงมากชิ้นหนึ่ง ปัจจุบันอยู่ที่

พิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งชาติ เมืองวอชิงตัน (National Gallery of Art, Washington) เนื้อหาเกี่ยวกับ **การสะท้อนให้เห็นปัญหาสังคม**โดยเชื่อมโยงที่มาความคิดจากละครของ เกอร์ฮาร์ท ฮัปป์แมนน์ เนื้อหาของละครจะกล่าวถึงปัญหาระหว่างนายทุนกับกรรมกรในสมัยนั้นกรรมกรผู้เป็นลูกจ้างเข้าโจมตีที่คฤหาสน์ นายจ้างของเขาชายแก่โดนฆ่าโดยลูกตะกั่วที่ยิงออกมาจากหน้าต่างคฤหาสน์ เป็นงานภาพพิมพ์โลหะชิ้นที่ 5 ในชุด A Weavers' Rebellion ภาพนี้งดงามด้วยท่าทางก้มเงย ลีลาท่าทางในการประท้วงหน้าประตูรั้วคฤหาสน์และหนักแน่นไปด้วย เนื้อหาเรื่องราวที่แสดงถึงการกดขี่แรงงานและค่าจ้างระหว่าง นายจ้างและลูกจ้างในประวัติศาสตร์ของประเทศเยอรมนี

3.ชื่อภาพ : ***The Downtrodden, 1900.***

เทคนิค : etching and drypoint.

ขนาด : 239 x 836 mm.

ภาพประกอบ 9

ภาพ The Downtrodden, 1900.

ที่มาแนวความคิด

ความคิดที่เป็นจุดสำคัญของศิลปะ ที่แปลเป็นความหมายในทางที่แตกต่างกัน ฉะนั้นความสนใจของรายละเอียดผู้สังเกตการณ์ทั้งหลาย แบบความขัดแย้งกำลังกระทบกระเทือนถึงผู้ยึดหลักธรรมชาติแห่งความคิดของ Weavers ภาพอื่นๆ อีก

โครงสร้างของภาพ

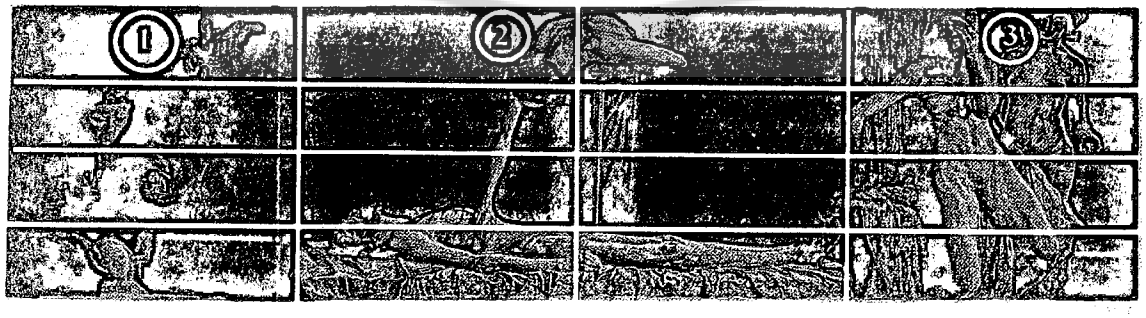

ภาพประกอบ 10

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดภาพแบบให้มีความสมดุล

ประธานของภาพ ได้แก่ ผู้ชายที่นอนและยืนอยู่ตรงกึ่งกลางภาพ

รองประธาน คือ ภาพผู้หญิงเปลือยด้านขวา 2 คน เป็นเพราะมีน้ำหนักสีที่อ่อนกว่าด้านซ้าย

จุดย่อยของภาพ คือ ภาพแม่ที่นั่งและนำมือประคองศีรษะของเด็กไว้ เพราะน้ำหนักที่เข้มจัด

ความสมดุล

เป็นความสมดุลแบบสมดุลที่จุดกึ่งกลาง จากภาพจะเห็นเส้นของการแบ่งภาพ ลากเส้นแนวตั้งลงมา 3 เส้นแบ่งออกเป็น 4 ส่วนเท่าๆ กัน จะเห็นว่าเรื่องราวของภาพจะถูกแบ่งออกเป็น เรื่องราว 3 เรื่องอย่างชัดเจน และเมื่อลากเส้นแนวนอน 3 เส้นในภาพจะเกิดการแบ่งได้ 4 ส่วน จากภาพที่ 1 จะเห็นว่าส่วนล่างสุดจะเป็นภาพใบหน้าของเด็กที่หลับตาจะอยู่เพียงในส่วนที่ 1 ที่กำหนดไว้ ใบหน้าของหญิงวัยกลางคนที่ก้มหน้าลงก็อยู่ใน 1 ส่วน

เส้น

ที่ใช้เป็นเส้นที่แสดงคุณค่าในเชิงอารมณ์และการแสดงออก

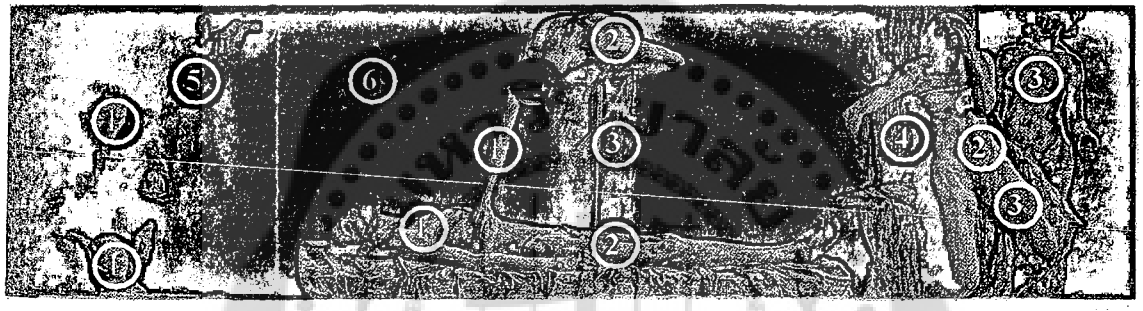

ภาพประกอบ 11

น้ำหนักของสี : สามารถแยกสีได้ดังนี้

สีดำ 75 %

สีเทา 10 %

สีขาว 15 %

และสามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 6 น้ำหนักดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณใบหน้าของเด็ก ผู้หญิงกลางคน และแสงที่กระทบแขนและผิวหนังของผู้คนเป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณสีเทาของผิวหนัง

น้ำหนักที่ 3 สีของผ้า เงาของผิว เป็นต้น

น้ำหนักที่ 4 เสาที่ผู้หญิงโอบเกาะอยู่

น้ำหนักที่ 5 น้ำหนักดำของสีเสื้อผ้าที่อยู่ในเงามืด

น้ำหนักที่ 6 ได้แก่ บริเวณพื้นหลังสีดำที่สุดในภาพ

มิติของภาพ

เป็นทัศนียวิทยาเชิงบรรยากาศ ด้วยการใช้ค่าน้ำหนักของสีแสดงความอ่อนแก่และแสดงมิติลึกลงด้วยน้ำหนักดำเข้มเพื่อแสดงบรรยากาศให้ดูน่าสะพรึงกลัว

เนื้อหาของภาพ

เนื้อหาเกี่ยวกับนิทานในเชิงเปรียบเทียบสะท้อนให้เห็นถึง **ความน่ากลัวและความตาย(Frightful & Death Functions)** และทรรศนะการใช้ภาพอุปมาอุปไมยเป็นประเพณีของคริสเตียน เธอออกจากลักษณะคล้ายจริงที่น่าสยดสยอง จากภาพ The Weavers ในแบบความคิดสร้างสรรค์เวลานั้น ซึ่งลักษณะงานเป็นประเภทลัทธิโรแมนติคซิสม์ คล้ายจริงสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่ชัดแจ้ง

จากหนังสือ Kathe Kollwitz ของ Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard.ให้ทรรศนะเกี่ยวกับภาพนี้ว่าเป็นภาพนึกคิดเกี่ยวกับหมู่ชน ภาพเหมือนประเพณีโทมนัสของคริสเตียน(Christian Lamentation) เป็นการเปรียบเทียบเชิงนัยและการวาดพรรณนาให้เห็นภาพ ผู้ชายมือกุมดาบกัมหัวโค้งลงเหนือศพของร่างผู้ชายที่เปลื้องเปลือยเปล่าทั้งตัว ซึ่งเป็นความเกี่ยวพันประหลาดให้กับร่างที่ปราศจากชีวิต หุ่นเปลือยผู้หญิงถูกตรึงติดบนเสาด้านขวาของภาพ มันเป็นชวนให้นึกถึงเป็นเชิงเปรียบเทียบหุ่นพวกคนเหล่านั้นบนทั้งสองข้างแห่งศูนย์กลางภาพ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนนัยจากเรื่องของภาพใน Poverty and Shame หรือการฆ่าตัวตายและหญิงนครโสเภณี เป็นเครื่องหมายแห่งความรู้สึกวังเวงและน่าสะพรึงกลัว ด้านซ้ายสุดของภาพเป็นภาพแห่งความสิ้นหวังของครอบครัวชนชั้นล่าง ภาพพ่อที่ยืนกัมมือก่ายหน้าผาก มือขวาแบออกมือวางพาดไหล่ของหญิงชาวบ้านแสดงอาการท่าทางกลุ้มใจหมดความหวังแต่ยังรอคอยที่จะได้รับการช่วยเหลือ ภาพแม่ที่นั่งเก้าอี้กัมหน้าลง 2 มือประคองใบหน้าของลูกน้อย ซึ่งคล้ายเธอกำลังคิดหนักและห่วงใยลูกต่อสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญในครอบครัวของตน ภาพลูกแสดงให้เห็นใบหน้าที่ซีดเซียวหมดเรี่ยวแรงกำลัง ภาพกึ่งกลางของภาพเป็นภาพเปรียบเทียบในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประเพณีของชาวคริสเตียน สภาพชายร่างเปลือยเปล่านอนอยู่บนแท่นที่ปูผ้าขาว ความงดงามนั้นอยู่ที่รอยยับของผ้าและผิวหนังของมนุษย์ ชายที่ยืนกัมโค้งถือดาบด้วยมือซ้าย มือขวาสัมผัสบริเวณชายโครงแสดงออกถึงความน่ากลัวความตาย ภาพด้านขวามือสุดในภาพแสดงภาพผู้หญิง 2 คน คนหนึ่งออกอาการกรีดร้องโหยหวนนำมือปิดหน้าและกอดเสาร้องไห้ ส่วนด้านหลังเป็นผู้หญิงยืนเปลือยเปล่า แสดงสีหน้าประหลาดบ่งบอกและสะท้อนถึงความน่ากลัวแห่งนครโสเภณี

4.ชื่อภาพ *Die Carmagnole, 1901.*

เทคนิค : etching and aquatint,and soft ground

ขนาด : 573 x 410 mm.

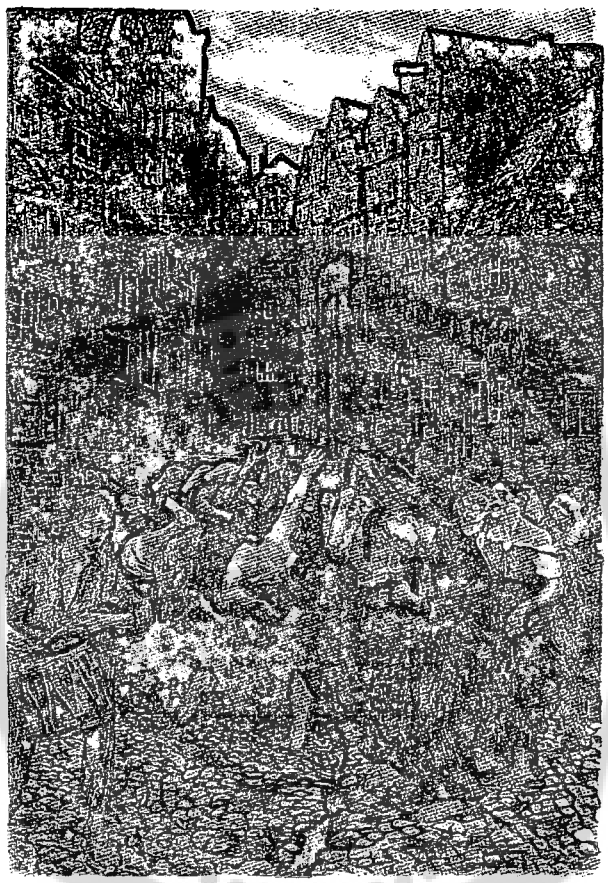

ภาพประกอบ 12

ภาพ Die Carmagnole, 1901.

ที่มาแนวความคิด

สงครามโลกครั้งที่ 1 ที่ปรากฏภาพเช่นนี้ให้เห็นจริงในสังคม เป็นภาพการไซโยโห่ร้องตีกลองของหนุ่มสาว ก่อนการไปทำศึกสงครามเพื่อชาติ

โครงสร้างของภาพ

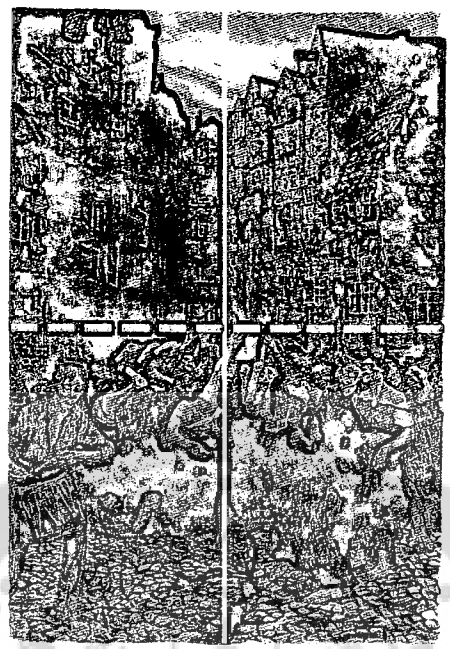

ภาพประกอบ 13

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้มีความสมดุล
ประธานของภาพ คือ เด็กหนุ่มที่ยืนตีกลองอยู่ทางริมด้านซ้ายของภาพ
รองประธานของภาพ คือ หมู่คนที่รวมกันอยู่ตรงกึ่งกลางภาพ
จุดย่อยของภาพ คือ ภาพสถาปัตยกรรมของตึกทั้งสองข้างที่สูงตระหง่าน

ความสมดุล : เป็นความสมดุลที่จุดกึ่งกลางภาพ ภาพจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน เมื่อลากเส้นประสีแดงแนวนอนที่กึ่งกลางภาพ โดยส่วนที่ 1 นั้นจะเป็นส่วนของสถาปัตยกรรม ตึกที่สูงตระหง่าน แต่ส่วนที่จะเป็นเหล่าผู้คนมากมาย และเมื่อลากเส้นแนวตั้งสีเหลืองลงมาที่กึ่งกลางภาพ จะสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนว่าภาพนี้มีความสมดุลที่ 2 ข้างซ้ายขวาเท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นเป็นคุณค่าของเส้นที่เกิดขึ้นจริงทั่วทั้งภาพ

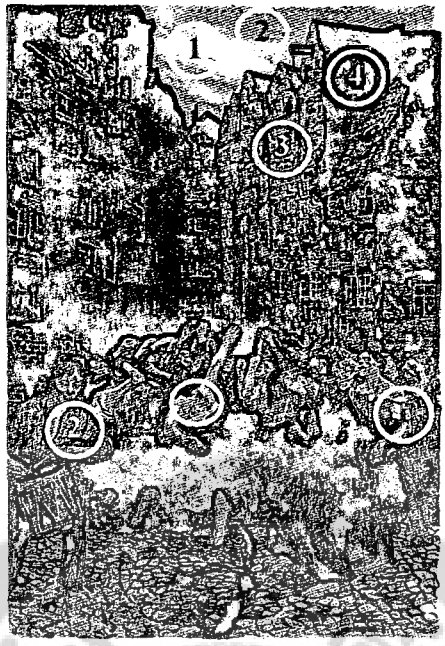

ภาพประกอบ 14

น้ำหนักของสี : สามารถแยกสีโดยเฉลี่ยได้ดังนี้

สีดำ 60 %

สีเทา 30 %

สีขาว 10 %

และสามารถแบ่งออกได้โดยการประเมินทางสายตาเป็น 4 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ เมฆสีขาวของท้องฟ้า

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ ผิวหนังของมนุษย์ ท้องฟ้าสีเทา และเสื้อ เป็นต้น

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ สีของตึกที่แสงเข้ามากระทบ

น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ เงาของตึก

มิติของภาพ : เป็นทัศนียภาพในเชิงเส้น แสดงความตื้นลึกใกล้ไกลด้วยเส้นนำสายตา และขนาดใหญ่อยู่ใกล้ เล็กอยู่ไกล

เนื้อหาของภาพ

เนื้อหาเกี่ยวกับ**ภาพกิจกรรมการปลุกใจ** ภาพเด็กผู้ชายคนตีกลองใน Die Carmagnole ที่ประชุมหรือแห่เพื่อแสดงความเห็นในทางการเมืองที่นำไปสู่ภาพพิมพ์แกะไม้ The Volunteers 1922/23 ในภายหลัง ภาพเด็กหนุ่มที่ยืนตีกลอง ภาพหมู่ชนที่โห่ร้องให้ความรู้สึกคึกครื้นด้วยกิริยา ด้านหลังเป็นทิวทัศน์ของตึก ซึ่งโอบล้อมด้วยสถาปัตยกรรมที่สูงตระหง่านแสดงถึงความแข็งแกร่งหนักแน่น และด้านหลังเป็นพื้นที่ว่างของท้องฟ้าทำให้ผ่อนคลายความอึดอัดจากตึกได้ดี

5. ชื่อภาพ : *Plowing, 1906.*

เทคนิค : etching and aquatint

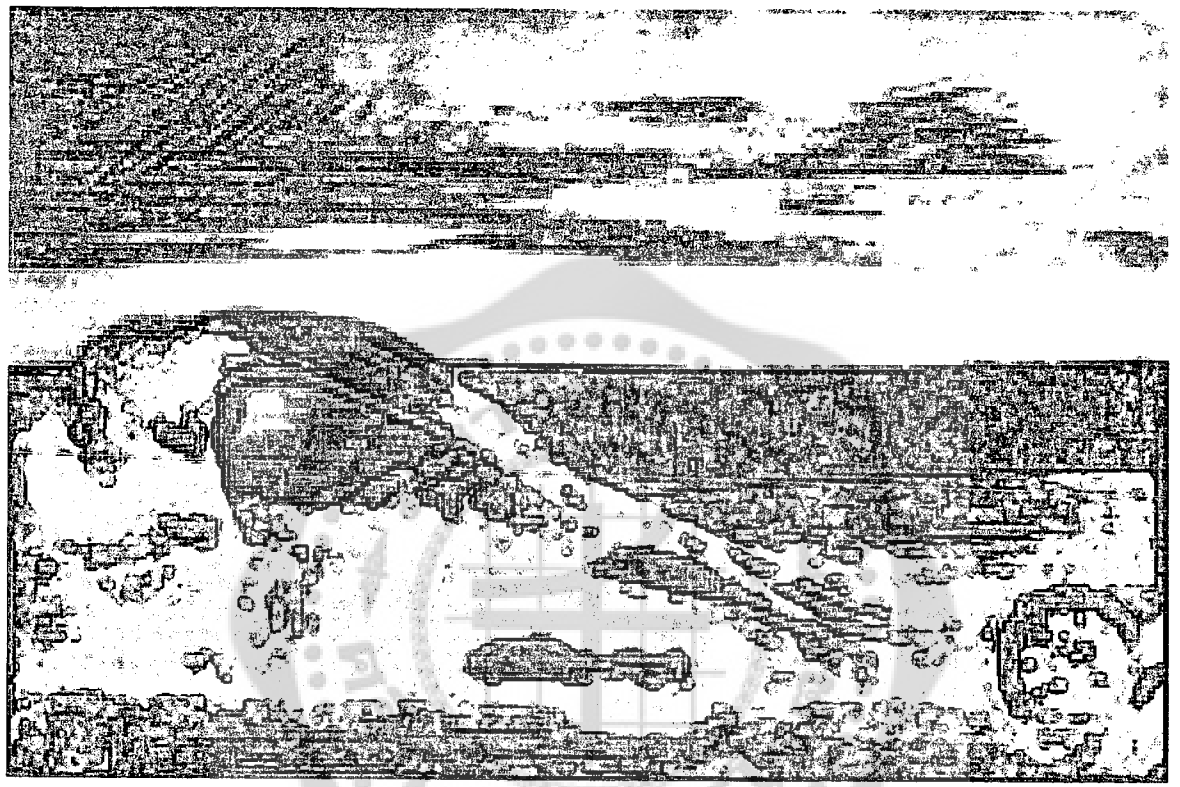

ภาพประกอบ 15

Plowing, 1906.

ที่มาแนวความคิด

Plowing(คันไถ) เป็นการเริ่มต้นชุดผลงาน(series) ที่ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงของชีวิตชาวนา กสิกร ผู้ใช้แรงงานประดุจสัตว์

โครงสร้างของภาพ

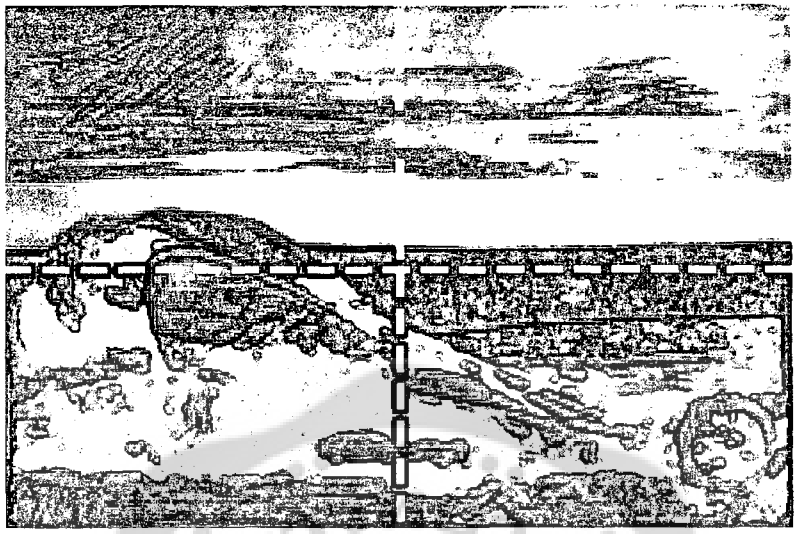

ภาพประกอบ 16

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางภาพให้มีลักษณะเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ ดนลากคันไถ
รองประธานของภาพ ได้แก่ คันไถ
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ บรรยากาศของฉากหลัง เมฆ เป็นต้น

ความสมดุล

ดุลยภาพที่เกิดขึ้นเมื่อลากเส้นกึ่งกลางภาพแนวตั้งและแนวนอนจะพบว่าเกิด ความสมดุลที่กึ่งกลางซ้าย ขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่ปรากฏจะจัดจ้านไปด้วยคุณค่าแห่งพลังของเส้นขอบคม เป็นเส้นที่เกิดขึ้นจากน้ำหนักที่แตกต่างกันของสีมาชนกัน ลักษณะที่ให้ได้ชัดเจน คือเกิดเส้นแนวแนว 2 เส้น

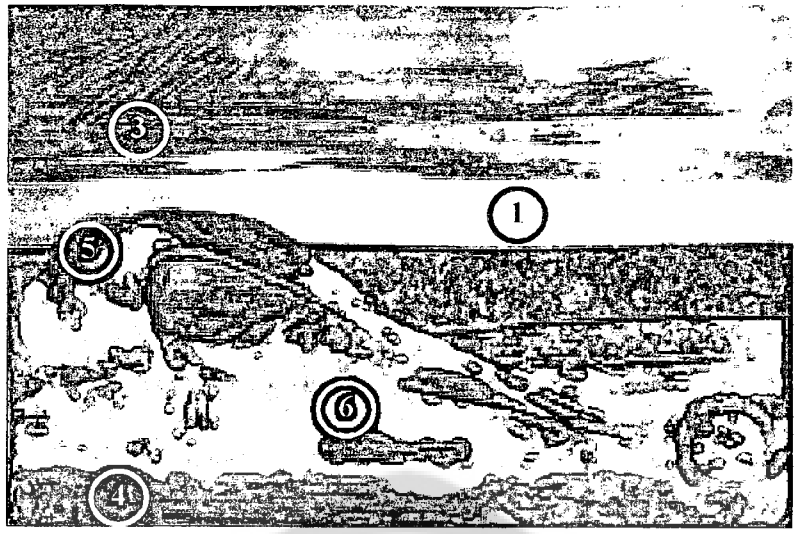

ภาพประกอบ 17

น้ำหนักของสี : ภาพกรรมกรผู้ลากคันไถด้วยความลำบากนี้สามารถประเมินสีได้โดยเฉลี่ย

สีดำ 40 %
สีเทา 20 %
สีขาว 40 %

และสามารถแบ่งน้ำหนักความอ่อนแก่ของสีได้โดยการประเมินทางสายตาได้ 6 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ สีของท้องฟ้าที่กึ่งกลางภาพ
น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ สีของเมฆ
น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ สีของเมฆ
น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ พื้นดิน
น้ำหนักที่ 5 ได้แก่ ผมของมนุษย์
น้ำหนักที่ 6 ได้แก่ เงาตกใต้กางเกง

มิติของภาพ : มิติของภาพเป็นแบบทัศนียวิทยาเชิงบรรยากาศโดยใช้น้ำหนักของสี สื่ออารมณ์ที่กดดันและค่อนข้างอึมครึม

เนื้อหาของภาพ

เนื้อหาเกี่ยวกับ***สภาพชีวิต*** ของชนชั้นกรรมาชีพ ในยามที่พวกเขาเหนื่อยยากประดุจสัตว์ที่ถูกใส่แอกทำงานลากคันไถ ทำให้รู้สึกถึงความหนักอึ้ง ด้วยเส้นเฉียงจากไหล่ลู่ลงถึงล้อเลื่อน จากความยึดตึงของเส้นทำให้สื่ออารมณ์เหนื่อยยากได้ดี ในฉากบรรยากาศที่น่าพรั่นพรึง โดยเธอจะถ่ายทอดความรู้สึกทุกสิ่งออกมาจากก้นบึ้งของหัวใจของเธอ

6.ชื่อภาพ : ***Raped, 1907.***

เทคนิค : etching

ขนาด : 308 x 528 mm.

ภาพประกอบ 18

ภาพ Raped, 1907.

ที่มาแนวความคิด

โคลล์วิทซ์เป็นผู้ที่มีความคิดในเรื่องสัทธิสตรี (Feminism) ในเรื่องประเวณี เด็กกำพร้าเร่ร่อน ผลงานภาพ Raped เป็นภาพจากจินตนาการของเธอในสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ หนังสือ Kathe Kollwitz ARTIST OF THE PEOPLE ของ Griffth, Fiona. ให้ความเห็นว่าผลงานภาพนี้เป็นภาพสมมุติบนเตียงใบไม้และดอกไม้ที่ทำให้ชีวิตของมนุษย์หายไป เป็นภาพของเหยื่อที่โดนข่มขืนกระทำชำเรา ซึ่งภาพนี้แฝงความหมายในทางเพศไว้ 2 นัย คือพรหมจารี ของเธอถูกทำลายให้เป็นมลทิน และไม่ได้คาดหวังให้ปรากฏเห็นได้เด่นชัดจึงปกปิดภาพคลุมไว้ด้วยใบไม้ ซึ่งจินตนาการทั้งหมดที่แผ่ซ่านปกคลุมไปทั่วภาพของเธอนั้น และได้สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวที่น่าเศร้าสลด

โครงสร้างของภาพ

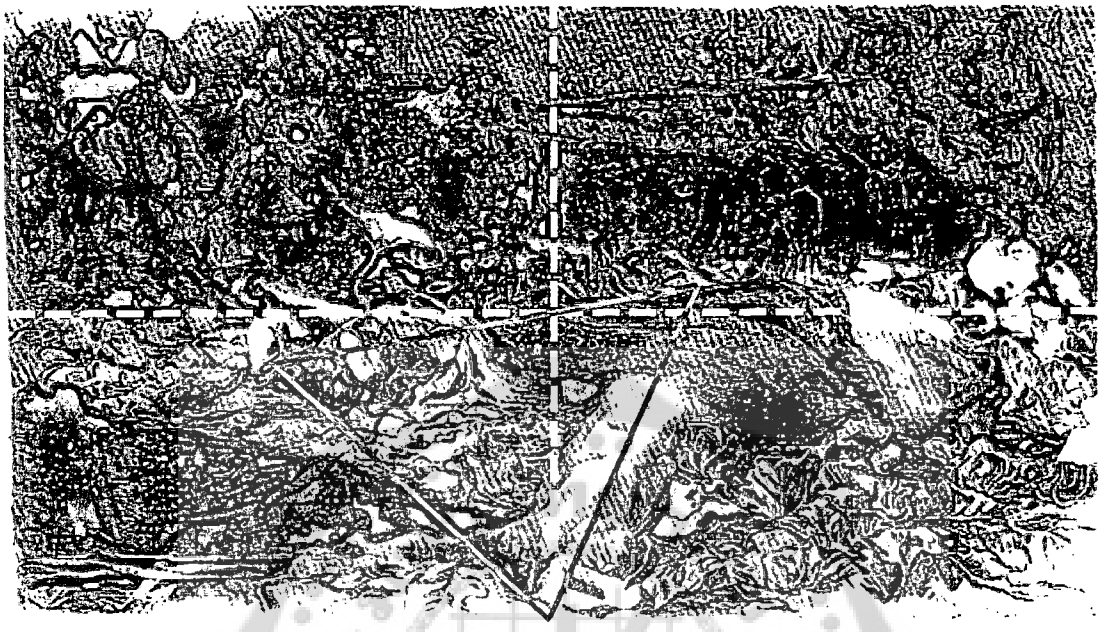

ภาพประกอบ 19

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดให้มีลักษณะเป็นเอกภาพ โดย
ประธานของภาพ ได้แก่ การวางภาพจุดเด่นอยู่ที่ร่างของเหยื่อเคราะห์ร้าย
รองประธานของภาพ ได้แก่ พื้นดำที่ข้างหลังภาพ
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ภาพเศษใบไม้บนพื้นที่ระเกะระกะ ให้ความรู้สึกรกและเปลี่ยว

ความสมดุล: เมื่อลากเส้นกึ่งกลางระหว่างภาพจะเห็นว่าน้ำหนักของความสมดุลจะตกไปที่ด้านล่างขวา เป็นลักษณะสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : จากเทคนิคซอฟต์กราวน์ ทำให้เกิดเป็นเส้นเฉียงทั่วพื้นภาพ เส้นรูปร่างของใบไม้ทั่วพื้นภาพก่อให้เกิด เป็นพื้นผิวด้วยการสร้างลวดลาย ลักษณะของเส้นที่โค้งงอของเส้นรูปร่างใบไม้เกิดคุณค่าในเชิงเส้นที่เกิดขึ้นจริง เส้นเชิงนัยที่เกิดขึ้นจากรูปร่างของคนเป็นเส้นสามเหลี่ยม

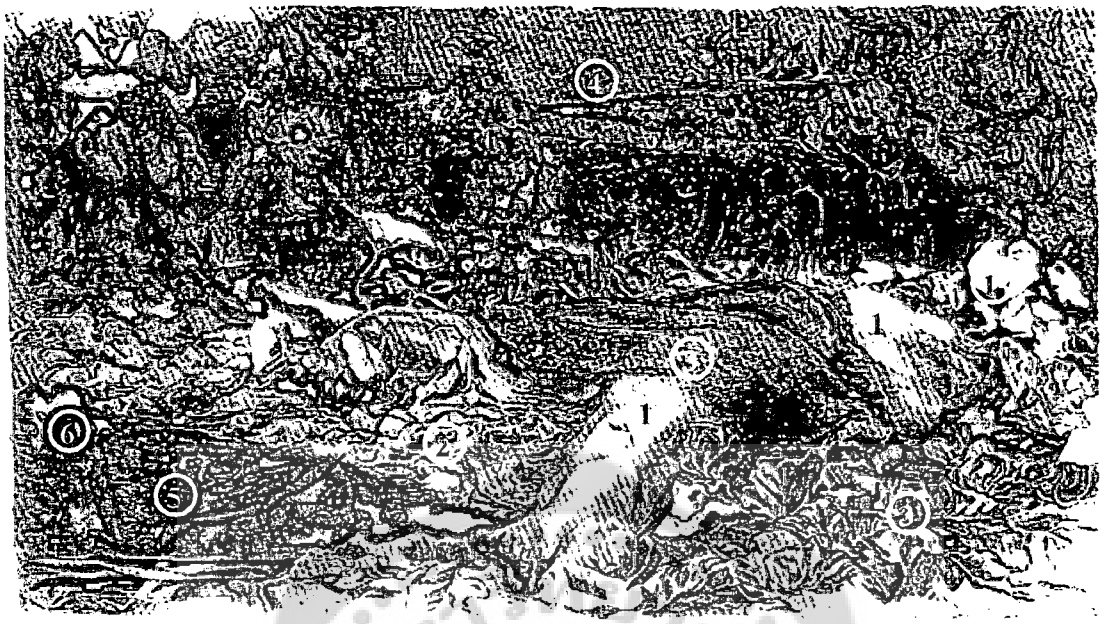

ภาพประกอบ 20

น้ำหนักของสี : โดยทั่วพื้นหลังของภาพส่วนใหญ่จะเกิดน้ำหนักดำ ในภาพสามารถประเมินค่าของสีโดยเฉลี่ย

สีดำ 35 %
สีเทา 50 %
สีขาว 15 %

และสามารถแยกออกได้เป็น 6 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณส่วนที่ขาวที่สุดในภาพ ได้แก่ ผิวหนัง แสงที่กระทบใบไม้ เป็นต้น
น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณแสงที่กระทบใบไม้แต่แสงไม่จัดมาก
น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ เสื้อผ้าของผู้ตาย ใบไม้บางส่วน
น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ สีของพื้นหลังภาพ
น้ำหนักที่ 5 ได้แก่ เงามืดที่พื้น
น้ำหนักที่ 6 ได้แก่ เงามืดที่น้ำหนักเข้มที่สุดบริเวณทั่วภาพ

มิติของภาพ : เกิดบรรยากาศแบบทัศนียวิทยาเชิงเส้นโดยแสดงลักษณะเส้นพาดไว้ที่กึ่งกลางในส่วนพื้นหลังของภาพ และกดให้ลึกลงไปด้วยการใช้น้ำหนักดำแสดงความลึกด้วยการแสดงน้ำหนักอ่อนแก่ลงบนตัวผลงาน

เนื้อหาของภาพ

เนื้อหาเกี่ยวกับ**ความน่ากลัวและความตาย** โดยเน้นความสำคัญแสดงถึงการถูกย่ำยีของสตรีเพศโดยบุรุษเพศและสะท้อนสภาพสังคมในสมัยนั้นได้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันของสังคม ผู้หญิงเป็นเพศที่

อ่อนแอกว่าเพศชาย ได้รับการโดนข่มเหงและรังแก การถูกฆ่าข่มขืนแสดงให้เห็นว่ามีตั้งแต่ในอดีตจวบจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ยังคงมีเหตุการณ์ประเภทนี้เกิดขึ้นอยู่ จากภาพ โคลล์วิทซ์ ต้องการจะสะท้อนให้ผู้ชมและสังคมได้ตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนมี่พึงมี และตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายในสังคม ความรกรุงรังของใบไม้เกลื่อนกลาดให้ความรู้สึกถึงความสะทือนใจ เหยื่อผู้หญิงที่นอนกางขาสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกในเชิงเสียดสีสังคมในเรื่องเพศ ฉากอึมครึมด้านหลังแสดงอารมณ์หดหู่และหม่นหมองอย่างน่าเศร้าใจ

7.ชื่อภาพ : *Battlefield, 1907.*
เทคนิค : etching and soft ground
ขนาด : 412 x 529 mm.

ภาพประกอบ 21
ภาพ Battlefield, 1907.

ที่มาแนวความคิด

จากหนังสือ Kathe Kollwitzของ Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard. กล่าวถึงภาพ Battlefield ว่าเป็นภาพของผลที่ได้รับจากการประท้วงของชาวชนบท เป็นเนื้อหาที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากบทประพันธ์ของซิมเมอร์แมน (Zimmerman) โดยบทประพันธ์นี้ได้กล่าวถึง หญิงชาวชนบทคนหนึ่ง ผู้นำการเรียกร้องความเป็นธรรมจากนายจ้าง ภาพนี้เป็นภาพแห่งความพ่ายแพ้และนี่คือสิ่งที่พวกเขาได้รับจากการประท้วงเรียกร้องสิทธิของตน

โครงสร้างของภาพ

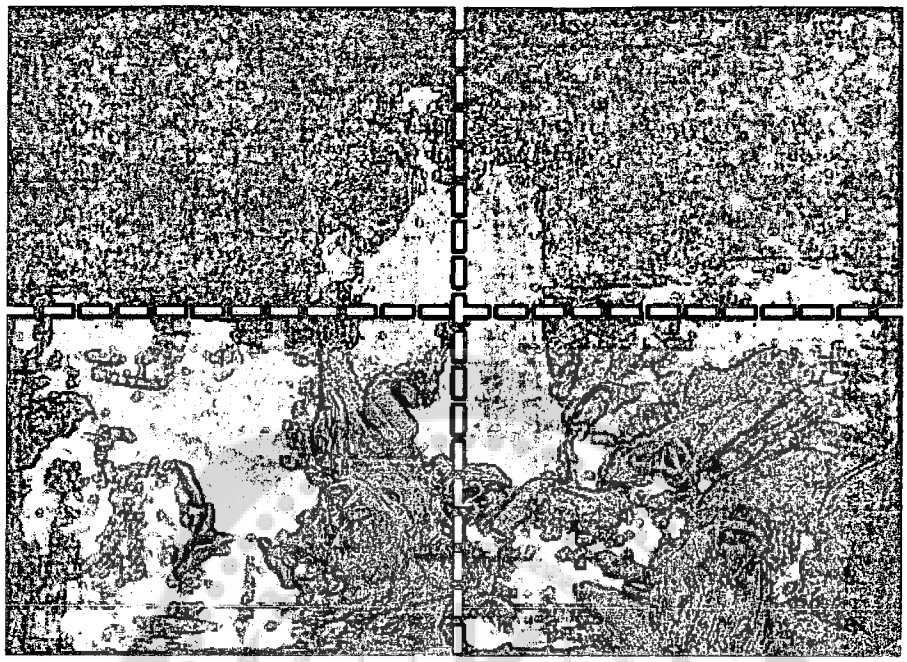

ภาพประกอบ 22

องค์ประกอบภาพ : การจัดภาพให้มีลักษณะเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ ภาพผู้หญิงยืนก้มโค้งตัว
รองประธานของภาพ ได้แก่ มือที่เอื้อมออก
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ สภาพศพที่เกลื่อนกราด

ความสมดุล : ดุลยภาพที่เกิดขึ้นเป็นความสมดุลที่จุดกึ่งกลางของภาพ

เส้น : แสดงคุณค่าในเชิงอารมณ์ความรู้สึก

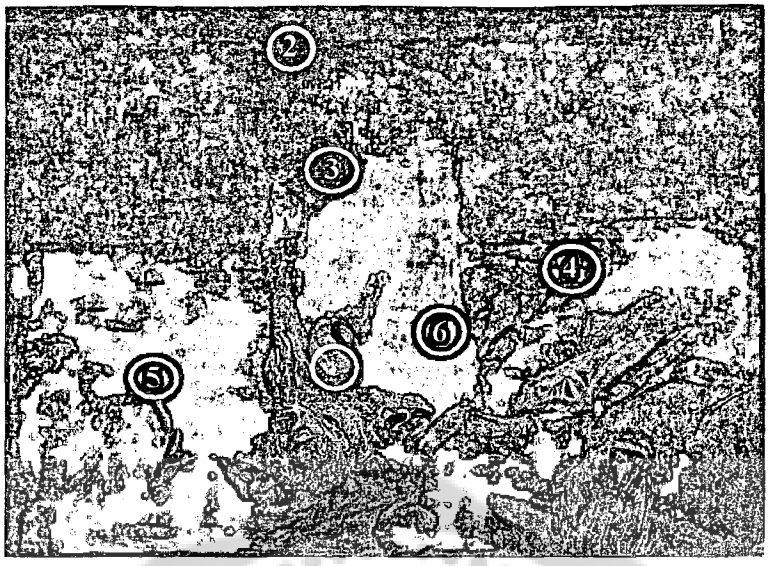

ภาพประกอบ 23

น้ำหนักของสี : ความมืดดำของภาพ Battlefield นี้สามารถประเมินค่าสีโดยเฉลี่ย

สีดำ 40 %

สีเทา 50 %

สีขาว 10 %

และสามารถแยกค่าน้ำหนักของสีทางสายตาได้ 6 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ มือ ร่างศพที่โดนแสง

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บรรยากาศของฉากหลัง

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ สีผม

น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ ร่างศพด้านหลัง

น้ำหนักที่ 5 ได้แก่ ซอกศพสีดำ

น้ำหนักที่ 6 ได้แก่ เสื้อผ้าของผู้หญิง

มิติของภาพ : มิติที่เกิดขึ้นเป็นการสร้างมิติในแบบทัศนียวิทยาในเชิงบรรยากาศและทัศนียภาพในเชิงเส้น

เนื้อหาของภาพ

เนื้อหาเกี่ยวกับ**ความน่ากลัวและความตาย** จุดจบของชาวชนบท ผู้ประท้วงเรียกร้องความยุติธรรม ลักษณะของภาพคลุมด้วยสีดำทั้งภาพ

โคลล์วิทซ์ เริ่มต้นโดยกำหนดจุดในการกระทำอาชญากรรมของการต่อสู้กับจำพวกชาวชนบท กำลังแสดงวิธีที่มนุษย์ปฏิบัติกับมนุษย์เหมือนสัตว์และกำลังถูกปราบลงเรียบกับพื้นแผ่นดินในความพ่ายแพ้ของพวกเขาและสิ่งที่ได้ของจำเลยทั้งหลาย ความจริงที่แอนนา(Anna) ยืนอยู่ ด้านหลังหุ่นค่อนข้างใหญ่จะมีการ

แสดงตัวเข้าด้วยกับคนๆ เดียว เธอเป็นบุคคลประวัติศาสตร์และเป็นการแสดงรูปลักษณะนิสัยใจคอของคน เธอทำภาพของ แบล็กค์ แอนนา(Black Anna) ที่เสียใจหมดเรี่ยวแรงแต่คงอาลัยและต้องการให้ความช่วยเหลือกับคนตายเหล่านี้ สภาพศพที่ตายเกลื่อนพื้นมากมายแสดงให้เห็นถึงการจบชีวิตเหมือนผักปลาคล้ายใบไม้ที่เกลื่อนตามพื้นดิน มืออันใหญ่โตหยาบกร้านแสดงถึงชนชั้นของเธอ แสงกระทบที่สว่างบริเวณมือสีขาวของแอนนา แสดงให้เห็นถึงมือที่ขาวสะอาดบริสุทธิ์

13. ชื่อภาพ : *Memorial to Karl Liebknecht 1919/20.*

เทคนิค : woodcut

ขนาด : 350 x 500 mm.

ภาพประกอบ 24

ภาพ Memorial to Karl Liebknecht 1919/20.

ที่มาแนวความคิด

"การตายของเขานำฉันให้ทำสิ่งนี้ให้เขา" หลังจากเมื่อเธอได้อ่านจดหมายของเขาหลายฉบับ "เขาแสดงให้ฉันว่าเขาเป็นผู้ชายที่พิเศษและเป็นผู้บริสุทธิ์"(Schneede, Uwe M. & Rivinius, Karl J. 1990: 24) ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ Memorial Sheet to Karl Liebknecht, 1920 ผู้ซึ่งตายอยู่บนเตียงมรณะ เธอมีความสนใจที่คำขอร้องจากครอบครัว ของเขาที่ให้เธอวาดรูปภาพที่เหมือนตัวจริงของ ลี้บเนคซ์(Liebknecht)

โรซ่า ลักแซมเบอร์ก (Rosa Luxemberg) และ คาร์ล ลี้บเนคซ์(Karl Liebknecht) เข้าร่วมเป็นผู้นำสมาชิกคอมมิวนิสท์ Spartacus League' ได้โดนฆาตรกรรมโดย German authorities ลี้บเนคซ์(Liebknecht) ล้มตาย แต่โคลล์วิทซ์มองเขาซึ่งดูสง่างามมาก บางทีเธอได้พบภาพวาดก่อนหน้านี้จากคริสเตียน รอฮลฟ์ส (Christian Rohlfs) ในภาพ Mourning,1910 สำหรับเวอร์ชั่น (version) สำเร็จจาก Memorial Sheet to Karl Liebknecht ของเธอ (Griffth, Fiona. 1995: 16)

แคธี โคลล์วิทซ์ วาดเส้นจากภาพที่เขานอนอยู่บนเตียง โดยครั้งแรกเขาได้ทำเป็นงานภาพพิมพ์โลหะและภาพพิมพ์หิน แต่เธอไม่ได้ยอมรับเอางานทั้ง 2 เทคนิคนี้ และต่อมาภายใต้การชักชวนของ เอินสต์ บารลาร์ค (Ernst Barlach) เธอจึงได้ทำหัวเรื่องนี้อีกครั้ง โดยทำเป็นภาพพิมพ์แกะไม้

ในเหตุที่เป็นจุดสำคัญคือ Memorial Sheet to Karl Liebknecht สมาชิกพวกสปาร์ตาซิส (Spartacist)

ภาพประกอบ 25

ภาพ Mourning 1910, แม่พิมพ์แกะไม้. 24.5 x 38.5 ซ.ม. คริสเตียน รอฮลฟ์ส

ผู้ที่ทำการลอบสังหารในวันที่ 15 มกราคม ค.ศ.1919 ในท่ามกลางเหตุการณ์อึกทึกครึกโครมล้อมรอบขบวนของ Weimar Republic เห็นพ้องกันถึง ลี้บเนคซ์ผู้ที่เป็นบุคคลที่เป็นที่เชื่อถือกันโดยทั่วไปว่าจากการเป็นฝ่ายซ้าย โคลล์วิทซ์ได้รับเชิญจากครอบครัวของเขาให้ไปดูศพของลี้บเนคซ์ (Liebknecht) และทำการวาดเส้น เธอบรรยายถึงห้องเก็บศพ สถานที่ที่เธอเห็น "ภาพเหนือหน้าผากประดับด้วยดอกไม้สีแดง ใบหน้าที่มีความทะนงกับปากที่แบบบางเปิดออกและทำให้รู้สึกปวดร้าวเนื่องจากความงามนั้นไม่ตรงกับความจริงที่เห็นอยู่ในเบื้องหลัง... หลังจากนั้นเธอกลับบ้านกับภาพวาดเส้นและพยายามทำขึ้นมาให้ดีกว่าเดิมโดยมากกว่าการวาดเส้น" 6 เท่าที่มีอยู่ภาพร่างที่วาดให้เห็นศีรษะ ความแตกต่างทั้งหมดจากรูปร่างแบบบางที่เกร็ง โดยเธอพัฒนาสร้างสรรค์งานจากการวาดเส้นและเทคนิคอินทากลิโอ(intaglio) ซอฟต์กราวด์(soft ground) และภาพพิมพ์หิน

โคลล์วิทซ์ไม่แน่ใจกับผลลงเอยนี้ทำให้เธอตัดสินใจทำเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ของเธอสำหรับภาพ Memorial Sheet เช่นในตอนต้นดังเดือนเมษายน ค.ศ.1920 และประมาณ 2 เดือน หลังจากนั้น วันที่ 24 ของเดือนมิถุนายนเธอไปเยี่ยม Secession และเห็นบางสิ่งบางอย่างที่ " บรรลุความสำเร็จซึ่งได้แก่ ภาพพิมพ์แกะไม้ของบาร์ลาร์ค "ประติมากร เอินสต์ บาร์ลาร์ค(Ernst Barlach)(1870-1938)...เธอเห็นภาพพิมพ์แกะไม้จากภาพชื่อ The Banished Ones

ภาพประกอบ 26

ภาพ The Banished Ones, 1919, woodcut.

โครงสร้างของภาพ

ภาพประกอบ 27

องค์ประกอบภาพ : การจัดองค์ประกอบของภาพให้เกิดความสมดุลเป็นการเน้นแบบปล่อยระยะของจุดเด่น 3 ระยะ ได้แก่

ประธานของภาพ ได้แก่ ร่างศพของดาร์ล ลิ้บเนชท์เส้นนอนตามขวาง ใช้ผ้าคลุมศพเป็นพื้นที่สีขาวอยู่ด้านหน้าสุด

รองประธานของภาพ ได้แก่ ในระยะที่ 2 เป็นภาพคนยืนก้มหลังโค้ง มือทาบบนบริเวณหน้าอกของ ร่างดาร์ล ลิ้บเนชท์

จุดย่อยของภาพ ได้แก่ จะเป็นพื้นภาพ โดยเป็นภาพของคนหมู่มากยืนเรียงรายอยู่ทั่วพื้นหลังของภาพ

เส้น : การสร้างสรรค์ผลงานเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ ส่วนที่พบได้จะมีลักษณะเป็นเส้นโดยทั่วไป มีการแสดงคุณค่าในเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออก ภาพนี้จึงจะพบโดยลักษณะเด่นของภาพจะเป็นการใช้เส้นแสดงอารมณ์และริ้วรอยบนใบหน้า

เส้นสีขาวและสีดำเป็นเส้นสีที่ขัดแย้งกัน ก็เป็นส่วนช่วยเสริมสร้างอารมณ์และพลังในภาพ แสดงให้เห็นถึงสัญลักษณ์ของการไว้ทุกข์ด้วยสีดำและสีขาวสำหรับงานศพ ฉะนั้นเส้นและสีขาว ดำ จึงมีความหมายสำคัญในภาพนี้

ภาพประกอบ 28

น้ำหนักของสี : ซึ่งตามหลักสากลทั่วไปสีดำและขาวเป็นแห่งความเศร้าโศกและเป็นสีของงานศพและการไว้ทุกข์ ซึ่งเมื่อมองภาพ สีที่เห็นจะสามารถสื่ออารมณ์ออกมาในท่วงทำนองที่สลดหดหู่และเต็มไปด้วยความรู้สึกสูญเสีย และการจากไป ซึ่งสามารถสื่ออารมณ์ออกมาด้วยสี โดยเฉลี่ย

สีดำ 80 %

สีขาว 20 %

และสามารถแยกน้ำหนักของภาพเป็น 3 น้ำหนัก ได้แก่

น้ำหนักที่ 1 คือน้ำหนักที่ขาวที่สุดในพื้นภาพ เป็นการแสดงจุดเด่นของภาพที่ร่างศพของคาร์ล ลี้บเนคซ์ (Karl Liebnecht) เป็นการสร้างจุดสนใจของภาพ

น้ำหนักที่ 2 เกิดจากริ้วรอยการแกะไม้บนใบหน้าของเหล่าชนที่มาทำความเคารพไว้อาลัยศพ

น้ำหนักที่ 3 เป็นน้ำหนักที่ดำที่สุดในภาพ ได้แก่ ตัวเสื้อผ้าของผู้คน เป็นสีดำซึ่งสื่อถึง ความเศร้าโศกเสียใจไว้ทุกข์ สามารถแสดงอารมณ์ของงานศพได้จริงๆ

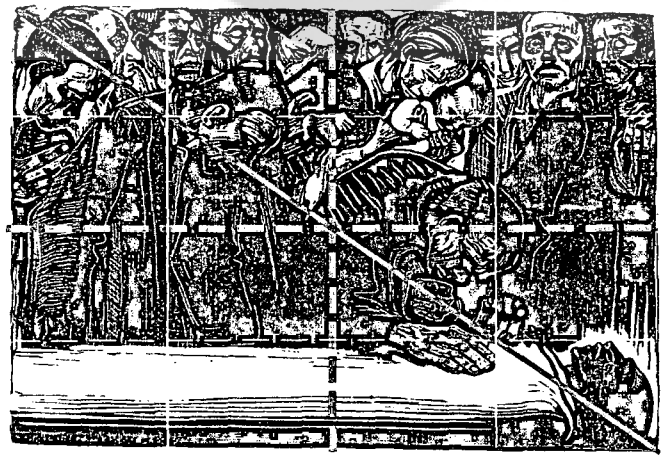

ภาพประกอบ 229

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบว่าส่วนด้านขวาของภาพมีจำนวนคนน้อยกว่าด้านซ้ายที่ปรากฏ จึงสามารถสรุปได้ว่าเป็นความดุลยภาพแบบสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน แต่ภาพกลับดูสมบูรณ์เพราะการไล่ระดับเส้นนำสายตาสู่จุดสำคัญของเรื่อง เกิดเป็นจังหวะและการลดหลั่นในภาพที่เกิดขึ้นจากการยืนและการก้มโค้งศีรษะของผู้คนซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน เมื่อลากเส้นสีฟ้าทะแยงจากมุมด้านบน และล่างของภาพจะเห็นไล่ระดับของการก้มศีรษะลงมาอย่างมีจังหวะลดระดับลงมาถึงคนนอนจึงเกิดจังหวะขึ้นเป็นเส้นนำสายตาลงมาสู่จุดเนื้อหาสาระของภาพได้อย่างดีเยี่ยม

มิติของภาพ : มิติของภาพ Memorial to Karl Liebknecht ที่เกิดขึ้นเกิดจากการจัดวางและตำแหน่งเป็นการวางรูปร่างของคนมาทับซ้อนกันไปมาและการวางภาพคนให้คาบเกี่ยวกัน

เนื้อหาของภาพ

ภาพ Memorial to Karl Liebknecht จัดเป็นกลุ่มเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมและความตาย เป็นการแสดงออกถึงความเศร้าโศกเสียใจ การสูญเสียชีวิตของบุคคลสำคัญในสังคม ภาพนี้เป็นภาพเพื่อ คาร์ล ลี้บเนคซ์ และ มวลชน ซึ่งเกี่ยวกับการแสดงออกทางความรู้สึก ลักษณะที่สำคัญและโดดเด่นของภาพนี้ ได้แก่ ใบหน้าและริ้วรอย รอยยับของผิวในการแกะไม้ ความใส่ใจในรายละเอียดบนใบหน้าและลีลาบนหน้าตาที่แสดงความรู้สึกอารมณ์ในความอาลัยออกมาได้จริง ภาพนี้จึงมีชีวิตและมีเรื่องราวที่น่าค้นหา แสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นในเทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้นี้ได้อย่างสูงสุดและ พฤติกรรมของเขาจะคงอยู่ในความทรงจำของแคธี โคลล์วิทซ์ และผู้คนทั้งโลกตลอดไป

14. ชื่อภาพ : *The Volunteers,1922/23.*

เทคนิค : woodcut

ขนาด : 350 x 490 mm.

ภาพประกอบ 30

ภาพ The Volunteers,1922/23.

ที่มาแนวความคิด

บางทีภาพ The Volunteers,1922/23.นี้น่าจะได้อิทธิพลมาจากภาพ Die Carmagnole, 1901 แต่โคลล์วิทซ์ ได้นำกลับมาพัฒนาในเทคนิคที่ต่างกัน แต่ยังคงอยู่ในเนื้อหาเดิมแตกต่างที่ความคิดสร้างสรรค์

ภาพประกอบ 31
Die Carmagnole, 1901.

โครงสร้างของภาพ

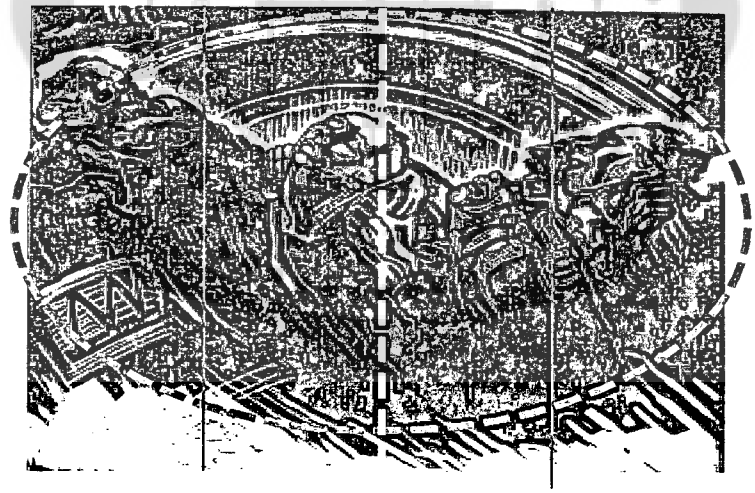

ภาพประกอบ 32

องค์ประกอบภาพ : มีการจัดวางแบบให้มีความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ ภาพเด็กหนุ่มที่เงยหน้าอยู่ที่กึ่งกลางภาพ
รองประธานภาพ ได้แก่ มัจจุราชที่กำลังหวดกลอง
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ชายหนุ่ม 3 คนที่หลับตายืนอยู่ทางด้านขวามือของภาพ

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นตรงสีเหลืองที่จุดกึ่งกลางของภาพ สามารถประเมินได้ว่าเป็นความสมดุลที่จุดกึ่งกลาง เพราะทางด้านซ้ายของภาพมี 2 คน แต่มีพื้นที่ว่างเท่ากับส่วนทางด้านขวาที่มีคนอยู่ 3 คน เส้นที่เกิดทั้งหมดทำให้ตรงกลางภาพมีลักษณะเป็นวงรี

เส้น : มีลักษณะของเส้นในการใช้เส้นที่แสดงคุณค่าในเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออกพระยามัจจุราช ที่นำหน้าเด็กผู้ชายกำลังกระหน่ำกลองเป็นการส่งเสียงสะท้อนจังหวะของเขากลับมาในรูปแบบเส้นและแสงที่ไวซิกแซกวกเวียนไปมาแสดงอารมณ์อึกเหิมรุนแรง จากหนังสือ Kathe Kollwitz (Prelinger, Elizabeth. 1992: 60-63) กล่าวถึงเรื่องราวอันน่าทึ่งรุนแรงล่วงพ้นไปจากการปะทะกำลังอาวุธ เธอชนะนัยของความบ้าเข้าไปในการศึกษาเพื่อแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่าง ความเด่นชัดของเส้นรอบนอกของใบหน้าที่ก่อให้เกิดวิญญาณอันเคราะห์ร้าย อย่างน่าเสียใจที่ตกเข้าไปอยู่ในนรก โคลล์วิทซ์เน้นความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันของหุ่นคนในสิ่งที่พอใจในรูปแบบภาพพิมพ์แกะไม้ที่กลายมาเป็นพิมพ์ราบบนสีดำสีเดียว ที่นี่เธอมุ่งหมายเพื่อทำให้ใช้ได้เป็นสากลทั่วไปมากกว่า การที่จะให้ความสำคัญกับท่าทางและถือเป็นรองวัตถุให้กับการแสดงออกความรู้สึกหนึ่งสำหรับเธอที่ให้มีพลังมากกว่าใครในองค์ประกอบของเธอประกอบด้วยร่างผู้ชาย 5 คน ผู้มากับความตายถึงขอบเขตของการปะทะกำลังอาวุธ มัจจุราชไม่มองกลับหลังอีกต่อไปที่พวกเขาเหล่านั้นแต่มองไปข้างหน้า หัวหน้าของพวกเขา ทั้งหลายไม่ยอมผ่อนปรนแต่ส่งเสริมให้ก้าวหน้าไปกำลังทำงานในสิ่งที่เกิดขึ้น

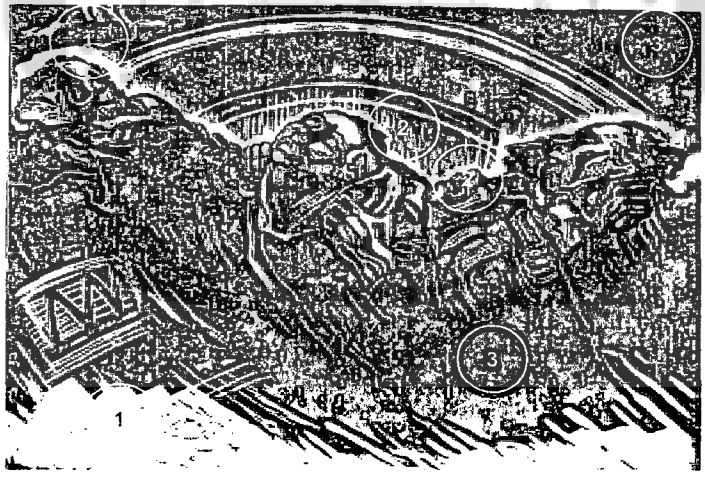

ภาพประกอบ 33

น้ำหนักของสี : ใช้สีขาวและสีดำตัดกันเพื่อให้เกิดพลังอันเหิมเกริมภายในภาพโดยเฉลี่ยใช้

สีดำ 80 %

สีขาว 20 %

และสามารถแยกค่าน้ำหนักได้ 3 น้ำหนักดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณที่มีส่วนขาวที่สุดในภาพ คือหน้าผาก เส้นขาว บริเวณด้านล่างของภาพ

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณที่มีส่วนสีเทาในภาพ คือ บริเวณหัวไหล่ ใบหน้า มือ เป็นต้น

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ บริเวณที่มีส่วนสีดำจัดที่สุดในภาพ คือ บริเวณ เสื้อผ้า เงาเข้ม พื้นหลังของภาพ บริเวณที่เป็นพื้นที่ว่างในภาพ

มิติของภาพ : มิติของภาพเกิดจากการจัดวางตำแหน่งให้พาดเกี่ยวกัน ของรูปร่างคนซ้อนทับกันให้เกิดความรู้สึกรับรู้ได้ด้วยการเห็นว่าอยู่ด้านหน้าหรืออยู่ด้านหลัง ส่วนบริเวณพื้นหลังมีการใช้เส้นโค้งพาดผ่านทำให้ลดความว่างของพื้นภาพได้

เนื้อหาของภาพ

ภาพนี้แสดงออกถึงเรื่องราวที่เกี่ยวกับความตายโดยแฝงนัยเชิงเปรียบเทียบ โดยใช้จินตนาการของศิลปินสื่อความรู้สึกแสดงอารมณ์ในลักษณะเสียดสีและประชดประชันสังคมในขณะนั้น สงครามที่ประชาชนไม่ได้ต้องการให้เกิด โคลส์วิทช์วาดพรรณนาให้เห็นถึงภาพของกลุ่มชายหนุ่มผู้มีความตั้งใจและแสดงถึงความมุ่งมั่นของพวกเขา ภาพโค้งแสดงถึงความร้อนรนพวกเขากำลังติดตามผู้นำ(มัจจุราช)ที่กำลังหวดกลอง โดยร่างของเหล่าคนที่กำลังหลับตาด้วยอาการนิ่งแน่และในอาการปลาบปลื้ม มัจจุราชกำลังมองไปตามแนวทางเดียวกันกับผู้คน

ภาพนี้เป็นฉากที่รวมคำจารึกในการอุทิศ ทั้งหมดเดินแถวเบาสบายไปร้องเพลงเกี่ยวกับความตายเดินด้วยอาการมั่นคงดั่งจริตวิปลาสและเสียงเปาะแทงที่ปลายตรอก เพิ่มผู้ที่มีส่วนไปการแสดงออกจากการเข้าร่วมการต่อสู้จากความปวดร้าวทรมานไปสู่สุขคติ ซึ่งมีสองนัยเป็นเชิงแดกดันแสดงความหมายจากฉากความประทับใจที่ในระดับเดียวตามธรรมดา ทำให้เท่าเทียมกันด้วยกำลังรวมกันเป็น "สายรุ้ง" ที่อยู่บนสุดของภาพโดยปกติเป็นสัญลักษณ์แห่งความหวังที่ไม่สามารถปิดเป้าได้ สิ่งหนึ่งที่สามารถจะทำให้เท่าเทียมกัน แสดงด้วยท่าทางลากจากคนที่ถูกบูชายัญ

15. ชื่อภาพ : *The Widow II, 1922/23.*

เทคนิค : woodcut

ขนาด : 300 x 527 mm.

ภาพประกอบ 34

ภาพ The Widow II, 1922/23.

ที่มาแนวความคิด

เป็นผลสะท้อนจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปีค.ศ.1914-1918 เป็นภาพหญิงม่ายนอนตาย กอดลูกวางพาดบนหน้าอก เป็นภาพต่อเนื่องจาก Widow I ในชุด War

ภาพประกอบ 35

ภาพ The Wildow I, 1922/23.

โครงสร้างของภาพ

ภาพประกอบ 36

องค์ประกอบภาพ : ลักษณะของภาพมีการจัดวางให้เกิดความเป็นเอกภาพเป็นแนวนอน

ประธานของภาพ ได้แก่ หน้าของผู้หญิงที่นอนเงยหน้าตั้งชันกับพื้น

รองประธานของภาพ ได้แก่ บริเวณลำตัวช่วงหน้าอกที่นูนขึ้นมา เมื่อสังเกตลงไปจะพบว่าเป็นภาพเด็กที่นอนคว่ำหน้าลงบนหน้าอกของแม่

จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ปลายเท้าทั้ง 2 ข้างที่ชี้ขึ้นฟ้า บริเวณปลายนิ้วเท้าจะดูแข็งเกร็ง

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นสีแดงที่กึ่งกลางภาพ ดุลยภาพที่เกิดขึ้นเป็นแบบความสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นจากการประเมินทางการเห็นจากกิริยาการตายของหญิงม่ายด้วยในแขนทั้งสองข้างเกิดเป็นเส้นสีเหลืองพุ่งไปที่ดางจรดพื้นและวกกลับไปที่ข้อศอกขวาหักมุมกลับไปที่ข้อมือซ้ายดังที่ลากปรากฏได้เป็นเส้นสามเหลี่ยมเรียกว่า เส้นเชิงนัย จากภายในเส้นเชิงนัยนั้นมีเด็กที่นอนตายสบอกแม่ ด้วยการแสดงออกถึงการให้เห็นความสำคัญภายในเส้นเชิงนัยที่ซ่อนไว้ด้วยตัวเด็ก

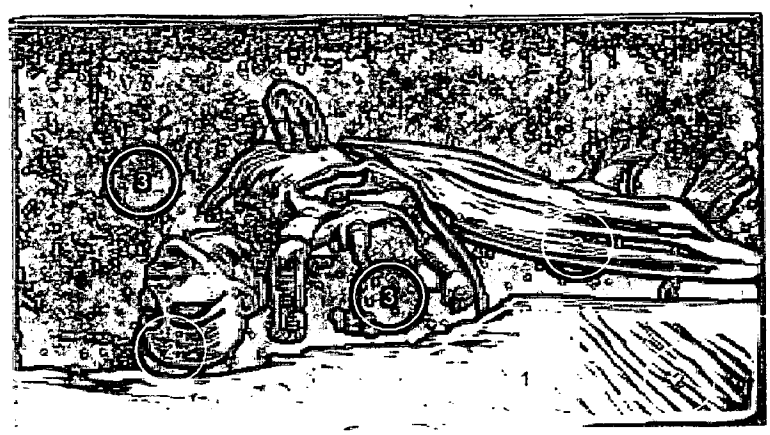

ภาพประกอบ 37

น้ำหนักของสี : ฉากสีดำเข้มช่วยทำให้มีพลังผลักดันภายในตัวหญิงม่ายให้โดดเด่นขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึกน่ากลัวในพลังลึกลับจากใบหน้าของหญิงม่ายที่นอนตาย โดยตัดกับสีขาวของพื้น สามารถประเมินได้

โดยเฉลี่ย สีดำ 50 %

สีขาว 50 %

และสามารถแยกค่าน้ำหนักของสีโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนักดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณส่วนที่เป็นสีขาวทั่วภาพ เช่น แสงที่ส่องลงบนพื้น และเสื้อ เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณส่วนที่เป็นสีเทา น้ำหนักที่เกิด เช่นที่บริเวณหน้าผาก เสื้อผ้า และพื้นบางส่วน

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ พื้นหลังของภาพ และเงาที่ไม่โดนแสง สีดำเข้มจัด

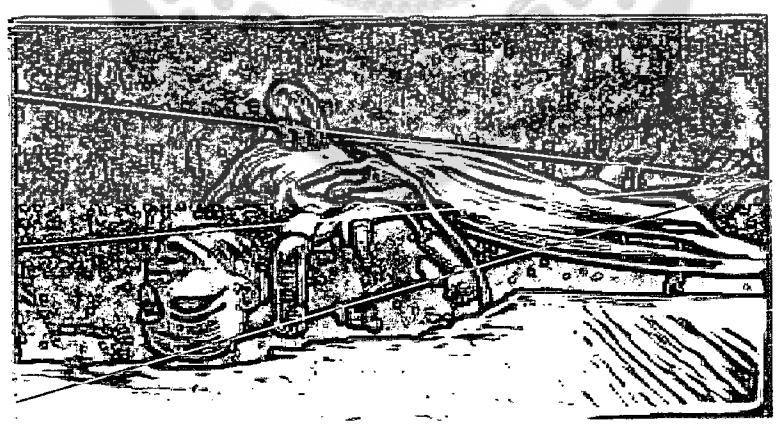

ภาพประกอบ 38

มิติของภาพ : ภาพนี้เป็นความแปลกแยกจากในชุดภาพพิมพ์แกะไม้ทั้งหมดของเธอ จะเห็นได้ว่ามิติของภาพนี้จะเป็นแบบทัศนียวิทยาในเชิงเส้น ซึ่งเป็นการสร้างมิติลวงตาโดยการแสดงให้มีความรู้สึกว่าภาพลึกลู่ไปไกลกว่า

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาแสดงเรื่องราวสะท้อนสภาพของสังคมที่เกิดขึ้นในขณะนั้นโคลล์วิทซ์ แสดงเป็นภาพแนวนอนของหญิงม่ายนอนตายกอดลูกที่วางพาดบนหน้าอก เป็นภาพต่อเนื่องจากภาพ Widow I ที่แล้ว เพราะเหตุที่เธอสูญเสียลูกชายของเธอที่ตายในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 และสะท้อนให้เห็นว่าผู้หญิงคนอื่นๆ อีกมากมายในสังคมขณะนั้นที่ต้องสูญเสียบุคคลที่รักไปดังเช่น สามีหรือบุตร ในระหว่างสงครามเช่นกัน เป็นภาพที่ศิลปินสะท้อนให้สังคมได้เห็นถึงผลกระทบที่น่าเศร้าโศกสลดที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเกิดสงคราม

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

16. ชื่อภาพ : *The Mothers,1922/23.*

เทคนิค : woodcut

ขนาด : 340 x 400 mm.

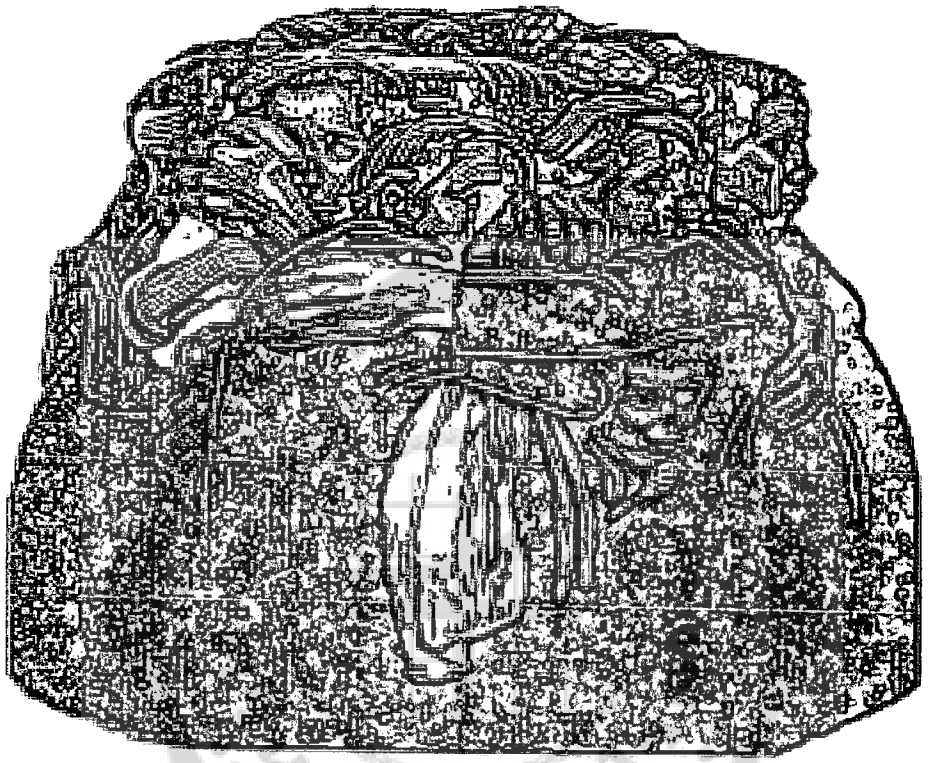

ภาพประกอบ 39

ภาพ The Mothers,1922/23.

ที่มาแนวความคิด

The Mothers,1921 ภาพชิ้นที่ 6 จาก War เป็นภาพที่ โคลล์วิทซ์ มีความพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากที่สุด จากหนังสือ Kathe Kollwitz (Prelinger, Elizabeth. 1992: 54)

> โคลล์วิทซ์ กล่าวว่า "ฉันไม่ต้องการไปพร้อมด้วยสมัยนิยมที่ใช้กันอยู่ในภาพพิมพ์แกะไม้ในที่เป็นอยู่ในเวลาปัจจุบันที่ก่อให้เกิดผลเป็นจุดๆ Expression is all that is important to me (การแสดงออกทั้งหมดเป็นความสำคัญแก่ฉัน) และจากข้อนั้นแสดงผลจากตัวของฉันที่เป็นเส้นง่ายๆ ของภาพพิมพ์หินเป็นที่เหมาะสมดีที่สุด สำหรับงานจำพวกนั้น แต่ผลลงเอยของผลงานฉันยกเว้นสำหรับงานชิ้นที่ชื่อว่า "Mothers" มันไม่เคยสาแก่ใจ ของฉันเลย..."

เป็นภาพที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งจากภาพพิมพ์ชุด War series คือ The Mothers ณ ที่นี้หมู่ผู้หญิงรวมเข้าด้วยกันในกลุ่ม ที่ประสงค์เพื่อป้องกันกอดเด็กเข้าไว้ข้างในไม่ยอมให้เด็กออกไปหรือให้ความน่ากลัวเข้ามาและให้พวกเขาพ้นภัย เหมือนภาพ Bern สำหรับ The Volunteers

โครงสร้างของภาพ

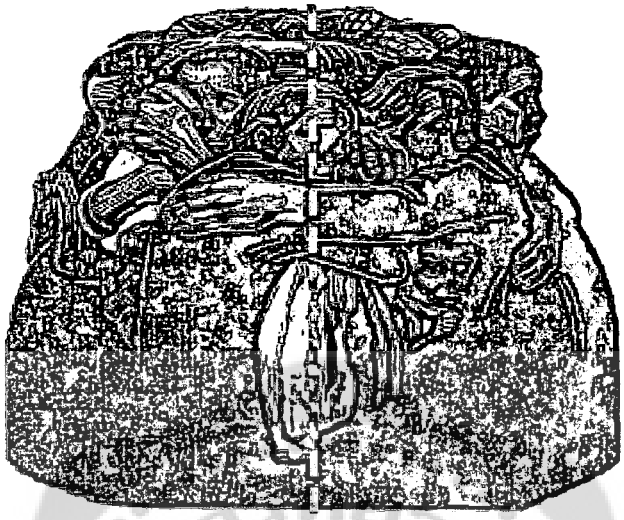

ภาพประกอบ 40

องค์ประกอบภาพ : ภาพจะมีลักษณะเป็นกลุ่มและเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ ใบหน้าของผู้หญิงที่อยู่กึ่งกลางของภาพ
รองประธานของภาพ ได้แก่ ภาพมือที่แข็งกร้านด้านซ้าย 2 ภาพ
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ เด็กที่ซ่อนตัวอยู่ในกลุ่ม

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นตรงลงจุดจุดกึ่งกลางของภาพจะเกิดดุลยภาพแบบความสมดุลที่จุดกึ่งกลางเป็นการเกาะกลุ่มโค้งรวมกันเป็นหนึ่ง

เส้น : มีการใช้เส้นเน้นรายละเอียดความสำคัญที่ส่วนบนของภาพที่ปกคลุมทั้งหมด เส้นรอบนอกเป็นเส้นขอบคม ตัดเป็นรูปร่างเน้นความเป็นกลุ่มก้อนออกมาจากพื้นหลังภาพ

ภาพก่อให้เกิดพลังจากรูปร่างที่จะมีลักษณะแบน เป็นพื้นสีดำจากภาพภายในเส้นสีขาวที่เป็นเส้นเกิดขึ้นมากมาย เพื่อแสดงรูปร่างที่เหมาะสมมากที่สุดของหมู่คนที่เกาะรวมกันเป็นกลุ่มโดยละทิ้ง ไม่สนใจในรายละเอียดของพื้นหลังแต่กลับให้ความสนใจในรายละเอียดของใบหน้า และมือของคนมากกว่า ในการพิมพ์เวอร์ชั่น(version) ของ The Mothers เธอทำให้เรียบที่ริมขอบ เป็นเครื่องแสดงให้เห็นความเป็นหนึ่งเดียวของกลุ่มคนที่เกาะรวมกันเป็นก้อนและเกิดพลังที่ไม่สามารถจะมาทำลายคนในกลุ่มได้

ภาพประกอบ 41

น้ำหนักของสี : ใช้สีขาวและดำตัดกันในภาพสามารถประเมินค่าน้ำหนักของสีได้ โดยเฉลี่ย

สีดำ 70 %

สีขาว 30 %

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณที่มีส่วนที่ขาวที่สุดภายในภาพได้แก่ ผ้า

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณที่มีส่วนของสีเทาภายในภาพ คือ บริเวณมือ ใบหน้า ส่วนบนของภาพ

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ บริเวณที่มีส่วนเป็นสีดำจัดภายในภาพ คือ บริเวณส่วนที่เป็นเสื้อผ้า ผม ซึ่งโดยรวมแล้วอยู่ทางด้านล่างของภาพ

มิติของภาพ : เป็นการจัดวางตำแหน่งทับซ้อนกันไปมา รูปทรงอยู่ด้านหน้าด้านหลังได้ด้วยการวางทาบเกี่ยวกันอยู่

เนื้อหาของภาพ

เป็นการแสดงนัย **เนื้อหาภาพเรื่องราวเกี่ยวกับสภาพสังคม** จากสภาพสงครามโลกและสงครามกลางเมืองในขณะนั้น โครงสร้างของภาพเธอมีการสร้างเลเยอร์ขึ้นมาจากสีดำ ซึ่งเป็นแบบพื้นที่สำคัญของแผ่นแม่พิมพ์แกะไม้และเพิ่มสีขาวทำให้หนักยิ่งขึ้นหรือออกจากกระดาษเปล่า ให้นำเส้นของเธอในการตัดกันเสมอจากบริเวณความแตกต่างกันในระดับพื้นผิวหน้า การเปลี่ยนภาพผิวหน้า บางอย่างจากออกแบบภาพพิมพ์แกะไม้ผู้หญิงแบบบางให้ทางซ้าย จากเส้นโค้งศูนย์กลางของเธอแขนทางขวาปกป้องรอบของหัวเด็ก ข้อศอกค้ำจุนโดยทางซ้ายมือของเธอ ในภาพพิมพ์แกะไม้โดยความขัดแย้งกุมมือซ้าย ขณะนั้นที่หัวของเด็กและปลายแขนขวาจับแน่นที่หลังของเขา สรุปคือผู้ที่มีสัดส่วนรัดกอดกันอย่างยิ่งใหญ่ด้วยหุ่นคน ให้กับทางขวาตามที่ศูนย์กลางผู้ที่มองไปทางขวาตามที่เธอยื่นแขนออกไปรอบๆ ศูนย์กลางของแม่ในทั้งหมด โคลส์วิทช์ลดพื้นที่ลงจากสีขาวในองค์ประกอบการพิมพ์ เน้นความสำคัญที่เสื้อผ้าและเครื่องปกคลุมของเด็กในเบื้องหน้าคน มือของแม่อยู่เหนือหัวของเด็ก

17. ชื่อภาพ : *The People, 1922/23.*
เทคนิค : woodcut
ขนาด : 360 x 300 mm.

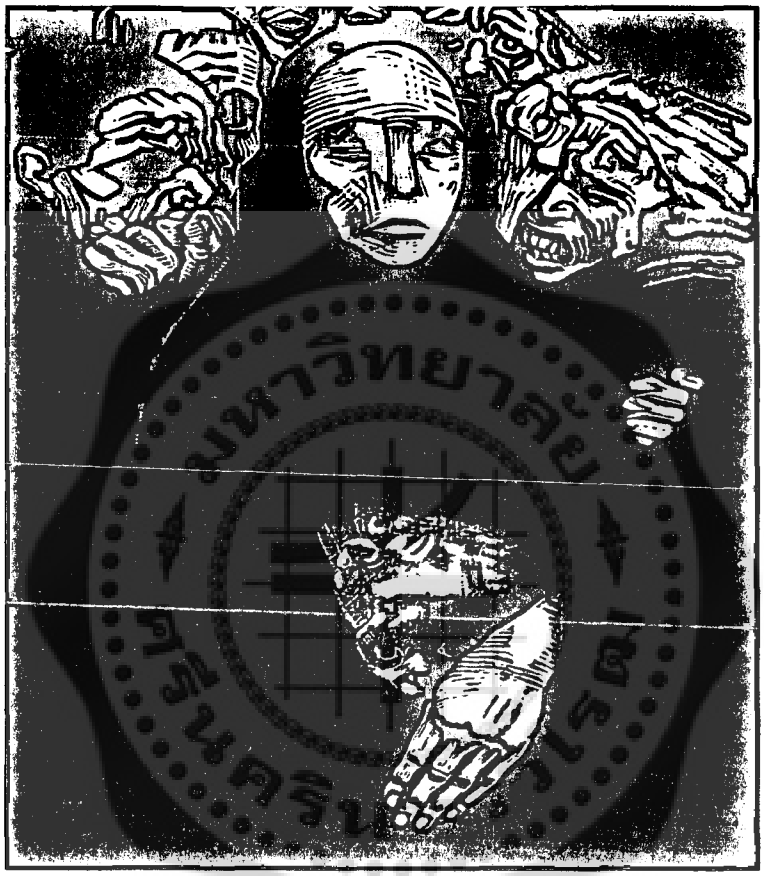

ภาพประกอบ 42
ภาพ The People, 1922/23.

ที่มาแนวความคิด

การพ่ายแพ้สงครามของเยอรมัน ส่งผลให้กับประชากรทุกคนในเยอรมนีซึ่งเต็มไปด้วยความเจ็บปวด ความหิวโหยและความสิ้นหวัง ไปกระทั่งสภาวะล้มละลายทางเศรษฐกิจภาพสะท้อนอันเป็นผลต่อเนื่องของเธอ เป็นภาพพิมพ์ไม้ในปี 1923 อันเป็นงานต่อต้านสงคราม (ศิริวรรณ บัณฑิต: 2533: 28) **ภาพประชาชน** เป็นผลงานภาพพิมพ์ไม้ชิ้นที่ 7 ในจำนวน 7 ชิ้น ที่เธอทำเป็นชุดในช่วงปี 1922-23 นั้น เป็นงานที่แสดงถึงความสิ้นหวังจากผลของสงครามทั้งสิ้น เหตุเพราะสงครามทำให้ประชากรมีส่วนเกิดสภาพเป็นเช่นนี้

โครงสร้างของภาพ

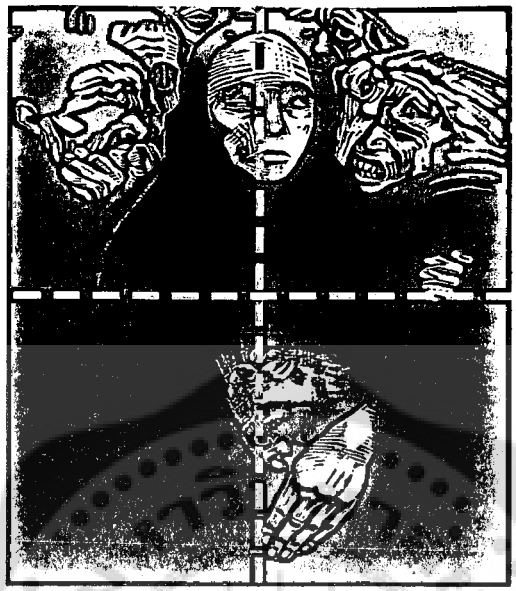

ภาพประกอบ 43

องค์ประกอบของภาพ : ลักษณะของภาพจัดแบบให้มีความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ ผู้หญิงที่ยืนอยู่ตรงกลาง
รองประธานของภาพ ได้แก่ ภาพผู้คนด้านข้างของผู้หญิงทั้งซ้ายและขวา
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ เด็กด้านล่างที่มีมือปิดบังไว้

ความสมดุล : เมื่อแบ่งเส้นแนวนอนกึ่งกลางภาพจะพบว่าเรื่องราวของภาพผู้คนจำนวน 7 คน ปรากฏอยู่ครึ่งด้านบนในภาพทั้งหมด 6 คน ส่วนด้านล่างจะพบว่ามีเพียงมือที่โอบเด็กไว้เท่านั้น

จากการลากเส้นสีแดงที่กึ่งกลางภาพ จะพบว่าเส้นแกนในตัวผู้หญิงเป็นจุดศูนย์กลางและเป็นเส้นตั้งอยู่กึ่งกลางภาพ จากภาพนี้จึงสรุปได้ว่าเป็นดุลยภาพแบบสมดุลกึ่งกลางภาพซ้ายขวาเท่ากัน ซึ่งเป็นการจัดวางรูปแบบปรากฏให้เห็นแล้วรู้สึกว่ามีสมดุลเกิดขึ้น เสมือนว่ามีศูนย์ถ่วงอยู่ตรงกลาง แบ่งสิ่งที่อยู่ซ้ายขวาเท่ากัน ดังในภาพ The People นี้

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นจากการทำภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นนี้ จะเห็นได้ว่าเกิดเป็นเส้นสีดำและสีขาว เส้นที่เกิดขึ้นบนใบหน้าของผู้คนแสดงอารมณ์ได้ดีเยี่ยมซึ่งเป็นการใช้คุณค่าในเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออกโดยการใช้เส้นอิสระมาแสดงออกบนใบหน้าของผู้คนแทน สิ่งที่ศิลปินต้องการจะถ่ายทอดให้ผู้ชมรับรู้

เส้นที่เกิดจากขอบ คือเส้นที่เกิดขึ้นจากสีขาวกับสีดำที่มาชนกัน เช่น บริเวณโครงรูปใบหน้าของผู้หญิง

เส้นทุกเส้นที่เกิดขึ้นในภาพนี้จัดได้ว่าเป็น **เส้นที่เกิดขึ้นจริง** เนื่องจากเป็นเส้นที่ศิลปิน จงใจจะให้ผู้ชมรับรู้จาก เส้นสีดำที่เกิดจากการแกะไม้การแสดงริ้วรอยบนใบหน้าในภาพระนาบ 2 มิติ คือการใช้ลวดลายของ

ริ้วรอย แสดงลักษณะของพื้นผิวบนใบหน้า

สีหน้าและอารมณ์ในการแสดงออกโดยการจัดวางหน้าตาของผู้คนในภาพให้มีความแตกต่างกัน จึงเกิดจังหวะการแสดงออกของหน้าตา ดังเช่น

- ใบหน้าผู้หญิงแสดงอารมณ์เศร้าสลดหดหู่ใจ
- ใบหน้าคนชราด้านซ้ายมือของผู้หญิงเป็นใบหน้าที่แสดงออกถึงความเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน
- ใบหน้าของผู้ชายด้านขวามือของผู้หญิงแสดงออกถึงความเจ็บป่วยและหนาวเหน็บ
- ใบหน้าของเด็กด้านล่างของภาพดวงตาแสดงถึงความสิ้นหวัง เช่นเดียวกันกับดวงตาของผู้หญิง เป็นต้น

ดังที่ได้ยกตัวอย่างใบหน้าของคน 3-4 คนจะเห็นได้ว่าจะมีการจัดวางตำแหน่งของผู้คนให้มีใบหน้าที่แสดงอารมณ์แตกต่างกัน ทำให้เกิดจังหวะของเส้นที่แสดงอารมณ์บนใบหน้าที่แตกต่างด้วยการทำให้เกิดจังหวะโดยการใช้เส้นสีขาวปรากฏแสงจ้าบนใบหน้าและจึงทำให้เส้นสีดำแสดงพลังและอารมณ์ออกมาได้อย่างเต็มที่และงดงาม

ภาพประกอบ 44

น้ำหนักของสี : เป็นการใช้สีขาวและสีดำด้วยภาพนี้ต้องการแสดงริ้วรอยบนใบหน้าที่กระทบแสงก็จะเป็นสีขาว แต่ สีดำที่เกิดขึ้นก็แสดงพลังบางอย่างออกมาและแสดงถึงความทุกข์ตรม ความโศกเศร้า การสูญเสีย ความเจ็บปวด ซึ่งสี 2 สีเป็น **สีขัดแย้งกัน** แทนความหมายในภาพนี้และเป็นการแสดงความสว่างและความมืดอย่างชัดเจน สามารถแยกสีโดยเฉลี่ย

สีขาว 20 %

สีดำ 80 %

พื้นที่สีดำจากภาพเป็นพื้นที่ว่างที่มีความหนาแน่นในคุณค่าของสีดำ ซึ่งแสดงอารมณ์ของความเศร้าภายในภาพ ความลึกลับและน่ากลัว ฉะนั้นพื้นที่ว่างในภาพทั้งหมด สีดำมีลักษณะแบบราบแต่เป็นหลักสำคัญในการผลักดัน ใบหน้าของผู้คนในภาพให้โดดเด่นออกมาจากพื้นระนาบและแสดงริ้วรอยที่ชัดเจน พื้นหลังของภาพ

เป็นพื้นที่ว่างสีดำ ซึ่งเป็นการบีบคั้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมให้เกิดอารมณ์คล้อยตามผลงานจากพลังของสีดำในพื้นที่ว่างนี้ สามารถประเมินได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณพื้นที่สีขาวที่สุดในภาพ คือ บริเวณที่แสงกระทบใบหน้า มือ ผม

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณพื้นที่สีเทาในภาพ คือ บริเวณที่มือ หน้าผาก ผม

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ บริเวณพื้นที่สีดำจัดที่สุดในภาพ คือ บริเวณของเสื้อผ้า เงาบนใบหน้าบางส่วน

มิติของภาพ : เป็นการจัดวางตำแหน่งทับซ้อนกันไปมาให้เกิดความรู้สึก รูปทรงอยู่ด้านหน้าด้านหลังได้ด้วยการวางทาบเกี่ยวกันอยู่

เนื้อหาของภาพ

ภาพ The People 1922/23 นี้จัดอยู่ในประเภทของ**เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม** เป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่ทุกข์ทรมาน เป็นภาพผู้หญิงที่เป็นม่ายยืนกอดลูกและนำมือปกป้องลูกไว้ สีหน้าของผู้หญิงม่ายแสดงให้เห็นถึงความสลดใจ ด้านหลังขวามือของผู้หญิงเป็นภาพผู้ชายนำมือมาปิดปากของตนไว้แสดงออกถึงความเจ็บป่วยอดอยากและหนาวเหน็บ ส่วนด้านซ้ายมือของผู้หญิงเป็นภาพคนแก่นำมือมาปกปิดดวงตาข้างขวาของตนเองไว้แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ที่เจ็บปวดและทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ส่วนด้านหลังของผู้หญิงมีหน้าคนปรากฏขึ้นมาครึ่งหน้าไม่เต็มหน้า 2-3 คน แสดงให้เห็นถึงความเศร้าหมองและสิ้นหวัง เพราะสาเหตุมาจากสงครามและก่อให้เกิดการล่มสลายทางสังคมเศรษฐกิจและผู้คนระส่ำระสาย ก่อให้เกิดความยากลำบากและความแร้นแค้นโดยทั่วไป

ซึ่งโดยรวมของภาพนี้ทั้งหมดแสดงอารมณ์เศร้าหมอง ความเจ็บป่วย ความเจ็บปวด ความหนาวเหน็บจากสภาพอากาศ และความทุกข์ทรมานของประชาชนชนชั้นล่างในเยอรมันทุกเพศทุกวัย โดยศิลปินได้สื่อให้สังคมได้เห็นว่าประชาชนผู้ที่บริสุทธิ์ ทั้งหลายกลับได้รับผลกระทบจากสงครามโดยตรงภัยเนื่องมาจากสงครามกำลังทำให้ที่ผู้คนบริสุทธิ์ต้องเดือดร้อน

18. ชื่อภาพ : *Mary and Elizabeth,1928.*

เทคนิค : woodcut

ขนาด : 361 x 348 mm.

ภาพประกอบ 45

ภาพ Mary and Elizabeth,1928.

ที่มาแนวความคิด

ภาพ Mary and Elizabeth จากหนังสือ Kathe Kollwitz เสนอความคิดไว้ว่า แสดงให้เห็นในชั่วขณะของความมุ่งหมายที่แท้จริงตามที่แม่ 2 คน เป็นคำรับรองซึ่งกันและกัน มันไม่ประหลาดใจเลยที่จากเพียง 1 ความคิดเล็กๆ ที่เป็นจุดสำคัญของศิลปะที่ศิลปินเสนอมา โดยเปิดเผยถึงเรื่องเกี่ยวกับคัมภีร์คริสต์ศาสนา จะก่อให้เกิดแม่ จากการบันทึกครั้งหนึ่งในไดอารี่จากปี ค.ศ.1922 พบว่าทำให้เกิดการตกลงตัดสินใจ ซึ่งความคิดเบื้องต้นในการระบายสี อ้างเหตุผลเวลานี้ว่าถึง คอนราด วิทซ์(Konrad Witz) ผู้ที่กำลังนัดพบกันจากประมาณปี ค.ศ.1440, The Trinity(พระผู้เป็นเจ้าในคริสต์ศาสนาซึ่งแบ่งเป็นสาม คือพระบิดา พระโอรส พระวิญญาณ) ที่แขวนไว้อยู่เหนือศีรษะ พรรณนาถึงรูปร่างลักษณะประจำท้องถิ่นโดยศิลปินระบายสี ในห้องแสดงภาพแห่งพิพิธภัณฑ์ใน Berlin-Dahlem. โคลล์วิทซ์ การหันหุ่นคนคงมั่นอยู่ในซึ่งกันและกันในเสื้อคลุมยาวซึ่งเป็นเครื่องห่อหุ้มของพวกเขา และพวกเขาพร้อมใจกันเข้าไปสู่ "กลุ่มที่สำคัญของหล่อนเองใบหน้าท่าทางมั่นคงที่เคารพสักการะ"

โครงสร้างของภาพ

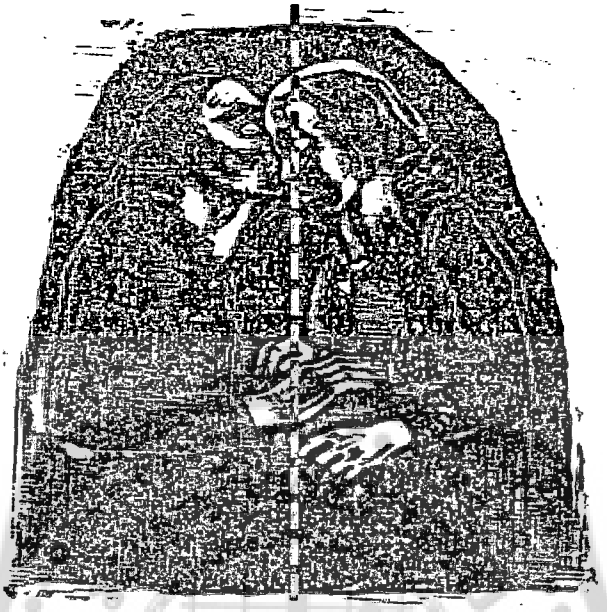

ภาพประกอบ 46

องค์ประกอบของภาพ : เป็นการจัดวางให้เกิดความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ ใบหน้าของคนทั้งสอง
รองประธานของภาพ ได้แก่ มือของทั้งสองคนที่อยู่กึ่งกลางด้านล่างของภาพ
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ปล่อยระยะพื้นหลังให้เป็นสีดำโค้งมนเป็นวงรี

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นตรงที่จุดกึ่งกลางจะเกิดดุลยภาพแบบ **ความสมดุลที่จุดกึ่งกลางของภาพ**

เส้น : รูปทรงปรากฏออกมาด้วยเกือบไม่ใช้เส้นที่เกิดขึ้นจริง แต่ค่อนข้างจะมองเส้นที่แสดงรูปร่างตาม ถ้าเป็นการขูดเส้นตามที่กำลังให้ความนุ่มนวลของพวกเขาไม่เหมือนเลยทีเดียว เป็นตัวอย่างสำหรับผลงานที่โดดเด่นจากแผ่นงาน War หลายแผ่น ทิศทางที่หันหน้าไปปรากฏออกมามากกว่าเสมอ วางแผนต่อไปจากความคิดผุดจากแผ่นไม้ต่อไปอีกที่ผู้หญิง 2 คนคือ 1 ในจิตวิญญาณอันเป็น 1 เดียวจากรูปร่าง ภาพใช้การแกะไม้เป็นเส้นตามแนว ขวางทั้งภาพเป็นรายละเอียดของพื้นผิวในภาพ

ภาพประกอบ 47

น้ำหนักของสี : การปล่อยพื้นที่ว่างให้เป็นสีขาวเพื่อเป็นการเน้นความสำคัญของประธานในภาพให้เกิดพลังและโดดเด่นมากขึ้น ภายในภาพสีขาวและสีดำตัดกันโดยเฉลี่ย

สีดำ 80 %

สีขาว 20 %

และสามารถประเมินน้ำหนักได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ ส่วนที่ขาวที่สุดในบริเวณหน้าผาก ลำคอ มือ

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ ส่วนที่เป็นสีเทา โดยการคัดไม้ออกเป็นเส้นๆ

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ ส่วนที่ดำจัด

มิติของภาพ : เป็นการจัดวางตำแหน่งทาบเกี่ยวกันของรูปร่างให้เกิดความรู้สึกได้ด้วยการเห็นว่าอยู่ด้านหน้าหรือด้านหลังได้โดยการวางรูปร่างทับซ้อนกัน

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับ**ประเพณี ลัทธิความเชื่อทางคริสต์ศาสนา**จากหนังสือ Kathe Kollwitz (Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard. 1992: 166-168) กล่าวถึงผลงานในภาพนี้ไว้ความว่า

> ศิลปินทำขึ้นมา 3 เวอร์ชั่นจากที่นี้เป็นเป็นอนุสรณ์สุดท้ายด้วยท่าทางที่โศกเศร้ามากที่สุด และเกี่ยวกับประติมากรรมของพวกเขาทั้งหลาย มันเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับภาพพิมพ์แกะไม้จำนวนน้อย ในการที่ โคลล์วิทซ์ เส้นขูดในแม่พิมพ์กำลังเลือกถึงเส้นตามขวางที่กำลังเริ่มให้เกิดความคิดจากการที่กำลังพบกัน

8.ชื่อภาพ : *Pieta,1903*

เทคนิค : lithograph

ขนาด : 475 x 627 mm.

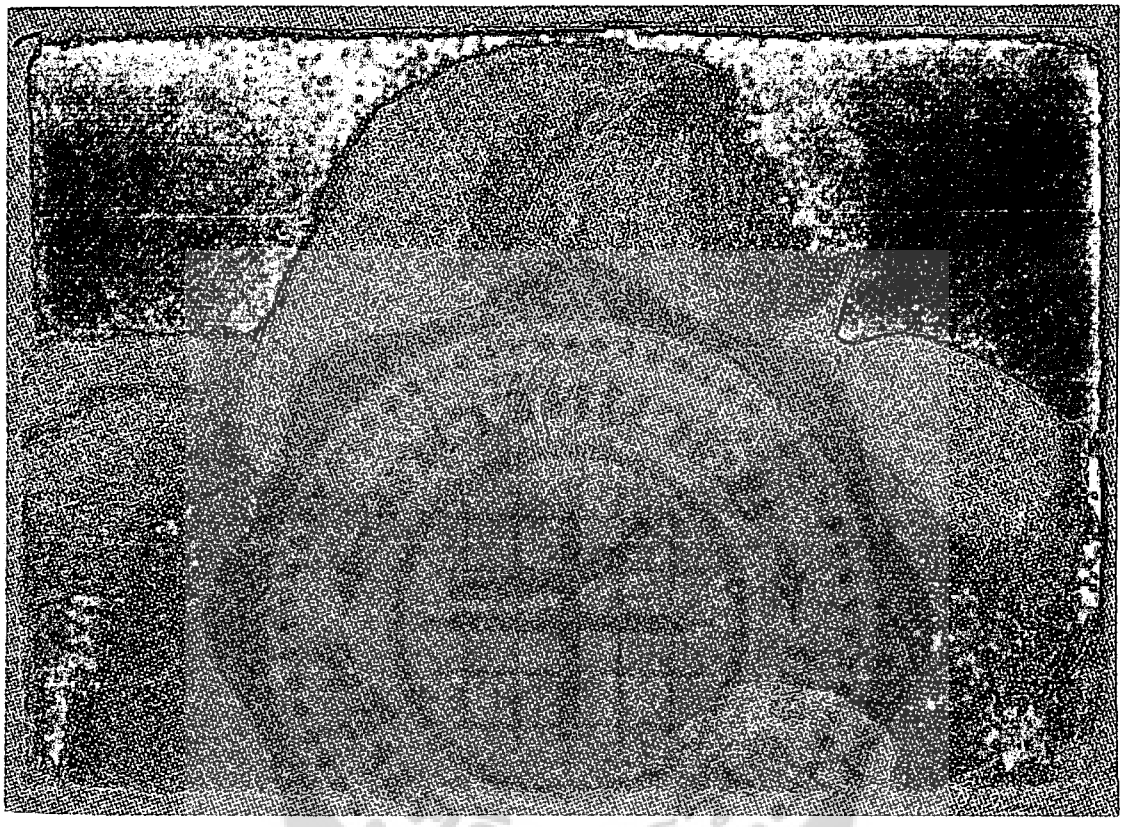

ภาพประกอบ 48

ภาพ Pieta,1903.

ที่มาแนวความคิด

เป็นการนำความคิดเปรียบเทียบกับเรื่องราวของศาสนา และแฝงนัยไว้ด้วยการใช้สีเป็นสื่อที่แสดงออกทางอารมณ์ถ่ายทอดไปสู่ผู้ชม โคลล์วิทซ์ นำใจความของเรื่องมายืนยันมากกว่าเรื่องของประเพณีสมัยนิยม ในงานที่เธอเรียกว่า Pieta' เธอกลับมาอีกครั้งกับการใช้อุปมาอุปไมยเกี่ยวกับเรื่องราวของศาสนาคริสต์ ที่มาของแนวความคิดที่เป็นจุดสำคัญของศิลปะของศาสนาคริสต์การโศกเศร้าแห่ง Madonna (มะดอน-นะ) พระมารดาพระเยซู กับการตายของพระคริสต์ เธอกำหนดเปลี่ยนรูปมันเข้าไปในสากลเกี่ยวกับการเป็นมารดา การมีบุตร กำลังลบล้างคุณความดีที่ไม่มีตัวตน บางทีความรู้สึกรักใคร่ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับผลงานของมิเคลันเจโล (Michelangelo)

ภาพประกอบ 49

ภาพ Vampire, 1895-1902, lithograph and woodcut. เอดวาร์ด มุนช์

จากหนังสือ Kathe Kollwitz (Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard. 1992: 39-40)บางทีที่มาของภาพนี้อาจมีอิทธิพลมาจากภาพ Vampire ของ เอดวาร์ด มุนช์(Edward Munch) ซึ่งมีส่วนคล้ายในรูปร่างและรูปทรงของภาพ

โครงสร้างของภาพ

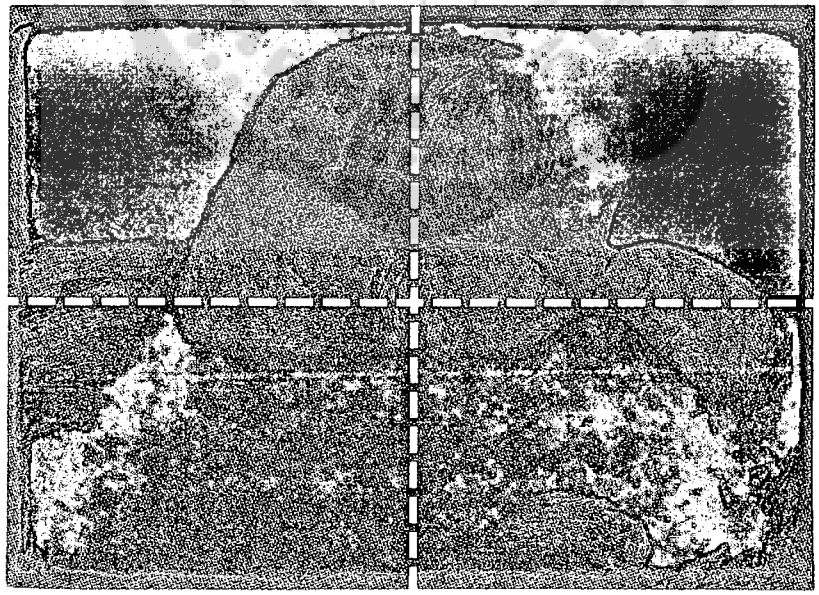

ภาพประกอบ 50

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบแสดงความสมดุล

ประธานของภาพ ได้แก่ ภาพศีรษะของแม่ที่นำหน้าของตนแนบกับลำตัวโอบกอดลูก

รองประธานของภาพ ได้แก่ ภาพใบหน้าของลูกที่นอนตายบนตัก
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ มือที่กอดรัดและโอบอุ้มลูกไว้แน่น

ความสมดุล : มีความสมดุลที่จุดกึ่งกลางอย่างลงตัว เส้นตั้งตรงอยู่กลางตัว แม่ที่กึ่งกลางภาพ เส้นประแนวนอนขวางอยู่กึ่งกลางลำตัวของลูก

เส้น : เป็นเส้นที่เส้นอารมณ์มีคุณค่าทางความรู้สึกกับผู้ดู ให้ความรู้สึกนุ่มนวล และ อ่อนโยน

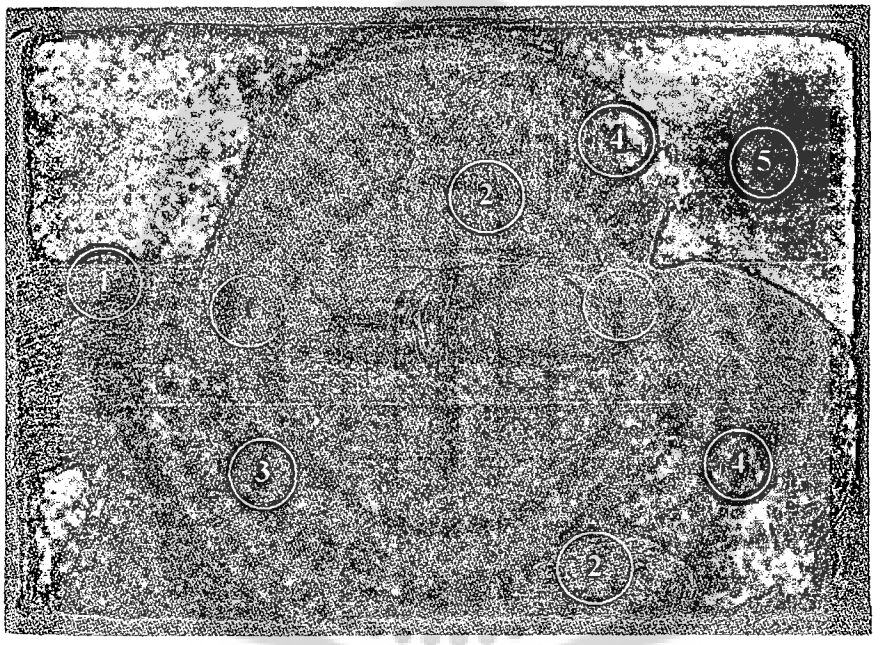

ภาพประกอบ 51

น้ำหนักของสี : ภาพมารดาโอบอุ้มร่างของบุตรนี้สามารถแยกสีโดยการประเมินทางสายตาได้โดยเฉลี่ย

สีน้ำเงินเข้ม 20 %
สีน้ำตาล 40 %
สีฟ้าพลอยเทอ-คอยส 10 %
สีขาว 30 %

โดยรวมน้ำหนักของสีที่ใช้ให้ความรู้สึกน่าสะพรึงกลัว โดยสามารถแยกน้ำหนักออกได้ 5 น้ำหนักดังนี้
น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณแสงขวาสุดในภาพ เช่น กระดูกช่วงข้อศอก ผิวหนังบริเวณขา ลำคอ หน้าผาก เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณน้ำหนักสีเทาที่หน้าผาก ผม หลัง เท้าและขาของเด็ก เป็นต้น
น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ ผ้าบริเวณหัวเข่าของแม่
น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ น้ำหนักเงาของผ้า ผมบางส่วน

น้ำหนักที่ 5 ได้แก่ สีพื้นเข้มจัดที่พื้นภาพฉากหลัง

มิติของภาพ : เป็นทัศนียภาพเชิงบรรยากาศ เป็นบรรยากาศที่น่าสะพรึงกลัวด้วยการใช้น้ำหนักที่อึมครึม

เนื้อหาของภาพ

เครื่องหมายที่อยู่ภายใต้ สีน้ำเงินเข้ม สีน้ำตาล สีฟ้าอย่างพลอยเทอ-คอยส และการบอกเป็นนัยอยู่ไกลจากในด้านความงามช่วยในการแสดงผลของพวกเขา แต่รูปแบบค่อนข้างจะขมุกขมัว มีสีน่ากลัวอ้อมรอบกลุ่มบุคคลที่ซูบซีดในแบบแผนให้ขยายความรู้สึกที่บังคับความรู้สึกไม่ได้ ซึ่งเปลี่ยนแปลงตลอดทั้งอารมณ์เศร้าหมองที่ได้คัดเลือกจากสีที่แตกต่างกัน ในทรรศนะแบบเหมาะเจาะสำหรับแต่ละส่วนในความคิดของ โคลล์วิทซ์

การสร้างสรรค์ผลงานที่ละเอียดลออ เส้นปาดที่เนียนเรียบ ให้ความรู้สึกนุ่มนวล ลุ่มลึก ความเอื้ออาทรของแม่ที่พึงมีต่อบุตร ภายใต้การมรณกรรม

9. ชื่อภาพ : *Death and woman,1910.*

เทคนิค : lithograph

ขนาด : 440 x 440 mm.

ภาพประกอบ 52

ภาพ Death and woman,1910.

ที่มาแนวความคิด

เป็นภาพแสดงลักษณะของความตายในชุด Death

โครงสร้างของภาพ

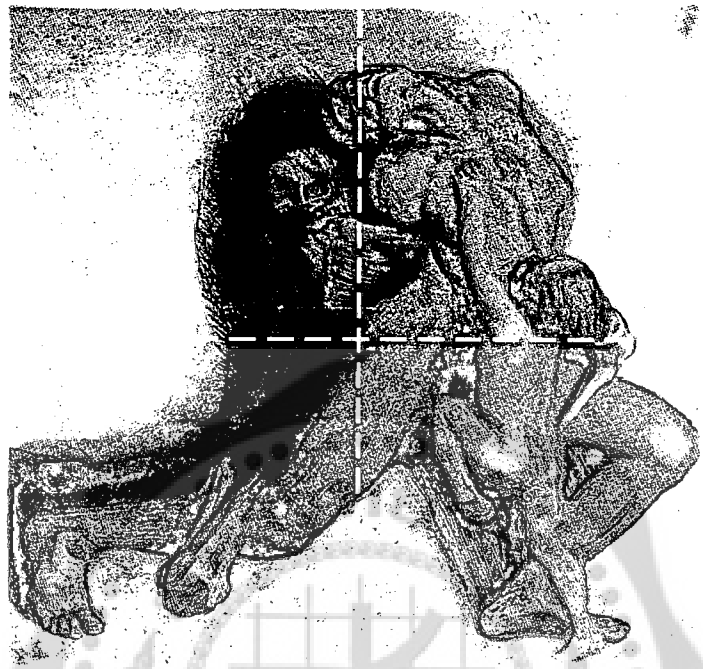

ภาพประกอบ 53

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดให้มีจุดสนใจแบบเป็นกลุ่มที่จุดกึ่งกลางภาพ โดยปล่อยพื้นหลังภาพว่าง

ประธานของภาพ ได้แก่ ผู้หญิงเปลือย
รองประธานของภาพ ได้แก่ เด็กลูกที่ฉุดรั้งแม่ไว้ที่กำลังช่วยเอาชีวิตแม่ให้รอด
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ส่วนมัจจุราชที่เป็นโครงกระดูกด้านหลัง

ดุลยภาพ : เมื่อลากเส้นตรงที่จุดกึ่งกลางทั้งแนวตั้งและแนวนอน จะเกิดดุลยภาพแบบมีความสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน โดยมีน้ำหนักเฉลี่ยด้านขวามากกว่าด้านซ้ายของภาพ

เส้น : เส้นรวดเร็วและให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวเหมือนมีชีวิต ซึ่งเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งมีคุณค่าในเชิงเส้นกับการแสดงออกทางอารมณ์

ภาพประกอบ 54

น้ำหนักของสี : จากภาพการยื้อยุดฉุดกระชากระหว่างเด็กและมัจจุราชที่แย่งร่างของแม่ที่กำลังดิ้นรนจากความตายนี้ สามารถประเมินสีได้โดยเฉลี่ย

สีดำ 20 %

สีเทา 20 %

สีขาว 60 %

และสามารถแบ่งออกได้ 6 น้ำหนักดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณสีขาวที่สุดในภาพ ได้แก่ แสงขาวที่สุดที่กระทบผิวของเด็กบริเวณหัวไหล่แก้มก้น เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณที่มีสีเทาอ่อนขาข้างซ้ายของหญิงเปลือย เป็นต้น

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ บริเวณต้นขาขวาของหญิงเปลือยเป็นต้น

น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ บริเวณกล้ามเนื้อเหนือหัวเข่าด้านขวาของหญิงเปลือย

น้ำหนักที่ 5 ได้แก่ หัวกระโหลกของมัจจุราช

น้ำหนักที่ 6 ได้แก่ บริเวณส่วนที่ดำที่สุดภายในภาพ เช่น เงามืดที่ด้านหลังของพื้นภาพ

มิติของภาพ : เป็นมิติในเชิงการจัดวางและตำแหน่งโดยการนำรูปทรงมาจัดวางโดยใช้ตำแหน่งทับซ้อนกันให้เกิดระยะคาบเกี่ยวกัน

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ **ความตาย** เป็นการต่อสู้ดิ้นรนและขอความช่วยเหลือ การต่อสู้กับความตาย ลูกที่ฉุดรั้งแม่ไว้ ส่วนมัจจุราชโครงกระดูกด้านหลังใช้ขาเหนี่ยว ล็อคแขน ผู้หญิงเปลือยที่จะนำกลับไปให้ได้ เป็นการต่อสู้ฉุดรั้งระหว่างโลกแห่งความตายและโลกมนุษย์ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นความผูกพันระหว่างแม่และลูก ความห่วงอาทรความรักที่มีต่อกัน โคลล์วิทซ์ เน้นความงามของกล้ามเนื้อตามสัดส่วนของมนุษย์ในร่างที่เปลือยเปล่า กล้ามเนื้อและเส้นเอ็นที่เหนี่ยวรั้ง ก่อให้เกิดความรู้สึกเหมือนการดิ้นรนต่อการมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีชีวิต

10. ชื่อภาพ : ***Death reaching into a group of children,1934.***

เทคนิค : lithograph

ขนาด : 500 x 420 mm.

ภาพประกอบ 55

ภาพ Death reaching into a group of children,1934.

ที่มาแนวความคิด

ผลงานภาพ Death reaching into a group of children น่าจะได้แรงดลใจจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ที่เกิดขึ้นระหว่างปี ค.ศ.1914-1918 ในประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นภาพพิมพ์หินชิ้นหนึ่งในชุด ความตาย(Death)

โครงสร้างของภาพ

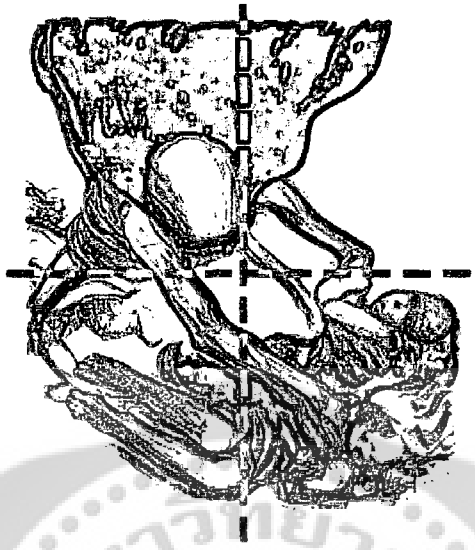

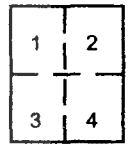

ภาพประกอบ 56

องค์ประกอบภาพ : จัดให้มีจุดสนใจ

ประธานของภาพ ได้แก่ มัจจุราช

รองประธานของภาพ ได้แก่ เด็กที่กำลังหลบหนีเอาชีวิตรอด

จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ผ้าที่โบกพลิ้ว

ดุลยภาพ : เมื่อลากเส้นตรงที่จุดกึ่งกลางทั้งแนวตั้งและแนวนอน จะเกิดดุลยภาพแบบ**มีความสมดุลซ้ายขวาเท่ากัน**โดยมีน้ำหนักเฉลี่ยเท่าๆ กัน โดย ช่องที่ 1 และ 4 จะมีความสมดุลเท่ากัน และช่องที่ 2 และ 3 จะมีความสมดุลเท่ากัน

เส้น : เส้นรวดเร็วและให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวเหมือนมีชีวิต ซึ่งเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งมีคุณค่าในเชิงเส้นกับการเคลื่อนไหวและทิศทาง

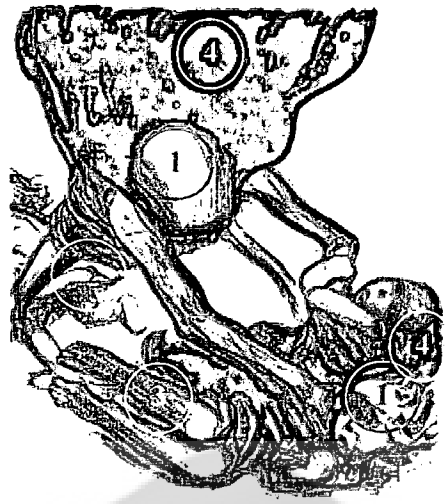

ภาพประกอบ 57

น้ำหนักของสี : พื้นที่ฉากหลังสีขาวตัดกับผ้าสีดำที่โบกสะบัด บริเวณตัวมัจจุราชและเด็กๆ สามารถแยกสีโดยการประเมินทางสายตาได้โดยเฉลี่ย

สีดำ 40 %

สีขาว 60 %

และสามารถแยกน้ำหนักออกได้ 4 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณส่วนที่ขาวที่สุด ได้แก่ หัวกระโหลกของมัจจุราช หัวเข่า และหน้าผาก เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณส่วนที่มีสีเทาอ่อน ได้แก่ ขา และหน้าผากของเด็ก เด็กที่วิ่งหนีบริเวณด้านหลังสุดของภาพ

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ บริเวณส่วนที่มีสีเทาออกดำได้แก่ ใต้กระโปรงของเด็ก เงาตามขาและข้อพับเป็นต้น

น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ บริเวณส่วนที่ดำจัดที่สุด ได้แก่ ผ้าคลุม ดวงตาและผมของเด็ก เป็นต้น

มิติของภาพ : เป็นมิติแบบการจัดวางและตำแหน่ง การวางทับซ้อนกันให้เกิดระยะและความรู้สึกใกล้ไกลด้วยขนาดเล็กใหญ่ เกิดความรู้สึกอยู่ด้านหน้าและด้านหลัง

เนื้อหาของภาพ

เนื้อหาเกี่ยวกับ**ความน่ากลัวและความตาย** มัจจุราชกำลังมาคร่าชีวิตของมนุษย์ ซึ่งไม่เว้นแม้กระทั่งเด็กๆ ภาพสื่ออารมณ์ความรู้สึกน่ากลัว สังเกตเส้นที่เคลื่อนไหว ซึ่งดูเหมือนกับผ้าคลุมของมัจจุราชพลิ้วไหวไปตามแรงลม แขนขวาและซ้ายของมัจจุราชมีกล้ามเนื้อและกำยำ มือที่กำลังคว้านั้น แสดงความรู้สึกว่ากำลังกระชากชีวิตของเด็กไปเสียจริงๆ ในบัดนี้ เส้นที่เคลื่อนไหวในภาพทำให้ภาพนี้มีชีวิต ด้วยการใช้เส้นที่อิสระ จากกล้ามเนื้อแขน ลำตัว กะโหลกศีรษะ ผ้าที่พลิ้วไหวเป็นแสดงออกที่รวดเร็วและรุนแรง แสดงถึงความมั่นใจและอารมณ์ที่น่าหวาดกลัวในการต่อสู้ดิ้นรน ต้องการหลีกหนีให้พ้นจากความตาย

11. ชื่อภาพ : ***Death greeted as a friend,1934/35.***

เทคนิค : lithograph

ขนาด : 315 x 328 mm.

ภาพประกอบ 58

ภาพ Death greeted as a friend,1934/35.

ที่มาแนวความคิด

เป็นการแสดงให้เห็นถึงคนที่ไม่เกรงกลัวต่อความตาย เป็นภาพพิมพ์หินชิ้นหนึ่งในชุด Death

โครงสร้างของภาพ

ภาพประกอบ 59

องค์ประกอบของภาพ : จัดให้มีความสมดุล

ประธานของภาพ ได้แก่ ใบหน้าคนที่แสยะหน้าท้าทาย

รองประธานของภาพ ได้แก่ มือที่โอบศีรษะมัจจุราช

จุดย่อยของภาพ ได้แก่ มัจจุราช

ดุลยภาพ : เมื่อลากเส้นตรงที่จุดกึ่งกลางจะเกิดดุลยภาพแบบ **สมดุลที่จุดกึ่งกลางของภาพซ้ายขวาเท่ากัน**

น้ำหนักของสี : พื้นที่สีขาวด้านหลังของภาพตัดกับเส้นสีดำที่ตัวมัจจุราชและตัวมนุษย์ สามารถแสดงการประเมินสีทางสายตาได้โดยเฉลี่ย

สีดำ 40 %

สีขาว 60 %

และสามารถแยกน้ำหนักของสีออกได้เป็น 4 น้ำหนัก

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณที่ปล่อยเป็นพื้นที่สีขาวของกระดาษ คือ บริเวณเสื้อที่หัวไหล่ของมนุษย์เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณพื้นที่สีเทาอ่อนในภาพ ได้แก่ ภาพคน ซึ่งทำให้ดูผลักระยะออกห่างจากมัจจุราชได้

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ บริเวณสีเทาเข้ม คือ เงาบริเวณข้อมือเป็นต้น

น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ บริเวณส่วนที่มีสีดำเข้มที่สุดในภาพ คือ เส้นต่างที่กดน้ำหนักทำให้ดูลึกเข้าไป เช่น บริเวณศีรษะมัจจุราช

เส้น : เป็นการวาดเส้นแบบปาดโดยการปาดที่ค่อยๆ คัดน้ำหนักขึ้นมาจากพื้นหลังแบบเลเยอร์ โดยเน้นความสำคัญที่สีหน้าและอาการของมนุษย์ ซึ่งเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง และมีคุณค่าของเส้นในเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออก

มิติของภาพ : เป็นการจัดวางและตำแหน่งทับซ้อนกันด้วยการวางรูปร่าง ให้เกิดความรู้สึกอยู่ด้านหน้าและด้านหลัง

เนื้อหาของภาพ

ทักทายกับมัจจุราชในฐานะเพื่อน ผลงานแสดงออกถึงความตายของคนที่ไม่เกรงกลัวต่อความตายที่กำลังจะเกิดขึ้น แต่ภายในใบหน้าของมนุษย์ได้แฝงไว้ด้วยความประชดประชันต่อความน่ากลัวของมัจจุราช เป็นการแสดงให้เห็นถึงความไม่กลัวตายของผู้ที่เผ้ารอการมาเยือน เมื่อพบมัจจุราชก็เสมือนประสบพบกันในฐานะเพื่อนคนหนึ่ง โดยตามหลักของศาสนาคริสต์ เมื่อคนเราประพฤติดีมาตลอด เราจะไม่เกรงกลัวต่อสิ่งร้าย หรืออีกนัยหนึ่งได้แก่ การเกิดขึ้นของสงคราม การตายของเพื่อนมนุษย์ที่มีให้เห็นได้ทั่วไปอย่างเกลื่อนกลาดในช่วงเวลานั้นๆ ทำให้เขาเกิดความระห่ำกล้าเผชิญต่อสิ่งที่ทุกคนเกรงกลัว เมื่อเขาเห็นความตายมาเยือนอยู่ตรงหน้าเขาจึงกล้าท้าทายและไม่เกรงกลัวต่อสิ่งใดๆ

12. ชื่อภาพ : *The Call of Death,1934/35.*

เทคนิค : lithograph

ขนาด : 380 x 383 mm.

ภาพประกอบ 60

ภาพ The Call of Death, 1934/35.

ที่มาแนวความคิด

เป็นภาพสะท้อนถึงในช่วงชีวิตของ โคลล์วิทซ์ ในปี ค.ศ.1934-35 ที่เธอกำลังรอคอยความตายที่จะมาเยือนเธอ โดยในใจของเธอยังคงหวังว่าเธอจะเห็นสันติภาพเกิดขึ้นในช่วงชีวิตของเธอ

ผลงานที่เป็นพยานหลักฐานของศิลปินเป็นการต่อสู้กับสังคมและภาพเหมือนตนเอง ยังมีกำลังไม่เปลี่ยนแปลง ในทศวรรษรอบสุดท้ายของชีวิต โคลล์วิทซ์ เห็นการรังสรรค์ของรอบสุดท้ายของเธอ Death (1934/1935) จากในชุดผลงาน(series) นี้ภาพพิมพ์หินทั้ง 8 ชิ้น

โครงสร้างของภาพ

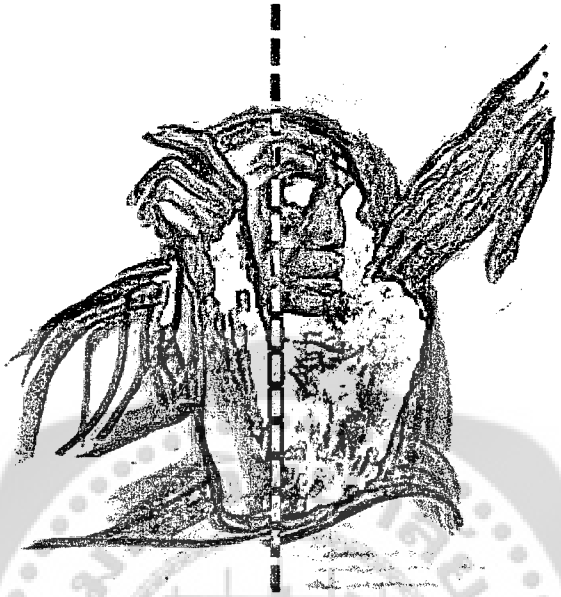

ภาพประกอบ 61

องค์ประกอบของภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้มีลักษณะเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ ใบหน้าของโคลล์วิทซ์
รองประธานของภาพ ได้แก่ มือมัจจุราช
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ลำแขนที่ตั้งตรงและนิ้วมือที่งอเล็กน้อยของเธอ

ดุลยภาพ : เมื่อลากเส้นตรงที่จุดกึ่งกลางทั้งแนวตั้งและแนวนอนจะเกิดดุลยภาพแบบมีความสมดุลที่เส้นจุดกึ่งกลางภาพ

เส้น : เป็นการวาดเส้นแบบปาดโดยการปาดที่ค่อย ๆ ดัดน้ำหนักขึ้นมาจากพื้นหลังแบบเลเยอร์(layer) โดยเน้นความสำคัญที่สีหน้าและอาการของมนุษย์ ที่เกิดขึ้นมีความนุ่มนวลชวนความรู้สึกอ่อนโยนแสดงอารมณ์ความรู้สึกของ โคลล์วิทซ์ ในตอนนั้นที่เป็นการรอคอยอย่างสงบนิ่ง อิดโรยเพราะความชรา ไม่ร้อนใจ เป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริงและให้คุณค่าเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออก

ภาพประกอบ 62

น้ำหนักของสี : แสดงให้เห็นเส้นสีดำและพื้นที่ว่างสีขาว สามารถประเมินสีโดยเฉลี่ย

สีดำ 40 %

สีขาว 60 %

และสามารถแยกน้ำหนักออกได้ 4 น้ำหนัก

น้ำหนักที่ 1 ได้แก่ บริเวณที่ปล่อยเป็นพื้นที่สีขาวของกระดาษ เช่น แสงที่กระทบ แขน และเสื้อ ใบหน้าบางส่วน เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 ได้แก่ บริเวณที่เป็นพื้นที่สีเทาอ่อน เช่น มือมัจจุราช เงาที่พื้นหลังภาพ เป็นต้น

น้ำหนักที่ 3 ได้แก่ บริเวณที่เป็นสีเทาเข้ม เช่น บริเวณข้อมือ หลังมือ และเสื้อบางส่วน

น้ำหนักที่ 4 ได้แก่ บริเวณที่เป็นสีดำเข้มจัดภาพในภาพ เช่น บริเวณหัวไหล่ ในเบ้าตา ส่วนที่เป็นเงาดำบนใบหน้าโคลล์วิทซ์ เป็นต้น

มิติของภาพ : เป็นการทับซ้อนกันด้วยการวางรูปร่างให้เกิดความรู้สึกอยู่ด้านหน้าและด้านหลัง

เนื้อหาของภาพ

เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราว**ความรู้สึกส่วนตัวและความตาย** จากหนังสือ Kathe Kollwitz (Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard. 1992: 71-75) ศิลปินแสดงรูปลักษณะใบหน้าของเธอเองปิดบังเป็น บางส่วนโดยตั้งปลายแขน หลับตา ในใบหน้าแห่งความคาดหวังว่าจะมีสันติภาพ จากทางซ้ายรูปแบบของแยกเอา ออกจากร่างมนุษย์มือยื่นออก และแตรเป่าเวลาเผาศพนุ่มนวลที่ไหล่ข้างหนึ่ง เป็นโดยสัญชาตญาณของเธอมือของตนเองไปทำมือจูงขึ้นของพระยามัจจุราช ในตอนนั้นเธอสงบไม่กลัวไม่ร้อนใจ โดยเป็นการยอมรับแบบอิดโรยกับการรอคอยการมาหาของมัจจุราชที่ยาวนาน โคลล์วิทซ์ ผลิตผลงานจากแนวความคิดของนี้ให้ง่ายเข้า เป็นยุคที่ศิลปินไม่ทุรนทุรายทำให้เธอรู้สึกสบายบนแผ่นหินที่มีคุณค่าของเส้นที่แน่นอนจากดินสอ

สำหรับเขียนภาพพิมพ์หิน เส้นสีดำเข้มครอบครองทำสีไม่สม่ำเสมอ ในความคิดสร้างสรรค์ที่โดดเด่นทั้งหมด ในที่สุดการแสดงออกที่เห็นได้ชัด ๆ ของ โคลล์วิทซ์ กับการสนทนากันมาตลอดชีวิตและพร้อมแล้วกับการตายที่จะมาถึง Call of Death แสดงให้เห็นศิลปินกำลังรอคอยที่จะเห็นสันติภาพที่จะเกิดขึ้นในสังคม ตราบจนเธอสิ้นลมหายใจ โคลล์วิทซ์ พรรณนาให้เห็นเรื่องราวที่เชื่อมเข้าด้วยกันเพียงแต่โดยความแท้จริงที่ภาพประกอบทุกชิ้นแบบกำลังสูญสิ้น ณ ที่นี่เธอบรรลุขีดสูงสุดแห่งศิลปินที่เก่งฉกาจแห่งกระบวนการภาพพิมพ์หินนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาพ The Call of Death เป็นภาพพิมพ์หินที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างนุ่มนวลด้วยเส้นโค้งอันอ่อนโยน โดยเป็นภาพพิมพ์หินชิ้นที่ดีที่สุดชิ้นหนึ่งของเธอ

สรุปผลการวิเคราะห์ผลงาน

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลงานของ แคธี โคลล์วิทซ์ จำนวนทั้งหมด 18 ภาพสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ที่มาแนวความคิด

โดยส่วนรวมจะมีที่มาของแนวความคิดในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับสังคม เหตุเพราะเธอเป็นศิลปินเพื่อประชาชนและมีความคิดแบบมาร์กซิสต์ทำให้เรื่องราวที่เธอแสดงออกนั้นจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง สภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศเยอรมนีขณะช่วงเวลานั้น เรื่องราวของสังคมจึงมีบทบาทสำหรับเธอเป็นอย่างยิ่ง ส่วนของภาพ The Call of Death เป็นเพียง 1 ภาพที่โดดเด่นมากในผลงานศิลปะภาพพิมพ์หินที่ควรนำมาวิเคราะห์ ด้วยความงดงามของโครงสร้างภาพ และที่มาของแนวความคิดล้วนเต็มไปด้วยความน่าสนใจ ผลงานทั้งหมดจำนวน 18 ภาพ จึงสามารถสรุปที่มาของแนวความคิดได้ดังนี้

1.1 มุมมองที่เกี่ยวข้องกับตนเอง (Personal Function) มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***The Call of Death, 1934/35.*** lithograph.

1.2 มุมมองที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Social Function) มีผลงานทั้งหมดจำนวน 17 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.

2. เนื้อหาของภาพ

สรุปผลงานโดยรวมทั้งหมดจำนวน 18 ภาพ ผู้วิจัยได้นำผลงานมาวิเคราะห์ทั้งหมด 3 ยุค ซึ่งได้แก่ ยุคที่ 2-4 คือ ยุควรรณกรรมและบทประพันธ์ในประวัติศาสตร์ ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1894-1908 ยุคสังคม การเมืองและสงคราม ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1910-1933 และยุคความตาย ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1934-1942 โดยสามารถสรุปได้ว่าผลงานทั้ง 3 ยุคนี้ มีมุมมองในเรื่องราวดังต่อไปนี้

2.1มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านความรักผูกพัน ความเศร้าโศก เสียใจ การพลัดพราก การสูญเสียชีวิต การทุกข์ทรมาน ฯลฯ มีผลงานทั้งหมดจำนวน 11 ภาพ ได้แก่

- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht 1919/20.*** woodcut.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.

2.2.มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านที่สะท้อนภาพเกี่ยวกับสังคม สภาพแวดล้อมของผู้คนในยอรมนีสมัยนั้นและต้องการแสดงออกในแง่ของความกดดันจากอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวตนของศิลปินเอง ให้สังคมตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น มีผลงานทั้งหมด จำนวน 3 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.

2.3 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับความตายและอารมณ์ที่น่าหวาดกลัว มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.

2.4 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านลัทธิความเชื่อตามประเพณี ศาสนา มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut

2.5 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ละคร และวรรณกรรม มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.

2.6 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปลุกใจทางการเมือง มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***Die Carmaghole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.

3.โครงสร้างของภาพ

3.1 องค์ประกอบภาพ มี 3 แบบได้แก่

3.1.1 จัดให้มีจุดสนใจมีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.

3.1.2 การจัดวางให้เกิดความเป็นเอกภาพมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.

3.1.3 การจัดวางให้เกิดความสมดุลมีผลงานทั้งหมดจำนวน 10 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.

3.2 ความสมดุล มี 2 แบบได้แก่

3.2.1 ดุลยภาพแบบ ความสมดุลซ้ายขวาเท่ากัน จำนวน 12 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.

- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.2.2.มีดุลยภาพแบบ ความสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน มีผลงานทั้งหมด จำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut

3.3.การใช้เส้น

3.3.1 เป็นการใช้คุณค่าในเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออกมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut
- ***The People, 1922/23.*** woodcut
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.3.2 เส้นเชิงนัย มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.

3.3.3 เส้นขอบคม มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.

3.3.4.เส้นที่เกิดขึ้นจริง มีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.3.5 การเน้นเส้น มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.

3.3.6 เส้นที่ให้คุณค่าในเชิงเส้นกับการเคลื่อนไหวและทิศทางมีผลงานทั้งหมดจำนวน 3 ภาพ ได้แก่

- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.

3.4 มิติของภาพ

มิติของภาพมี 3 แบบได้แก่

3.4.1 การจัดวางและตำแหน่งมีผลงานทั้งหมดจำนวน 11 ภาพ ได้แก่

- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.4.2 การจัดวางมิติแบบทัศนียภาพในเชิงเส้นมีผลงานทั้งหมดจำนวน 4 ภาพ ได้แก่

- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.

3.4.3 การจัดวางมิติในเชิงบรรยากาศมีผลงานทั้งหมดจำนวน 5 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.

สรุปผลการวิเคราะห์กรณีการศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์

ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์เป็นผลงานที่ศิลปินสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์หลากหลายประเภทเช่น ภาพพิมพ์หิน ภาพพิมพ์ไม้ ภาพพิมพ์โลหะ แต่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกัน แพร่หลายทั่วโลกคือผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ และภาพพิมพ์หิน ศิลปินมีชีวิตอยู่ระหว่างปลายศตวรรษที่ 18 ถึงต้นศตวรรษที่ 19 เป็นช่วงของการเกิดสงครามโลกทั้ง 2 ครั้งกับการปฏิวัติและการประท้วง โดยผลงานการสร้างสรรค์ของเธอนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ยุคได้แก่ ยุคที่ 1 ยุคอะคาเดมี่ (academy) ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1888 - 1893 ยุคที่ 2 ยุควรรณกรรมบทประพันธ์ในประวัติศาสตร์ ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1894 - 1908 ยุคที่ 3 ยุคสังคมการเมืองและสงคราม ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1910 - 1933 ยุคที่ 4 ยุคความตาย ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1934 - 1942 การสร้างสรรค์ผลงานช่วงแรกจะเป็นในลักษณะหลักวิชาเป็นเพราะขณะนั้นเธอกำลังศึกษาอยู่ แต่แนวโน้มการเป็นศิลปินโซเชียลลิสต์ได้เริ่มต้นมีบทบาทมานานแล้วจากทั้งพ่อแม่และพี่ชายของเธอ รวมทั้งมีเรื่องราวเชิงนัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับศาสนา โดยเธอมีความสำนึกอย่างลึกซึ้งในคริสต์ศาสนา โดยอิทธิพลนี้มาจากคุณตาของเธอ ต่อมาที่มาของแนวคิดบางส่วนมาจากเรื่องราวจากละคร วรรณกรรมและบทประพันธ์ต่าง ๆ เธอเป็นนักอ่าน นักคิด และการต่อสู้ด้วยงานศิลปะสำหรับชนชั้นล่าง รวมทั้งลัทธิสตรี แม้เธอจะเกิดมาในครอบครัวที่สมบูรณ์ แต่สิ่งที่เธอขาดหายไปและเป็นรอยแผลลึกอยู่ในใจของเธอมาตลอดชีวิตนั้นได้แก่ การที่เธอโดนสงครามพรากลูกชายของเธอไปชั่วชีวิต อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ การพิจารณาถึงสาเหตุใหม่อีกครั้งในความรู้สึกเศร้าโศกเสียใจมาตลอดช่วงชีวิตของเธอคือ เธอเป็นผู้ที่ผลักดันพีเตอร์ลูกชายของเธอให้เข้าร่วมรบในขณะนั้น เธอจึงมีความรู้สึกผิดอย่างมหันต์ที่เป็นสาเหตุทำให้พีเตอร์เสียชีวิต ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยช่วงนี้จะสะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับสงครามการแสดงออกทางอารมณ์ ความอาทรของแม่ที่มีต่อบุตร การแสดงออกในด้านอารมณ์ความรู้สึกความกดดันในเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง สังคม และสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ มีทั้งเรื่องราวที่เกี่ยวกับการเมือง ผู้ยากไร้ เด็กอดอาหาร ความป่วยไข้ ความทุกข์ทรมานของพลเมือง และเรื่องราวสุดท้ายคือเรื่องเกี่ยวกับความตายในเทคนิคภาพพิมพ์หินซึ่งเป็นงานชุดสุดท้ายของเธอ เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับความตายในหลายรูปแบบ ซึ่งถ่ายทอดออกมาตามที่ตนเองรู้สึกโดยไม่คำนึงศิลปะรูปแบบของศิลปินร่วมสมัยในกลุ่มเยอรมันเอกซ์เพรสชันนิสท์ในยุคนั้น ตัวอย่างเช่นในชุดภาพพิมพ์แกะไม้ และภาพพิมพ์หินในขณะนั้นของเธอมีการปล่อยพื้นหลังภาพเป็นพื้นที่ว่าง โดยที่ศิลปินคนอื่นในขณะนั้นยังมัวหลงกับองค์ประกอบจุดย่อยเล็กน้อยเหล่านี้ จึงนับว่าเป็นการฉีกแนวทางได้เป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างเต็มตัว แต่ผลงานของเธอจะมีลักษณะขององค์ประกอบที่แน่นไปด้วยคุณภาพแห่งหลักวิชา

แคธี โคลล์วิทซ์ในช่วงระยะการสร้างสรรค์อยู่ที่ ค.ศ.1855-1945 นั้นเป็นศิลปินภาพพิมพ์หญิงที่มีลักษณะประเภทของผลงานในแนวโซเชียล เรียลลิสติก ซึ่งแฝงด้วยอารมณ์ความรู้สึกแสดงความกดดันของอารมณ์เกี่ยวกับการเสียดสีสังคม สะท้อนภาพความน่ากลัวโหดร้ายที่เกิดขึ้นกับสภาพสังคมและการเมืองในขณะนั้นของเยอรมนี สื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ด้วยพลังของสีขาวและสีดำโดยส่วนใหญ่ การใช้สีตัดกันอย่างชัดเจนทั้งในเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ ภาพพิมพ์แกะไม้ และชุดภาพพิมพ์หิน ซึ่งเธอสามารถถ่ายทอดความรู้สึกด้วยเส้นและสีขาวดำ ความรู้สึกอึมครึมของสี เรื่องราวของผลงานเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามผลสะท้อนที่ประชาชนได้รับจากการสิ้นสุดของสงครามเยอรมัน ความตาย โดยแสดงอารมณ์ความรู้สึกด้วยคุณค่าในเชิงเส้นและอารมณ์การแสดงออกบนใบหน้าและมือที่หยาบกร้านของผู้คนชนชั้นกรรมกรมีทั้งการสูญเสียและความสิ้นหวัง

กล่าวโดยสรุป ข้อมูลศิลปะภาพพิมพ์แคธี โคลล์วิทซ์ จัดอยู่ในลัทธิเยอรมัน เอกซ์เพรสชันนิสม์ เช่นกัน แต่มีลักษณะรูปแบบเนื้อหาของงานรูปแบบเกี่ยวเนื่องกันโดยโคลล์วิทซ์จะมีลักษณะของงาน ในทิศทางแบบเหมือนจริงและเสียดสีสังคม(Social Realism) เน้นการแสดงความงามในท่าทางรูปร่างตามสัดส่วนกล้ามเนื้อมนุษย์และริ้วรอยบนผิวหนัง เป็นการแกะไม้แบบภาพเงา(Silhouette) โดยใช้สีขาวดำถ่ายทอดความรู้สึกในเรื่อง

เกี่ยวกับสงคราม สังคมและความตาย เน้นในเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกเป็นสำคัญคนหนึ่ง เน้นแสดงออกในอารมณ์ที่เศร้าโศกอย่างรุนแรงและความน่ากลัว ทั้งในภาพพิมพ์โลหะและภาพพิมพ์หิน มีมุมมอง โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสังคม เนื้อของภาพโดยส่วนมากจะเป็นการแสดงออกทางด้านความรัก ความผูกพัน ความสูญเสียชีวิต และความทุกข์ทรมาน การจัดวางองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นแบบความสมดุล ความสมดุลโดยส่วนมากจะเป็นความสมดุลซ้ายขวาเท่ากัน การใช้เส้นส่วนใหญ่จะเป็นแบบเส้นที่เกิดขึ้นจริง และเป็นคุณค่าในเชิงการแสดงออก มิติของภาพจะเป็นการจัดวางและตำแหน่ง ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเธอนำโครงสร้างของผลงานมาสร้างสรรค์รวมกัน จึงทำให้ความขัดแย้งที่มีอยู่เกิดเป็นความสมบูรณ์อย่างลงตัว

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 4
การพัฒนาสร้างสรรค์

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของแคธี โคลล์วิทซ์ โดยผู้วิจัยสามารถนำผลจากการศึกษามาประยุกต์พัฒนาสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะภาพพิมพ์เกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานและผู้ที่มีรายได้น้อยในสังคมไทย ตามแนวของผู้วิจัย จำนวนทั้งสิ้น 13 ภาพได้แก่

1. ชื่อภาพ : Kungwimann bay. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

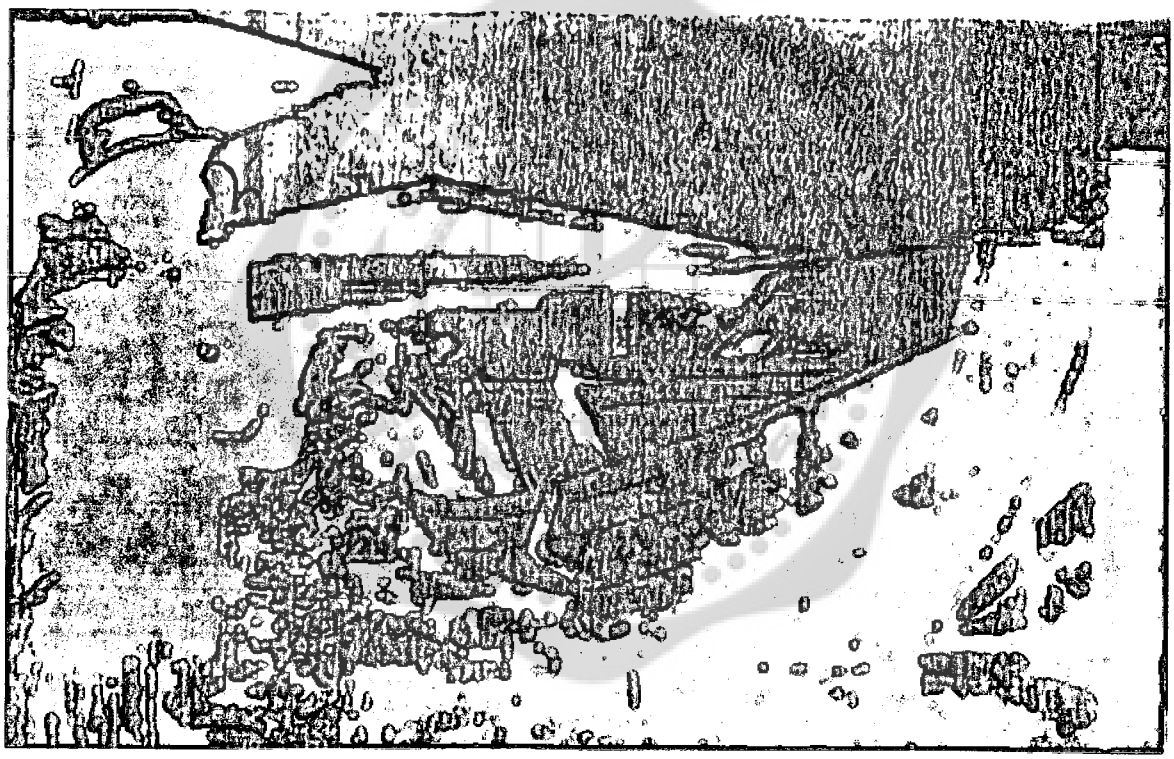

ภาพประกอบ 63

Kungwimann bay. 2002

ที่มาของแนวความคิด

ภาพ Kungwimann bay (อ่าวคุ้งวิมาน) เป็นภาพถ่ายที่มาจากการที่ผู้วิจัยได้ตระเวนเสาะหาถ่ายภาพผู้ใช้แรงงานตามต่างจังหวัด เพราะต้องการได้ภาพที่สะท้อนความประทับใจจากสภาพชีวิตจริงที่ผู้วิจัยได้ค้นพบความงามจากสถานที่จริง ซึ่งสิ่งที่ต้องการแสดงออกในความเป็นจริงของวิถีชีวิตคนทำงานในประเทศไทย เพื่อแสดงความเป็นไทย และต้องการแสดงถึงภาพชีวิตของชาวบ้านที่ต่อเรือไม้ที่หมู่บ้านชาวประมงด้วยเทคนิค

การผสานภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา ภาพนี้จึงเป็นการทับซ้อนกันแบบง่ายและอิสระไม่ยึดติดกับรูปแบบ เป็นผลงานชิ้นที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาสร้างสรรค์ผลงานในชุดแรก

โครงสร้างของภาพ

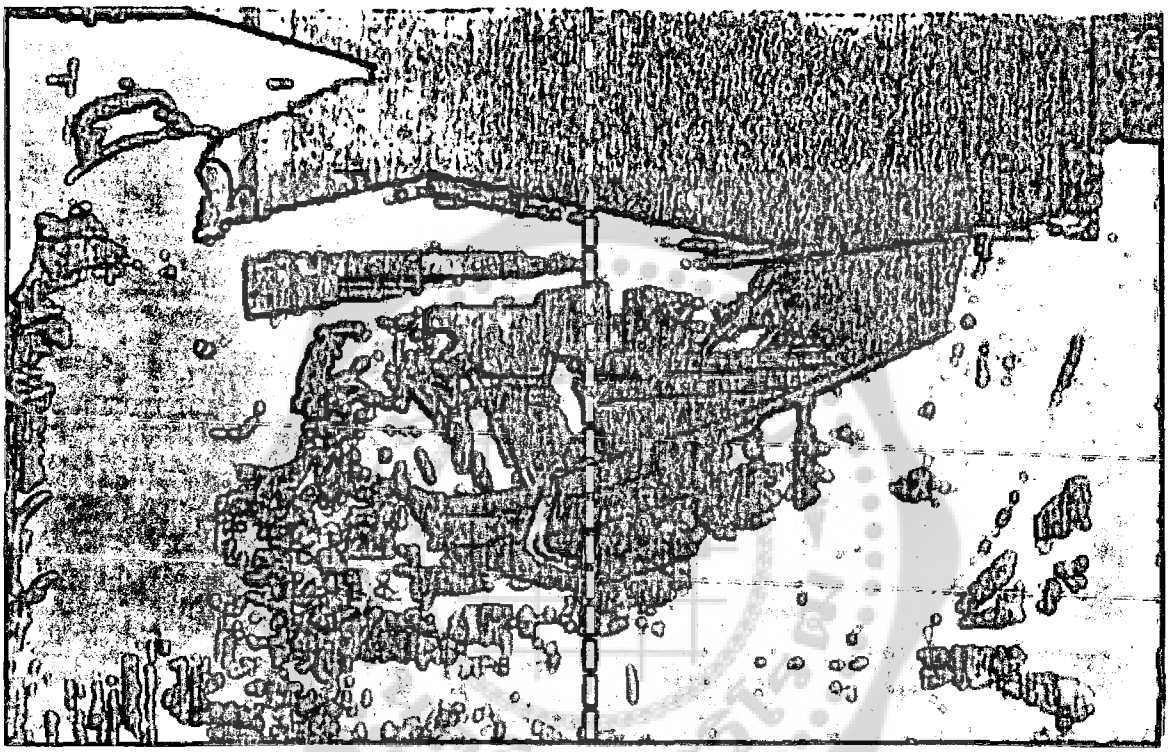

ภาพประกอบ 64

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ คนต่อเรือด้านซ้ายของภาพ
รองประธานของภาพ ได้แก่ เรือลำยาวด้านขวา
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ บ้านด้านหลัง

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพมากกว่าด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง และเส้นที่เกิดจากขอบ เส้นที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความงามของลายไม้จากธรรมชาติในผลงานที่นำเสนอ

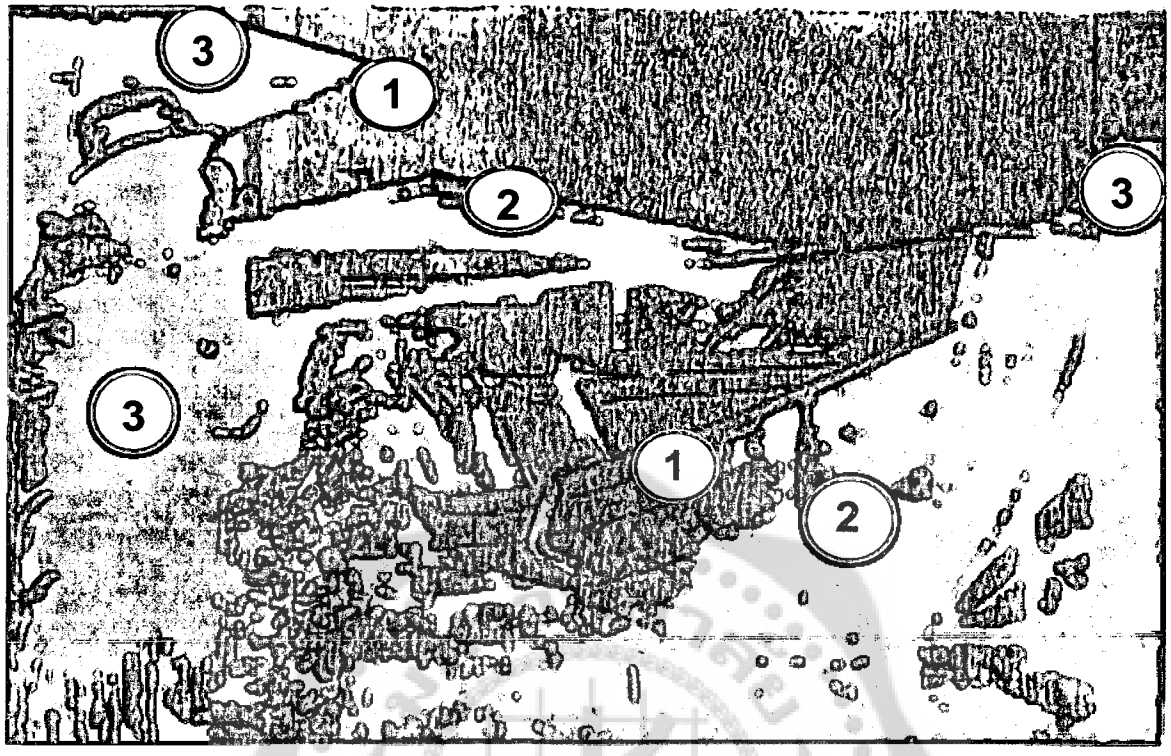

ภาพประกอบ 65

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 คือ บริเวณท้องฟ้า และแสงที่กระทบเรือเป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 คือ บริเวณเงาด้านหัวเรือ เงาใต้หลังคา

น้ำหนักที่ 3 คือ น้ำหนักดำที่สุดในภาพได้แก่ เงาดำของผู้ชายต่อเรือ และสี่เหลี่ยมแนวตั้งบริเวณด้านขวามือสุดของภาพ

สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 40 %

สีเทา โดยเฉลี่ย 30 %

สีดำ โดยเฉลี่ย 30 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงสมาธิในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงทัศนียวิทยา

เนื้อหาของภาพ

ผลจากการปฏิบัติผลงานภาพ Kungwimann bay. 2002 เรื่องที่มาแนวความคิดและเนื้อหาของภาพ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะนำเสนอที่มาของแนวความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาสะท้อนสังคม โดยแสดงออก ทางด้านสภาพชีวิตของคนไทยในชนบท ซึ่งเป็นสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน โดยจะแสดงออกในเรื่องราวของ น้ำหนักในสีสีเดียว

เป็นอารมณ์ที่สงบสมาธิในการต่อเรือ ซึ่งต้องการให้เห็นความงามโดยใช้ลายเส้นของไม้ เพื่อให้เกิดความงามในตัวของตนเอง มิติที่ใช้ในภาพต้องการแสดงมุมมองของเรือในรูปแบบใหม่ ตามความคิดของผู้วิจัยซึ่งจะก่อให้เกิดในเชิงทัศนียวิทยา

ปัญหาในผลงานชิ้นนี้ คือการจัดวางองค์ประกอบและน้ำหนักที่ทับซ้อนกันในภาพ เนื่องจากผู้วิจัยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบเป็นพื้นฐานของการสร้างสรรค์ จึงทำให้ค่อนข้างกังวลกับองค์ประกอบและการทับซ้อนมากเกินไปจึงเกิดความเกร็งและแข็งในความรู้สึกไม่อิสระต่อผู้วิจัย การแก้ไขอาจทำได้โดยปล่อยและลดความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้บ้าง อาจทำให้งานหลุดออกจากกรอบกำหนดและเป็นอิสระมากขึ้น

2. ชื่อภาพ :บึงบอระเพ็ด. 2002
เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม
ขนาด : 70 x 100 ซ.ม.

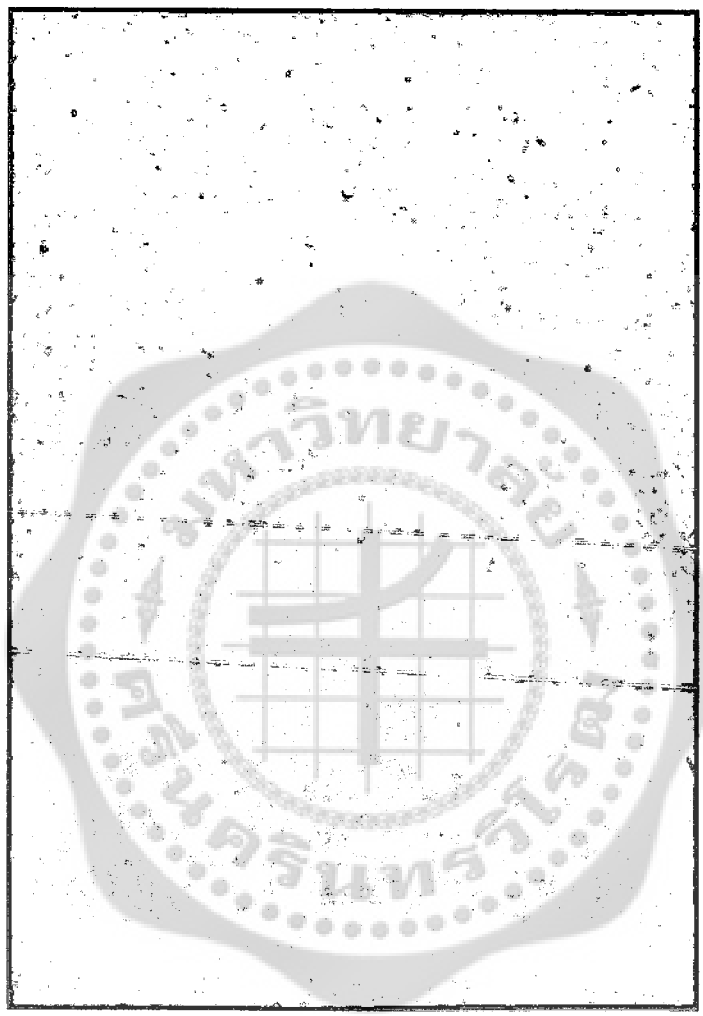

ภาพประกอบ 66
บึงบอระเพ็ด. 2002

ที่มาของแนวความคิด

เป็นภาพที่ 6 ในผลงานช่วงที่ 3 ของการพัฒนาสร้างสรรค์ ที่ต้องการแสดงถึงความงามในวิถีชีวิตของชาวบ้านหาปลาที่บึงบอระเพ็ดด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

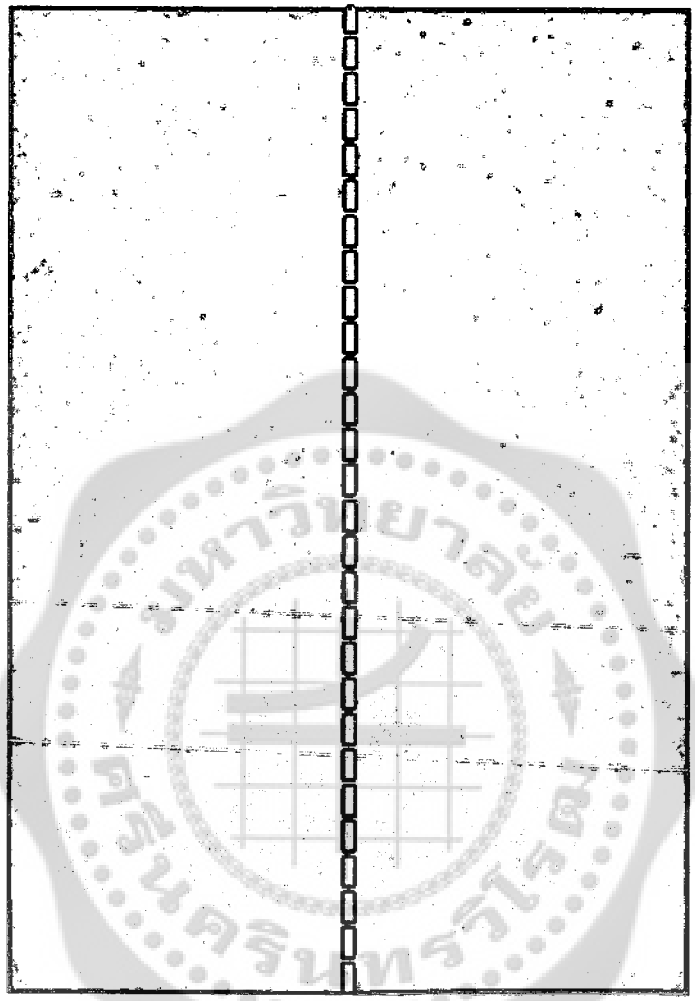

ภาพประกอบ 67

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ คนหาปลา
รองประธานของภาพ ได้แก่ ที่ดักปลา
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ลายของบึงน้ำ และต้นไม้

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพ พื้นที่ด้านซ้ายมีปริมาณน้ำหนักมากกว่าด้านขวาจึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดจากขอบ ด้วยภาพนี้ผู้วิจัยต้องการแสดงความงามในเงามืด

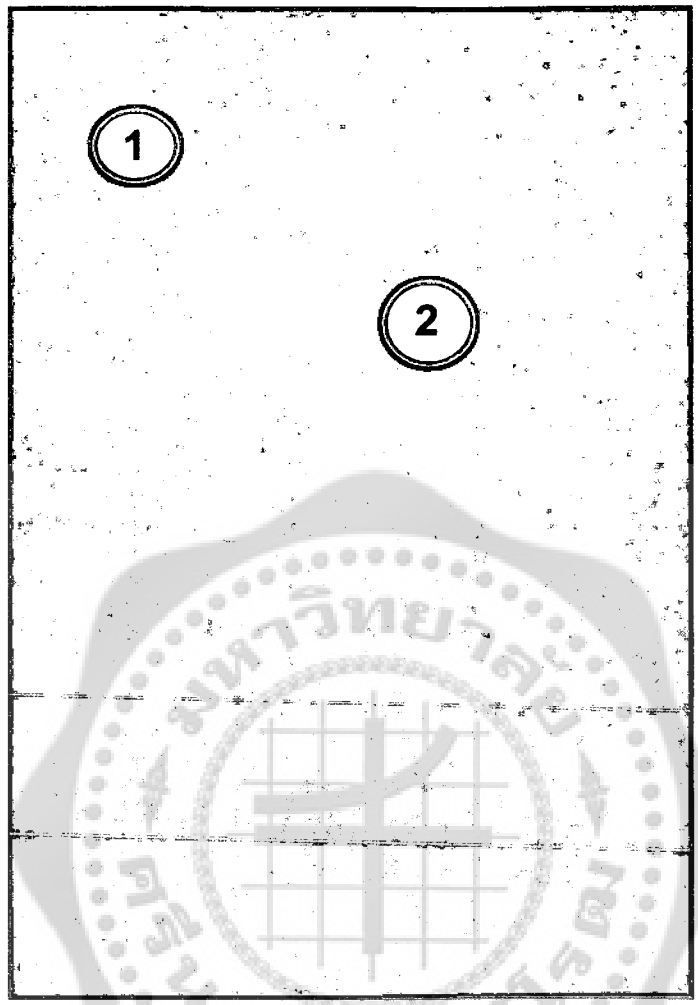

ภาพประกอบ 68

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 2 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ บริเวณพื้นหลังทั่วภาพ
น้ำหนักที่ 2 คือ บริเวณเรื่องราวของชายหาปลาในผลงาน
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 2 สี ได้แก่

สีดำ โดยเฉลี่ย 45 %

สีเทาดำ โดยเฉลี่ย 55%

สีดำและเทาดำ แสดงออกในความรู้สึกสงบ ลึกลับและเกิดสมาธิ

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงบรรยากาศ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม เป็นการสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมชนบท ซึ่งเป็นผลสะท้อน

มาจากสภาพแวดล้อมของสังคมชนบทในปัจจุบัน

การใช้สีสีเดียวเพียง 2 น้ำหนัก ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นถึงพลังอันสงบแต่แฝงความรุนแรงลึกลับไว้ด้วยความมืดและเส้นที่ไม่เรียบร้อย ขรุขระในความมืด เหมือนดั่งพลังในตัวของคนหาปลาจะแสดงออกมาด้วยเส้นรูปร่างขอบนอกของตัวเอง องค์ประกอบภาพต้องการแสดงความโดดเด่นในตัวชายหาปลา เพื่อความเป็นเอกภาพในผลงาน โดยรวมแล้วผู้วิจัยเน้นอารมณ์ที่สื่อในผลงานเป็นสำคัญ

สิ่งที่ต้องปรับปรุงในผลงานชิ้นนี้คือ จากขนาดของชิ้นงานที่ใหญ่ทำให้การควบคุมการฉีดน้ำให้กาวอัดหลุดออกจากกันอย่างขาดความสม่ำเสมอ เมื่อชิ้นงานใหญ่ เวลาน้ำกับแม่พิมพ์อยู่ด้วยกันจะนานมากขึ้นทำให้กาวอัดหลุดง่าย การควบคุมยากและน้ำกาวแห้งค้างติดอยู่ที่แม่พิมพ์ขณะแม่พิมพ์แห้งทำให้กั้นหมึกไม่ให้ลงกระดาษได้ กระดาษเมื่อมีความไม่เรียบทำให้ปาดหมึกลงพื้นรองรับไม่เท่ากัน แต่ข้อดีที่ผู้วิจัยค้นพบในปัญหาครั้งนี้ คือความไม่เท่ากันนี้ทำให้เกิดสุนทรียภาพในความขาด ความไม่สม่ำเสมอของหมึกทำให้เกิดความงามในความรู้สึกอิสระต่อผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ชื่อภาพ : A Rice Mill. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 70 x 100 ซ.ม.

ภาพประกอบ 69

A Rice Mill. 2002

ที่มาของแนวความคิด

ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทยและแสดงความเป็นไทย จากประเด็นนี้จึงต้องการเก็บรายละเอียดของการทำงานในบริบทที่เกี่ยวข้องกับข้าว ต้องการแสดงถึงความงามของกรรมกรในโกดังเก็บข้าวด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

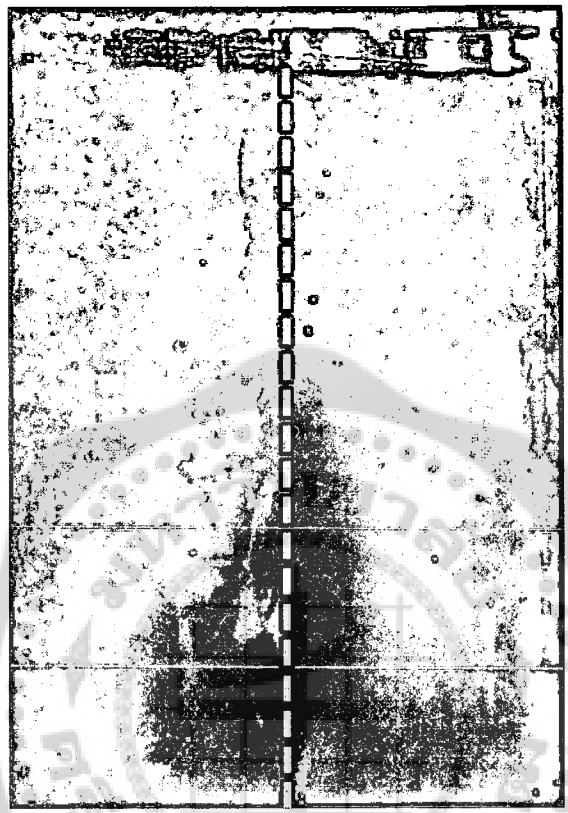

ภาพประกอบ 70

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ ความโดดเด่นของพื้นที่สีขาวด้านบน
รองประธานของภาพ ได้แก่ จับกังที่กำลังแบกกระสอบ
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ จับกังคนอื่นๆ ทั่วทั้งภาพ

ความสมดุล :เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน เพราะพื้นที่ด้านซ้ายของภาพมีเรื่องราวภายในมากกว่าด้านขวาของภาพ

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง

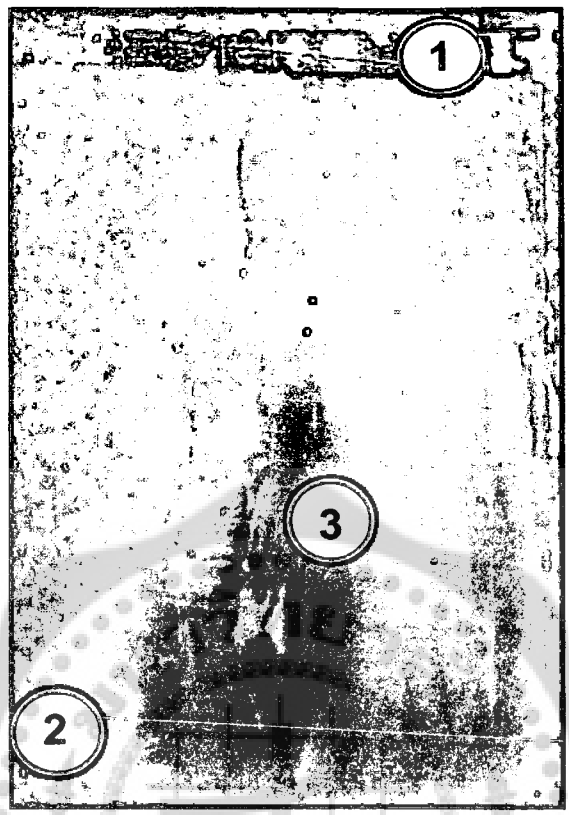

ภาพประกอบ 71

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ แสงสีขาวบริเวณสี่เหลี่ยมแนวขวางด้านบนของภาพ
น้ำหนักที่ 2 คือ แสงสีเทาที่กระทบวัตถุภายในภาพ
น้ำหนักที่ 3 คือเงาดำพื้นหลัง บริเวณตัวคนและสิ่งของต่าง ๆ
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 5 %
สีเทาดำ โดยเฉลี่ย 25 %
สีดำ โดยเฉลี่ย 70 %

เป็นการใช้สีสีเดียวไล่สี 3 ระดับ ต้องการแสดงความรู้สึกที่ลึกลับน่าค้นหากับความมืด

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงบรรยากาศ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม เป็นการ สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของกรรมกรที่ใช้แรงงานหนักแบกกระสอบข้าวสาร ที่มีอยู่ในสังคมปัจจุบัน การแสดงน้ำหนักของสีสีเดียวเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่หนักอึ้งและต้องการใช้สีที่ใกล้เคียงกันเพราะต้องการให้ผู้ชมมองลึกเข้าไปค้นหาและเกิดสมาธิในการชมผลงาน

ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการใช้สีที่ใกล้เคียงกัน อาจเกิดผลกระทบต่อการมองเห็น เนื่องจากไม่เด่นชัด

4. ชื่อภาพ : **Police.** 2002
เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม
ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

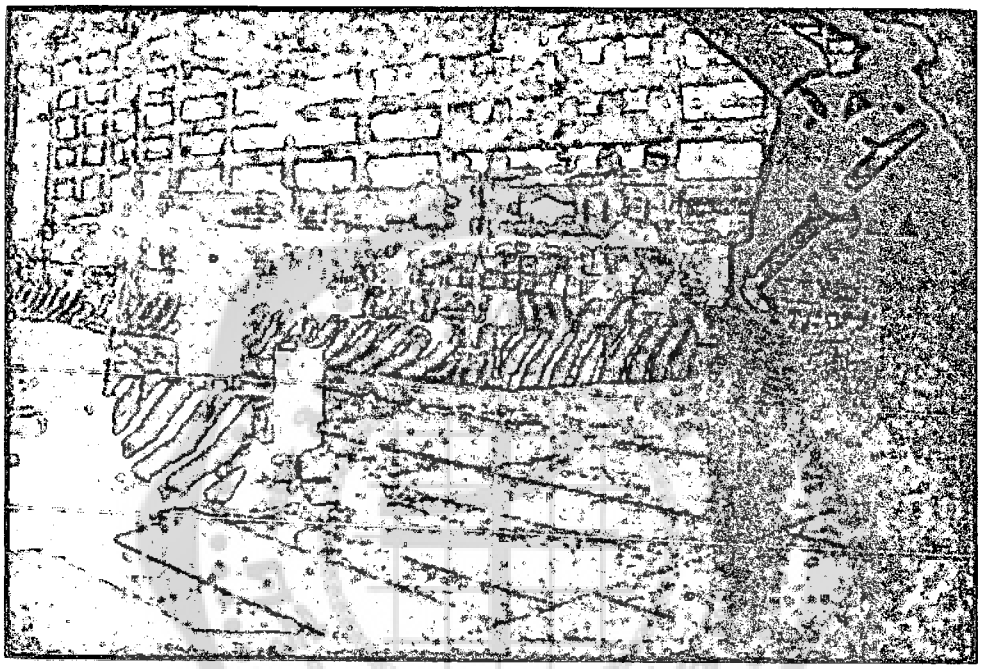

ภาพประกอบ 72
Police. 2002

ที่มาของแนวความคิด

เป็นภาพที่ 4 ในผลงานช่วงแรกของผู้วิจัยซึ่งต้องการเก็บรายละเอียดจากทุกสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน ก่อนที่จะขยายวงกว้างออกไป ต้องการแสดงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจราจร บริเวณสี่แยกไฟแดงด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

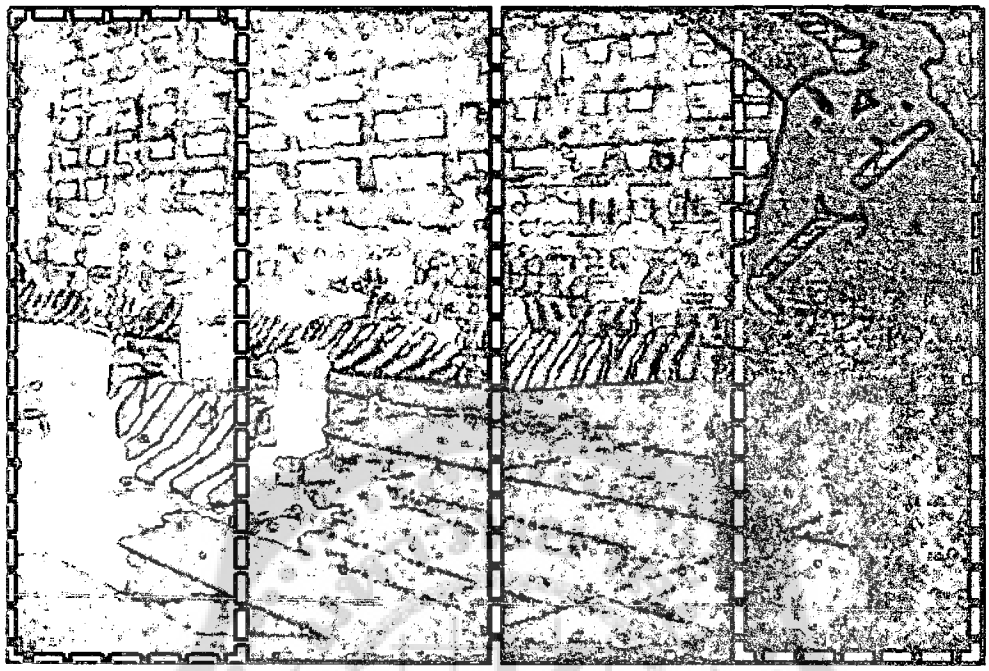

ภาพประกอบ 73

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ ตำรวจจราจร
รองประธานของภาพ ได้แก่ ตึกข้างถนน
จุดย่อย ได้แก่ คอนกรีตแท่งกั้นถนนลายขวาง

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านขวาของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพ มากกว่าด้านซ้ายเนื่องจากด้านซ้ายมีพื้นที่ว่างมากกว่า จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง

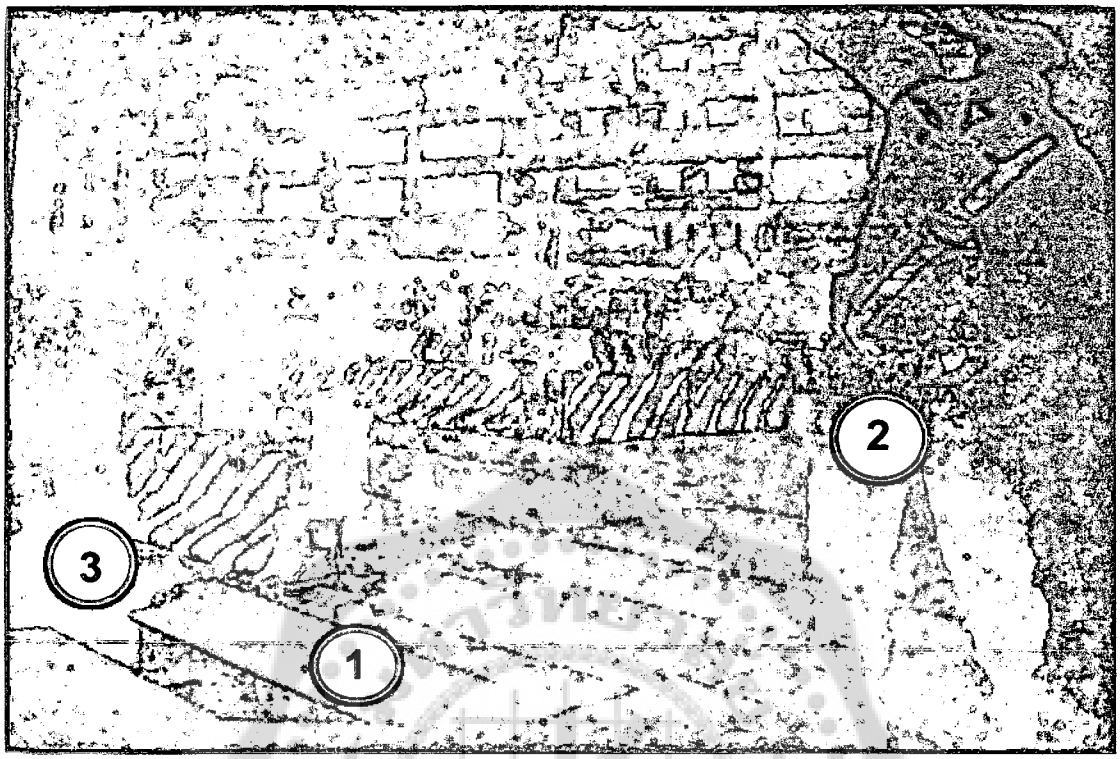

ภาพประกอบ 74

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ สีเทาตำบริเวณพื้นหลังของภาพ
น้ำหนักที่ 2 คือ ตำรวจจราจร
น้ำหนักที่ 3 คือ เงาดำทั่วทั้งภาพ
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่
สีน้ำตาลแดง โดยเฉลี่ย 25 %
สีเทา โดยเฉลี่ย 45 %
สีดำ โดยเฉลี่ย 30 %
สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงความมัวหมอง

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงทัศนียวิทยา เกิดเส้นนำสายตาพุ่งมาจากด้านซ้ายของภาพ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม เป็นการสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมเมืองหลวง ซึ่งเป็นผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อม และสังคมเมืองในปัจจุบัน

ต้องการแสดงความรู้สึกถึงวิญญาณของตำรวจจราจร จากการที่ต้องทนต่อสภาพอากาศที่เป็นพิษ ฝุ่นควัน ล้วนเป็นมลภาวะที่บั่นทอนสุขภาพ แต่ด้วยอาชีพ เขาต้องต่อสู้กับปัญหาเหล่านี้ทุกวัน

ปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องการกระจายน้ำหนักที่ 2 ให้ทั่วทั้งภาพโดยให้กลมกลืนกัน ภาพอาจดูเหมือนยังเพิ่มเติมได้อีก แต่ผู้วิจัยต้องการแสดงถึงความงามในความขาดเป็นความงามที่แตกต่าง

5. ชื่อภาพ : Beggar. 2002.

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหมและภาพพิมพ์วัสดุ

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

ภาพประกอบ 75

Beggar. 2002.

ที่มาของแนวความคิด

ภาพชิ้นนี้คือภาพแรกจากผลงานทั้งหมด ต้องการแสดงถึงความแร้นแค้นของชีวิตขอทานบริเวณตลาดนัด อันอาจเป็นภาพสะท้อนถึงปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่เต็มไปด้วยขอทาน ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม เทคนิคแม่พิมพ์วัสดุ(Collograph) และลายเส้น ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

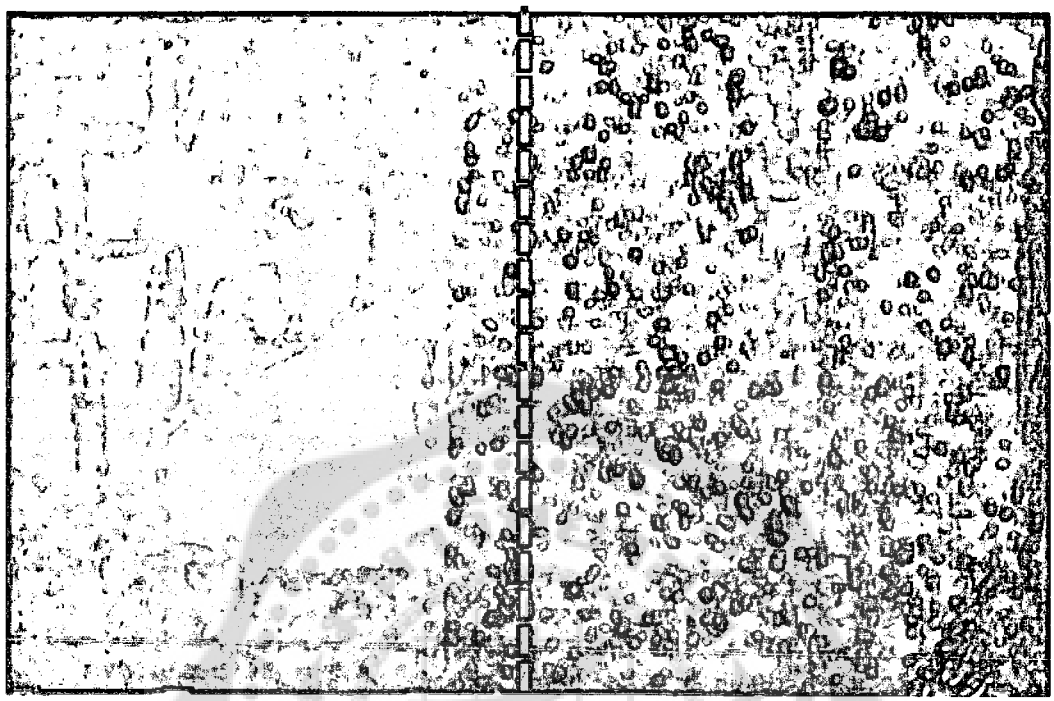

ภาพประกอบ 76

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ พื้นผิวเมล็ดข้าวเปลือกสีดำ
รองประธานของภาพ ได้แก่ ขอทาน
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ขาหยั่งกระดานด้านหลังของผู้หญิง

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านขวาของภาพจะมีน้ำหนักของสีในภาพมากกว่าด้านซ้าย จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริงเส้นที่เกิดจากขอบและเส้นอิสระ เส้นที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความเป็นธรรมชาติในผลงานที่นำเสนอ

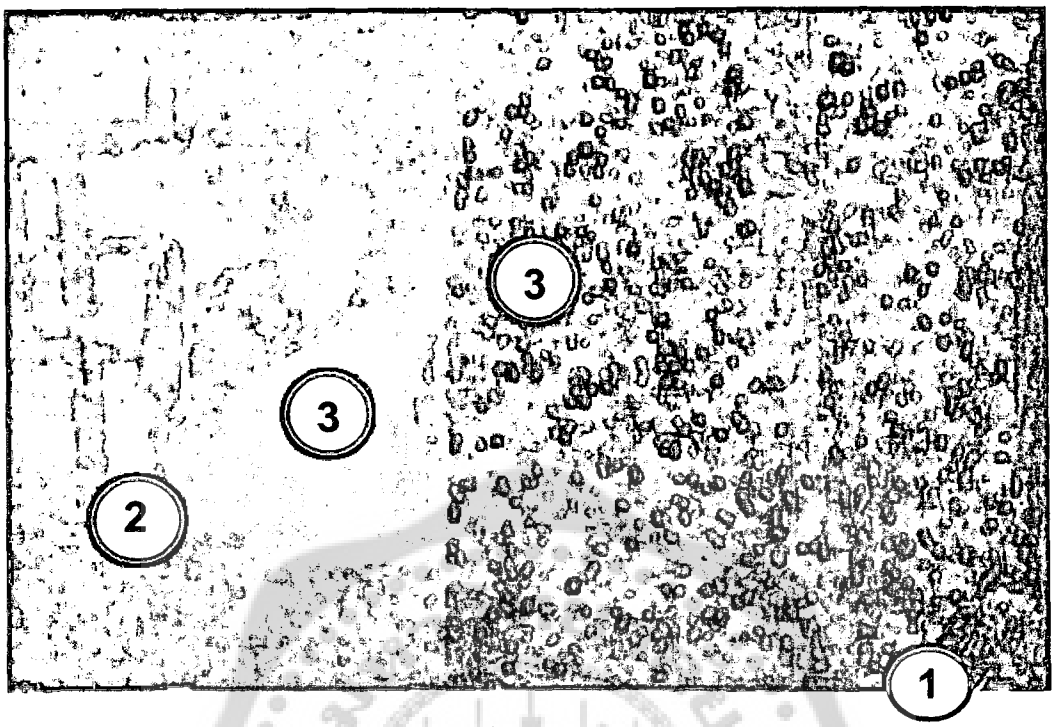

ภาพประกอบ 77

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ บริเวณสีส่วนที่ขาวที่สุดภายในภาพส่วนใหญ่พบบริเวณข้าวเปลือก
น้ำหนักที่ 2 คือ สีเทาพื้นหลังของภาพ
น้ำหนักที่ 3 คือ เงาดำของหญิงขอทาน และบริเวณข้าวเปลือก
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 5 %
สีเทา โดยเฉลี่ย 45 %
สีดำ โดยเฉลี่ย 50 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงอึดอัดและน่าเบื่อได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงบรรยากาศ เกิดการผลักระยะในระนาบ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม เป็นการสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่ต่อสู้ดิ้นรนและความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยยังคงมีขอทานเกลื่อนกลาด อีกทั้งยังเต็มไปด้วยผู้คนที่ไม่มีจะกินในสังคมเมืองหลวง ซึ่งเป็นผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อมและสังคมเมืองในปัจจุบัน ด้วยการใช้สีที่หม่นหมอง หดหู่ เศร้าสร้อย และแฝงความวุ่นวายของเมืองหลวงไว้ด้วยเส้นรอบๆ ตัว เป็นการผสานระหว่างสภาพชีวิตที่อดอยากกับสภาพความวุ่นวายในเมือง

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการควบคุมน้ำหนักของภาพ และยึดติดกับการจัดวางองค์ประกอบทำให้รายละเอียดในภาพมีมาก

6. ชื่อภาพ : คนเก็บผัก. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

ภาพประกอบ 78

คนเก็บผัก. 2002

ที่มาของแนวความคิด

เป็นภาพที่ 9 เป็นผลงานในช่วงที่ 4 ของผู้วิจัย ต้องการแสดงถึงภาพชีวิตของชาวบ้านประกอบอาชีพเก็บผักขาย ด้วยความงามของเทคนิคภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

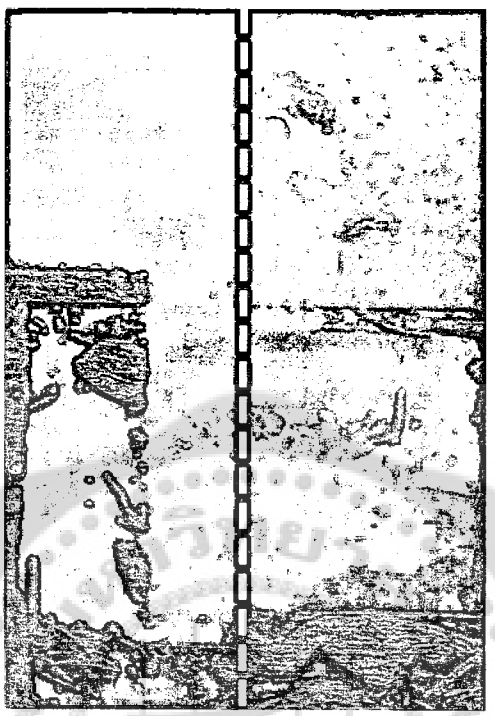

ภาพประกอบ 79

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ คนเก็บผัก
รองประธานของภาพ ได้แก่ สี่เหลี่ยมสีดำด้านบน
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ ลวดลายเส้นของไม้กระดาน

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพมากกว่าด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบ**สมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance)**

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง เส้นที่เกิดจากขอบเส้นของลวดลายไม้ที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความเป็นธรรมชาติในผลงานที่นำเสนอ

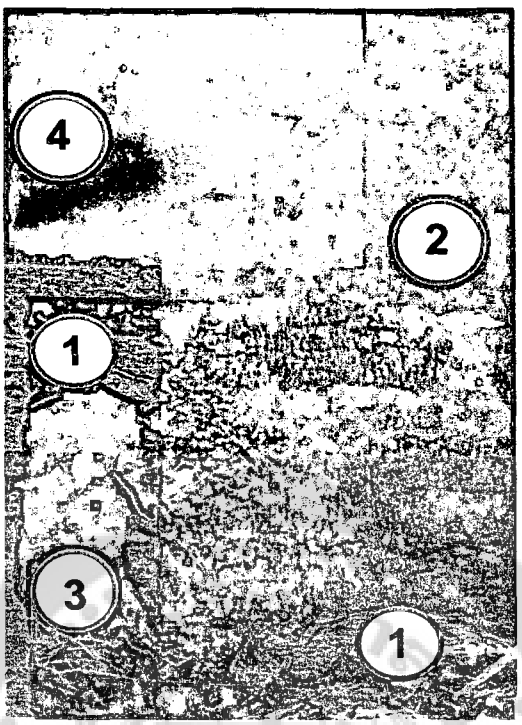

ภาพประกอบ 80

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 4 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ บริเวณน้ำหนักขาวที่สุดในภาพ ได้แก่ หมวกและบริเวณว่างด้านซ้ายมือและบริเวณด้านล่างสุดขวามือ
น้ำหนักที่ 2 คือ พื้นที่สีเหลี่ยมสีแดง
น้ำหนักที่ 3 คือ น้ำหนักสีน้ำตาลแดงบริเวณเสื้อผ้าลำตัวคน
น้ำหนักที่ 4 คือ พื้นที่สี่เหลี่ยมสีดำ
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 4 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 10 %
สีแดง โดยเฉลี่ย 40 %
สีน้ำตาลแดง โดยเฉลี่ย 25 %
สีดำ โดยเฉลี่ย 25 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงความมีพลังในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงทับซ้อน

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมชนบท ที่ยังต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด เพื่อเอาชนะปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยแสดงรูปร่างสี่เหลี่ยมต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันของน้ำหนักสีในวรรณะร้อน

ปัญหาในการสร้างสรรค์ อยู่ที่น้ำหนักของสีที่วางลงทับซ้อนกันบางสีมีน้ำหนักของสีใกล้เคียงกันมากเกินไป บางครั้งทำให้มองเห็นไม่ชัดเจน

7. ชื่อภาพ : สาวชาวบ้าน. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

ภาพประกอบ 81

สาวชาวบ้าน. 2002

ที่มาของแนวความคิด

ภาพที่ 5 ต้องการแสดงความงามจากลวดลายไม้จากธรรมชาติ และแสดงถึงความงามของหญิงชาวบ้านกำลังร่อนข้าวเปลือกที่หมู่บ้านในชนบท อันเป็นภาพวิถีชีวิตที่อาจพบเห็นได้ทั่วไปในสังคมชนบทที่เป็นสังคมเกษตรกรรม ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

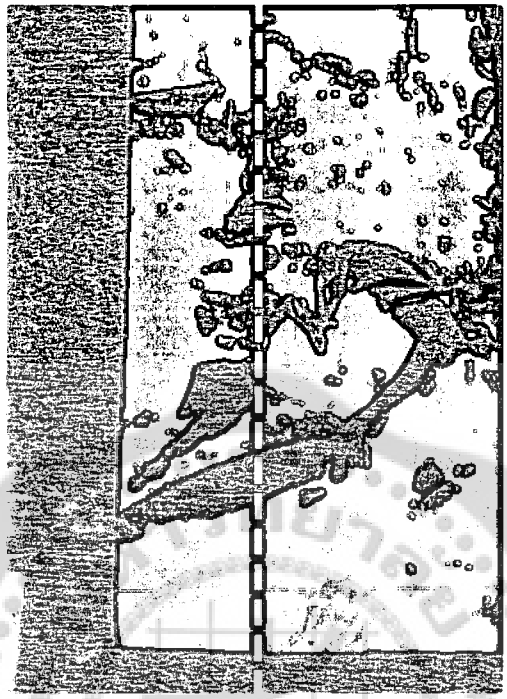

ภาพประกอบ 82

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ มือลำแขนของผู้หญิงชาวบ้านกำลังทำงาน
รองประธานของภาพ ได้แก่ กระจาด
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ รายละเอียดย่อยของต้นไม้ด้านหลังภาพ

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านขวาของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพมากกว่าด้านซ้าย จึงสามารถสรุปได้ว่าความสมดุลของภาพนี้เป็นความแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริงและเส้นที่เกิดจากขอบ เส้นที่เกิดขึ้น สามารถสื่อถึงความเป็นธรรมชาติในผลงานที่นำเสนอ

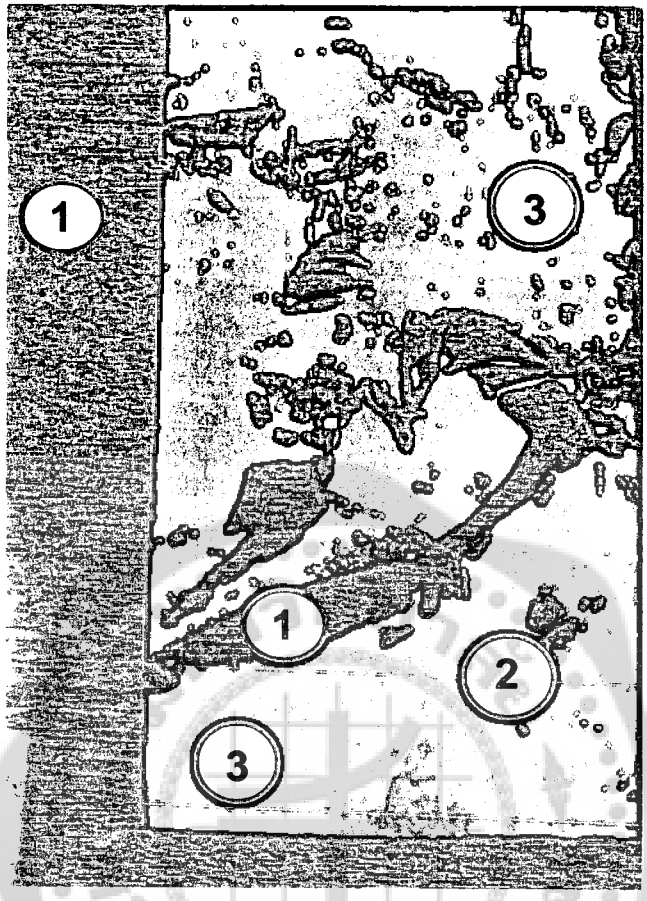

ภาพประกอบ 83

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 คือ บริเวณขาวที่สุดในภาพได้แก่ พื้นที่ว่างด้านซ้ายมือและวงรีในกระจาด แสงที่กระทบแขน และหมวก เป็นต้น

น้ำหนักที่ 2 คือ บริเวณที่มีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยจากแสงและเงา เช่น นิ้วเท้าบริเวณรองเท้าแตะ เป็นต้น

น้ำหนักที่ 3 คือ น้ำหนักสีน้ำเงินดำภายในภาพ เงาดำบริเวณทั่วภาพ

สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 15 %

สีน้ำเงินแก่ โดยเฉลี่ย 30 %

สีน้ำเงินดำ โดยเฉลี่ย 55 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงความสงบและเกิดสมาธิในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงบรรยากาศ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม เป็นการสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมชนบท โดยการแสดงความงามของลวดลายไม้จากธรรมชาติและพลังของผู้หญิงช่วงแขนที่จับกระจาดร่อนข้าวที่ก่อให้เกิดพลังที่แข็งขันและงดงาม

ปัญหาคือความไม่เรียบของกระดาษ ทำให้หมึกที่ติดบนภาพไม่สม่ำเสมอกัน

8. ชื่อภาพ : เกาะเกร็ด 1. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

ภาพประกอบ 84

เกาะเกร็ด 1. 2002

ที่มาของแนวความคิด

เป็นผลงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากสาวชาวบ้าน. 2002 สิ่งที่ต้องการแสดงออกในภาพนี้คือความต้องการที่แสดงถึงความงามของมือทั้งสองข้างที่กำลังขึ้นดินที่โรงทำงานที่ชุมชนเกาะเกร็ด ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

ภาพประกอบ 85

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ มือที่ปั้นหม้อ
รองประธานของภาพ ได้แก่ วัตถุที่ซ้อนกันตั้งอยู่บริเวณซ้ายมือของภาพ
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ แป้นหมุนรองปั้นดิน

ความสมดุล :เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพมากกว่าด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริงและเส้นที่เกิดจากขอบ เส้นลายไม้ที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความเป็นธรรมชาติในผลงานที่นำเสนอ

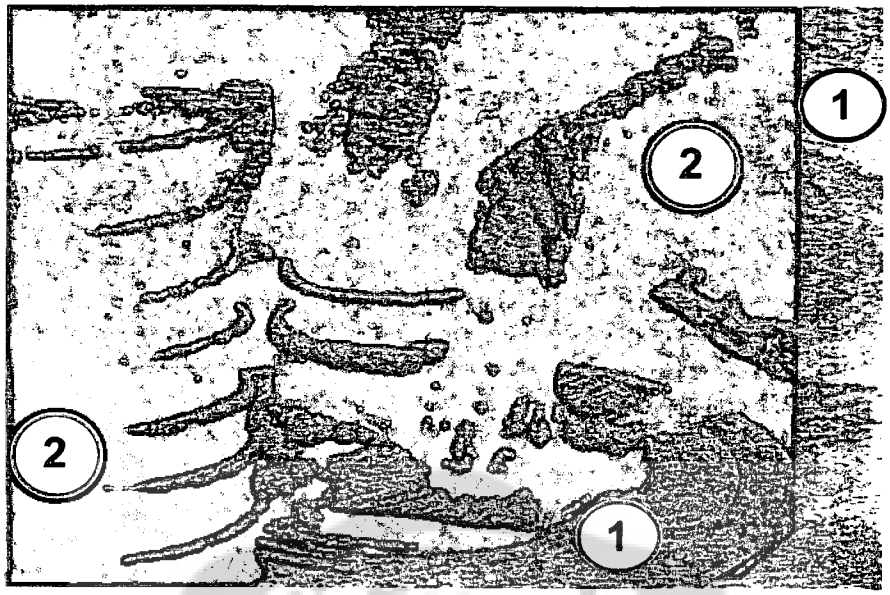

ภาพประกอบ 86

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 2 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ บริเวณแสงที่ตกกระทบวัตถุ และพื้นที่ว่างด้านขวามือ
น้ำหนักที่ 2 คือ บริเวณเงาสีน้ำตาลดำทั่วทั้งภาพ
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 5 %
สีน้ำตาล โดยเฉลี่ย 25 %
สีน้ำตาลดำ โดยเฉลี่ย 80 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงสมาธิในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงบรรยากาศ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมแรงงาน โดยการแสดงพลังความงามของมือทั้งสองข้างที่บรรจงปั้นดินเพื่อเป็นสิ่งรับใช้คนในสังคม ลวดลายไม้ที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติก่อให้เกิดความงามด้วยตัวของมันเอง

ปัญหาคือไม่มีน้ำหนักสีเทา เพราะสีที่ใช้ใกล้เคียงกับลายไม้มากจึงทำให้ไม่เด่นชัด

9. ชื่อภาพ : เกาะเกร็ด 2. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

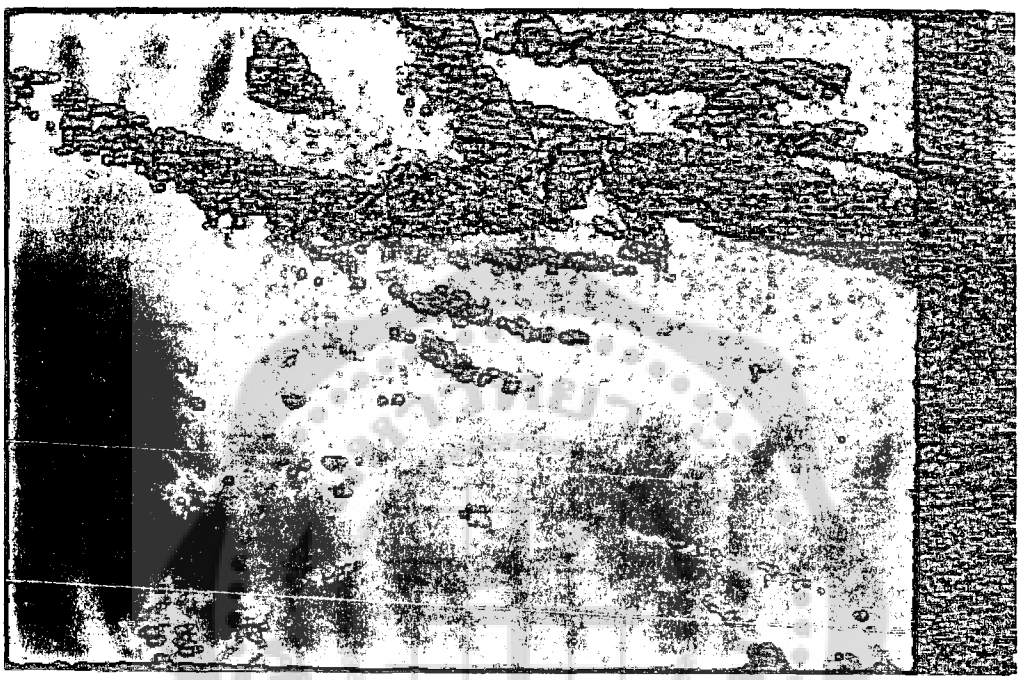

ภาพประกอบ 87
เกาะเกร็ด 2. 2002

ที่มาของแนวความคิด

เป็นผลงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากเกาะเกร็ด 1 สิ่งที่ต้องการแสดงออกในภาพนี้คือต้องการแสดงถึงความงามของมือทั้งสองข้างที่กำลังขึ้นดินที่โรงทำงานที่ชุมชนเกาะเกร็ด ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

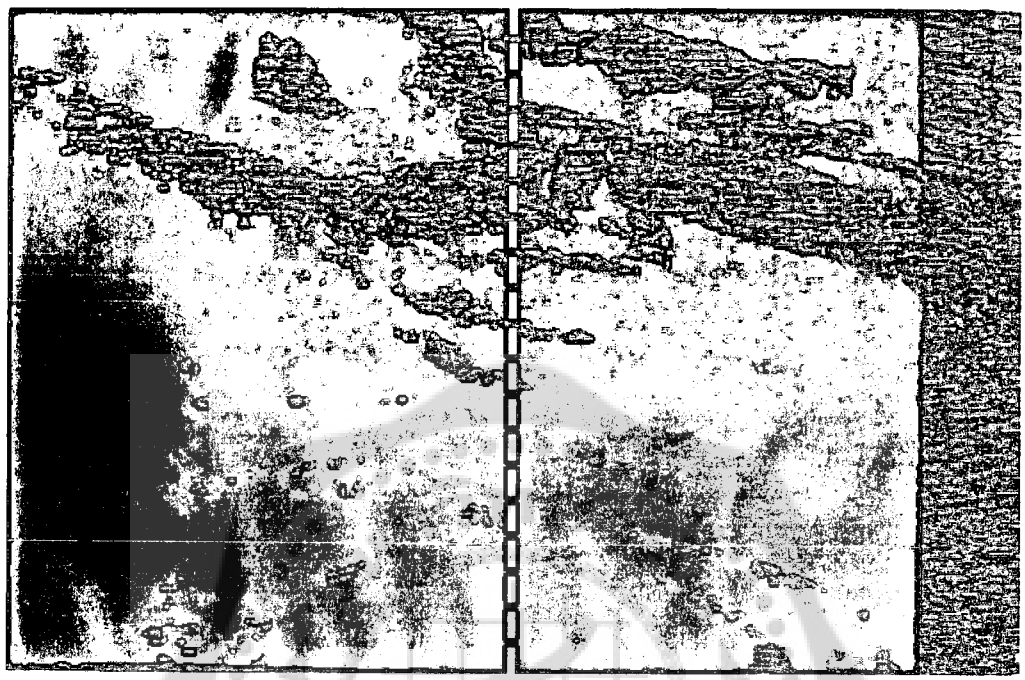

ภาพประกอบ 88

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ มือทั้งสองข้าง
รองประธานของภาพ ได้แก่ พื้นที่ว่างด้านขวามือ
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ รายละเอียดเล็กๆ ของวัตถุ

ความสมดุล :เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพ มากกว่าด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริงและเส้นที่เกิดจากขอบ เส้นที่เกิดขึ้น สามารถสื่อถึงความเป็นธรรมชาติในผลงานที่นำเสนอ

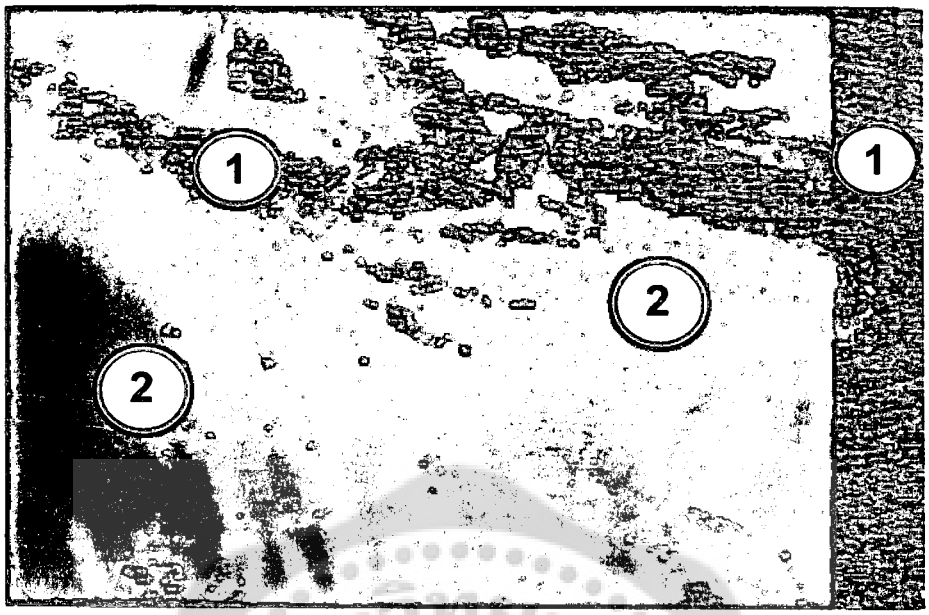

ภาพประกอบ 89

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 2 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ พื้นที่ว่างด้านขวามือสุดของภาพ แสงที่ตกกระทบบนแขน มือ และวัตถุ
น้ำหนักที่ 2 คือ พื้นที่สีน้ำตาลดำ เงาดำบริเวณทั่วภาพ
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่
สีขาว โดยเฉลี่ย 5 %
สีน้ำตาล โดยเฉลี่ย 25 %
สีน้ำตาลดำ โดยเฉลี่ย 80 %
สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงสมาธิในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงบรรยากาศ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม แสดงให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมชนบท เช่นเดียวกันกับภาพผลงานเกาะเกร็ด 1 สีที่ใช้ 2 น้ำหนักเป็นสีสีเดียวก่อให้เกิดความรู้สึกสงบและความงามสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยตัวของมันเองด้วยลายไม้จากธรรมชาติ บริเวณขอบขวาสุดของภาพปล่อยให้เกิดพื้นที่ว่างเพื่อลดความอึดอัดที่เกิดขึ้นจากสีเข้ม

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ สีที่ใช้น้ำหนักใกล้เคียงกันมากเกินไป ทำให้มองไม่ชัด การผสมกาวอัดมากเกินไป ทำให้กาวอัดหลุดง่าย สามารถแก้ไขได้โดยผสมไวแสงและถ่ายไฟให้นานขึ้น

10. ชื่อภาพ : เกาะเกร็ด 3. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

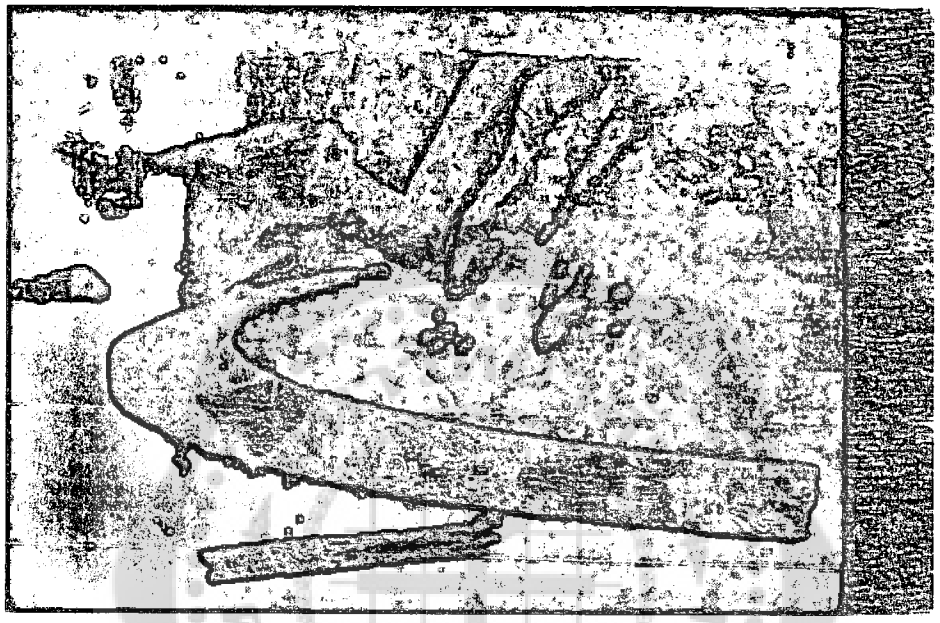

ภาพประกอบ 90
เกาะเกร็ด 3. 2002

ที่มาของแนวความคิด

เป็นผลงานที่พัฒนาต่อเนื่องมาจากเกาะเกร็ด 2 สิ่งที่ต้องการแสดงออกในภาพนี้คือต้องการแสดงให้เห็นถึงพลังในความงามของมือทั้งสองข้างที่กำลังขึ้นดินที่เกาะเกร็ด ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ไม้และภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

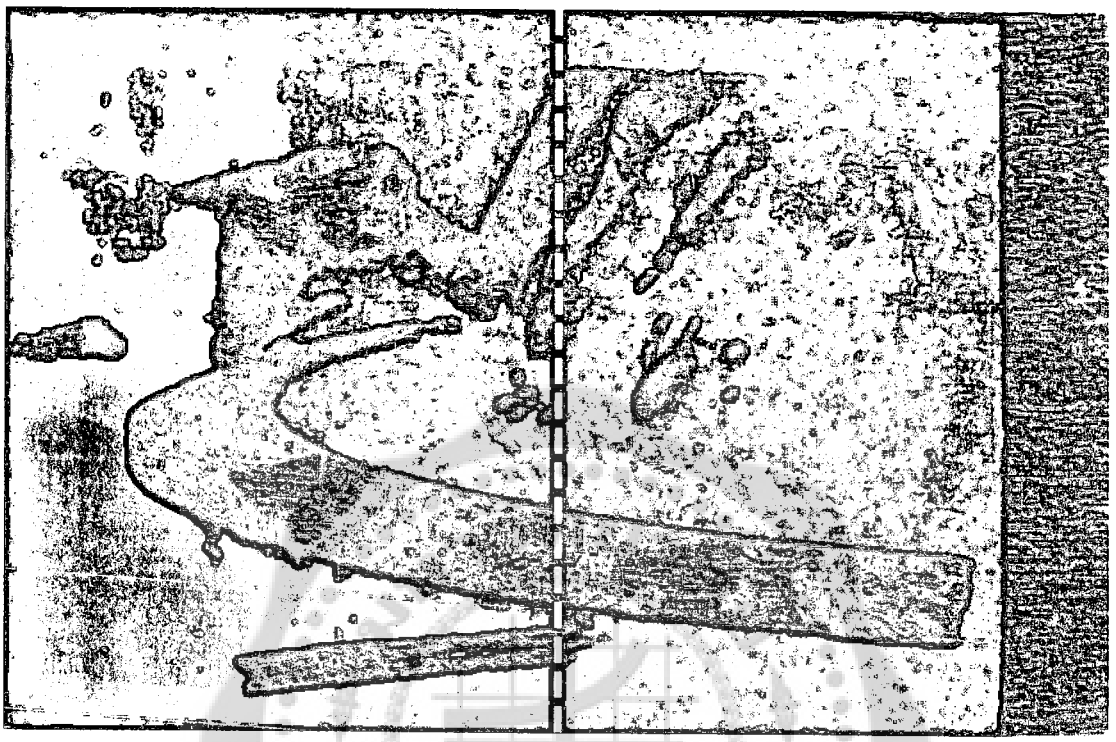

ภาพประกอบ 91

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ มือที่ปั้นแต่งบริเวณวัตถุ
รองประธานของภาพ ได้แก่ ขอบของวัตถุเป็นเส้นโค้ง
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ เส้นเฉียงสีแดงบริเวณด้านล่างสุดกลางภาพ

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพ มากกว่าด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจากขอบ เส้นที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความเป็นธรรมชาติในผลงานที่นำเสนอ

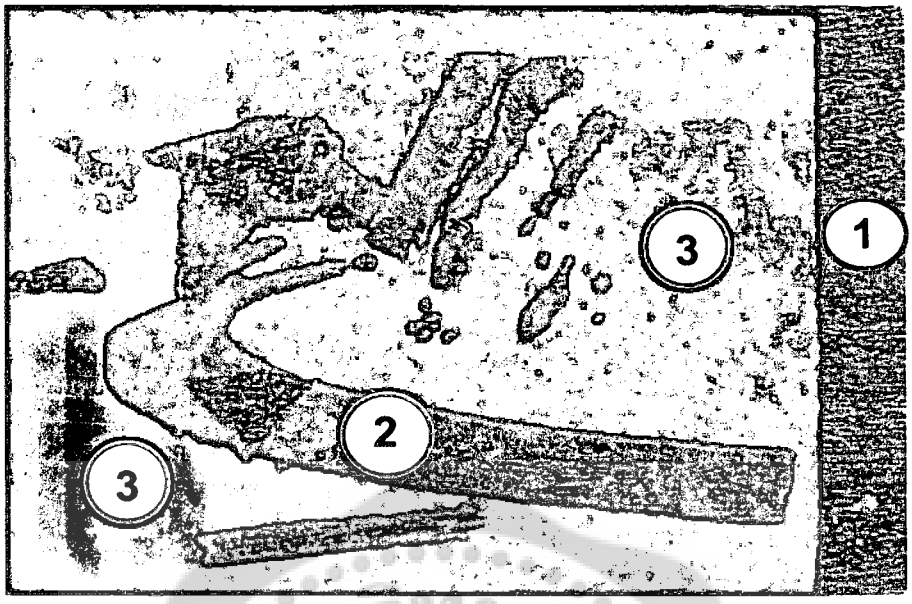

ภาพประกอบ 92

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ พื้นที่ว่างด้านขวาเป็นลวดลายไม้
น้ำหนักที่ 2 คือ พื้นที่สีแดงบริเวณขอบวัตถุเส้นโค้ง และมือของคนทำงาน
น้ำหนักที่ 3 คือ บริเวณพื้นที่สีน้ำตาลดำ ในส่วนเงาทั่วทั้งภาพ
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 4 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 5 %
สีแดง โดยเฉลี่ย 15 %
สีน้ำตาล โดยเฉลี่ย 10 %
สีน้ำตาลดำ โดยเฉลี่ย 70 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงพลังในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงบรรยากาศ

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมชนบท เช่นเดียวกับภาพเกาะ เกร็ด 1 และ 2

ข้อดีที่เกิดขึ้นจากภาพนี้คือการเพิ่มสีแดงเข้ามาในตัวงานบางส่วนและปล่อยบ้างในบางส่วน ทำให้ภาพมีพลังรุนแรงมาก และสีแดงที่ใช้ผสมกับพื้นที่ลายไม้ใกล้เคียงกันทำให้บรรยากาศในภาพไม่ตัน เช่น บริเวณลายไม้ด้านขวาสุดของภาพ มีพื้นที่ว่างผ่อนคลายสายตาช่วยลดความรุนแรงของสีและรูปร่าง

11. ชื่อภาพ : ก่อสร้าง. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

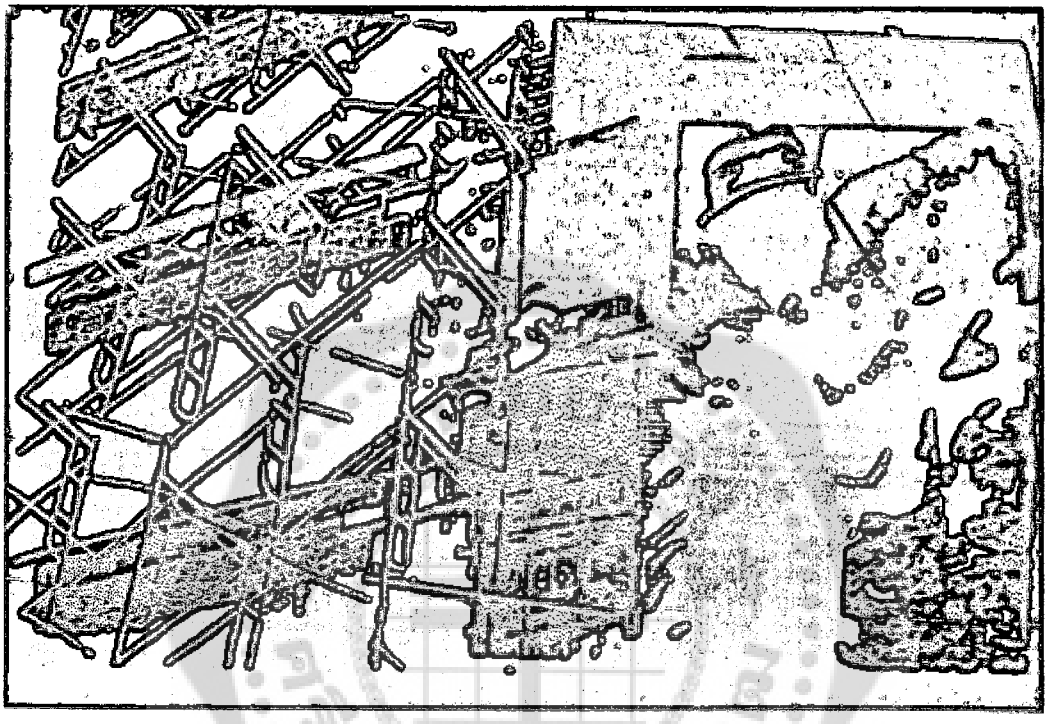

ภาพประกอบ 93
ก่อสร้าง. 2002

ที่มาของแนวความคิด

ต้องการแสดงถึงความงามใกล้ตัวสิ่งที่พบเห็นได้จากสภาพแวดล้อมกับโครงสร้างและผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมกรก่อสร้าง ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม โดยการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

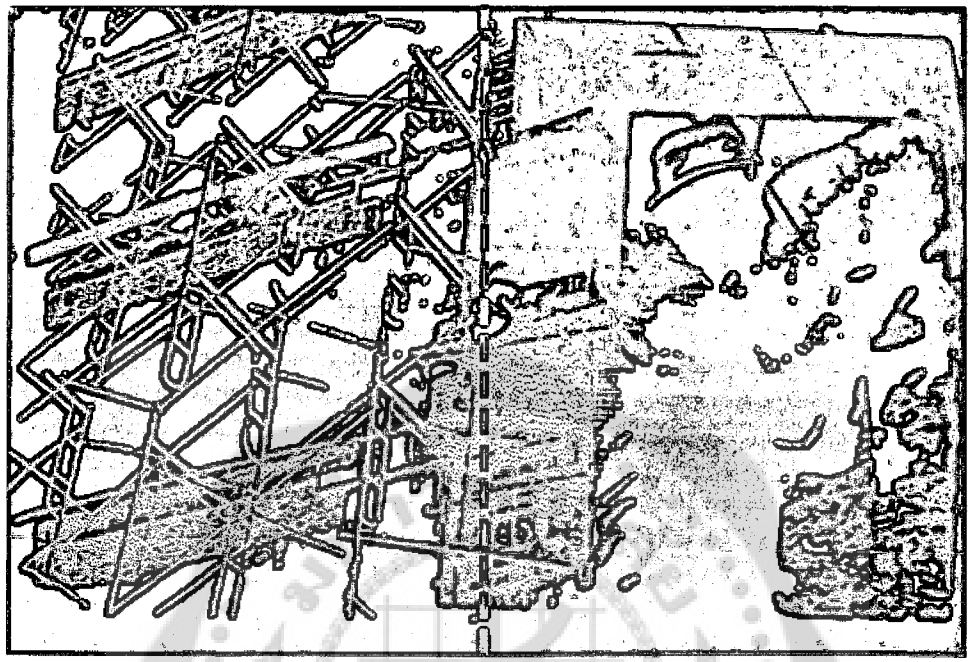

ภาพประกอบ 94

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความเป็นเอกภาพ
ประธานของภาพ ได้แก่ คนทำงานเป็นเงาดำอยู่ด้านขวาของภาพ
รองประธานของภาพ ได้แก่ โครงสร้างเหล็กสีแดงด้านซ้ายของภาพ
จุดย่อย ได้แก่ พื้นผิวบริเวณพื้นหลังสีแดงด้านขวามือ

ความสมดุล : เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพ มากกว่าด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริง เส้นที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความเป็นโครงสร้างในผลงานที่นำเสนอ

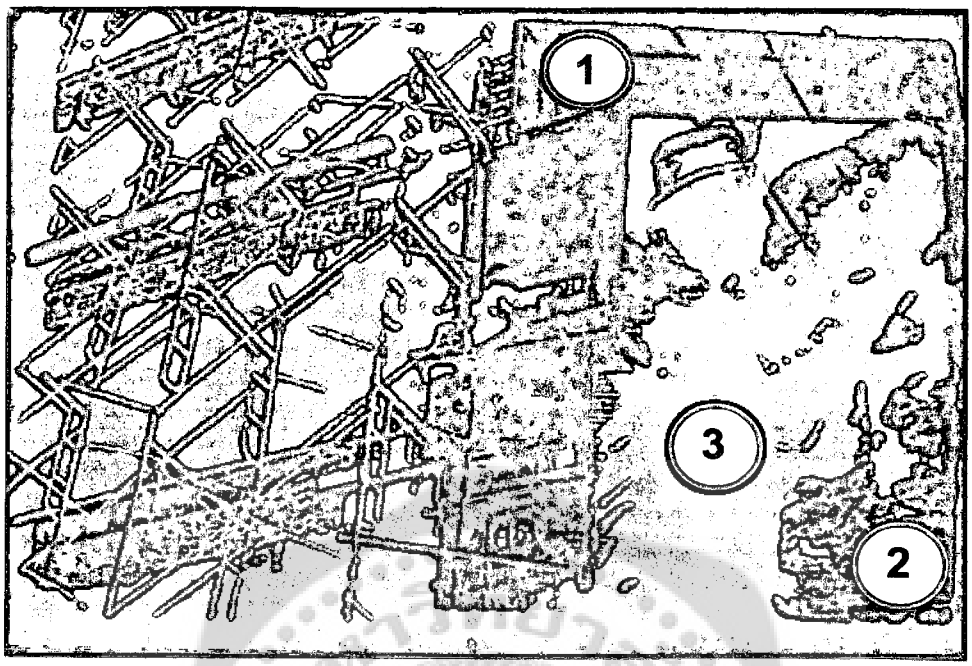

ภาพประกอบ 95

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้

น้ำหนักที่ 1 คือ พื้นที่สีแดงทั่วทั้งภาพ

น้ำหนักที่ 2 คือ พื้นที่สีดำประปราย เช่นบริเวณแสงจัดก่อนจะเป็นเงาจะมีน้ำหนักที่ 2 อยู่ และบริเวณพื้นผิวลวดลายบนภาพด้านล่างขวามือ น้ำหนักห่าง ๆระหว่างสีแดงและสีดำจะก่อให้เกิดน้ำหนักที่ 2

น้ำหนักที่ 3 คือ พื้นหลังสีเทาดำทั่วทั้งภาพ เงาดำของคนทำงาน

สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 2 สี ได้แก่

สีแดง โดยเฉลี่ย 40 %

สีเทาดำ โดยเฉลี่ย 60 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงพลังในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงทับซ้อน

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม แสดงให้เห็นวิถีชีวิตการทำงานของคนใช้แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมกรก่อสร้างที่เดินทางมาจากถิ่นต่าง ๆ เพื่อมาขายแรงงานในสังคมเมืองหลวง ซึ่งเป็นผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อมและสังคมเมืองในปัจจุบัน ต้องการแสดงถึงความงามของโครงสร้างและคนทำงาน ความจัดของสีที่ส่งเสริมความรุนแรงซึ่งกันและกัน

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการเหลื่อมล้ำของสีออกนอกภาพโดยไม่เจตนา

12. ชื่อภาพ : ที่ปากคลองตลาดและชาวนา. 2002
เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหมและภาพพิมพ์วัสดุ
ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

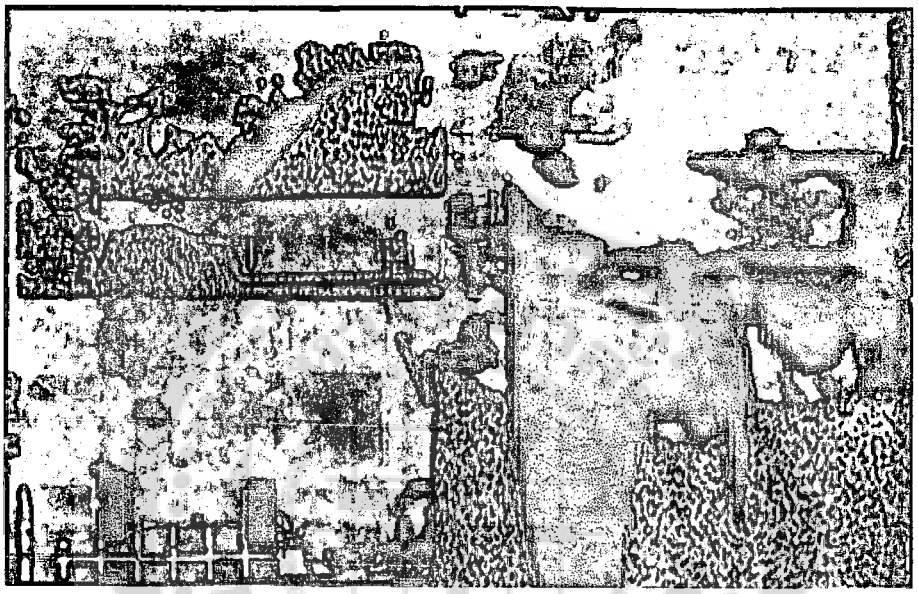

ภาพประกอบ 96
ที่ปากคลองตลาดและชาวนา. 2002

ที่มาของแนวความคิด

สิ่งที่ต้องการอันดับต้นคือต้องการแสดงชีวิตของกรรมกรผู้ใช้แรงงานที่ปากคลองตลาด อันเป็นแหล่งค้าขายสินค้าทางการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งดอกไม้นานาชนิดในกรุงเทพ โดยแสดงให้เห็นถึงการผสานความงามของคนทำงานทั้งในเมืองและชนบทรวมเข้ากับโครงสร้างของตึก ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหมและแม่พิมพ์วัสดุ (Collograph) นำมาปะติดปะต่อกัน โดยสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

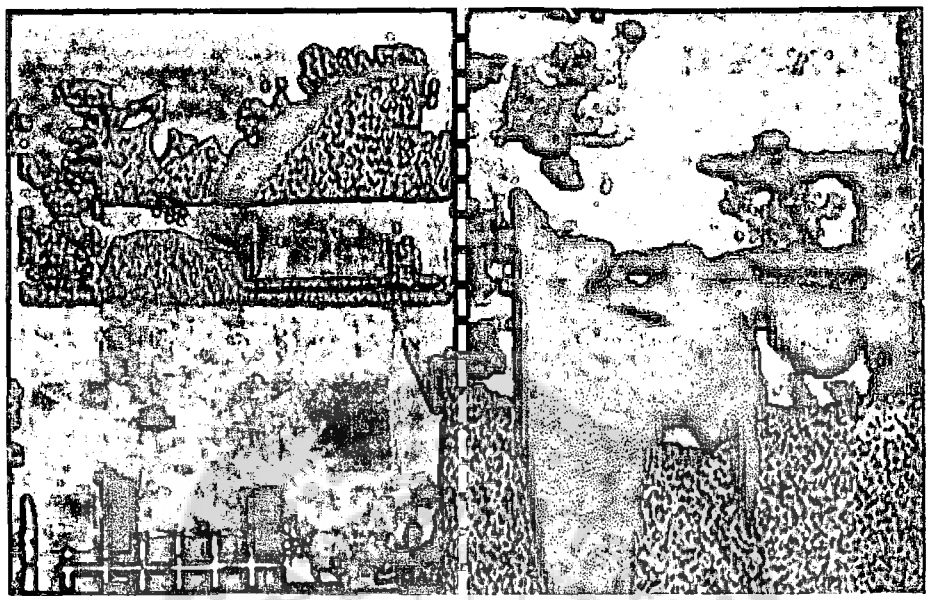

ภาพประกอบ 97

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ สีแดงที่สาดอยู่บริเวณด้านขวาของภาพ ผสานกับคนทำงานอย่างกลมกลืน
รองประธานของภาพ ได้แก่ พื้นที่สีเทาดำแฝงด้วยโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม
จุดย่อยของภาพ ได้แก่ คนทำงานที่ซ่อนอยู่บริเวณทั่วทั้งภาพ

ความสมดุล :เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพเท่ากับด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบความสมดุลแบบซ้ายขวาเท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจริงและเป็นเส้นที่เกิดจากขอบ เส้นที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความมีพลังและความจัดจ้านในผลงานที่นำเสนอ

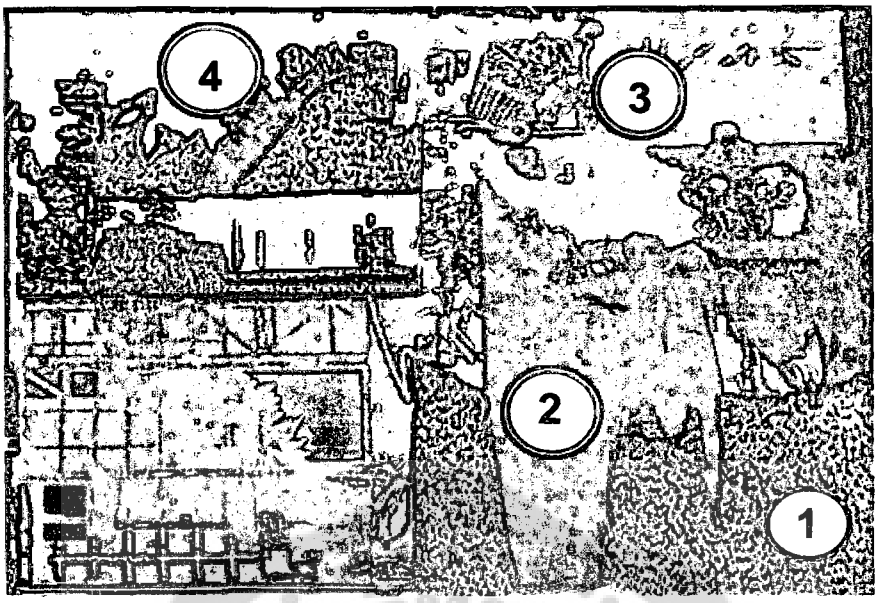

ภาพประกอบ 98

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 4 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ บริเวณที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนคือเมล็ดข้าวสีเงิน
น้ำหนักที่ 2 คือ พื้นที่สีแดงทั่วทั้งภาพ
น้ำหนักที่ 3 คือ พื้นที่สีเทาดำบริเวณพื้นหลังและโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมด้านซ้ายของภาพ
น้ำหนักที่ 4 คือ พื้นที่สีดำเข้มบริเวณเงาของใบไม้เป็นต้น
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 5 สี ได้แก่

สีขาว โดยเฉลี่ย 4 %
สีแดง โดยเฉลี่ย 25%
สีเงิน โดยเฉลี่ย 25 %
สีเทาดำ โดยเฉลี่ย 16 %
สีดำ โดยเฉลี่ย 30 %

สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงพลังในการทำงานได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงทับซ้อนกัน

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม สะท้อนให้เห็นการผสานวิถีชีวิตการทำงานของคนในสังคมเมืองหลวงและชนบท ซึ่งเป็นผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อมและสังคมในปัจจุบันด้วยการใช้เส้นสีแดงวิ่งทั่วทั้งภาพเป็นองค์ประกอบที่อัดแน่นไปด้วยรายละเอียดยิบย่อย เพื่อให้เกิดความน่าสนใจในการค้นหาเรื่องราวภายในภาพ

13. ชื่อภาพ : Protest. 2002

เทคนิค : ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ขนาด : 35 x 50 ซ.ม.

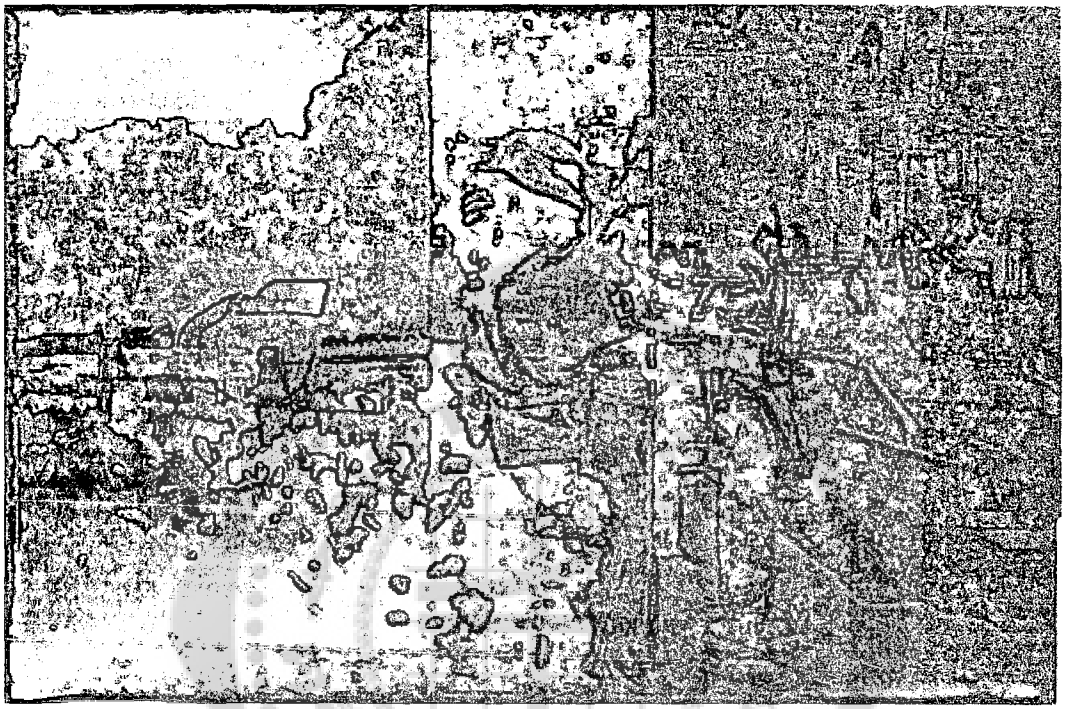

ภาพประกอบ 99

Protest. 2002

ที่มาของแนวความคิด

ต้องการแสดงถึงความงามของมนุษย์ในกิจกรรมการเรียกร้องของพนักงานโรงงานไฟฟ้า ด้วยการแบ่งภาพออกเป็นตอนๆ ในเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม ต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สามารถถ่ายทอดและแสดงอารมณ์ความรู้สึกออกมาตามแนวที่ได้ศึกษาวิจัยมา

โครงสร้างของภาพ

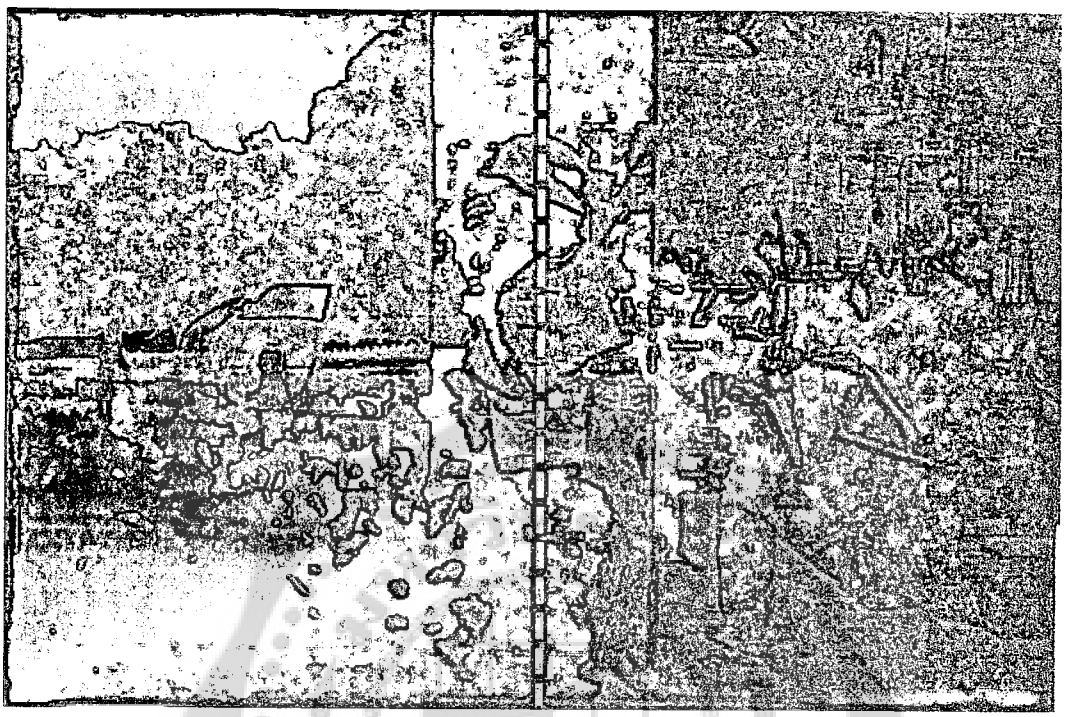

ภาพประกอบ 100

องค์ประกอบภาพ : เป็นการจัดวางแบบให้เกิดความสมดุล
ประธานของภาพ ได้แก่ ผู้ชายที่ยืนอยู่ตรงกลางของภาพ
รองประธานของภาพ ได้แก่ เรื่องราวด้านขวาของภาพเพราะมีน้ำหนักมากกว่า
จุดย่อย ได้แก่ รายละเอียดของคนทั่วทั้งภาพ

ความสมดุล :เมื่อลากเส้นที่กึ่งกลางภาพจะพบได้ว่าด้านซ้ายของภาพจะมีเรื่องราวและน้ำหนักในภาพเท่ากับด้านขวา จึงสามารถสรุปได้ว่าดุลยภาพของภาพนี้เป็นแบบความสมดุลแบบซ้ายขวาเท่ากัน

เส้น : เส้นที่เกิดขึ้นในภาพล้วนเป็นเส้นที่เกิดขึ้นจากขอบ เส้นที่เกิดขึ้นสามารถสื่อถึงความเป็นจริงในผลงานที่นำเสนอ

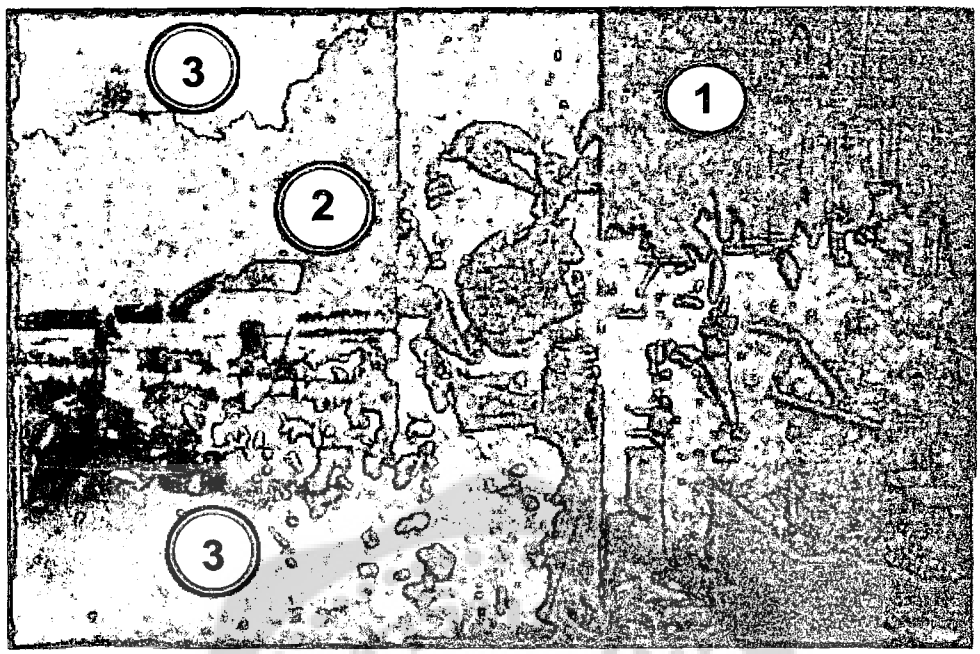

ภาพประกอบ 101

น้ำหนักของสี : สามารถแยกออกโดยการประเมินทางสายตาได้ 3 น้ำหนัก ดังนี้
น้ำหนักที่ 1 คือ พื้นหลังสีเทาดำทั่วทั้งภาพ
น้ำหนักที่ 2 คือ ผู้หญิงที่นั่งทำงาน ลวดลายเส้นสีน้ำตาลแดง ทั่วทั้งภาพ
น้ำหนักที่ 3 คือ พื้นที่สีดำ และเงาทั่วทั้งภาพ
สีที่ปรากฏในภาพมีทั้งหมด 3 สี ได้แก่
สีน้ำตาลแดง โดยเฉลี่ย 40 %
สีเทาดำ โดยเฉลี่ย 30 %
สีดำ โดยเฉลี่ย 30 %
สีที่ใช้สามารถแสดงสื่อความรู้สึกถึงความกดดันได้ดี

มิติของภาพ : เป็นภาพที่แสดงมิติในเชิงทับซ้อน

เนื้อหาของภาพ

เป็นเนื้อหาสะท้อนสังคม โดยเป็นเรื่องราวการแสดงออกทางด้านความงามทางสุนทรียะด้วยการสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตคนทำงานซึ่งเป็นผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อมและสังคมเมืองใน ปัจจุบันต้องการแสดงความต้องการเรียกร้องบางสิ่งของเหล่าพนักงาน ภาพให้ความรู้สึกอึมครึม การวางความสมดุลของการแบ่งภาพออกเป็น 3 ตอนต่อในเรื่องราวเดียวกันทำให้เกิดจังหวะขึ้นบนระนาบ

ปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ สีที่ใช้ในภาพจะจมและมีน้ำหนักที่ใกล้เคียงกันมาก ทำให้มองไม่ชัดเจน

สรุปการวิเคราะห์ผลการพัฒนาสร้างสรรค์

จากการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ภาพคนทำงานของผู้วิจัยทั้งหมดจำนวน 13 ภาพ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.ที่มาของแนวความคิด

1.1 เรื่องราวของภาพ

1.1.1 สังคมเมือง มีจำนวน 5 ภาพ ได้แก่

- Police.
- Beggar.
- ก่อสร้าง.
- A Rice Mill.
- Protest.

1.1.2 สังคมชนบท มีจำนวน 7 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.

1.1.3 สังคมเมืองผสานกับสังคมชนบท มีจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

1.2 รูปแบบของภาพ

1.2.1 รูปแบบคล้ายจริง มีจำนวน 13 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.
- Protest.

2.โครงสร้างของภาพ

2.1 องค์ประกอบภาพ

2.1.1 การจัดวางให้เกิดความสมดุล มีจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.
- Protest.

2.1.2 การจัดวางให้เกิดความเป็นเอกภาพ มีจำนวน 7 ภาพ ได้แก่

- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก
- สาวชาวบ้าน.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.2 ความสมดุล

2.2.1 ความสมดุลแบบซ้ายขวาเท่ากัน มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.
- Protest.

2.2.2 ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน มีจำนวน 11 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.

2.3 เส้น

2.3.1 เส้นที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 9 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- ก่อสร้าง.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.3.2 เส้นที่เกิดขึ้นจากขอบ มีจำนวน11 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Beggar.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.
- Protest.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.3.3 เส้นอิสระ มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- Beggar.

2.4 น้ำหนักของสี

2.4.1 น้ำหนัก 2 ค่าน้ำหนัก มีจำนวน 4 ภาพ ได้แก่

- บึงบอระเพ็ด.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.

2.4.2 น้ำหนัก 3 ค่าน้ำหนัก มีจำนวน 8 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- สาวชาวบ้าน.

- ปั้นดินที่เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.
- Protest.

2.4.3 น้ำหนัก 4 ค่าน้ำหนัก มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- คนเก็บผัก.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.5 มิติของภาพ

2.5.1 มิติในเชิงทัศนียวิทยา มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- Police.

2.5.2 มิติในเชิงทับซ้อน มีจำนวน 4 ภาพ ได้แก่

- คนเก็บผัก.
- ก่อสร้าง.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.
- Protest.

2.5.3 มิติในเชิงบรรยากาศ มีจำนวน 7 ภาพ ได้แก่

- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Beggar.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.

สรุปโดยรวมจากการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของผู้วิจัย

แคธี โคลล์วิทซ์คือศิลปินหญิงที่มีความสามารถพิเศษในศิลปะทุกด้านเธอมีความโดดเด่นไม่ว่าทั้งในผลงานจิตรกรรม ลายเส้น ประติมากรรมและศิลปะภาพพิมพ์ โดยเฉพาะในผลงานศิลปะภาพพิมพ์นั้นจะมีความโดดเด่นชัดเจนกว่าศิลปินใด ๆ ในช่วงเริ่มต้นขณะที่เธอเข้าศึกษาศิลปะที่ School for Woman Artists ในเบอร์ลิน เธอมีความคิดที่จะเป็นศิลปินวาดภาพจิตรกรรมอย่างจริงจัง แต่ต่อมาอาจารย์สอนศิลปะของเธอ ได้แนะนำให้เธอดูงานภาพพิมพ์โลหะของ แม็กซ์ คลิงเกอร์ทำให้เธอเบี่ยงเบนและเกิดความสนใจอย่างจริงจังที่จะเป็นศิลปินภาพพิมพ์ ที่มาในแนวความคิดของเธอนั้นได้มาจากครอบครัวของเธอ พ่อแม่และพี่ชายที่สนใจทางด้านโซเชียลลิสต์อย่างฝังราก อีกทั้งคุณตาของเธอเป็นผู้นำการล้มทางด้านคริสต์ศาสนาทำให้เธอมีความเชื่อและได้รับอิทธิพลทางศาสนาอย่างฝังแน่นจากคุณตาของเธอ เธอได้ให้ความสนใจกับชีวิตที่ยากไร้และความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ เธอได้พบกับคาร์ล โคลล์วิทซ์(Karl Kollwitz) สามีผู้เป็นหมอทำให้เธอได้เห็นชีวิตความเจ็บไข้ ความทุกข์ยาก และความทุกข์ทรมานอย่างแท้จริง ผลจากสภาวะสงครามในยุคนั้นเป็นปัญหาหนักของเพื่อนร่วมประเทศและของเธออย่างมากมาย เมื่อเธอได้สูญเสียบุตรชายพีเตอร์ จากการเข้าร่วมรบในสงครามการเป็นทหารในช่วงนั้น จึงเป็นเหตุที่ทำให้เธอเสียใจเป็นอย่างยิ่งเพราะเธอมีส่วนของการเสียชีวิตของลูกชาย โดยก่อนหน้านั้นเธอได้สนับสนุนให้ลูกชายเข้าร่วมรบในสงคราม ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผลกระทบนี้ติดตราตรึงใจเธออยู่จนตลอดชั่วชีวิต ด้วยความโศกเศร้าและทุกข์ใจอย่างแสนสาหัสทำให้เธอสร้างสรรค์ผลงานออกมาอีกหลายชุด ทั้งผลงานศิลปะภาพพิมพ์แกะไม้และภาพพิมพ์หิน โดยเธอได้แสดงออกถึงจิตวิญญาณของความเป็นแม่ และความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์รวมทั้งความตายที่เป็นผลกระทบมาจากสงครามและสภาพสังคมในช่วงนั้น โครงสร้างของภาพในช่วงแรกชุดภาพพิมพ์โลหะ เธอยังคงยึดติดอยู่กับรายละเอียดของพื้นหลังภาพและภายในภาพทุกอณู เธอได้แสดงความรุนแรงและกดดันด้วยเส้นที่เฉียบขาดและกล้าแกร่ง สีดำขาวและความอึมครึม แสดงอารมณ์ของความเศร้าโศกเสียใจ เธอต้องการแสดงความเสมอภาคของสิทธิมนุษยชน การโดนกดขี่ของชนชั้นแรงงานและความเสมอภาคของสิทธิสตรี อิทธิพลจากคุณตาทำให้เกิดความลึกซึ้งในลัทธิความเชื่อและประเพณีทางด้านคริสต์ศาสนาโดยแฝงนัยในเชิงอุปมากับเรื่องราวในเชิงเสียดสีสังคมโลก ในช่วงแรกของผลงานศิลปะ ภาพพิมพ์โลหะเธอยังคงยึดติดอยู่กับศิลปะแบบหลักวิชา(Academy) แต่เมื่อการพัฒนาผ่านมาจนกระทั่งในชุด ภาพพิมพ์แกะไม้ชุดสงคราม และภาพพิมพ์หินในชุดความตาย เธอได้ลดทอนรายละเอียดของพื้นที่ว่างในพื้นภาพ ด้านหลังก่อให้เกิดความเป็นเอกลักษณะทั้งในด้านการแสดงความเฉียบขาดของเส้นที่เกิดขึ้น พลังของผลงานที่แสดงอารมณ์ออกมาได้อย่างเด่นชัด ซึ่งการลดทอนพื้นหลังนี้ถือว่าเธอมีความแตกต่างและโดดเด่นจากกลุ่มศิลปินหนุ่มสาวของเยอรมันร่วมสมัยในยุคนั้น ซึ่งถือได้ว่าเธอเป็นผู้นำสำคัญทางด้านศิลปะภาพพิมพ์ รวมทั้งมีความชัดเจนในที่มาของแนวความคิดและพลังในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปะเพื่อมวลชนอย่างแท้จริงมาตลอดช่วงชีวิตของโคลล์วิทซ์

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของแคธี โคลล์วิทซ์จำนวน 18 ภาพ ในประเด็นที่มาของแนวความคิด โครงสร้างของภาพ องค์ประกอบของภาพ ความสมดุล เส้น น้ำหนักของสี มิติของภาพและเนื้อหาของภาพตามที่ปรากฏในข้างต้นผู้วิจัยสามารถนำเอาผลจากการวิเคราะห์ผลงานของแคธี โคลล์วิทซ์จำนวน ทั้งหมด 18 ภาพ มีที่มาของแนวความคิดซึ่งเธอได้รับอิทธิพลมาจากเรื่องราวเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา ลัทธิเกี่ยวกับเรื่องราวประเพณี ความเชื่อตามศาสนาคริสต์ เรื่องราวเกี่ยวกับสงครามและความตายการประท้วงเรียกร้องสิทธิของชนชั้นแรงงาน และวรรณกรรมบทประพันธ์ที่มีชื่อเสียง การแสดงออกถึงความรักความผูกพันของแม่ที่พึงมีต่อบุตร เนื้อหาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ความโศกเศร้าเสียใจ ความน่ากลัวและความเหนื่อยยาก การใช้สีส่วนรวมเป็นการใช้น้ำหนักภายในสีสีเดียวเป็นส่วนใหญ่ น้ำหนักของสีที่ใช้จะเป็นสีที่อึมครึม เป็นสีขาวดำ เรื่องราวในเทคนิคภาพพิมพ์ต่าง ๆ ของเธอจะเป็นเรื่องราวของชนชั้นล่างทั้งหมด

องค์ประกอบที่พบในผลงานของโคลส์วิทช์จะเป็นแบบแผนและเป็นเอกภาพ เส้นจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในผลงาน มิติที่ใช้จะพบมิติเชิงบรรยากาศและเชิงทับซ้อนเป็นส่วนใหญ่

ผลงานของผู้วิจัยที่ได้พัฒนาสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา 13 ภาพโดยสามารถแบ่งเป็นระยะได้ 5 ช่วง โดยในช่วงแรกมี 4 ภาพได้แก่ภาพ Beggar, Police ก่อสร้างและ Kungwimann bay ภาพทั้งหมดมีที่มาของแนวความคิดที่ต้องการสะท้อนสังคมใกล้ตัวจากในสภาพแวดล้อมปัจจุบันที่สามารถพบได้ทั่วไปในสังคม โดยช่วงแรกจะเน้นสังคมเมืองหลวง ส่วนในภาพ Beggar นี้จะเป็นการสะท้อนให้ผู้คนในสังคมได้ตระหนักเห็นในชีวิตของคนที่โยกย้ายถิ่นเข้ามาหารายได้ในเมืองหลวง เขาเป็นเหมือนเศษเสี้ยวในสังคมเมืองที่ดูแทบจะไม่มีความจำเป็นสำหรับสังคมเมือง ผู้วิจัยต้องการให้ผู้อื่นได้ตระหนักถึงปัญหาที่จะกลายเป็นแผลเรื้อรังในสังคมไทยและอย่าเพิกเฉยต่อปัญหาย่อยส่วนนี้ ภาพ Police เป็นภาพที่เราสามารถพบเห็นได้ในทุกวันของสภาพชีวิต ผู้วิจัยต้องการแสดงออกถึงชีวิตการทำงานที่เป็นเรื่องปกติวิสัยสำหรับชีวิตบนท้องถนนในเมืองหลวง และต้องการแสดงออกถึงพลังแห่งการเผชิญชีวิตกับมลภาวะแห่งการปฏิบัติงานในอาชีพตำรวจจราจร ภาพก่อสร้างเป็นภาพที่ผู้วิจัยได้ค้นพบชีวิตของคนงานก่อสร้างที่สถาบันที่ผู้วิจัยที่ปฏิบัติงานอยู่ ผู้วิจัยต้องการเข้าไปแสวงหาลีลา ท่าทางในการทำงานของผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้เข้าไปในสถานที่นั้น ผู้วิจัยจึงสามารถค้นพบได้ว่าการประกอบอาชีพกรรมกรก่อสร้างอาคารสูงนั้นจะพบความรู้สึกที่มีอัตราการเสี่ยงชีวิตที่สูงมาก รับรู้ความรู้สึกถึงอันตรายและไม่ปลอดภัย ซึ่งสามารถพบได้ในอาชีพของคนเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงต้องการสะท้อนความเสี่ยงชีพด้วยพลังของสีแดงที่แสดงถึงความอันตราย ภาพ Kungwimann bay เป็นภาพที่ 4 ในการสร้างสรรค์ของผู้วิจัยซึ่งผู้วิจัยต้องการแสดงความงามของคนทำงานในสังคมไทย ภาพต่อเรือเป็นภาพที่ผู้วิจัยได้พบเห็นการดำเนินวิถีชีวิตของช่างในชนบทที่หมู่บ้านชาวประมง อ่าวคุ้งวิมาน จ.จันทบุรี ซึ่งแสดงให้เห็นความงามของเรือ ความสงบ และสมาธิในการทำงาน ผลงานในช่วงที่ 2 ได้แก่ ภาพคนเก็บผัก และภาพสาวชาวบ้าน ต้องการแสดงการทำงานของชาวบ้านในชนบท ซึ่งได้รับอิทธิพลต่อเนื่องมาจากภาพ Kungwimann bay ซึ่งเป็นผลงาน ในช่วงที่ 1 ของการสร้างสรรค์ เพราะความงามและความสงบสามารถค้นพบได้จากธรรมชาติในชนบทของทั้งภายในตัวคนและสิ่งแวดล้อม ผลงานช่วงที่ 3 ได้แก่ภาพบึงบอระเพ็ดและ A Rice Mill เป็นเรื่องความงามของคนทำงานในต่างจังหวัด ความลึกลับในโกดังกับมิติในสีดำที่ใกล้เคียง ช่วงที่ 4 ได้แก่ภาพ Protest เป็นภาพการประท้วงเรียกร้องสิทธิของคนงานเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการแสดงออกของคนงานไทยในสังคมของประเทศที่ปกครองแบบระบอบประชาธิปไตย ส่วนภาพที่ปากคลองตลาดและชาวนาคือภาพที่ผู้วิจัยต้องการผสานความงามระหว่างคนทำงานในเมืองหลวงกับคนทำงานตามชนบทซึ่งจะเป็นการผสานกันในความแตกต่างของสภาพแวดล้อม ช่วงที่ 5 ได้แก่ ภาพเกาะเกร็ด 1 เกาะเกร็ด 2 และเกาะเกร็ด 3 ต้องการแสดงความเฉพาะตัวของมือทั้งสองข้างของคนทำงานขณะที่ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ ด้วยการขยายขนาดมุมมองเข้าไปเจาะความงามของมือเข้าไปสู่เรื่องราวที่กำลังนำเสนอ

สรุปที่มาของแนวความคิดของผู้วิจัยในจำนวนทั้งสิ้น 13 ภาพ สามารถสรุปได้ว่าทั้งหมดมีที่มาของแนวความคิดเดียวกันคือต้องการสะท้อนให้เห็นความสำคัญของคนทำงานที่เปรียบเสมือนเฟืองชิ้นเล็กๆ ในสังคมไทยปัจจุบัน ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอยู่แห่งหนใดอยากให้ทุกคนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพสุจริต ผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัยจึงเปรียบดั่งกระจกเงาที่สะท้อนภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน

โครงสร้างของภาพทั้ง 13 ภาพสามารถแบ่งได้ในประเด็นองค์ประกอบของภาพ เมื่อแบ่งผลงานออกเป็น 5 ช่วง จะพบว่าในช่วงที่ 1 ได้แก่ ภาพ Beggar, Police ก่อสร้างและ Kungwimann bay ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของภาพเป็นอันดับแรกของการสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีนั้นจำเป็นต้องยึดหลักองค์ประกอบศิลป์เป็นหลัก ดังนั้นภาพทั้ง 4 ภาพนี้จึงอัดแน่นไปด้วยเรื่องราวและรายละเอียดมากมายโดยให้ความสำคัญกับในส่วนประธานของภาพ รองประธานของภาพ ส่วนในเรื่องของ

รายละเอียดของภาพนั้น ผู้วิจัยไม่ได้ติดยึดมากนักแต่ก็ไม่ได้ปล่อยวาง ภาพในส่วนรวมจะเป็นการจัดวางแบบมีความสมดุลและมีความเป็นเอกภาพในผลงาน ซึ่งผลที่ได้รับส่วนใหญ่จะได้ความรู้สึกอึดอัดสมกับความเป็นเมืองหลวง แต่ไม่มีความเป็นอิสระในภาพเท่าที่ควร ผลงานช่วงที่ 2 ได้แก่ ภาพคนเก็บผัก และภาพสาวชาวบ้าน ภาพคนเก็บผักนั้นผู้วิจัยยังติดยึดอยู่กับผลงานในช่วงแรก ให้ความสำคัญมากในเรื่องการจัดวางและจังหวะที่เกิดขึ้นในภาพ ส่วนภาพสาวชาวบ้านนั้นผู้วิจัยเริ่มที่จะปล่อยพื้นที่ว่างต้องการแสดงความเป็นเอกภาพ และไม่ได้ต้องการเน้นเรื่ององค์ประกอบของภาพแต่จะเน้นเรื่องการจัดวางกับจังหวะบนพื้นที่ว่างมากกว่า ช่วงที่ 3 ภาพบึงบอระเพ็ดและ A Rice Mill ภาพบึงบอระเพ็ดนั้นผู้วิจัยต้องการเน้นความเป็นเอกภาพ ส่วนภาพ A Rice Mill จะเป็นการแสดงถึงความสมดุลในผลงาน โดยจะให้ความสำคัญกับส่วนประธานของภาพและกลับจะเริ่มปล่อยวางในส่วนของรองประธานและรายละเอียดส่วนย่อยในภาพ ให้ความสำคัญในมิติของสีดำ ช่วงที่ 4 ภาพ Protest และภาพที่ปากคลองตลาด และชาวนาจะเป็นการจัดวางให้เกิดความสมดุล ช่วงที่ 5 ภาพเกาะเกร็ด 1 เกาะเกร็ด 2 และ เกาะเกร็ด 3 ต้องการเน้นความสำคัญของประธานในภาพกิจกรรมที่กำลังเกิดขึ้น ใช้การจัดวางแบบมีเอกภาพเนื่องจากต้องการแสดงความสำคัญอย่างเด่นชัดในผลงานซึ่งมีประเด็นของความชัดแจ้งในการนำเสนอสาร

ความสมดุลโดยเฉลี่ยในผลงานทั้งหมด 13 ภาพ มีความสมดุลซ้ายขวาเท่ากัน 2 ภาพ ความสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากันมีจำนวนทั้งสิ้น 11 ภาพ ซึ่งความสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากันมีจำนวนมากกว่า ในส่วนตัวของผู้วิจัยนั้นต้องการแสดงความงามในความไม่เท่ากัน ความงามในความขาดความสมดุลก่อให้เกิดความน่าสนใจในการมอง

เส้นที่เกิดขึ้นในผลงานทั้งหมด 13 ภาพเส้นที่เกิดขึ้นจากขอบ 11 ภาพเส้นที่เกิดขึ้นจริง 9 ภาพ เส้นอิสระ 2 ภาพ ซึ่งในลักษณะของผลงานภาพพิมพ์นั้น เส้นที่เกิดขึ้นจากขอบจะเป็นภาพแบบภาพเงา (silhouette) และผู้วิจัยเกิดความรู้สึกพิเศษกับความงามของร่องรอยเส้นลายไม้ในธรรมชาติ

น้ำหนักของสีในผลงานทั้งหมด 13 ภาพ พบน้ำหนัก 2 ค่าน้ำหนักมีจำนวน 4 ภาพ น้ำหนัก 3 ค่าน้ำหนักมีจำนวน 8 ภาพ น้ำหนัก 4 ค่าน้ำหนักมีจำนวน 2 ภาพ จะพบได้ว่าภาพแต่ละภาพจะเกิดน้ำหนักเพียงไม่กี่น้ำหนักเท่านั้น ซึ่งโดยส่วนตัวของผู้วิจัยเองไม่ได้ติดยึดอยู่กับทฤษฎีใดแต่ผู้วิจัยต้องการแสดงความเรียบง่ายต่อค่าน้ำหนักที่เกิดขึ้นและไม่ต้องการความซับซ้อนของน้ำหนักภายในภาพ ต้องการแสดงมิติที่เกิดขึ้นในภาพแบบเรียบง่าย

สีที่ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์ 13 ภาพจะพบได้ว่ามีการใช้สีเพียง 10 สีในผลงานทั้งหมด 13 ภาพ แต่โดยเฉลี่ยในแต่ละ 1 ภาพจะใช้สีประมาณ 3 สี โดยให้ความสำคัญกับสีดำที่ใช้ในผลงานทุกชิ้น สีเทาดำเป็นอันดับรอง และสีแดงเป็นอันดับต่อมา ซึ่งผู้วิจัยนั้นต้องการแสดงถึงพลังในความอึมครึม ความสงบและสมาธิในผลงาน โดยผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างสีที่แสดงคุณลักษณะได้ดีดังนี้และพบว่าสีที่แสดงออกถึงสมาธิในการทำงาน พลังในความสงบได้แก่ สีน้ำเงินเข้ม สีดำ และสีเทาดำ สีที่แสดงออกถึงความรุนแรงของสี พลังที่เข้มข้นจัดจ้านในผลงานได้แก่ สีแดง ซึ่งผู้วิจัยสามารถค้นพบได้ว่าแคธี โคลล์วิทซ์นั้นมีอิทธิพลต่อการใช้สีของผู้วิจัยมากจากผลงานของ โคลล์วิทซ์ผู้วิจัยพบว่าโคลล์วิทซ์สามารถนำสีมาสื่ออารมณ์ของความโศกเศร้าในผลงานของเธอได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งผู้วิจัยสามารถรับรู้ถึงอารมณ์ในสิ่งที่โคลล์วิทซ์ต้องการสื่อสารในภาพได้ดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำน้ำหนักของสี เทาดำ ดำและขาวมาประยุกต์ใช้ในผลงานการสร้างสรรค์ ส่วนสีแดงที่ผู้วิจัยเลือกใช้นั้น ผู้วิจัยต้องการสำแดงพลังแบบศิลปินในกลุ่มเอกซ์เพรสชันนิสต์ ซึ่งใกล้เคียงกับความต้องการของผู้วิจัย

มิติในผลงานทั้งหมด 13 ภาพ เกิดมิติในเชิงบรรยากาศ มีจำนวน 7 ภาพ มิติในเชิงทับซ้อน มีจำนวน 4 ภาพ มิติในเชิงทัศนียวิทยา มีจำนวน 2 ภาพ ในช่วงแรกของผลงานการสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยมุ่งหวังมิติในเชิงบรรยากาศ เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนาต่อมาเรื่อยๆ ผู้วิจัยพบว่าผู้วิจัยเกิดความรู้สึกเป็นอิสระโดยมิได้ยึดติดกับมิติแบบใดเป็นพิเศษ

หากสรุปโดยรวมในการพัฒนาผลงานของผู้วิจัยทั้งหมด 13 ภาพสามารถสรุปประเด็นความสำคัญได้ดังนี้

1.ที่มาของแนวความคิดผู้วิจัยต้องการแสดงวิถีชีวิตของคนทำงานจากสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบทซึ่งแสดงออกถึงวิถีชีวิตในการดำรงชีพของคนไทย

2.องค์ประกอบภาพจะเน้นความสำคัญขององค์ประกอบของภาพในช่วงต้นของการพัฒนา เน้นความสมดุลที่เกิดขึ้นในผลงาน หลังจากนั้นมาในช่วงหลังของการพัฒนา ผู้วิจัยได้สำแดงอิสระในการแสดงออก และเน้นความเป็นเอกภาพในความงาม

3.ความสมดุลในผลงานทั้งหมด 13 ภาพ ส่วนรวมจะเน้นความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากันซึ่งเป็นความงามตามแนวของผู้วิจัย

4.เส้นที่เกิดขึ้นในผลงานทั้งหมดสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผลงานทุกชิ้นจะเกิดเส้นที่เกิดขึ้นจริง และเส้นที่เกิดขึ้นจากขอบด้วยผลจากภาพแบบภาพเงาและและมีบางภาพเกิดเส้นอิสระ

5.น้ำหนักของสีเกิดขึ้นเพียง 2-4 น้ำหนัก ผู้วิจัยต้องการแสดงน้ำหนักที่ไม่ซับซ้อนและการใช้สีเพียง 2-3 สีภายในภาพ 1 ภาพ สีที่ใช้ส่วนใหญ่ล้วนแสดงอารมณ์สงบสมาธิ ส่วนภาพที่ปรากฏสีแดงนั้นผู้วิจัยต้องการแสดงพลังที่จัดจ้านของสีเพื่อสื่ออารมณ์และเรื่องราวภายในผลงาน

6.มิติภายในผลงานทั้งหมด 13 ภาพ ของผู้วิจัยเกิดมิติในเชิงบรรยากาศมีจำนวน 7 ภาพ มิติในเชิงทับซ้อนมีจำนวน 4 ภาพ มิติในเชิงทัศนียวิทยามีจำนวน 2 ภาพ ซึ่งผู้วิจัยไม่ต้องการเน้นการแสดงมิติแบบใดเป็นสำคัญ ผู้วิจัยต้องการแสดงความเป็นอิสระกับพลังในพื้นที่ว่างภายในภาพเป็นส่วนสำคัญมากกว่าสิ่งใด

บทที่ 5
สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยและพัฒนาการศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ของแคธี โคลล์วิทซ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

5.1.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ (Kathe Kollwitz)ในประเด็น

ก. ที่มาแนวความคิด

ข. โครงสร้างของภาพ

- องค์ประกอบภาพ
- เส้น
- น้ำหนักของสี
- ความสมดุล
- มิติของภาพ

ค. เนื้อหาของภาพ

5.1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมของประเทศเยอรมนี ในช่วงระหว่างปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ตลอดจนและการนำเสนอสารในผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์

5.1.3 เพื่อนำผลการศึกษาวิเคราะห์มาประยุกต์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัย ในรูปแบบศิลปะเพื่อชีวิตในบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน

5.2 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

5.2.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ (Kathe Kollwitz)ในประเด็น

ก.ที่มาแนวความคิด

ข.โครงสร้างของภาพ

- องค์ประกอบภาพ
- เส้น
- น้ำหนักของสี
- ความสมดุล
- มิติของภาพ

ค. เนื้อหาของภาพ

5.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมของประเทศเยอรมนี ในช่วงระหว่างปลายปีศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วงต้นปีศตวรรษที่ 20 และการนำเสนอสารในผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์ มีจำนวน 18 ภาพ ดังนี้

1 กลุ่มภาพพิมพ์โลหะ (etching)

- ***Poverty,1893-1894.*** etching and drypoint. 189 x 162 mm.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching. 247 x 305 mm.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint 239 x 836 mm.

- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, soft ground 573 x 410 mm.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint
- ***Raped, 1907.*** etching 308 x 528 mm.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and soft ground 412 x 529 mm.

2 กลุ่มภาพพิมพ์แกะไม้ (woodcut)

- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut. 350 x 500 mm.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut. 350 x 490 mm.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut. 300 x 527 mm.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut. 340 x 400 mm.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut. 360 x 300 mm.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut. 361 x 348 mm.

3 กลุ่มภาพพิมพ์หิน (lithograph)

- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph. 440 x 440 mm.
- ***Pieta', 1903.*** lithograph. 475 x 627 mm.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph. 500 x 420 mm.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph. 315 x 328 mm.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph. 380 x 383 mm.

5.2.3 เพื่อนำผลการศึกษาวิเคราะห์มาประยุกต์สร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัยในรูปแบบศิลปะเพื่อชีวิตในบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน

สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวแคธี โคลล์วิทซ์เป็นการวิจัยแบบการค้นคว้าและพัฒนา(Reserch and Development) โดยใช้การวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนว แคธี โคลล์วิทซ์ โดยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์(Analytical Description) และจากนั้นผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาค้นคว้ามาพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวทางของผู้วิจัยและประกอบกับการแสดงภาพผลงานที่สร้างสรรค์

1. ที่มาแนวความคิด

1.1 มุมมองที่เกี่ยวข้องกับตนเอง (Personal Function) มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***The Call of Death, 1934/35.*** lithograph.

1.2 มุมมองที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Social Function) มีผลงานทั้งหมดจำนวน 17 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.

- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.

2. เนื้อหาของภาพ

2.1 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านความรักผูกพัน ความเศร้าโศก เสียใจ การพลัดพราก การสูญเสียชีวิต การทุกข์ทรมาน ฯลฯ มีผลงานทั้งหมดจำนวน 11 ภาพ ได้แก่

- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht 1919/20.*** woodcut.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.

2.2 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านที่สะท้อนภาพเกี่ยวกับสังคม สภาพแวดล้อมของผู้คนในเยอรมนีสมัยนั้น และต้องการแสดงออกในแง่ของความกดดันจากอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวตนของศิลปินเอง ให้สังคมตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น มีผลงานทั้งหมด จำนวน 3 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.

2.3 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับความตายและอารมณ์ที่น่าหวาดกลัว มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.

2.4 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางด้านลัทธิความเชื่อตามประเพณี ศาสนา มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut

2.5 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ ละครและวรรณกรรม มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.

2.6 มุมมองเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปลุกใจทางการเมือง มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.

3.โครงสร้างของภาพ

3.1 องค์ประกอบภาพ มี 3 แบบได้แก่

3.1.1 จัดให้มีจุดสนใจมีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.

3.1.2 การจัดวางให้เกิดความเป็นเอกภาพมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.

3.1.3 การจัดวางให้เกิดความสมดุลมีผลงานทั้งหมดจำนวน 10 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.

- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Pieta', 1903.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.

3.2 ความสมดุล มี 2 แบบได้แก่

3.2.1 ดุลยภาพแบบ **ความสมดุลซ้ายขวาเท่ากัน** จำนวน 12 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.2.2 มีดุลยภาพแบบ **ความสมดุลซ้ายขวาไม่เท่ากัน** มีผลงานทั้งหมด จำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut

3.3.การใช้เส้น

3.3.1 เป็นการใช้คุณค่าในเชิงเส้นกับอารมณ์การแสดงออกมีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut
- ***The People, 1922/23.*** woodcut
- ***Pieta',1903.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.

- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.3.2 เส้นเชิงนัย มีผลงานทั้งหมดจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.

3.3.3 เส้นขอบคม มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.

3.3.4.เส้นที่เกิดขึ้นจริง มีผลงานทั้งหมดจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.3.5 การเน้นเส้น มีผลงานทั้งหมดจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.

3.3.6 เส้นที่ให้คุณค่าในเชิงเส้นกับการเคลื่อนไหวและทิศทางมีผลงานทั้งหมดจำนวน 3 ภาพ ได้แก่

- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.

3.4 มิติของภาพ

มิติของภาพมี 3 แบบได้แก่

3.4.1 การจัดวางและตำแหน่งมีผลงานทั้งหมดจำนวน 11 ภาพ ได้แก่

- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***Death and Woman, 1910.*** lithograph.
- ***Death reaching into a group of children,1934.*** lithograph.
- ***Death greeted as a friend,1934/35.*** lithograph.
- ***Memorial to Karl Liebknecht, 1919/20.*** woodcut.
- ***The Volunteers,1922/23.*** woodcut.
- ***The Mothers,1922/23.*** woodcut.
- ***The People, 1922/23.*** woodcut.
- ***Mary and Elizabeth,1928.*** woodcut.
- ***The Call of Death,1934/35.*** lithograph.

3.4.2 การจัดวางมิติแบบทัศนียภาพในเชิงเส้นมีผลงานทั้งหมดจำนวน 4 ภาพ ได้แก่

- ***Die Carmagnole, 1901.*** etching and aquatint, and softground.
- ***Raped, 1907.*** etching.
- ***Battlefield, 1907.*** etching and softground.
- ***The Widow II, 1922/23.*** woodcut.

3.4.3 การจัดวางมิติในเชิงบรรยากาศมีผลงานทั้งหมดจำนวน 5 ภาพ ได้แก่

- ***Poverty, 1893-1894.*** etching and drypoint.
- ***Storming the Gate, 1897.*** etching.
- ***The Downtrodden, 1900.*** etching, drypoint.
- ***Plowing, 1906.*** etching and aquatint.
- ***Pieta',1903.*** lithograph.

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของแคธี โคลล์วิทซ์ทั้งหมดดังกล่าวได้นำมาสู่การพัฒนาสร้างสรรค์งานศิลปะภาพพิมพ์ศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัยจำนวน 13 ภาพซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1.ที่มาของแนวความคิด

1.1 **เรื่องราวของภาพ**

1.1.1 สังคมเมือง มีจำนวน 5 ภาพ ได้แก่

- Police.
- Beggar.
- ก่อสร้าง.
- A Rice Mill.
- Protest.

1.1.2 สังคมชนบท มีจำนวน 7 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.

1.1.3 สังคมเมืองผสานกับสังคมชนบท มีจำนวน 1 ภาพ ได้แก่

- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

1.2 รูปแบบของภาพ

1.2.1 รูปแบบคล้ายจริง มีจำนวน 13 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.
- Protest.

2.โครงสร้างของภาพ

2.1 องค์ประกอบภาพ

2.1.1 การจัดวางให้เกิดความสมดุล มีจำนวน 6 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.
- Protest.

2.1.2 การจัดวางให้เกิดความเป็นเอกภาพ มีจำนวน 7 ภาพ ได้แก่

- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก
- สาวชาวบ้าน.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.2 ความสมดุล

2.2.1 ความสมดุลแบบซ้ายขวาเท่ากัน มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.
- Protest.

2.2.2 ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน มีจำนวน 11 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.

2.3 เส้น

2.3.1 เส้นที่เกิดขึ้นจริง มีจำนวน 9 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- Police.
- Beggar.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- ก่อสร้าง.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.3.2 เส้นที่เกิดขึ้นจากขอบ มีจำนวน11 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Beggar.
- คนเก็บผัก.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.

- เกาะเกร็ด 3.
- Protest.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.3.3 เส้นอิสระ มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- Beggar.

2.4 น้ำหนักของสี

2.4.1 น้ำหนัก 2 ค่าน้ำหนัก มีจำนวน 4 ภาพ ได้แก่

- บึงบอระเพ็ด.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.

2.4.2 น้ำหนัก 3 ค่าน้ำหนัก มีจำนวน 8 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- A Rice Mill.
- Police.
- Beggar.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 3.
- ก่อสร้าง.
- Protest.

2.4.3 น้ำหนัก 4 ค่าน้ำหนัก มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- คนเก็บผัก.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.

2.5 มิติของภาพ

2.5.1 มิติในเชิงทัศนียวิทยา มีจำนวน 2 ภาพ ได้แก่

- Kungwimann bay.
- Police.

2.5.2 มิติในเชิงทับซ้อน มีจำนวน 4 ภาพ ได้แก่

- คนเก็บผัก.
- ก่อสร้าง.
- ที่ปากคลองตลาดและชาวนา.
- Protest.

2.5.3 มิติในเชิงบรรยากาศ มีจำนวน 7 ภาพ ได้แก่

- บึงบอระเพ็ด.
- A Rice Mill.
- Beggar.
- สาวชาวบ้าน.
- เกาะเกร็ด 1.
- เกาะเกร็ด 2.
- เกาะเกร็ด 3.

อภิปรายผล

สรุปผลการวิเคราะห์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แคธี โคลล์วิทซ์เป็นผลงานที่ศิลปินสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์อย่างหลากหลายเทคนิคซึ่งได้แก่ ภาพพิมพ์โลหะ ภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์หิน โดยผลงานของเธอได้มีชื่อเสียงในระดับโลกและเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนโดยทั่วไป แต่ผลงานที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของเธอ ได้แก่ ภาพพิมพ์หินในชุด Death และภาพพิมพ์แกะไม้ในชุด War ศิลปินมีชีวิตอยู่ระหว่างปลายปีศตวรรษที่ 18 ถึงต้นศตวรรษที่ 19 เป็น ช่วงแห่งการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 สงครามกลางเมือง การปฏิวัติและการประท้วง โดยสภาพแวดล้อมในประเทศเยอรมนีขณะนั้นคุกรุ่นไปด้วยไฟและกลิ่นไอของสงคราม คาวเลือดและความวุ่นวายเดือดร้อน อื้ออึงไปด้วยเสียงโอดครวญเรียกร้องของประชาชนจากสถานการณ์ที่เข้มข้นและเดือดพล่านในทุกเวลา ขณะนั้นเธอเป็นผู้นำทางด้านความคิดและมีอุดมการณ์ทางฝ่ายซ้ายมีแนวคิดแบบมาร์กซิสต์ และปรัชญาแบบโซเชียลลิสต์โดยจากการอ่านหนังสือวรรณกรรมและบทประพันธ์ที่มีชื่อเสียง อีกทั้งในละครของเกอร์ฮาร์ท ฮัปท์แมนน์ในเรื่อง The Weavers และเรื่อง Germinal ของ อีมิล โซลา และเกี่ยวกับบทประพันธ์เรื่อง Gerneral History of Great Peasent' War(1841-1842) และของสซวาเบียน รวมทั้งของวิลเลี่ยม ซิมเมอร์แมน โดยสิ่งนี้ได้เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดงานภาพพิมพ์ในชุด A Weavers' Rebellion โดยมีวรรณกรรมและบทกวีของ ฟรายลิกราท และของ เกอเธ อีกทั้งการอ่านผลงานของ ตอลสตอย ไฮน์ โดสตอเยฟสกี้ และ อิบเสน ทำให้เธอมีแรงผลักดันและมีความรู้สึกลึกซึ้งในเรื่องราวของชนชั้นกรรมาชีพ ชนชั้นแรงงานที่เปรียบได้ดั่งฟันเฟืองชิ้นเล็กในสังคมเมือง โดยผลงานการสร้างสรรค์ของเธอนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ยุคได้แก่ ยุคอะคาเดมี่ ได้แก่ ผลงานในตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1888-1893 โดยผลงานในช่วงแรกนี้จะเป็นผลงานในลักษณะวิชาเพราะขณะนั้นเธอกำลังศึกษาอยู่ที่ School for Woman Artists ในเบอร์ลิน และเธอได้รับการสนับสนุนจากอาจารย์ผู้สอนให้เธอได้ไปชมผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของ แม็กซ์ คลิงเกอร์ ในชุด A Life ทำให้เธอหันเหความสนใจจากจิตรกรมาเป็นศิลปินภาพพิมพ์อย่างเต็มตัว โดยผลงานภาพพิมพ์โลหะในช่วงแรกของเธอเป็นเรื่องราวจากวิถีแห่งชีวิตของคนทำงาน ชนชั้นล่าง และก่อนหน้านั้นเธอได้แต่งงานกับ คาร์ล โคลล์วิทซ์ สามีผู้เป็นแพทย์ทำให้เธอได้ใกล้ชิดและเห็นถึงความป่วยยากและความทุกข์ทรมานของคนจน กรรมกร ผู้ใช้แรงงานและวิถีชีวิตที่ลำบากแสนลำเข็ญทำให้เธอนำหุ่นคนไข้ของสามีมาสร้างสรรค์ ในขณะเดียวกันจัดได้ว่าเธอได้ใกล้ชิดกับผู้คนเหล่านี้อย่างเด่นชัด ทำให้ผลงานของเธอนั้นเต็มเปี่ยมไปด้วยพลังและสามารถสำแดงอารมณ์ ความรู้สึกเจ็บป่วยหิวโหยและสิ้นหวังได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด โดยยุคที่ 2 ได้แก่ยุควรรณกรรมและบทประพันธ์ในประวัติศาสตร์ ได้แก่ผลงานตั้งแต่ในช่วงปี ค.ศ.1894-1908 คือการแสดงละครของ เกอร์ฮาร์ท ฮัปท์แมนน์ในเรื่อง The Weavers และ อิมิล โซล่า ในเรื่อง Germinal และในผลงานชุด A Weaver's Rebellion นั้นเธอทดลองที่จะทำทั้งภาพพิมพ์โลหะและภาพพิมพ์หินร่วมกัน หลังจากนั้นเธอทำงานชื่อ Uprising และพัฒนาไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานในชุด Peasants' War โดยผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ในผลงานภาพพิมพ์โลหะ จำนวน 7

ภาพ ได้แก่ Poverty เป็นการแสดงถึงสภาพชีวิตที่เจ็บป่วยและความยากลำบากของชีวิตครอบครัวชนชั้นแรงงาน สภาพบ้านและวิถีชีวิตการดำรงอยู่ ภาพ Stroming the Gate,1897 แสดงให้เห็นถึงภาพการประท้วงของลูกจ้างในโรงงานที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยมีการชุมนุมที่หน้าประตูคฤหาสน์ของนายจ้างมีการขว้างปาก้อนอิฐเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมแต่ผลที่ได้รับของพวกเขานั้นกลับเป็นลูกปืนที่ยิงออกมาจากหน้าต่างบ้านพัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเศร้าสลดต่อผลที่ได้รับจากการเรียกร้องความยุติธรรมในครั้งนี้ ซึ่งเป็นเหตุที่เกิดขึ้นในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 เมื่อมนุษย์สามารถผลิตเครื่องจักรแทนแรงงานคนและสัตว์ จึงได้เกิดระบบทุนนิยมขึ้นชนชั้นกลางเอาเปรียบชนชั้นกรรมาชีพ มีการกดค่าแรงงานขั้นต่ำ และมีการใช้แรงงาน มากเกิน 14 ช.ม.ต่อ 1 วัน มีการใช้แรงงานเด็ก นายทุนมองเห็นมนุษย์เป็นเพียงวัตถุแรงงานชิ้นหนึ่งที่สามารถสร้างผลผลิตได้เท่านั้นปัญหาต่าง ๆ จึงตามมาไม่ว่าจะเป็นปัญหาคุณภาพชีวิต โสเภณี แรงงานเด็กและรวมไปถึงปัญหาทางโครงสร้างของสังคมเยอรมนีในที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนไม่ควรมองข้ามจากเรื่อง The Weavers นี้ ภาพ The Downtrodden,1900 เป็นภาพที่มีแนวความคิดมาจากนิทานเชิงเปรียบเทียบประเพณีคริสเตียนเป็นงานแบบโรแมนติคซิสม์ แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ของผู้ยากไร้ความเศร้าของชีวิตโสเภณี และรวมไปถึงความตายที่ไม่มีใครสามารถหลีกเหลี่ยงได้ภาพ Die Carmagnole,1901 เป็นภาพพิมพ์โลหะที่แสดงถึงการไชโยโห่ร้องของพลเมืองในบทเพลงแห่งการปฏิวัติ ภาพ Plowing หรือคันไถเป็นการใช้คนแทนแรงงานวัว ควายกรรมกรทำงานลากคันไถจนไหล่ลู่ แสดงให้เห็นการใช้แรงงานที่หนักอึ้ง ความเหนื่อยยากของมนุษย์ใน ระดับล่าง ภาพ Raped,1907 แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคมระหว่างเพศหญิงและ เพศชายเป็นปัญหาในด้านสิทธิสตรี การโดนข่มขืนและฆ่าทิ้งในพงหญ้า แสดงให้เห็นถึงความไม่เสมอภาค สภาพที่น่าเวทนาและน่าสังเวชใจ ภาพ Battlefield,1907 แสดงให้เห็นถึงสภาพแห่งความพ่ายแพ้ของเหล่ากรรมกร กลุ่มประท้วงกับ แบล็กค์ แอนนา เธอเป็นผู้หญิงที่เป็นผู้นำในการประท้วง เธอกำลังแสดงความเศร้าโศกเสียใจต่อผลที่ได้รับด้วยสภาพศพที่เกลื่อนกลาดอยู่เต็มพื้นภาพ โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากบทประพันธ์ของ ซิมเมอร์แมน จากนั้นได้เข้าสู่ยุคที่ 3 ของ โคลล์วิทซ์ ได้แก่ ยุคแห่งการเมืองและสงคราม ได้แก่ผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1910-1913 ได้แก่ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ในชุด War และภาพ Karl Liebnecht ในภาพ Memorial to Karl Liebnecht นี้มีที่มาแนวคิดจากสภาพการเมืองในเยอรมนีในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 โคลล์วิทซ์ ก็คือหนึ่งในพวกซ้ายจัดต้องการระบบคอมมิวนิสต์ โดยยึดหลักความคิดของ คาร์ล มาร์กซ์ ในขณะนั้น คาร์ล ลี้บเนคซ์ และโรซา ลักแซมเบอร์ก เป็นผู้นำของกลุ่มคอมมิวนิสต์หัวรุนแรง ซึ่งร่วมกันโดยสันนิบาตสปาร์ตาคุส และ USPD ในระยะไม่นานในปี ค.ศ.1918 ได้สลายตัวแยกออกมารวมกลุ่มกับ International Communist of Germany และได้ตั้งตัวขึ้นมาใหม่เป็นพรรค The Communist Party of Germany(KPD) และลี้บเนคซ์ ได้ถูกลอบสังหารโดยพวกสปาร์ตาซิสใน วันที่ 15 มกราคม ปี ค.ศ.1919 จากเหตุการณ์นี้ได้ทำให้ โคลล์วิทซ์ ได้เห็นว่าการสังเวยชีวิตของผู้บริสุทธิ์ผู้นำแห่งการเรียกร้องเพื่อมวลชน จากภาพทำให้เห็นว่ามีผู้คนในเยอรมนีเป็นจำนวนมาก เหล่าชนชั้นกรรมาชีพทุกคนต่างอาลัยต่อการจากไปของ คาร์ล ลี้บเนคซ์ เขาดุจดั่งวีรบุรุษแห่ง เยอรมนี ภาพนี้จึงงดงามไปด้วยลีลาท่าทาง ริ้วรอยของผิวหนังบนใบหน้าของผู้ที่มายืนเคารพศพ ความงามของมืออันหยาบกร้านใหญ่โตเกิดพลังด้วยเส้นในริ้วรอยของการแกะไม้ภาพ Memorial to Karl Liebnecht นี้ถือเป็นภาพพิมพ์แกะไม้ชิ้นเอกของเธอ และได้รับการยอมรับมากที่สุดภาพหนึ่ง ภาพ Volunteers,1922/23 ภาพนี้เดิมได้รับอิทธิพลมาจากภาพ Die Carmagnole,1901 เป็นเรื่องราวเดียวกันแต่แตกต่างกันที่เทคนิคและความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพ Die Carmagnole จะเป็นลักษณะคล้ายจริงด้วยเรื่องราวและรายละเอียดจากสภาพแวดล้อมจริง ส่วนในภาพ The Volunteers นี้จะเป็นการแสดงออกทางจินตนาการของ โคลล์วิทซ์ มากกว่า ความโดดเด่นของภาพนี้อยู่ที่เส้นทุกเส้นในภาพ เส้นโค้ง เส้นซิกแซก เส้นเอียง ถูกสร้างขึ้นด้วยความรุนแรง และสามารถแสดงออกได้อย่างถึงอารมณ์ เหมือนดั่งสงครามนี้ได้นำพวกเขาที่กำลังเดินลงสู่ขุมนรกจากการนำของมัจจุราชจริง ๆ ภาพ The Wildow II, 1922/23 ภาพนี้เป็นภาพต่อเนื่องจาก The Wildow I ในชุดสงครามชุดเดียวกัน โดยภาพ The Wildow I จะเป็นภาพแม่ม่ายยืนอุ้มลูก

แนบอกส่วนภาพ The Wildow II ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสะเทือนอารมณ์ที่เกิดขึ้นยิ่งกว่า เหตุเพราะภาพของแม่ม่ายที่นอนอุ้มลูกตายแนบอก แสงสาดเข้ามาจัดเสมือนเธอนอนตายอยู่ข้างทางซอกตึกหรือทางเดิน แสดงให้เห็นถึงสภาพสงครามเป็นเหตุให้ผู้คนล้มตายเกลื่อนกลาดเป็นจำนวนมาก ไม่เว้นแม้แต่หญิงม่ายและเด็กและบุคคลที่ตนรัก เช่นเดียวกันกับตัวของศิลปินเองที่สูญเสียลูกชายไปในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ขณะที่ลูกชายเป็นทหารอาสาสมัครรับใช้ชาติ เขาถูกสงครามคร่าชีวิตลูกชายตายที่ ดิซมเดน ใน เบลเยี่ยม เธอถ่ายทอดถึงความเป็นแม่ความรักของแม่ผู้หวงแหนลูกไม่อยากสูญเสียลูกไป ดังนั้นจึงเหมือนดั่งชีวิตเธอได้ตายไปพร้อมกับลูก ด้วยเหตุนี้ทำให้เธอได้สร้างผลงานประติมากรรมเพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึง พีเตอร์ และผลงานอีกมากมายที่แสดงออกถึงความเป็นแม่เธอ เป็นตัวแทนของแม่ทุกคนในโลก ภาพ The Mothers,1922/23 เป็นภาพพิมพ์แกะไม้ที่แสดงถึงพลังของบรรดาเหล่าแม่ทั้งหลายที่หวงแหนและคอยปกป้องลูกน้อยให้พ้นภัยด้วยการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนพลังอันเหนียวแน่นปกป้องไม่ให้สงครามหรือภัยอันตรายใดเข้ามาทำร้ายลูกได้ แสดงให้เห็นถึงการจัดวางแบบใหม่แบบเป็นเอกภาพแสดงพื้นที่ว่างของฉากหลังและเน้นความเป็นกลุ่มก้อน จากเรื่องราวในภาพซึ่งจัดได้ว่าเป็นผลงานภาพพิมพ์สมัยใหม่ ด้วยจินตนาการของศิลปิน ซึ่งแตกต่างจากผลงานเดิมๆ ของเธอที่เธอให้ความสนใจกับจุดย่อยในพื้นหลังของภาพ จากภาพ The Mothers นี้ทำให้เธอพอใจกับผลงานเป็นอย่างยิ่ง The People,1922/23 จากสภาวะของสงครามที่เกิดขึ้นทำให้เยอรมนี เกิดการล้มละลายทางเศรษฐกิจผู้คนอดอยากหิวโหย ขาดที่อยู่อาศัย สินค้าแพงลิบลิ่ว จากภาพใบหน้าของประชาชนแสดงให้เห็นถึงความสิ้นหวังของคนทุกเพศและทุกวัยแสดงให้เห็นสีหน้าท่าทางริ้วรอยบนใบหน้า ภาพนี้จึงเป็นภาพที่สามารถสื่ออารมณ์ออกมาได้ตามผลงานที่สร้างสรรค์อย่างลึกซึ้งถึงอารมณ์ที่กดดันได้จริงๆ ภาพ Mary and Elizabeth,1928 ที่มาแนวความคิดเป็นการแสดงถึงเรื่องราวเกี่ยวกับคัมภีร์คริสต์ศาสนาเป็นความเชื่อตามลัทธิ อ้างถึงเหตุการณ์จากเมื่อประมาณปี ค.ศ.1440 แสดงให้เห็นถึงความเป็นแม่ 2 คนรวมจิตกันเป็นหนึ่งเดียวที่รองรับซึ่งกันและกัน ลักษณะเด่นของภาพนี้นอกจากเรื่องราวในภาพแล้วการใช้เส้นขูดไม้แบบลายขวางทั่วทั้งภาพแบบเยอรมัน เรอเนอซองส์ ซึ่งแตกต่างจากศิลปินชาวเยอรมันในยุคนั้น ส่วนผลงาน ภาพพิมพ์หินของเธอจัดอยู่ในยุคความตายเป็นผลงานตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1934-1942 แต่ภาพ Pieta,1903 เป็นภาพพิมพ์หินที่มีนัยเชิงเปรียบเทียบเป็นภาพเรื่องราวของศาสนาคริสต์ความโศกเศร้าของพระมารดา พระเยซูกับการตายของพระคริสต์เฉกเช่นเดียวกับเธอเปลี่ยนรูปแบบเป็นสากลแฝงความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับเรื่องราวแห่งความเป็นแม่ของเธอ ลักษณะของการใช้สีสามารถสื่ออารมณ์ความเศร้าโศก เงียบเหงา วังเวง การปาดเส้นที่เรียบเนียนนุ่มทำให้รู้สึกถึงความอ่อนโยนของแม่ที่มีต่อลูกความเอื้ออาทรต่อกัน ภาพ Death and Woman,1910 เป็นภาพพิมพ์ในชุดความตายเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับในหลากหลายรูปแบบ โคลล์วิทซ์ เน้นความงามตามสัดส่วนของร่างกายมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือเด็ก ความงามของความรู้สึกเป็นกล้ามเนื้อที่มีชีวิตถูกเหนี่ยวรั้งด้วยมัจจุราชที่ยื้อยุดกับเด็กที่กำลังเกี่ยวก่ายแม่ ในชุด Death นี้จะมีความโดดเด่นที่การเว้นพื้นที่ว่างด้านล่างเป็นสีขาวภาพ Death reaching into a group of children,1934 เป็นความตายที่มัจจุราชกำลังมาฉุดคร่าชีวิตเด็กลักษณะเด่นของภาพอยู่ที่เส้นเส้นที่เคลื่อนไหวได้อย่างอิสระแสดงถึงความโฉบเฉี่ยว รวดเร็ว รุนแรง และกล้ามเนื้อที่มีชีวิตมือและแขนกำยำ ซึ่งเป็นผลสะท้อนมาจากเหตุการณ์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ภาพ Death greeted as a friend,1934/35 เป็นภาพที่มนุษย์กำลังทักทายกับมัจจุราชในฐานะเพื่อน ตามหลักของคริสต์ศาสนาเมื่อมนุษย์ประพฤติตนเป็นคนดีมาตลอดชีวิตแล้ว เหตุใดเขาจะต้องเกรงกลัวต่อความตายที่มาเยือนตรงหน้า แต่อาจมองได้ในอีกแง่มุมหนึ่งคือ เมื่อสงครามเกิดขึ้นทำให้มนุษย์มองเห็นความตายจากสภาพแวดล้อมในขณะนั้นมามากแล้ว จึงเห็นความตายเป็นเรื่องธรรมดา จึงเกิดความระห่ำท้าทายต่อหน้ามัจจุราชและไม่เกรงกลัวต่อสิ่งใดในเมื่อสงครามทำลายล้างคนให้ตายทั่วไป ภาพ The Call of Death,1934/35 เป็นภาพพิมพ์หินที่นุ่มนวลไปด้วยเส้นที่ปาดเรียบเนียนทั้งภาพ เป็นภาพแหมือนของตัวเธอที่นั่งรอคอยถึงวันที่เขาจะได้พบกับความตาย มือที่เห็นบริเวณไหล่เป็นมือของมัจจุราชที่เรียกเขาให้ตามไปในขณะนั้น ภาพนี้เป็นภาพที่ได้รับการยกย่องและมีชื่อเสียงอีกภาพ

หนึ่งของเธอ จากการตายของผู้คนหลายคน ทำให้เธอผู้ชรารลงปลงชีวิตและรอคอยวันนั้นวันที่เธอจะตามเขาไป

กล่าวโดยสรุปในผลงานภาพพิมพ์ทั้งหมด 18 ชิ้นของ โคลล์วิทซ์ นั้นปกคลุมไปด้วยความเศร้าและความตายการแสดงออกถึงความรักของมารดาที่มีต่อบุตร ทุกภาพเหตุการณ์ล้วนต่อเนื่องกัน ในประเด็นที่มาแนวความคิดจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการประท้วง สงครามโลกและสงครามกลางเมืองที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น ทุกภาพล้วนมีอิทธิพลมาจากการเป็นนักคิดและเป็นผู้หญิงอัจฉริยะของเธอ

ส่วนของการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์สำหรับผู้วิจัยนั้น สามารถกล่าวได้ว่าผู้วิจัยมีอิทธิพลที่มาของแนวความคิดจาก แคธี โคลล์วิทซ์ ด้วยการที่โคลล์วิทซ์ มีความผูกพันและห่วงใยอย่างลึกซึ้งกับชนชั้นที่ต้อยต่ำในประเทศของตน การผจญกับความทุกข์ของผู้ยากไร้ เหตุสำคัญนี้มาจากการที่เธอได้นำเรื่องราวใกล้ตัวและสิ่งที่ประสบพบเจอจากชีวิตด้วยการสัมผัสความจริงที่เป็นอยู่และนำมาแสดงออกในผลงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดที่ต้องการแสดงเรื่องราวของวิถีชีวิตของผู้ใช้แรงงานในสังคมที่สามารถพบได้จริงจากสภาพแวดล้อมที่สามารถหาได้ใกล้ตัวบนแผ่นดินไทย การทำงานในเรื่องราวใกล้ตัวนี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงเป้าหมายได้สะดวกและชัดเจน ซึ่งสามารถสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้แรงงานในสังคมเมืองและชนบทได้อย่างดี

จากการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ทดลองทำงานในหลากหลายรูปแบบผสมผสานเทคนิคและต้องการนำเสนอสารให้ได้ความกระจ่างต่อผู้ชมในเรื่องราวของคนทำงานในบริบทของสังคมไทยซึ่งที่มาในแนวความคิดหลักของผู้วิจัยนั้นมีส่วนผสมที่ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของแคธี โคลล์วิทซ์ด้วยการแสดงออกถึงประชากรที่ทุกข์ยากในประเทศเยอรมนี สงคราม ความอดอยากหิวโหย การแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ความทุกข์ยาก ความเจ็บปวด ความตาย ของเหล่าพลเมืองชนชั้นล่าง ทำให้ผู้วิจัยก่อเกิดความประทับใจต่อการแสดงออกทางผลงานศิลปะภาพพิมพ์ของโคลล์วิทซ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการแสดงให้เห็นถึงพลังของความเป็นคนทำงานในบริบทของสังคมไทย การประกอบอาชีพสุจริต ความเป็นส่วนเล็กๆ ของสังคมที่ผู้คนมองข้าม ความเหนื่อยยากในการประกอบสัมมาอาชีพ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลทำให้เกิดความต้องการที่จะแสดงออกถึงลักษณะของการทำงานในหลายๆ รูปแบบด้วยความเป็นจริงที่ยังอาจไม่มีใครมองเห็นทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบทของไทย ในผลงานทั้งหมดจำนวน 13 ภาพ โดยผู้วิจัยนำมาเรียบเรียงใหม่และแบ่งกลุ่มออกได้ 4 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผลงานภาพ บึงบอระเพ็ด A Rice Mill โดยในประเด็นที่มาของแนวความคิดแบบเดียวกัน คือ ต้องการแสดงบริบทในสังคมชนบทไทย โดยเนื้อหาและโครงสร้างของภาพจะเห็นได้ว่า ผลงานทั้ง 2 ภาพนี้จะมีความโดดเด่นของการใช้น้ำหนักของสีเพียง 2 น้ำหนัก ต้องการให้เกิดมิติความทับซ้อนแบบเรียบง่าย ต้องการให้ผู้ชมเกิดสมาธิเมื่อชมผลงาน โดยความธรรมดาและความเรียบง่ายนั้นก่อให้เกิดความอิสระกับโครงสร้างโดยรวมด้วยความเป็นสุนทรียะ

กลุ่มที่ 2 เกาะเกร็ด 1 เกาะเกร็ด 2 สาวชาวบ้าน เป็นวิถีชีวิตการทำงานของคนชนบท ความแตกต่างของภาพทั้ง 3 คือ เกาะเกร็ด 1 และเกาะเกร็ด 2 นั้น เป็นการเน้นขยายความเข้าไปสู่จุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์งานด้วยมือทั้งสองข้างกับการปั้นหม้อขึ้นดิน เป็นงานที่ใช้ความสามารถและความชำนาญ ก่อให้เกิดรูปแบบตามที่ช่างปั้นต้องการสร้างขึ้น ส่วนภาพ สาวชาวบ้าน นั้นเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันโดยภาพทั้ง 3 ภาพนี้เป็นการผสมผสานระหว่างเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหมและภาพพิมพ์ไม้สุนทรียะที่เกิดขึ้นบนลวดลายไม้ตามธรรมชาติก่อให้เกิดความเป็นอิสรภาพตามธรรมชาติด้วยตัวของตัวเอง และการปล่อยพื้นที่ว่างในผลงานนั้นช่วยลดความอึดอัดจากรายละเอียดในภาพและน้ำหนักของสีสีเดียว

กลุ่มที่ 3 ผลงานภาพ Beggar อ่าวคุ้งวิมาน Police และ Protest ภาพอ่าวคุ้งวิมานเป็นการแสดงวิถีชีวิตของช่างต่อเรือในชนบทที่บ้านชาวประมงอ่าวคุ้งวิมาน จ.จันทบุรี ด้วยความเป็นช่างต่อเรือ การทำงานคนเดียวสามารถต่อเรือได้อย่างปราณีตและมีคุณภาพแสดงให้เห็นความสามารถของมนุษย์ที่น่าสนใจในอีกแง่มุมหนึ่ง ภาพนี้มีความแตกต่างของสี 3 น้ำหนักและให้ความสำคัญกับลวดลายไม้ตามธรรมชาติ โดยเป็นการรวมเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหมและภาพพิมพ์ไม้ไว้ด้วยกัน ภาพ Beggar เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในสังคม

เมืองหลวง จากการเป็นผู้อพยพเข้ามาสู่เมืองทำให้ก่อสภาพกลายเป็นส่วนเกินของสังคม และแสดงให้เห็นถึงความเป็นจริงของสังคมไทยที่เป็นอยู่ใน ปี 2545 ปัจจุบันจากปัญหาที่เกิดขึ้นต้องการเห็นแนวทางแก้ไขให้ปัญหานี้หมดไป จากสังคมโดยเทคนิคที่ใช้เป็นภาพพิมพ์วัสดุและตะแกรงไหมแสดงความโดดเด่นของพื้นผิวและความวุ่นวายเหมือนดั่งกระแสสังคมในปัจจุบัน ส่วนภาพ Police นั้นได้แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของอาชีพจราจรท่ามกลางมลภาวะและความวุ่นวายจากสภาพแวดล้อม โครงสร้างของภาพแสดงมิติในเชิงทัศนียวิทยาด้วยเส้นนำ สายตาที่เกิดขึ้นภายในภาพความเด่นชัดของประธานก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในผลงานที่นำเสนอ การแสดงน้ำหนักแบบเรียบง่าย 3 น้ำหนักแสดงเห็นความชัดเจนในการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา และในส่วนของภาพ Protest เป็นเรื่องราวของคนทำงานในสังคมประชาธิปไตยที่แสดงถึงการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดของเหล่าพนักงาน เป็นแสดงการทับซ้อนในเรื่องราวและการตัดต่อทางโครงสร้างของภาพ เป็นการผสานสีด้วยมิติในภาพที่ทับซ้อนเพียง 3 สี

กลุ่มที่ 4 ได้แก่ ภาพคนเก็บผัก เกาะเกร็ด 3 ก่อสร้าง ที่ปากคลองตลาดและชาวนา จะเห็นได้ว่า ผลงานทั้ง 4 ภาพนี้มีความชัดเจนด้วยเรื่องของสี การแสดงออกด้วยสีแดงแบบเอกซ์เพรสชันนิสม์ที่ถูกตัดกันด้วยสีดำก่อให้เกิดการส่งเสริมพลังภายใต้อนุภาพของสี ทั้งหมดนี้ได้ก่อให้เกิดความจัดจ้านและสามารถสื่ออารมณ์และพลังของคนทำงานได้อย่างดี

โดยสรุปผลงานทั้งหมด 13 ภาพนั้นแสดงให้เห็นทั้งสองบริบทของสังคมคนทำงานในชนบทและในเมืองหลวงได้อย่างเด่นชัด เนื้อหาการสร้างสรรค์ โครงสร้างของภาพ ช่วงแรกของผลงานผู้วิจัยยังมีการยึดติดกับรายละเอียดมาก ต่อมาการพัฒนาผลงานในช่วงหลังผู้วิจัยได้ปล่อยพื้นที่ว่างด้านหลังเช่นเดียวกับผลงานของโคลล์วิทซ์ แต่ โคลล์วิทซ์ จะปล่อยพื้นหลังเป็นสีขาวของกระดาษ แต่ผู้วิจัยลงพื้นที่ว่างด้านหลังด้วยสีเทาดำ และเริ่มที่จะใช้สีแดงลงบนผลงานและให้ความใส่ใจกับความงามของลวดลายบนแผ่นไม้ตามธรรมชาติ รวมทั้งการลดความอัดแน่นของสีด้วยการปล่อยพื้นที่ว่างในผลงานบ้างบางส่วน ทำให้ผลงานมีการคลี่คลายไปได้หลากหลายลักษณะ และทั้งหมดได้รวมเข้าสู่ความเป็นเอกภาพภายในผลงานการสร้างสรรค์ในการแสดงออกที่สะท้อนถึงบริบทของคนทำงานอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ความสำคัญของ แคธี โคลล์วิทซ์ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะภาพพิมพ์ทั้งในด้านความงามของภาพพิมพ์โลหะ เธอมีความหนักแน่นในรายละเอียดและในเรื่องของการใช้เส้นที่รุนแรงจากการศึกษาศิลปะแบบหลักวิชา ในช่วงแรกเธอยึดติดกับรายละเอียดในภาพเป็นอย่างสูง ทำให้ผลงานของเธอดูรกรุงรังและกดดันมากพอสมควร แต่เมื่อเธอหันมาสร้างสรรค์ในภาพพิมพ์แกะไม้ เธอได้ลดทอนรายละเอียดให้ความสนใจกับประธานและรองประธานของภาพ ลักษณะของผลงานจึงแสดงความรุนแรงของเส้นและภาพเงาดำที่เฉียบคมซึ่งสะท้อนผลกระทบจากสงครามอย่างชัดเจน ระยะหลังโคลล์วิทซ์สร้างสรรค์ผลงานในศิลปะภาพพิมพ์หินชุดสุดท้ายเธอได้แสดงลีลาที่หนักเบาของเส้นสีดำ ความนุ่มนวลของเส้นและการปล่อยพื้นที่ว่างให้เป็นสีขาว ทำให้เธอนั้นได้แสดงความเป็นอิสระอย่าง แคธี โคลล์วิทซ์ ที่ไม่ยึดติดกับพื้นหลังภาพได้อย่างลงตัวด้วยการผสานความเป็นหนึ่งของเส้นและสีขาวดำคือผลงานของ แคธี โคลล์วิทซ์ และสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่สนใจผลงานด้านศิลปะภาพพิมพ์ ซึ่งจัดได้ว่าเธอเป็นศิลปินอันดับโลกที่มีความเข้มข้นในทุกอณูแห่งผลงานแห่งศิลปะภาพพิมพ์

ในส่วนของการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ตามแนวของผู้วิจัยนั้น ยังจัดได้ว่าผู้วิจัยนั้นยังสามารถที่จะพัฒนาผลงานต่อไปได้อีก โดยในด้านการผสานเทคนิคภาพพิมพ์ในหลาย ๆ แบบบนผลงานสร้างสรรค์ จากช่วงต้นจวบจนถึงช่วงสุดท้ายของการพัฒนาสร้างสรรค์ ผู้วิจัยสามารถบรรลุเทคนิคภาพพิมพ์ไม้และตะแกรงไหมได้ในส่วนหนึ่งด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งต่อไปผู้วิจัยมีความสนใจที่จะผสานผลงานกับภาพพิมพ์โลหะอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงแรกนั้นผู้วิจัยยังคงยึดติดกับรายละเอียดและองค์ประกอบของภาพทั่ว

ทั้งภาพ ทำให้ผลงานยังคงอึดอัดมากจนเกินไป แต่ระยะหลังในการสร้างสรรค์นั้นผู้วิจัยเริ่มที่จะปล่อยวางรายละเอียดในผลงานให้เกิดความงามด้วยมิติการผสานเทคนิคและลวดลายไม้จากธรรมชาติ รวมทั้งการเจาะความสำคัญเฉพาะส่วนให้ความสำคัญกับความเป็นเอกภาพภายในผลงานการสร้างสรรค์ จากการพัฒนาเรื่อยมาการค้นหาการลองผิดลองถูกสามารถทำให้เกิดการพัฒนาจากตัวผู้วิจัยเอง จากความบกพร่องเข้าสู่กระบวนการการแก้ไขปัญหาในผลงานครั้งต่อไป ทำให้ผลงานในช่วงนี้ของผู้วิจัยพัฒนาได้น่าพอใจในระดับหนึ่งและน่าที่จะพัฒนาสร้างสรรค์ได้ต่อไปในอนาคต และซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในผลงานศิลปะภาพพิมพ์ในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กำจร สุนพงษ์ศรี. (ม.ป.ป.). *ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ศิลปะตะวันตกสมัยกลาง*. กรุงเทพฯ : สารมวลชน.

_____ . (2523). *ศิลปะสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ชลูด นิ่มเสมอ. (2534). *องค์ประกอบศิลปะ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____ . (2536). *ศิลปะภาพพิมพ์*. เอกสารประกอบการอบรมศิลปะภาพพิมพ์แม่พิมพ์ไม้ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.

_____ . (ม.ป.ป.). *การวาดเขียนสร้างสรรค์และความสำคัญของการวาดเส้น*. คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. อัดสำเนา.

ตอลสตอย, ลีโอ. (2542). *โลกและชีวิตในสายตาของ ลีโอ ตอลสตอย*. ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร ผู้รวบรวม. กรุงเทพฯ : สร้อยทอง.

ถนอม ชาภักดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นีลนุช ไทยศิริ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ตึก 9 มหาวิทยาลัยรังสิต จ.ปทุมธานี เมื่อ 26 สิงหาคม 2543.

ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม. (ม.ป.ป.). *ประวัติศาสตร์ยุโรปคริสต์ศตวรรษที่ 19-20*. สงขลา: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

น. ณ ปากน้ำ. (2511). *แนะนำศิลปสากล*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____ . (2531). *ความเข้าใจในศิลปะ*. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.

ประทุมพร วัชรเสถียร. (2523). *การะเมืองในยุโรปตะวันออก*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ประพันธ์ ศรีสุตา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นีลนุช ไทยศิริ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จ.กรุงเทพฯ เมื่อ 18 ตุลาคม 2542 .

ประเสริฐ ศรีรัตนา. (2525).*ความเข้าใจในศิลปะ*. กรุงเทพฯ : O.S.PRINTING HOUSE CO.,LTD.

ปรีชา ศรีวาลัย. (2530). *สงครามโลกครั้งที่ 1 - 2 และสงครามเกาหลี*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ. (2538). *รวมบทความและเอกสารปฏิณกะ*. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2542). *มนุษย์กับอารยธรรม 101201 หน่วยที่ 1-7*. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เยาวนันท์ เชฏฐรัตน์. (2534).*ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์*. กรุงเทพฯ : ณ ฌาน.

วสันต์ สิทธิเขตต์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นีลนุช ไทยศิริ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ เมื่อ 23 ตุลาคม 2542 .

วิทยากร เชียงกูล. (2536). *พจนานุกรมนักคิดนักเขียนคนสำคัญของโลก*. กรุงเทพฯ : ทฤษฎี.

วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. (2531). *สาระน่ารู้ในศิลปะ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2527). *ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2537). *มนุษย์กับความงาม*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____ . (2540). *ศิลปะร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : บริษัทต้นอ้อแกรมมี่จำกัด.

ศิริวรรณ บัณฑิต. (2533). *แคธี คอลล์วิทซ์ จิตรกรผู้ต้านกระแสแห่งการกดขี่*. กรุงเทพฯ : แสวงหา.

สงวน รอดบุญ. (2533). *ลัทธิและสกุลช่างศิลปะตะวันตก*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สุชาติ สุทธิ. (2535). *เรียนรู้การเห็น : พื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

แสงนา ดีประชา. (2530). *รวมบทความประกอบการเรียนวิชาศิลปะ. ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มศว.พิษณุโลก*.

อัศนีย์ ชูอรุณ. (2534). *จิตรกรรมสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____ และ เฉลิมศรี ชูอรุณ. (2528). *แบบอย่างศิลปะตะวันตก*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อารี สุทธิพันธุ์. (2535). *ศิลปนิยม*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

Goethe, Johann Wolfgang Von. (2538). *เรื่องเล่าของเกอเธ*. อุดร วงษ์ทับทิม แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : กล้วยไม้.

Griffth, Fiona. (1995). *Kathe Kollwitz ARTIST OF THE PEOPLE*. London : Amica Fine Art.

Prelinger, Elizabeth, Comini, Alessandra & Bachert, Hildegard. (1992). *Kathe Kollwitz*. Milan : La Cromolito.

Read, Hobert. (2530). *ความหมายของศิลปะ*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

Schneede, Uwe M. & Rivinius, Karl J. (1990). *Kathe Kollwitz*. -. Heinrich Fink Gmbtt+Co.

Smith, Jenifer. (2000, July). *Kathe Kollwitz*(Online). Available E mail: http://media.dickinson.edu/gallery/ Sect13.html

Schumann, Bettina. (2542). *หน้าต่างสู่โลกกว้างเยอรมนี*. จิตศมน เฟลตัน แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : หน้าต่างสู่โลกกว้าง.

Walker, Morton. (2538). *พลังแห่งสีสัน*. เกรียงศักดิ์ กำลังเสริมสิน แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชัน.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาว นีลนุช ไทยศิริ
วันเดือนปีเกิด	9 พฤศจิกายน 2516
สถานที่เกิด	เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	281/11 หมู่ 1 แขวงทุ่งสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร 10210
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์โปรแกรมวิชาศิลปศึกษาและศิลปกรรม(ออกแบบประยุกต์ศิลป์)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันราชภัฏจันทรเกษม เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2532	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสายปัญญา(ในพระบรมราชินูปถัมภ์)
พ.ศ.2535	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ศิลปกรรม) จาก วิทยาลัยช่างศิลป กรมศิลปากร
พ.ศ.2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส. ภาพพิมพ์) จาก วิทยาลัยช่างศิลป กรมศิลปากร
พ.ศ.2540	ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ. ศิลปกรรม : ภาพพิมพ์) จาก ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ.2545	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม. ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ